המחיר: 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2129
ט"ו סיון תשל"ח, 21.6.78 שנה

העולם הזה

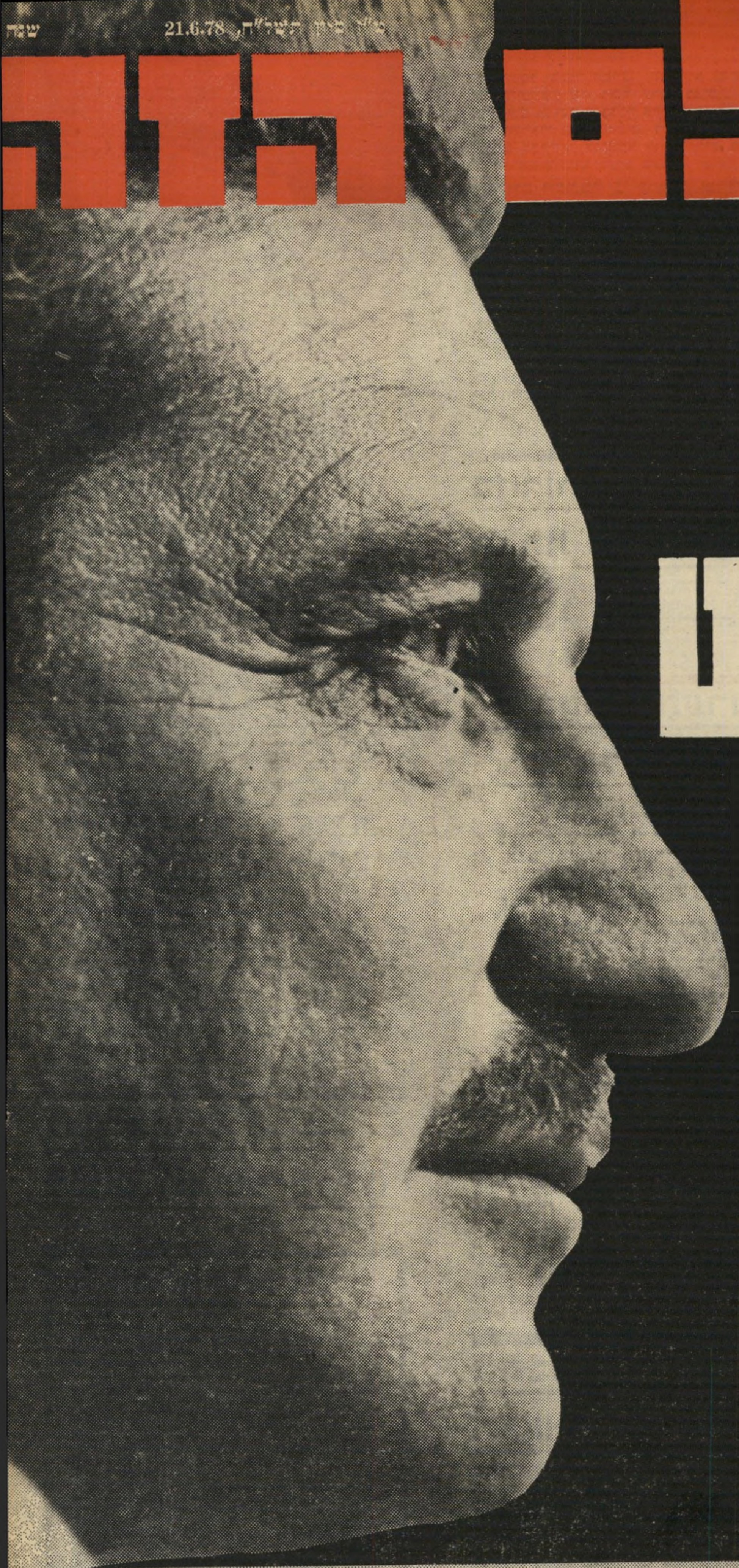

כך התמוטט המרד נגד בגין

עזר הניף בממשלה את נס המרד

אך זה היה מוקדם מדי

תשקיף

עזר איים

צפויה מהפכה בד"ש

אחרי הבחירות למועצת ד"ש שייערכו ב־28 בחודש זה, צפויה מהפכה בהנהגת ד"ש.

אם תוצאות הבחירות לא ישנו, כפי שמצפים, את הרכב המועצה, עשויה לקום חזית משותפת של אנשי שינוי, תנועת עודד ותומכי מאיר עמית כדי להדיח את ייגאל ידין מתפקידו כיו"ר מזכירות התנועה.

הקואליציה החדשה, התומכת בפרישת ד"ש מהממשלה, תבקש ליישם את העיקרון שלפיו לא יוכל שר בממשלה לכהן כיו"ר המזכירות. במקום ידין עשוי מחנה עמית להציע את אלוף (מיל.) צבי זמיר כיו"ר המזכירות. אולם כמועמד של פשרה עשוי גם ח"כ אמנון רובינשטיין לזכות בתפקיד. במיקרה כזה, קיימים סיכויים שח"כ שמואל טולידאנו, שהוא כיום מראשי התומכים בפרישה מהממשלה, ייבחר על־ידי הרוב החדש כראש סיעת ד"ש בכנסת.

אנשי ידין מאשימים כי קבוצת חברים בד"ש, בראשותו של מאיר עמית, מנסים להבטיח לעצמם אופציה לכל המצבים העלולים להיווצר אם יתחולל משבר ממשלתי.

על רקע זה, לא מן הנמנע שייווצר פילוג בד"ש, כשקבוצת חברים תפרוש ותקים חטיבה נפרדת בליכוד ואנשי ידין, שיהפכו מיעוט בתנועה, יקימו סיעה עצמאית משלהם.

גוש־אמונים סרב

לסייע לנאשם־ברצח

איש הג"א ישראל לדרמן, העומד לדין בפני בית־הדין הצבאי של פיקוד המרכז, שם הוא נאשם ברצח בכוונה־תחילה של צעיר ערבי בצומת רוקפלר בירושלים 24 שעות בלבד אחרי שבאותו מקום נרצח חייל ישראלי בידי ערבים, לא נענה על־ידי גוש־אמונים לבקשתו להעמיד לו פרקליט שיגן עליו, למרות השתייכותו לגוש בעבר.

בינתיים הסתבר כי לדרמן, שהוא סטודנט לפילוסופיה באוניברסיטה העברית וגם עובד האוניברסיטה, הירבה לפרסם מאמרים בעיתון הסטודנטים הירושלמי „פי האתון", בפסבדונים „ישראל נץ". בכמה ממאמריו קרא לגירושם של ערביי ארץ־ישראל לירדן.

במיכתב ששלח למערכת פי האתון טוען לדרמן, כי ירה בצעיר הערבי מתוך הגנה עצמית וכי יביא להגנתו עדויות שיעידו כי מפקדו הישיר שיקר בעדות שמסר למישטרה אחרי מעצרו. לדרמן טוען עוד, כי נקלע לצומת רוקפלר במיקרה, אחרי שהיה בדרכו להר־הצופים בסיום משמרתו כאיש הג"א ליד הכותל, ולא כפי שמאשימים אותו, שהגיע לשם בכוונה־תחילה כדי לנקום את רצח החייל לילה קודם־לכן.

תמיר והבחירות

בד"ש – תיקון

בכתבה על הבחירות הפנימיות בד"ש, שפורסמה ב„העולם הזה" (2064) מיום 23.3.77, נאמר כי מר שמואל תמיר עשה „קנוניה" עם יסודות מסויימים במיפלגה זו, כדי לנצח בבחירות אלה.

על כך הגיש מר שמואל תמיר קובלנה פלילית, על־פי חוק לאיסור לשון־הרע.

עורכי „העולם הזה" מצהירים כי בכתבה האמורה לא התכוונו לטעון שמר תמיר נקט פעולה כלשהי החורגת מתחום המקובל והלגיטימי בחיים מיפלגתיים תקינים, והיא חוזרת בה מההגדרה „קנוניה" שבה הוגדרה פעולות זו. העובדה היא שלא היתה הידברות מוקדמת בין מר תמיר, מר שמואל טולידאנו ומר בנימין הלוי לגבי אופן ההצבעה של הבוחרים הדרוזים ואחרים בבחירות אלה.

עורכי „העולם הזה" מתנצלים בפני מר תמיר על כל פגיעה שהכתבה הנ"ל היתה עלולה להסב לו ולמעמדו.

בחרות מתכננים

הדחת שכטרמן

למרות נוסחת הפיוס שהושגה בישיבה האחרונה של מרכז תנועת החרות, בהשראתו של מנחם בגין, שמנעה את הדחת הנהלת התנועה בראשותו של אברהם („אברשה") שכטרמן, צפוי בקרוב ניסיון־הפיכה נוסף בהנהלה.

בקרב עסקני חרות מתגבשת תמיכה במועמדותו של ח"כ יורם ארידור לתפקיד יו"ר ההנהלה, ועתה מנסים לגייס רוב בקרב חברי מרכז חרות להדחתו של שכטרמן ולמינויו של ארידור במקומו.

למרות שהתוכנית אינה על דעת ראש־הממשלה, מניחים בחרות שבגין לא יפעל שוב למנוע את הדחת שכטרמן.

סיבסוד לתערוכת

„ישראל זה אתה"

תערוכת חג השלושים למדינה, „ישראל זה אתה", העומדת להינעל בעוד שבועיים יחד עם נעילת יריד „אדם ומעונו" הנערך ביריד המיזרח בתל־אביב, תיפתח מחדש במיסגרת עיר־הנוער שתיפתח שלושה שבועות אחרי נעילת היריד.

בינתיים נודע כי ועדת חגיגות השלושים משלמת סכומי־עתק להנהלת יריד המיזרח, לסיבסוד כרטיסי־הכניסה לתערוכה. הוועדה הממשלתית היתה מעוניינת שכרטיסי הכניסה יהיו זולים, במחיר של 15 ל"י בלבד, בעוד הנהלת היריד טענה כי רק כרטיסים במחיר כפול יכסו את הוצאות התערוכה. כפיצוי מכסה ועדת השלושים את ההפסדים.

התבטאויות חריפות

הכשילו את ארידור

החלטתו של ראש־הממשלה מנחם בגין לוותר על תביעתו למנות את ח"כ יורם ארידור כשגריר בוושינגטון, במקום מועמדו של שר־החוץ, אפי עברון, נבעה מדיווחים על מסע הרצאות של ארידור בארצות־הברית.

ארידור היה בסיור הרצאות למען הבונדס, שבהן התבטא בחריפות נגד המימשל האמריקאי ונגד הסטייט־דיפארטמנט. כתוצאה מכך קיבל שגריר ישראל בוושינגטון, שימחה דיניץ הוראה להתנצל בפני מחלקת המדינה על התבטאויותיו של סגן־השר ממישרד ראש־הממשלה.

לעומת זאת הגיעו לארץ התרשמויות חיוביות דווקא ממסעו של שר־הדתות אהרון אבו־חצירא בארצות־הברית. שר־הדתות הופיע בפני חבר המועצות הדתיות, שהוא אירגון־גג בינלאומי של דתות שונות, וזכה בתגובות חיוביות. בעיקבות מיברק שהגיע על כך למישרד ראש־הממשלה, זכה אבו־חצירא בברכה אישית מבגין.

חקירה על שחיתות

ברשות־השידור

שערוריית שחיתות הדשה ברשות השידור עומדת להיחשף בקרוב. הפעם מדובר במעילות ובזיופים בסכומי־כסף גדולים ובהיקף חסר־תקדים.

תיק עבה המכיל את ההוכחות לפרשיה, העלולה להסתיים בהגשת משפטים פליליים, כבר נמסר לחקירת המישטרה.

אגמון, מרגלית ופאר

ב„עלי כותרת"

השבוע נפלה ההכרעה הסופית לגבי יורשיו של ירון לונדון בתוכנית הטלוויזיה הפופולארית עלי כותרת. המראיין יעקב אגמון, המנחה מני פאר והעתונאי דן מרגלית יגישו ויראיינו בתוכנית לסירוגין.

מדי יום ראשון בשבוע יופיע מני פאר ב„עלי כותרת", ביום שלישי יעשה זאת דן מרגלית וכימי חמישי יהיה המראיין יעקב אגמון, שההחלטה על בחירתו התקבלה רק השבוע.

ברלין השקיעה

14 מיליון ל"י

בסרט של גולן

הסנאט של ברלין המערבית אישר השקעה בסדר־גודל של מיליון ו־700 אלף מארק (כ־14 מיליון ל"י) בסירטו של הבמאי והמפיק הישראלי מנחם גולן, „הקוסם מלובלין", כדי שרובו הגדול יצולם בעיר זו.

ההשקעה אושרה על־פי חוק חדש שקיבל הסנאט של ברלין המערבית רק בחודשים האחרונים, שנועד להפוך את העיר מרכז הפקות קולנוע באירופה. במיסגרת חוק זה יאושרו מדי שנה השקעות בסך של 15 מיליון מארק בסרטים שלפחות מחציתם תופק בברלין, אפילו אם אינם סרטים גרמנים. ההשקעה, היכולה להגיע עד לשליש מתקציב ההפקה, היא בצורת הלוואה ההופכת מענק אם הסרט אינו נושא רווחים.

גולן עומד להציע לממשלת ישראל לאמץ את החוק הברלינאי לעידוד תעשיית הסרטים בארץ, ולמשיכת מפיקים זרים להסרטה בישראל.

תיקון טעות

בידיעה שהתפרסמה במדור זה בשבוע שעבר (העולם הזה 2128), בקשר לבירור שנערך לעיתונאי הארץ נתן דונביץ בוועדת האתיקה של אגודת העיתונאים, נכלל בטעות שמו של לוי יצחק הירושלמי, כאחד מחברי הוועדה שדנו במיקרה. הירושלמי לא היה כלל חבר הוועדה.

סע לקפריסין

ותפור חליפה

ב־2540 ל"י

ההפסקה המוחלטת־כמעט של תיירות ישראלית לקפריסין, בעיקבות הידיעות על הסיכונים הביטחוניים הכרוכים בביקור באי בשל התבססות אירגוני מחבלים ערבים בו, הולידה הצעה קוסמת שמטרתה למשוך את התייר הישראלי לאי השכן מחדש.

חברת־נסיעות, בשיתוף עם גורמים קפריסאים, עומדת להציע בקרוב עיסקת־חבילה לישראלים, שתכלול טיסת הלוך־ושוב לקפריסין, שהייה של שמונה ימים בבית־מלון באי ותפירת חליפה לפי מידה מבד אנגלי במחיר של 2450 ל"י לתיירים. מחיר חליפה דומה בארץ מגיע ל־3000 ל"י.

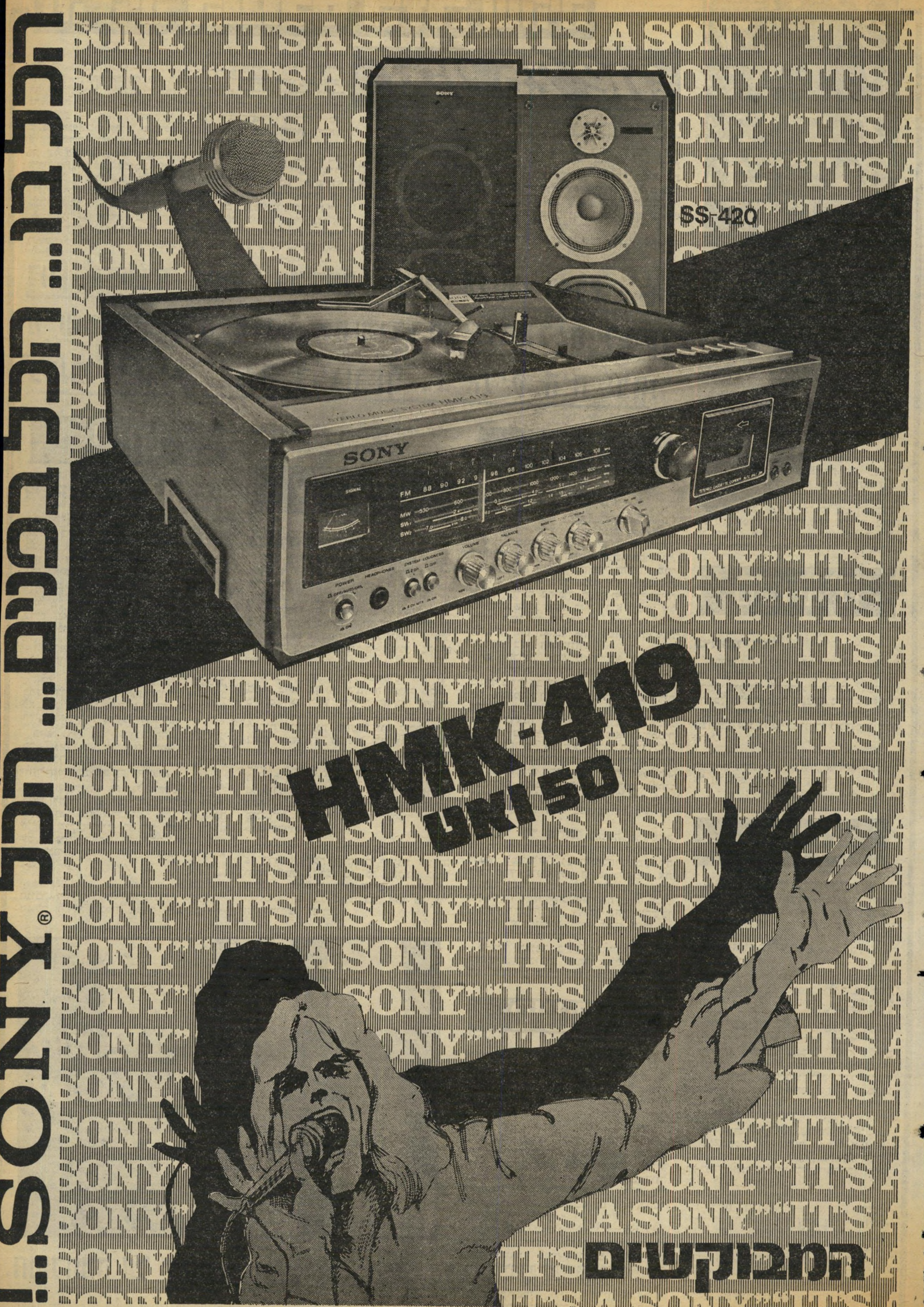
הכל בו... הכל בפנים... הכל SONY...!
"IT'S A SONY"
SS-420
SONY
STEREO MUSIC SYSTEM HMK-419
HMK-419
50 וואט
המבוקשים
פרסום מליק/רפאל טירן

זה היה העולם הזה שהיה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש מדור מרכזי לרשימת העורך, תחת הכותרת „הטרור — דרך הביטוי של הנחותים", שהוקדשה למניעים החברתיים שהביאו להתגברות קבוצות מחתרת וטרור למיניהן במדינה. אחת מהנחות היסוד של הרשימה היתה כי „לולא נתגלתה המחתרת — היתה הממשלה צריכה להמציאה". במקביל פנו כתבי המערכת לכמה דמויות בולטות של דור תש"ח, ושאלו אותן בדבר הקרקע שהצמיחה את גל המחתרות העכור שעבר אז על המדינה. בין הדמויות שהשיבו: הצייר יוסי שטרן, מזכירת סיעת מפ"ם בכנסת תקווה הניג, איש התרבות זאביק בילו ואחרים. הרשימה מסתיימת בקביעה: „במשך ארבע שנים לא נולד בדור הצעיר אף שיר אחד. לא נולד אף רעיון אחד, אף מנהיג אחד. ובמקום שאין שירים — שם מתפוצצות פצצות."

מדור „מיעוטים" בגיליון „העולם הזה" שראה אור לפני 25 שנה הוקדש לכתבת־השער שהציגה, לפני הקוראים את יהושע (ג'וש) פלמון, יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים, שהתווה את עקרונות הפעולה והמדיניות שהינחו ממלאי תפקיד זה עד לאחרונה. במקביל לכתבה שתיארה את תולדותיו של ג'וש פלמון הובא „ראיון מיוחד", שבו הביע היועץ את קשת דיעותיו ואת מיכלול הבעיות של ערביי ישראל. „דו"ח מיוחד" של צוות כתבי השבועון, תחת הכותרת „המילחמה על יפתח" הביא את תיאור מיתקפת כוחות מישטרת ישראל, בפיקודו של עמוס בן־גוריון ובפקודתו של דויד בן־גוריון, על קיבוץ יפתח. המישטרה שלחה לקיבוץ המסוכסך אלף שוטרים, על־מנת לסלק מתוכו 250 מתנדבים מקבוצת חלוץ של הקיבוץ המאוחד.

בשער הגיליון: יהושע (ג'וש) פלמון, יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים.

לפני 25 שנה

„העולם הזה" 817
תאריך: 18.6.53

רודן הכושים ואוהד המיפעל הציוני מבקר בארץ ✶ מישרד־הפנים מונע ממשוררת ישראלית לבקר בקופנהאגן ✶ פולה בן־גוריון: „ביאליק היה יפה!"

העם

טרמפ

גיבורי השבוע היו שני עולים חדשים, שעמדו בלילה על כביש ירושלים—תל־אביב, ביקשו טרמפ כדי לחזור למחנה. מכונית אחר מכונית עברה על פניהם ריקה, אך בלתי מוכנה להיעצר לחמש שניות כדי לאספם.

לבסוף פקעה סבלנותם של השניים. ה־אחד משך בידית הדריכה של הסטן, ירה כדור באוויר. הקליע נקב צמיג מכונית של השגרירות האמריקאית.

האם היה זה איש בלתי־נורמלי? אולי. אולם הוא סימל מצב ששרר במדינה.

אלפי טרמפיסטים אחרים חלמו בהקיץ, במצב דומה, על „תקיעת כדור". אולם הם לא הגשימו את החלום. היה מעצור בין חלומות־אלימות ומעשי־אלימות.

ביוני 1953 נפרץ מעצור זה בחזית רחבה. העיתונים מלאים פשע־פשע־פשע. זו הפעם הראשונה תפסו בהם תיאורי־אלימות יותר ממחצית עמודי הידיעות.

אין להבין צד זה של המעשה הסימלי מבלי להבין את הצד השני. הצד השני הוא הנהג של המכונית. מכוניתו היתה ריקה. שני אנשים בודדים עמדו בלילה על הכביש, התחננו שייקחם. מבטו עבר על פניהם, כאילו היו שרצים. הוא לא נעצר.

שני הצדדים של המטבע — הזילזול הגובר והולך בגוף האדם מחד, והזילזול הגובר והולך בכבוד האדם מאידך — משתפים פעולה בניוון המוסרי. בית־הכלא לא ירפא אותו.

אורחים

המטרה היחידה

לפני כמה שבועות נידון כושי דרום־אפריקאי לעונשים הבאים: חצי־שנה עבודת פרך, 50 לירות קנס, 12 מלקות. ה־האשמה: הסתה. ההוכחה: המישטרה ה־דרום־אפריקאית מצאה בביתו ספר היסטוריה העוסק בתולדות המהפכה הצרפתית ובו מישפטים מסויימים. ביניהם: תיאור ההתקפה על הבאסטיליה מסומן בקווים אדומים.

השבוע ירד, כפוף, ממטוס ט־וו־איי בלוד, כומר בן 80. היה זה דניאל פראנסיס מאלאן, ראש ממשלת האיחוד הדרום־אפריקאי, מתווה ומבצע אותה המדיניות. למרות השמועות שפשטו יום קודם בואו בדבר משמעות מדינית לביקורו, כאילו נשא איגרות אישיות מאת צ'רצ'יל לממשלות ישראל וירדן, הכחיש מזכיר־המדינה של מאלאן ידיעה כזו. אמר פורסיית, המזכיר, לעיתונאים, שביקשו יותר פרטים בנדון: „מר מאלאן לא יישא כל הצהרות פוליטיות. מטרתו היחידה: ביקור במקומות הקדושים."

קיבלו את פניו, בין השאר, נציגות ציוני דרום־אפריקה המהווים קבוצה עשירה ורבת השפעה במדינה. כי מאלאן, כומר המאמין באלוהיו, רודן הכושים, אוייב ה־הודים ושונא בני־התערובת, הוא גם אוהד המיפעל הציוני.

מזון

בשר ללא מטבע זר

בעוד בשר־עוף נמכר בשוקים ללא פיקוח, אפשר להשיג בשר־חזיר בכל כמות שהיא, ונקניק מתוצרת חוץ נמכר בגלוי, ולא קיים שוק חופשי לבשר־בקר חי. הסיבה אינה טמונה במחסור בהצעות מתאימות לייבוא בשר בכמויות מספיקות לארץ, כי־אם בתיכוך שבין מישרד־המיסחר־והתעשייה, שהוא בעד ייבוא חופשי של בשר, לבין מישרד האוצר, החושש להברחת הון אם תאושר אחת משתי התוכניות שהוצעו בעת האחרונה:

● קבוצת יבואנים תייבא בשר־בקר חי מתורכיה, בצורת העברת הון יהודי. כמות בשר קבועה, מן החלקים הקידמיים של הבהמה, תימסר לממשלה, במחירים המקובלים בשוק העולמי. הממשלה תשתחרר מדאגת התשלום עבור הבשר במטבע זר. בתמורה יורשה ליבואנים למכור בשוק החופשי את שאר חלקי הבשר.

● קבוצת יבואנים אחרת תייבא בשר קפוא. החלקים הקידמיים יימסרו לממשלה, במחירים נמוכים, בעוד החלקים האחוריים ינוצלו לתעשיית נקניק שיהיה חופשי מפיקוח, ויימכר במחיר של כ־3 ל"י הקילו.

במחי יד אחת. ההצעה הראשונה הוגשה מייד אחרי שהציונים הכלליים * נכנסו לממשלה ושר־המיסחר־והתעשייה ד"ר פרץ ברנשטיין, היסס לקבל את ההצעה בטרם למד את הבעיות. כעבור זמן הראה מישרד־המיסחר־והתעשייה עניין בהצעה השנייה, אף על פי שהיו שחששו להתיר ייצור נקניק, כיוון שהוא טומן בתוכו אפשרויות לזיוף.

מישרד האוצר סילק במחי־יד את כל החששות. תשובתו היתה שלילית בתכלית. בינתיים סובל השוק ממחסור בבשר.

מישפט

אפילו לא בדלתיים סגורות

אזרחים רבים בישראל נחרדו שוב, בשבוע שעבר, בקוראם בעיתונים על מאורע שאחדים פירשוהו כפגיעה נוספת בחרויות הדימוקרטיות בארץ. בין האזרחים שה־מאורע לא נשא חן מלפניהם היה גם ה־שופט־העליון משה זילבר, שאמר: „לפנינו שאלה רבת־חשיבות... ביטחון המדינה מזה וחופש־התנועה של האזרח מזה... ברור ונעלה מכל ספק, כי ענייני ביטחון במדינה קודמים לכל. השאלה היא רק, אם המשיבים יצאו ידי חובתם (בסרבם לתת הסבר מטעמים ביטחוניים)."

דברים אלה נאמרו על־ידי השופט בעת שקרא את החלטתו בדבר בקשת צו־על־תנאי שהוגשה לבית־המישפט העליון על ידי המשוררת חיה קאופמן, נגד מנהל מחלקת־העלייה של מישרד־הפנים.

חיה קאופמן, ילידת ברית־המועצות, גבוהת־קומה, שחרחורת, לשעבר חברת מפ"ם ועתה בסיעתו של ד"ר משה סנה, הוזמנה לוועידת הנשים הדמוקרטיות בקופנהגן. שר־הפנים סירב להעניק למשוררת היתר־יציאה **, והיא ביקשה מבית־המישפט לצוות על השר לבוא ולנמק את הסירוב.

כאשר בא יהושע שי, מנהל מחלקת־העלייה, להביא את הנימוקים, לא הירבה בדברים ואמר רק כי מתן היתר יציאה לחיה קאופמן „עלול לפגוע בטובת המדינה."

כדי לחזק את דבריו הגיש שי איגרת מאת שר־הביטחון, המאשרת את עמדתו. בית־המישפט נאלץ, לפי החוק, להאמין לבן־גוריון, כי אכן יש טעמים ביטחוניים שאין לגלותם אפילו לשופטי בית־המישפט־העליון, אפילו לא בדלתיים סגורות. נראה כי הפוסק האחרון לגבי חירותו של כל אזרח בישראל הוא עתה דויד בן־גוריון.

מכתבים

שיחרור זמני

העולם הזה (789) כתב שאמרתי לסופרו את הדברים הבאים: „כשמועצת פועלי חדרה ביקשה לשחררני מהצבא הבריטי, התקבל על־ידי אחד מקציני מיכתב אלמוני שתיאר אותי כאדם מסוכן שמוטב שלא לשחררו. אני חושד כי ידידי גולדנברג שלח אותו."

מר גולדנברג הודיעני שהוא לא כתב את המיכתב הזה. אני מצטער, איפוא, ומתנצל על הדברים שנכתבו בשמי.

דויד ברמן, ראש העיר, חדרה

אנשים

● אחרי ש**דויד בן־גוריון** נשא את נאום התשובה למבקרי מישרד ראש־הממשלה בכנסת, שהסתיים במילים של **ח"נ ביאליק**: „ראיתיכם שוב בקוצר־ידכם..." ירד למזנון, שם קיבלה את פניו אשתו, **פולה בן־גוריון**. תגובתה: „ביאליק היה יפה!"

● טען בפני הוועדה למציאת דרכים להוזלת מחיר הספר העברי ולהרחבת תפוצתו **גרשום שוקן**, עורך הארץ ששניים ממבקריו הספרותיים, **ברוך קורצווייל** ו**גדעון כצנלסון**, נתונים בקביעות לאש צולבת של ביקורת נגדית: המבקרים ה־ספרותיים בישראל מנסים להראות את חוכמתם, במקום את החוכמה בספר שאותו הם מבקרים. התוצאה: ביקורות ארוכות המלאות את הקורא ואינן נותנות לו מושג נכון על הכתוב בספר, אין בהן כדי למשוך קוראים לספר העיברי.

● אמר **ישעיהו** (שייקה) **אופיר** ה־ממלא תפקיד של חמור במחזה נאסר־א־דין: „לא איכפת לי לשחק בתפקיד חמור, כל עוד אינני משכנע בו עד־כדי־כך שיתחילו לרכב עלי."

---

* כיום, המרכיב הליבראלי בגח"ל.

** בשנות ה־50' היה חייב אזרח ישראלי החפץ לעזוב את גבולות המדינה, גם לשם מטרה פרטית, לקבל לכך היתר מטעם ה־ממשלה. בשנות שילטונו של בן־גוריון נוצלה תקנה זו, פעמים רבות, כלפי יריבים פוליטיים, ורק הסתלקותו מהשילטון הביאה לשיפור בתחום זה, עד לביטול „היתר היציאה".

המילחמה על יפתח תמונה זו צולמה מתוך חדר, מאחרי גבו של חבר קיבוץ יפתח, כאשר שוטרים נושאים את חברי מפ"ם למכוניות. מקרוב נראית שרשרת של שוטרים, המפרידה בין חברי־הקיבוץ לבין 250 המתנדבים מקבוצת החלוץ של הקיבוץ המאוחד, שנתפסו ע"י השוטרים.

הלנה רובינשטיין מציגה:

Fresh Cover

נוסחה בלעדית ראשונה מסוגה
לטיפול יופי
המאפשרת לעור הפנים לנשום.

העור הינו "מערכת האיוורור" של גופך.
הוא מבצע פעולה מקבילה לפעולת הנשימה: קולט ומעביר את החמצן פנימה ופולט החוצה את דו תחמוצת הפחמן.
Fresh Cover הינה השיטה היחידה לאיפור ולטיפול העור שאינה אוטמת את הנקבוביות ומאפשרת פעולה סדירה של התהליך הטבעי.
ביום בו תתחילי להשתמש ב־Fresh Cover,
תגלי פנים חדשות: גוון חדש, בוהק שלא הכרת עד כה.
לפתע תגלי פנים בריאים יותר - נאים יותר!

Helena Rubinstein
The Science of Beauty

יעוץ קוסמטי ניתן חינם במרכזי ההדרכה של הלנה רובינשטיין בתל־אביב: שד' בן־גוריון 94 טל 240256 בימים ב ג ד בין 3.30-6 אחה"צ
בחיפה: שד' הנשיא 129 טל 89850 בימי ד' בין 10-12.30 לפנה"צ ובימי א ג בין 3.30-6 אחה"צ.

צא והשווה

למעלה מ-3000 בעלי פיאט 131 1300 או 1600, זוכת הראלי, מרוצים ממכוניותיהם ועל פי המלצותיהם נרשמו עוד רבים לרכוש מכונית זו.

אתה, לך ובדוק ותמצא, שפיאט 131 היא הטובה ביותר במחיר העומד בפני כל תחרות.

Fiat 131
WORLD RALLY CHAMPION

פיאט 131 אשר זכתה בתואר העולמי WORLD RALLY CHAMPION, הינה המכונית הבדוקה והאידיאלית לאלה המעדיפים מכונית גדולה – מרווחת, בטוחה חסכונית וחזקה.

FIAT 131

©אדרון

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אלי תבור • עורך תבנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קורא יקר

במדינות שבהן קיימת צנזורה ביטחונית ופוליטית קפדנית, כמו ישראל, ניזון הציבור לעיתים קרובות ממידע המגיע אליו בדרך עקיפה. כלי־התיקשורת באותה מדינה, המנועים מלפרסם מידע מסויים ביוזמתם, עושים זאת באמצעות ציטוטים. הם מפרסמים את אותו מידע, כפי שהתפרסם בעיתוני־חוץ, מבלי שיוכלו להתייחס לעובדות הכלולות בו או לפרשן.

השבוע נהגו כלי־התיקשורת בישראל בדרך זו לגבי נושא שלא חלה עליו כל צנזורה, מלבד זו שהם הטילו על עצמם: מצב בריאותו של ראש־הממשלה, מנחם בגין. בעיתונות וברדיו התפרסמו ידיעות, שראו אור השבוע באיבנינג סטאנדארד הלונדוני ובניו־יורק פוסט. הידיעה בעיתון הבריטי סיפרה על כך שראש־הממשלה מתקשה לתפקד וכי הוא סובל ממצבי דיכאון וניתוק מהמציאות. העיתון האמריקאי סיפר כי בגין דחה הצעה לעבור ניתוח־לב־פתוח.

המגוחך שבציטוט ידיעות אלה בעיתונות הישראלית הוא בכך, ששתיהן היו מבוססות על ידיעות וכתבות, שפורסמו קודם לכן בנושא זה בהעולם הזה.

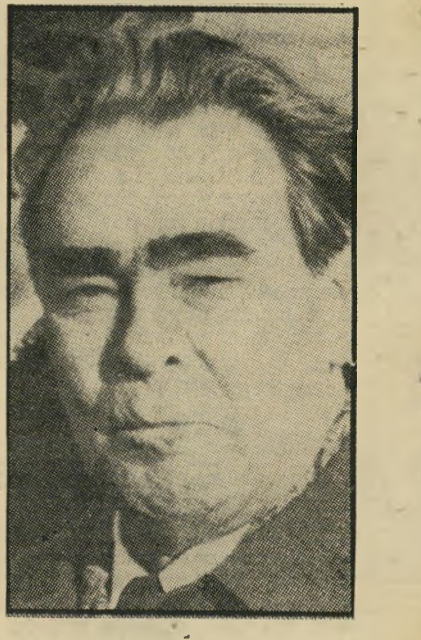

ליאוניד ברז'נייב
היעלמויות תכופות

האיבנינג סטאנדארד התייחס במפורש להעולם הזה כאחד ממקורות המידע שפירסם, תוך איזכור שם השבועון המסויים. הניו־יורק פוסט הסתמך אומנם על „מקורות מקורבים לראש־הממשלה בירושלים". אולם הידיעה שפירסם היתה העתק מדוייק של סברה בלתי מאומתת, שהועלתה רק כאחת האפשרויות להסבר מצבו של בגין, בכתבת־השער של העולם הזה (2126).

הידיעה הראשונה על השינוי שחל במצבו ובהתנהגותו של ראש־הממשלה התפרסמה בהעולם הזה (2124) עוד לפני כחודש, במדור תשקיף, תחת הכותרת: „בגין אינו מתפקד". באותה ידיעה נאמר: „הסוד השמור ביותר של ממשלת הליכוד הוא: מנחם בגין חדל לתפקד כראש־ממשלה. מזה שבועות אחדים שמקורביו של בגין חשים בשינוי קיצוני שחל בו. הדבר אינו ניכר בהופעותיו הפומביות, אולם מתבטא בעבודה השוטפת במישרד ראש־הממשלה, בפגישות העניניות עימו ובניהול ישיבות הממשלה. בגין נשאר אדיב ומנומס, כרגיל, שומע את דברי המשוחחים עמו, אולם לטענתם ,הוא כאילו נמצא בעולם אחר'. כתוצאה מכך הוא נמנע מהחלטות והכרעות בעניינים המובאים בפניו, אינו מתדיין עוד לגופו של עניין."

כעבור שבועיים (העולם הזה 2126) פירסמנו כתבה מפורטת יותר על מצבו של ראש־הממשלה, בה נאמר, בין השאר: „העובדות הידועות מזה שבועות אחדים למקורביו של מנחם בגין ולשרי הממשלה, מעידות על כך שמצבו הגופני והנפשי של מנחם בגין בעת האחרונה ירוד ביותר. הוא תשוש, סחוט ואינו מסוגל לתפקד כראוי..."

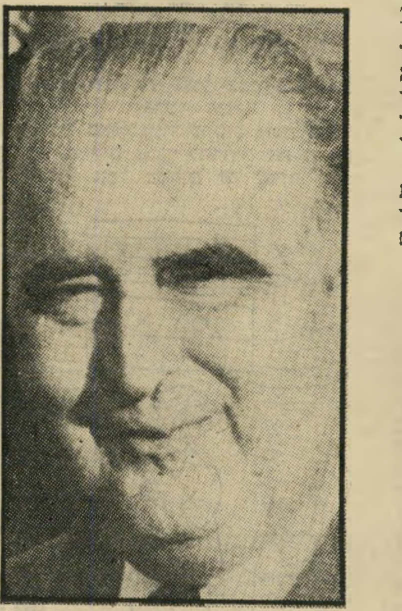

ג'ורג' פומפידו
פנים נפוחות

■ ■ ■

מזה כמה שבועות שהדברים אינם עוד בגדר סוד. הם חרגו מתחומם הצר של מקורבי ראש־הממשלה. הם ידועים לכל מי שבא במגע עם בגין. הם הפכו לנושא שיחה מרכזי בממשלה ובכנסת. הכתבים המדיניים והפרלמנטריים מודעים להם.

ולמרות זאת קיים מעין קשר של שתיקה מסביב לנושא. הוא הופר על־ידי העולם הזה. העיתונות מצאה לנכון להתייחס לנושא רק כשהוא פורסם בעיתוני־חוץ, על סמך המידע שהופיע בהעולם הזה.

אין זאת הפעם הראשונה בה שובר עיתון זה קשר־שתיקה בעיתונות סביב מצב בריאותו של מנהיג ישראלי. הוא עשה זאת בעבר לגבי לוי אשכול וגולדה מאיר, כשכיהנו כראשי־ממשלות. הוא עשה זאת גם לגבי מנחם בגין עצמו, כאשר הוטל איפול חמור על התקף־הלב בו לקה ערב הבחירות האחרונות.

אז, באפריל 1977, כאשר אושפז בגין בבית־החולים איכילוב, מבלי שנמסר דיווח לציבור על מצב בריאותו של מנהיג המפלגה המבקש להחליף את השילטון, חדר צלם העולם הזה, פטר פן, לחדר הטיפול־הנמרץ בו התאושש בגין. הוא שמע אז מפי בגין עצמו על ההתקף שעבר וכי „רק כפסע היה ביני ובין המוות".

באותה תקופה, בשיא מערכת הבחירות, היתה אולי הצדקה הגיונית מבחינתם של אנשי הליכוד לנסות להעלים מהציבור את האמת על מצב בריאותו של בגין. בספרו המצויין, מכירת הליכוד, כותב אלכס אנסקי על פרשה זו: „ככל שקרב מועד הבחירות גבר הלחץ על אנשי הפירסום. כבר נפוצו שמועות שמצבו של בגין אנוש. צלם זריז הצליח לתפוס את בגין בחדרו בבית־החולים. המראה היה לצנינים בעיני מחובר (פירסומאי, ממנהלי מסע הבחירות של הליכוד). התצלום שהתפרסם בשבועון העולם הזה עמד בסתירה גמורה לתדמית שבנה לראש הרשימה: ,מנחם בגין, מנהיג חכם, אמיץ, ללא רבב, האיש המתאים ביותר להיות ראש־הממשלה."

נראה היה כי פירסום זה בהעולם הזה תרם לשבירת הטאבו הקיים בחברה הישראלית על עיסוק במצב בריאותם של מנהיגים. טאבו זה ניזון אולי מהמנטאליות היהודית, על פיה „לא נאה" לעסוק ולפרסם בנושאים אלה, מחשש עין הרע. כאשר חלה

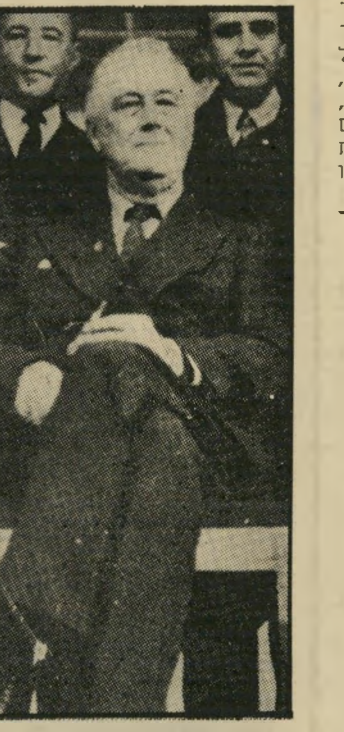

פרנקלין רוזוולט
ניצחון על סף המוות

בגין בדלקת קרום־הלב, אחרי שניצח בבחירות, השתנתה הגישה. התודעה שמצב בריאותו של ראש־ממשלה אינו עניינו הפרטי אלא מעניינם של כל אזרחי המדינה, וגם ההכרה שלא ניתן לשמור על קשר־שתיקה בנושא זה, הם שגרמו לתפנית. אז פורסמו מדי יום ביולטינים רשמיים על מצב בריאותו של בגין. רופאיו הופיעו בפני אמצעי־התיקשורת, מסרו הסברים וענו לשאלות.

עתה חזר המצב לקדמותו. שוב נעשה ניסיון, לו שותפים אנשי המעצמה השביעית, להעלים מהציבור את האמת על מצבו של העומד בראש המדינה, שהחלטותיו ושיקול־דעתו נוגעים לכל אזרחיה.

■ ■ ■

התופעה של העלמת מידע הנוגע להידרדרות מצב בריאותם של מנהיגים, אינה אופיינית לישראל דווקא. היא פזורה לאורך כל ההיסטוריה. בדרך כלל היא כרוכה בחשש של עירעור השילטון, או ניסיון לתפיסתו על רקע ידיעות על חולשת השליט.

גם ההיסטוריה בת זמננו גדושה תופעות מסוג זה.

פרנקלין דלאנו רוזוולט, הנשיא האמריקאי ה־32, היחיד מבין הנשיאים של ארצות־הברית שנבחר שלוש פעמים, בזו אחר זו, לכהונתו; האיש שהוביל את אמריקה והמערב כולו לניצחון במילחמת־העולם־השנייה, היה חולה אנוש ערב מסע הבחירות ,הרביעי שלו, בנובמבר 1944. החל מחודש ינואר אותה שנה הידרדר מצבו. עד שלמשעה היו תקופות בהן לא היה מסוגל לתפקד עוד כנשיא.

מקורביו ועסקני מפלגתו עשו הכל כדי להעלים את העובדות מעיני ציבור הבוחרים האמריקאי. ואומנם, בבחירות של 1944 מחץ רוזוולט את יריבו, תומאס דיואי. כעבור חמישה חודשים, באפריל 1945, נפטר משטף־דם במוח. רק אחרי מותו נודעו פרטים מזעזעים על כושר תיפקודו בחודשי כהונתו האחרונים.

יורשו של דה־גול בנשיאות צרפת, ג'ורג' פומפידו, חלה לקראת סוף תקופת כהונתו בסרטן, קיבל טיפול בקורטיזון. למרות שכתוצאה מהטיפול התנפחו פניו, המשיך ארמון הנשיאות הצרפתי להכחיש בתוקף את כל הידיעות והשמועות על מחלתו של פומפידו. האמת נודעה רק אחרי מותו.

מזה כמה שנים נפוצות ידיעות על מצב

בגין מחלים מהתקף־לב (1977)
קשר של שתיקה

בריאותו הלקוי של מנהיג ברית־המועצות, ליאוניד ברז'נייב, המונע ממנו לתפקד כראוי. ידיעות אלה מוכחשות רשמית. ברז'נייב עצמו מנסה להפריכן בהופעות פומביות, בין היעלמות אחת לשנייה. האמת תיוודע, רק אחרי הסתלקותו.

נטייה זו של המחזיקים ברסן השילטון, להמשיך ולהחזיק בו, גם כשמקרבים נוצה לאפם כדי להבחין אם נותרה בהם עוד רוח חיים, ראוייה להתייחסות נפרדת. מה שברור הוא ששום מדינה מתוקנת — ובוודאי לא מדינה במצבה של ישראל — אינה יכולה להרשות לעצמה מצב בו ייחתכו ענייניה הגורליים בידי מנהיגים שאינם מסוגלים לתפקד. עיסוק פומבי במצב בריאותם של מנהיגים אינו עניין של ניגוח פוליטי. זהו נושא חיוני, שעליו חייב הציבור לקבל מידע מדוייק ומהימן.

במקרה של מנחם בגין קיימות התרשמויות, קטעי ידיעות, שמועות בלתי מבוססות ותיאוריות שונות. כך, למשל, ההנחה הרווחת בצמרת היא, שאי יכולתו של ראש־הממשלה לתפקד, אינה נובעת ממצב בריאותו. ההיפך הוא הנכון. אי־יכולתו של בגין לגשר על הפער בין עקרונותיו לבין המציאות היא המחמירה את מצב בריאותו.

כך או כך, מסכת הידיעות וחרושת השמועות על מצבו של בגין אינם מאפשרים עוד להמשיך ולהתעלם מנושא זה לאורך זמן. דווקא בימים בהם מונח גורלה של המדינה בידיו — יותר מאשר היה מונח אי פעם בידי מנהיג זה או אחר של ישראל — חייב העם וזכאי לקבל את מלוא המידע המוסמך על מצבו של ראש־הממשלה. הכחשות מגומגמות, ניסיונות טישטוש והעלמה תוך אמונה תפלה שמניעת דיון ציבורי בנושא תשפר את מצבו של האיש, יאים אולי לשבט פרימיטיבי או למישטר טוטאליטרי, אך לא למדינה המתיימרת להיות הדמוקרטיה היחידה במזרח־התיכון.

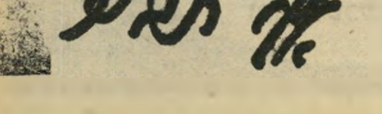

מכתבים

רבין מכחיש

בהעולם הזה (2128), במדור „אנשים", התפרסם קטע המייוחס לי. נאמר בו שאני מכנה את סגן ראש־הממשלה, הפרופסור ייגאל ידין, „זה עם הקטטר בפה".

לאימרה זו, המייוחסת כביכול אלי, אין כל שחר. מעולם לא השתמשתי בביטוי זה, או דומה לו, כלפי סגן ראש־הממשלה, או כלפי מישהו אחר.

אבקש לפרסם בעיתון תיקון לידיעה הכוזבת והבלתי־נכונה הזו.

יצחק רבין, תל־אביב

● **העולם הזה** מתנצל על פירסום ה־הלצה. בדיקה העלתה שהיא באה מפי יריביו של ח"כ רבין במיפלגתו.

● ● ●

שרון „המחרים" ואריק „הדברן"

בעת ובעונה אחת פורסמו שתי ידיעות על שרנו, אריק שרון. האחת בדבר החרמת ישיבות ועדת השרים לענייני כלכלה ו־היעדרות ממרבית ישיבותיה, וכל זאת בשל דעתו כי הוועדה אינה עוסקת ב־עניינים שבמהות אלא ב„עיסקות קטנות". אך אותה העת נעדר שרנו מהארץ וחגג את יום־ירושלים בלונדון, כאורחה של תנועת החרות, ושם הוא דיבר ודיבר ועוד איך.

אריק מצהיר הצהרות (לא בענייני חק־לאות וכלכלה, כמובן). כאן אין עוסקים בקטנות, אלא בעתידה ובגורלה של מדי־נת־ישראל, ובזה שרון מבין ומומחה גדול.

הביקורת הקשה שהוטחה נגד שרי ה־מערך התמקדה בין השאר בנסיעות ה־רבות של השרים דאז ובדברת הרבה. כל שר דיבר והצהיר, ולא בתחומים הנוגעים לו, שבתחומי מישרדו. אריק שרון ממשיך במסורת זו.

דן יהב, תל־אביב

● ● ●

כרטיס צהוב

מנחם בגין עשה פאול במגרש השלום. והשופט ג'ימי קארטר הוציא לו כרטיס צהוב. עוד פאול, ועוד כרטיס צהוב. ואחרי שלושה פאולים צריך להרחיק את השחקן מהמיגרש. אבל במקום זה שולח אלינו

ג'ימי את סגנו, שופט־הקו מונדייל, כדי להזהיר את השחקן שלא יעשה יותר פאו־לים.

או שהשופט לא אובייקטיווי, או שמנחם בגין הוא שחקן שאין לו תחליף וכללי המישחק המקובלים אינם חלים עליו.

חיים חזון, חיפה

● ● ●

עבודה שקטה, לעומק

קשה לי להבין מדוע יצא קיצפכם על מועמדותו של פרופסור יהודה בלום לתפ־קיד שגרירנו באו"ם (העולם הזה 2126). אני מרשה לעצמי לפקפק בטוהר מניעי הביקורת.

הכרתי את פרופסור בלום בפעולה בקו החזית ההסברתית הקדומני, בתקופות קשות ביותר. בהיותי ממונה על ההסברה והעי־תונות בגרמניה־המערבית, שמעתי רבות על הצלחותיו במסעות ההסברה המפרכים שהוא ערך במערב־אירופה. חלק ניכר מ־מסעות אלה נערך ביוזמת מישרד־החוץ.

כדי להיענות לפניות המרובות להופעות של פרופסור בלום בנושאים שבהם הוא בקיא, היה עלינו „לגייסו" חדשות לבקרים. הופעותיו ב־אמצעי התיקשורת היו אף הן מוצלחות ביותר. נכון, אין מדובר בקשר לבלום כ„שוויצר" הישראלי הטיפוסי. יהודה בלום מתון לא רק בהופעתו אלא גם בסיגנון ה־טיעון שלו. הוא תרבותי מאד, ו־תמורת הכושר ה־רתורי המבריק, שבו לא ניחן, אנו זוכים בתוכן רציני ומעמיק של טיעונים המושמ־עים ברמה גבוהה והזוכים בהדם הראוי.

לפידות

האם כושר הנאום המבריק הוא שחסר לנו בזירת האו"ם? לשון אחרת, האם נואם מבריק היה הגורם הבלעדי לשינוי במעמד־נו הרופס באו"ם? צלמו נא את המצב כיום: נציגנו באו"ם הוא רתוריקן רם־דרג, וראו באיזה שפל נמצא עניין ישר־אל באו"ם!

לדעתי, דווקא כושרו של בלום לעבודה שקטה ולעומק, הוא־הוא שיעמוד לנו ב„ארמון־הזכוכית" — וזה העיקר! נראה לי כי ההתנגדות למועמדותו של פרופסור בלום נובעת מחוגים מסויימים שבעצמם לוטשים עין על המישרה בניו־יורק, ה־נחשבת כמישרת „שמנת" בשירות־החוץ.

מיכאל („מיש") לפידות, רחובות

● ● ●

סירוב מאוחר

אני מברך את יגאל גלאי (העולם הזה 2126) על החלטתו שלא לצאת לשירות מילואים בגדה המערבית, כיוון שאין כל הצדקה לשרת בשטחים הכבושים או ל־החזיק בהם. אני מקווה כי יגאל גלאי לא יישאר בודד, וכי יעמוד בסירובו גם לגבי סיני עם רצועת עזה ורמת־הגולן.

על אף החלטתו של יגאל גלאי, חבל שהתקבלה רק אחרי 11 שנים של כיבוש ישראלי ולא הרבה לפני־כן. שכן מהות הכיבוש הישראלי לא השתנתה בעיקבות שינוי השילטון בישראל. הסירוב והאחר־יות על אי־סירוב לשרת במילואים בשט־חים הכבושים, חלים מהיום הראשון לכי־בוש הישראלי.

כיום, כאשר תנועת „שלום עכשיו" הפ־כה מקבוצה של כמה אזרחים לתנועה המו־נית, צריך להיות הד נרחב לקריאתו של יגאל ויש לחשוב אף על סירוב טוטאלי, כיוון שכנראה מנחם בגין אינו מתרגש כל־כך מהמולתה של „שלום עכשיו". אח־רי הכל, חלק ניכר מתומכיה של תנועה זו השתתף בכיבוש דרום־לבנון ורבים עוד יותר יצאו להגן על מדיניותו של בגין במילחמה הבאה.

אני מתגורר כעת בקיבוץ. למרבה ה־צער, דעתי היא דעת יחיד בקיבוצי ולכן, כדי שלא יתקבל הרושם המוטעה כי אני מדבר בשם הקיבוץ, הייתי מבקשכם ש־כתובתי תישאר במערכת.

ליאור גורפינקל, הגליל המערבי

● ● ●

ברדאק בצבא האדום

ברצוני להתייחס לרשימתו של בנימין עמידרור „בירבורים על טרטורים" (העולם הזה 2126). מרגיז שהוא מסתמך על ה־מישמעת בצבא האדום ומתחיל את הספי־רה ממילחמת־העולם השנייה.

בהתעלמו מהמישמעת (יותר נכון, חוסר־מישמעת) בצבא האדום בשנות המהפכה ומילחמת־האזרחים, הופכת גירסתו בלתי־רצינית ופשוט לא־נכונה, אם הוא מתחיל לספור ממילחמת־העולם השנייה. לא היה בהיסטוריה (אולי מאז ה„הורדה" של ג'ינ־גיס חאן) צבא יותר מבורדק (מבחינת מישמעת) מאשר הצבא האדום משנת 1917 ועד לתום מילחמת־האזרחים.

וכי איך אפשר היה לדרוש מישמעת מצבא רעב, מכונם, חסר ביגוד ויחף כמעט, כשהמישמעת היחידה המוכרת לו היתה — מישמעת עצמית שנבעה מלהט אידיאולוגי־מהפכני, ושמפקדיו נ ב ח ר ו בבחירות

(המשך בעמוד 10)

עכשיו קל להחליט...

נותרו מספר מקומות לטיול קבוצתי

לספרד ופורטוגל ופלמה דה-מיורקה

ב-19 ימים משגעים

יציאה: 28.7.78 **חזרה:** 15.8.78 **המחיר:** **15:650*** ל"י

כולל: טיסה הלוך ושוב, איכסון בחדרים זוגיים + שרותים צמודים, מיזוג אויר וחצי פנסיון בכל תקופת הטיול

מסלול טיול בלתי שגרתי של פלתורס:

מדריד, טולדו, גרנדה, סביליה, קורדובה, מלגה, ולנסיה, פלמה־דה־מיורקה, ליסבון וסביבתה.
הפלגה באניה בתאים זוגיים מולנסיה לפלמה דה מיורקה.

הטיולים באוטובוס תיירים ממוזג ● מלווה ישראלי.

סניפי פלתורס לשרותך:
תל־אביב
אחד העם 28, טל. 50851
בן־יהודה 49, טל. 221226
מלון הילטון, גן העצמאות, טל. 246832
ירושלים
שלומציון המלכה 2, טל. 234318
מלון הילטון, טל. 534097
מלון "פלזה", המלך ג'ורג' 47, טל. 224622
חיפה
דרך העצמאות 82, טל. 660981
חדרה
סמטת הרברט סמואל 66, טל. 22927
רחובות
הרצל 167, טל. 51080
נתניה
דיזנגוף 33, טל. 22724
הרצליה
מלון השרון, חוף הים, טל. 938777

*לפי מחיר של 17.50 ל"י לדולר

פלתורס מארגנת - אתה נהנה!
PEL פלתורס
פלתור בע"מ נסיעות ותיירות

ילב׳ שרות פרסום בע"מ

נותרו מספר מקומות לטיול קבוצתי

לארה"ב

ב-23 ימים מהנים

יציאה: 6.7.78 חזרה: 28.7.78
יציאה: 3.8.78 חזרה: 25.8.78
יציאה: 24.8.78 חזרה: 15.9.78
(אפשרות שהייה בארה"ב עד 45 יום)

מחיר תכנית א': 35,800* ל"י
מחיר תכנית ב': 37,900* ל"י

כולל: טיסה הלוך ושוב, איכסון בחדרים זוגיים + שרותים צמודים בבתי מלון מעולים.

מסלול הטיול:

תכנית א': ניריורק, וושינגטון, בופלו, שיקגו, סן-סרנסיסקו, מונטריי, לוס־אנג'לס, הקניון הגדול, לאס־וגאס, ניו אורליאנס, ניו יורק

תכנית ב': ניריורק, וושינגטון, בופלו, שיקגו, ילוסטון פארק, ג'יקסון, סולט לייק סיטי, לאס וגאס, הקניון הגדול, סן פרנסיסקו, לוס אנג'לס, ניו אורליאנס, מיאמי, ניו יורק.

הטיולים באוטובוס תיירים ממוזג ● מלווה ישראלי.

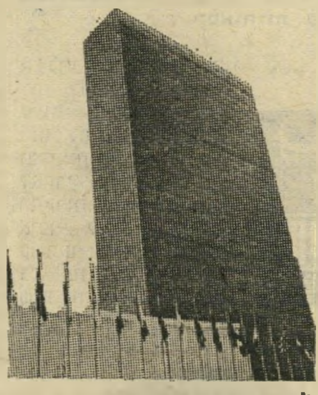

סניפי פלתורס לשרותך:
תל־אביב
אחד העם 28, טל. 50851
בן־יהודה 49, טל. 221226
מלון הילטון, גן העצמאות, טל. 246832
ירושלים
שלומציון המלכה 2, טל. 234318
מלון הילטון, טל. 534097
מלון "פלזה", המלך ג'ורג' 47, טל. 224622
חיפה
דרך העצמאות 82, טל. 660981
חדרה
סמטת הרברט סמואל 66, טל. 22927
רחובות
הרצל 167, טל. 51080
נתניה
דיזנגוף 33, טל. 22724
הרצליה
מלון השרון, חוף הים, טל. 938777

*לפי מחיר של 17.50 ל"י לדולר

פלתורס מארגנת - אתה נהנה!
PEL פלתורס
פלתור בע"מ נסיעות ותיירות

ילב׳ שרות פרסום בע"מ

נותרו מספר מקומות לטיול קבוצתי

ליוון ורודוס

ב-14 ימים משגעים

יציאה: 12.7.78 חזרה: 25.7.78
יציאה: 9.8.78 חזרה: 22.8.78
יציאה: 20.9.78 חזרה: 3.10.78

המחיר: 9,100* ל"י

כולל: טיסה הלוך ושוב, איכסון בחדרים זוגיים + שרותים צמודים בבתי מלון מעולים, באתונה, כולל ארוחת בוקר בלבד. ברודוס, כולל 2 ארוחות.

מסלול הטיול:

סיורים לקפסוניון, דלפי, ארגוליס, רודוס... לינדוס, עמק הפרפרים שייט ליום שלם לאי סימי.

הטיולים באוטובוס תיירים ממוזג ● מלווה ישראלי.

***

לרודוס 8 ימים במחיר 5,225* ל"י

יציאה: 6.7.78 חזרה: 13.7.78
יציאה: 3.8.78 חזרה: 10.8.78
יציאה: 10.8.78 חזרה: 17.8.78
יציאה: 12.9 חזרה: 19.9.78

כולל: טיסה הלוך ושוב, איכסון 7 לילות בבית מלון מדרגה ראשונה, בחדרים זוגיים+שרותים צמודים, חצי פנסיון לכל התקופה, 3 סיורים באוטובוס תיירים, שייט לאי סימי כולל ארוחת צהרים.

*לפי מחיר של 17.50 ל"י לדולר

פלתורס מארגנת - אתה נהנה!
PEL פלתורס
פלתור בע"מ נסיעות ותיירות

נותרו מספר מקומות לטיול קבוצתי

לסקנדינביה ואנגליה

ב-20 ימים מהנים

יציאה: 14.7.78 חזרה: 2.8.78
יציאה: 11.8.78 חזרה: 30.8.78

המחיר: 24,950* ל"י

כולל: טיסה הלוך ושוב, איכסון בחדרים זוגיים + שרותים צמודים בבתי מלון מעולים, כולל ארוחת בוקר. בתקופת הסיור לפיורדים חצי פנסיון (6 ימים).

מסלול הטיול:

שטוקהולם, אוסלו, סיור 6 ימים בפיורדים, ברגן, לונדון, קופנהגן.

הטיולים באוטובוס תיירים ● מלווה ישראלי.

סניפי פלתורס לשרותך:
תל־אביב
אחד העם 28, טל. 50851
בן־יהודה 49, טל. 221226
מלון הילטון, גן העצמאות, טל. 246832
ירושלים
שלומציון המלכה 2, טל. 234318
מלון הילטון, טל. 534097
מלון "פלזה", המלך ג'ורג' 47, טל. 224622
חיפה
דרך העצמאות 82, טל. 660981
חדרה
סמטת הרברט סמואל 66, טל. 22927
רחובות
הרצל 167, טל. 51080
נתניה
דיזנגוף 33, טל. 22724
הרצליה
מלון השרון, חוף הים, טל. 938777

*לפי מחיר של 17.50 ל"י לדולר

פלתורס מארגנת - אתה נהנה!
PEL פלתורס
פלתור בע"מ נסיעות ותיירות

הורוסקופ

חודש חזק ומלא התנגשויות המתחיל בשבוע אלים, ממש. אל תריב, למען השם: אתה יכול לגרום לאדם לא שלילי ביותר נזק רציני מאד. ואל תיכנס לתאונות: אתה עשוי לגרום לאסונות, מבלי להתכוון לכך. אבל אין ספק שלא תוכל להימנע מכל מיני סיכסוכים אישיים, במישור הכלכלי, האישי והאינטימי. ייתכן גם מישפט לא סימפאטי, שאפשר לפתור רק בעזרת הבנה והתחשבות. גלה השבוע הבנה והתחשבות! זה כדאי.

* * *

משונה מאד. אתה מגלה הבנה נהדרת לבני־אדם השבוע. גם האחת שפגשת שפכה את ליבה בפניך מהר מדי בהתייחס לזמן הקצר שאתם מכירים. ובמקביל אתה מגלה חוסר הבנה לנציגים הרשמיים של החוק והסדר ומוצא עצמך מסתבך איתם בדברים שהתחילו במה בכך. אל תניחי למתחרה הסמויה להפר את מנוחתך. את מייחסת לה יותר ממה שמגיע לה. עוד תגיעי למסקנה שלא היה לך על מה לדאוג. בת שור: לבשי תכלת.

* * *

אתה מרבה לנסוע. השבוע יזמנו לך בדרכים אהבים ואהבה כאחד. היזהר פן ירחיקו שיקוליך הקרים מעליך הזדמנות גדולה של אושר. כוח־ההרגל עושה, אף הוא את שלו — ודווקא הוא מסוכן לך, בהיערכות המזלות הנוכחית. שבוע טוב למעשי־פתע, להחלטות שרירותיות, לגיחות לעבר הנעלם. את, בת תאומים, יכולה להתברך בחן בלתי־רגיל, בייחוד בימי ג׳ ו־ד׳. היזהרי בעיסוקייך בשטח הפיננסי.

* * *

נסה לראות את הדברים גם מנקודת מבטם של האחרים, ואל תעשה מעשים הגורמים לאדם הקרוב אליך עגמת נפש. גלה רצון טוב כלפי חבריך לעבודה. נסיעה קצרה בסוף השבוע תביא לך את השלווה המיוחלת, ותסייע לך לפתור בעייה מעיקה. השבוע לא ממתינה לך שום הצלחה חברתית בולטת, כך שכדאי לך לנצל את הזמן למנוחה ולטיפוח יופייך. אך יש סימנים שהמצב ישתפר בעתיד הקרוב.

* * *

זכית בהצלחה — ואתה עתיד לזכות בכמה נוספות. זכור כי הדמיון והמקוריות חייבים לשמש נר לרגליך, הרבה יותר מן הזהירות והתיכנון הקפדני. עם זאת, אל תתעלם מדרישות הרגע ודאג לא לריב לחינם עם ידידיך ומכריך. רכישת ציוד, או דברים הקשורים לעבודתך, כדאיות מאד השבוע. לביאה: העדיפי את הכהה על הבהיר, את השחרחר על הג׳ינג׳י. בגדים בצבע שיערך יביאו לך מזל. מיספר 7 יועיל לך.

* * *

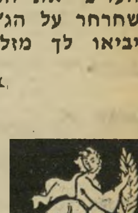

לאחרונה חלה נסיגה בעסקיך. אבל לעומת זאת נחלת הצלחה לא־נורמלית במישור הרומנטי: הרומן אותו התחלת לנהל לפני זמן מה, יימשך, אבל אל תחשוב לעצמך שהוא רציני. אתה תחזור בסופו של דבר אל אשתך. השאלה היא אם היא תקבל אותך מחדש. לכן, עליך לכלכל את מעשיך במחשבה בשאלה זו.

השבוע מתחילה תקופה בחייך, בה תצטרך לנקוט ביוזמה, שוב ושוב. על־כן מוטב שתתכנן בזהירות את צעדיך הבאים. בת מאזניים: הזהרי במיוחד משתייה, ומספורטמים! אל תאכלי לפני שאתם הולכת לים. כוח־המשיכה שלך יגבר, לקראת סוף השבוע. אחרי מוצאי־שבת תגבר השפעתך. למשך זמר קצר. לבשי ורוד.

* * *

בעייתך הניקרית השבוע, תהיה איך לשמור על שלוות נפשך, נוכח התקריות הפוליטיות האחרונות. לא יהיה זה עבורך השבוע הטוב ביותר. הרבה לכתוב ובמיוחד ענה על מכתבים. תוכנית אותה תיכננת לבצע מזמן — אין סיכוי שתתגשם. אך אל ייאוש, החיים לפניך. היזהר בנהיגה בשעות המאוחרות של היום.

* * *

השבוע מסוכן מאד לבנות קשת: הן יכולות להסתבך בהרפתקאות העשויות לגרום לסיבוכים אישיים ובריאותיים, זמן רב לאחר שתשכחנה את התקרית עצמה. מוטב, איפוא, לא להרבות בקשרים חברתיים ולהגביל את המגע עם אנשים חדשים — בייחוד בסוף השבוע, מיום ד׳ עד ו׳. לבשי צבע בהיר.

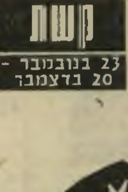

בן מזל אריה, הוא הקובע, השבוע, את התפתחות עניינך, לשבט או לחסד. על כן היזהרי, בת גדי, מלתת פורקן לתיסכוליך ולהרגשת ההתמרדות שלך. מוטב לך לציית לאנשים מבוגרים ובכלל, לשקול את כל צעדייך. אם בריאותך היא ככה־ככה, אל תזלזלי בבריאות ואל תחקי את חברותיך באוכל. לא כל מה שמותר להן מותר גם לך. מכתב המגיע מארץ רחוקה מטריד את מנוחתך. אך מעורר בך געגועים. לבשי לבן, זה יהלום אותך.

* * *

שבוע של הצעות מפתות בכל השטחים. עיון בהצעות ובירורן יביאך לפעילות מוגברת, שתסב לך אושר ועושר, באם תשכיל לבחור בהצעה הטובה ביותר. עייפות מרובה נכונה לך לקראת סוף השבוע. נסי לעניין את בן־זוגך בנסיעת סוף שבוע למקום שקט. את זקוקה לזה. צבעים בהירים יהלמו אותך מאד.

* * *

בת דגים: בני המין החזק נמשכים אלייך ומקדישים לך את מלוא תשומת־הלב, מאחר שהסכס־אפיל שלך מתחזק בימים אלה במידה רבה. כאשר תשתחררי משיכרון הצלחה, טוב תעשי אם תתחילי להרהר איך לנצל את ההתפתחות החדשה לשיפור עתידך, והעיקר — אל תזניחי בשום פנים ואופן ידידים ותיקים.

מכתבים

(המשך מעמוד 8)

גלויות ביחידות, לפחות בימים הראשונים של המהפכה?

הדוגמה הבולטת ביותר היתה הדיוויזיה האגדתית של צ׳אפאייב, ואם מותר לי להרהר בקול רם, אני חושב שיצחק שדה המנוח ניסה לבנות את הפלמ״ח לפי הדוגמה הנ״ל ובמקרים מסויימים, דרך חייו דומה לזו של צ׳אפאייב האגדי (אגב, בצבא הסובייטי, שם־נרדף לחוסר־מישמעת היה... צ׳אפאייב!).

אשר למישמעת בצבא הסובייטי במילחמת־העולם השנייה, בל נשכח שלמישמעת בצבא זה יש קודם־כל אינדיקציה פוליטית ורק אחר־כך צבאית. זה היה וקיים בכל הזמנים, מסיבות מובנות. ואפילו כך אני יודע, מתוך התנסות אישית, במילחמת־העולם השנייה, כל כמה שהתפקידים המוטלים על היחידה היו מסוכנים יותר המישמעת בה היתה רופפת יותר (זה קיים בכל הצבאות).

למה ומדוע כך הדבר, זה כבר עניין אחר. אבל גם כאן אפשר לעשות אנאלוגיה עם הפלמ״ח.

יוסף קנובלר, לוד

● ● ●

איפה העקרון?

במערבולת ההתרחשויות הפוליטיות, המדיניות וההתברתיות קל מאד לפוליטיקאי ישראל להתעלם מהתחייבויות עקרוניות, כבר לא לדבר בתקופה שהכל מדברים, רק מדברים... על „שלום עכשיו” שלום אמת, רק לא על שלום סתם.

כוונתי להסכם הקואליציוני שבו יש סעיף מפורש, שתוך שנה מיום הצטרפות אגודת ישראל לממשלה יגייס ראש הממשלה רוב לתיקון חוק „מיהו יהודי”. והנה — השנה המובטחת חולפת, ושום כלום!

היות שראיתי כמה ח״כים בספריית הכנסת מציצים בדפי העולם הזה ואף במדור „מיכתבים” שלו, אני כותב שורות אלה בתיקווה שאחד מח״כי אגודת ישראל יעיין במדור, ימצא את מיכתבי זה ויפעל בנדון בהתאם להבטחת המיפלגה שלו. עיקרון זה עיקרון.

דרור אריאלי, ירושלים

● ● ●

אנקרה יוק!

עיינתי במודעה של חברת־נסיעות המבקשת מציבור התיירים הישראלים לסמוך עליה ועל ניסיונה באירגון־טיולים. והנה, במסלול אחד הטיולים מצאתי שהחברה

> **„סימני דרך” בטיול**
>
> ✶ איסטנבול עם המסגד הכחול, ארמון טופקאפי, והשוק האקזוטי המיוחד של בירת תורכית

מציעה ביקור באיסטנבול, „בירת תורכיה”. אם זה מה שהחברה יודעת על איסטנבול ועל תורכיה, אין ספק שהטיולים שהיא מציעה יהיו המפתיעים ביותר מבין כל הטיולים המוצעים לתייר הישראלי.

ת. לוי, תל־אביב

● ● ●

בעיקבות ההליכה לקנוסה

דו־שיח בין הגננת הלאומית והילד „שלומיק עכשיו”.

גולדה: „נו־נו־נו! שלומיק. אסור לשחק בקקי. כל העולם נגדנו אז אסור לשחק בשלום.”

שלומיק: „אני כן רוצה לשחק בקקי ובשלום!”

גולדה: „כולם רוצים להשמידנו. לכן, ילד רע, אסור לשחק בקקי ובשלום. שחק עם החבר הנחמד שלך, גושי־אמוני, ילד לא־נחמד שכמוך. יש לך שטחים גדולים, ילד רע!”

שלומיק: „אני כאן נחמד, ואני לא רוצה לתת מדינה לילד הרע והלא־נחמד־מאד, יאסר, ולחבר שלו פלסטיניק. הם פויה! אני לא רוצה שמנחמיק יבנה התנחלויות ושכולם יגידו שזה רע ומפריע לשכנים.”

גולדה: „טוב מאד, חמודי, אתה גם כן נחמד, קוקצלה שלי. אתה ילד טוב ירושלים.”

עדי ס., ראשון־לציון

● ● ●

מצב נחמד

לעניין השלום, והמלחמה שבדרך:

הנה לא עלית על מוקש ישן, שנטמן שרירותית / הנה לא חולצת מסוקית עם דם עורקי שוטף / הנה לא הוטמנת באדמה הכבדה.

המידבר גדול והוא שורק אליך / החול שלו נעים לכפותיך, / לך עימו כמו שמש צהובה / לך עכשיו, בלי למעוך בגדים בתוך תרמיל / לך עכשיו, לפני מוקש ישן קוטע / הנה קוטע שתי רגליך.

אתה יושב על שפת הבריכה / ואין בה מים בבריכת־הבטון וגם מטבעות נחושת אין בה / הפועלים מרוקני המים (המרוקנים) מילאו כיסיהם במטבעות / הצדקה תציל ממוות.

דישי

אתה יושב מרצונך הטוב והחופשי: / נכה־גלגלים מתקרב על כסא ממונע / הנה גם נכה מתקרבת על כסא כזה / הנה עיוור עם מקל אלומיניום — חש מתכת במקום / מאור עיניים שגורע בהפגזה / כמו לא זרח אף פעם לפני המלחמה. / ממש נחמד, המצב. רק עוד חסר שאיזה כלב יעבור עם עוד עיוור נוסף.

אתה מן הבודדים אשר חושם עוד חי / אתה כמעט בריא אחד בין כל הנכים הנחים על כיסאותיהם / ובעצם היו מתים להתחלף אתך לעד עד בוא שלום וחילופי שגרירים לפחות.

שאול דישי, תל־אביב

● ● ●

טלאי המין

מכתבו של הקורא ישראל בר־דג (העולם הזה, 2121) היכני בתדהמה. בר־דג סבור משום מה, שבחורה הנושאת שלט תפור על חולצתה, המציין כי „הזיון מפיג מתח”, היא בהכרח זונה („התחשק לי לגשת אל הנערה ולשאול כמה היא לוקחת?”) או שהיהודים, בהיותם הנבחר בעמים, אינם מזדיינים („התחשק לי לשים פס על המילה יהודי”). מר בר־דג מתלונן על שהנערה לא תפרה לחולצתה שלט האומר „לא תנאף” או „לא תחמוד”.

ובכן, אדוני אינך הטעם, בידוע הוא ששלטים והפגנות לא עורכים למען ובעד דברים המובנים מאליהם והמקובלים על כולם. בדרך כלל מפגינים עבור רעיון בלתי מקובל ובלתי נפוץ. ואכן, זהו הרעיון שהנערה דוגלת בו, כנראה.

מורשת העם היהודי, באופן מיוחד, דוגלת בכך, שמגע מיני נעשה אך ורק כדי להעמיד צאצאים, ואילו מגע כזה לשם הנאה, הפגת המתח, גילוי אהבה וקירבה, אסור הוא. מה רע בסכס, ומדוע אסור לנערה לשאת כל שלט שברצונה לשאת? במכתבך הזכרת את היהודים שהוכרחו לתפור על בגדיהם טלאי צהוב. מדוע שני הדברים נקשרים במוחך? האם מין מעורר בך רגשות זעם והשפלה כנשיאת הטלאי הצהוב?

עמירם רוקח, אינדיאנה, ארה״ב

● ● ●

טעות לעולם צודקת

„ידיעות אחרונות” מיום 7.6.78 מבשר לנו ש„המגעים המיניים בין ישראל למצריים לא יחודשו.”

> **אך בבעייה שלנו אין ,חצי־שלום׳ ואין ,חצי־נסיגה׳ מן השטחים שנכבשו ב־1967” — אמר נשיא מצרים. לדבריו, ישראל אשמה בקיפאון המשא־ומתן לשלום — והמגעים המיניים לא יחודשו, אלא אם ישראל תעלה הצעות, שיהיו בהן יסודות חדשים.**

אבל לנו עדיין לא ברור מי דופק את מי.

ישראל דמידיאנו, גיבעת־שמואל

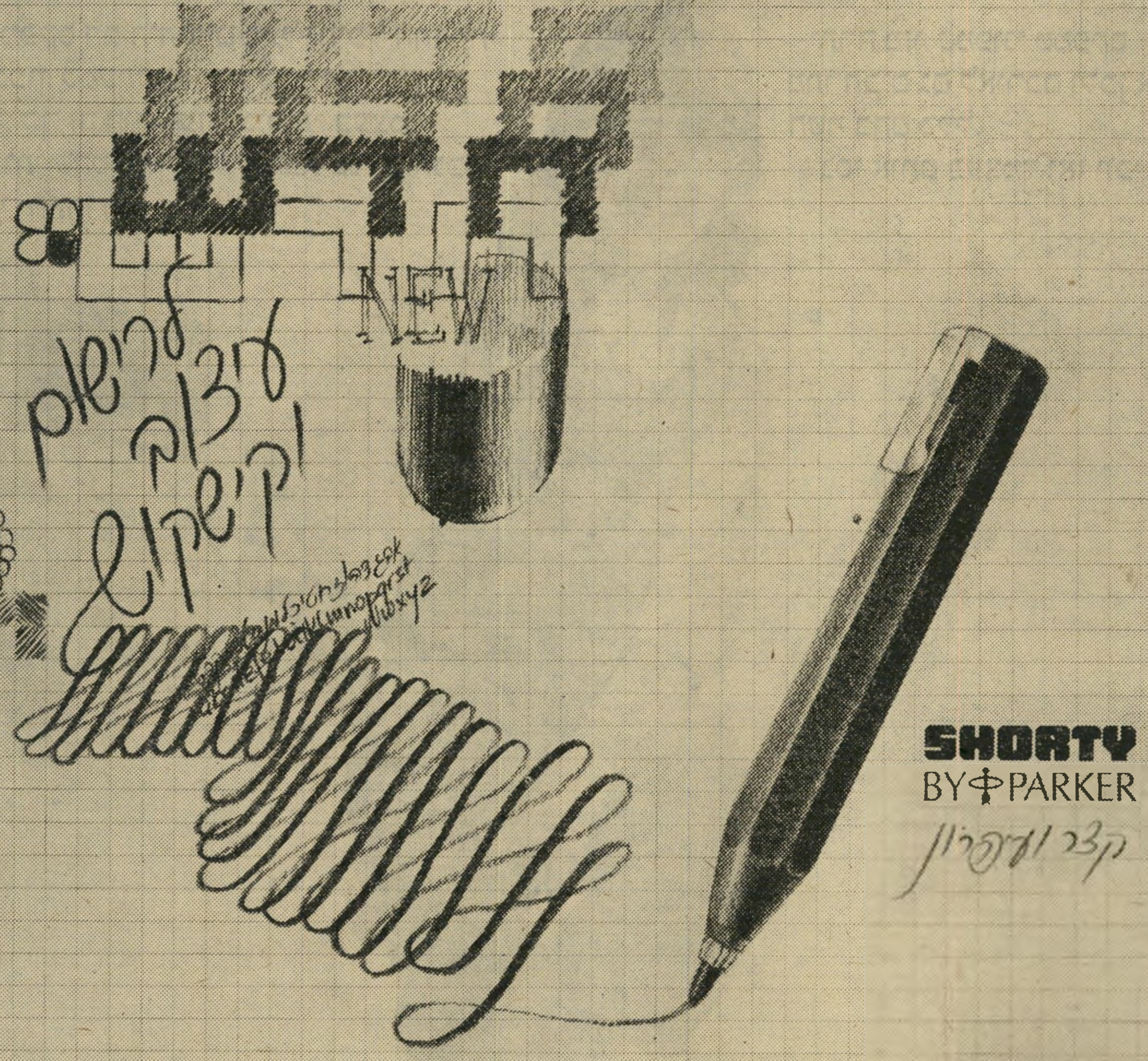

המפיצים הבלעדיים, מחלקת השרות וחריטה פרסומית: א. את י. אליהו בע״מ, רח׳ אלנבי 140, ת״א. טל. 611527/8/9.

לא הבנתי את "העניין" עד שניסיתי בעצמי

טמפוני טמפקס הם היחידים בעלי מיכל החדרה
שוט ונוח. נכון, שמעתי את זה בעבר, אבל זה לא
מר לי דבר. כך זה היה-עד שניסיתי בעצמי.
רק אז הבנתי שהטמפון תמיד נמצא במצב הנכון
ודות למיכל ההחדרה.

יתרה מזו, טמפוני טמפקס
מתרחבים גם לאורכם ולכן אינך
חשה בהם כלל.
נסי אותם בעצמך ואז תביני.

לטמפוני טמפקס יש מיכל החדרה-זה כל העניין.

לכבוד
אינווסט אימפקס בע"מ (יבואני טמפקס)
ת.ד. 6080 תל־אביב.
נא לשלוח לי חומר הסברה על השימוש בטמפוני טמפקס.
שם ______ גיל ______
כתובת ______

חני לבינסון אילון

דברי חכמים

מיבצע משמעות

אתמול היו לסאחבק המון עניינים לסדר. כדי שלא אשכח, רשמתי על פתק: לקנות חלב, להוציא כביסה, כרטיסים לסרט, טלפון לחבובה. התחלתי עם העניין האחרון.

חבובה נשמעה עייפה. היא אמרה שאין לה מצב־רוח לשום דבר. שאלתי למה, וחבובה השיבה שהיא מייואשת. שאלתי אם זה רציני. חבובה הודיעה שפיתאום נדמה לה כי אין בכלל משמעות לחיים.

— עיזבי שטויות! — שח לה סאחבק — בטח שיש!

— מה? — שאלה חבובה.

— מה זאת אומרת מה? אל תצחיקי אותי! סאחבק אינו יכול להסביר לך דבר כזה על רגל אחת, בטלפון.

— אינך יכול — אמרה חבובה — כי אינך יודע!

— סאחבק יודע הכל!

— אז תגיד!

ביקשתי פסק־זמן של דקה למחשבה. אחרי כמה דקות של שתיקה הייתי חייב להודות כי באותו רגע קשה לי לתת תשובה.

— אין לך תשובה — שחה לי עצובתי — מפני שאין משמעות לחיים!

— אל תהיי טמבלית! בטוח לגמרי שיש! כל ילד יודע שיש משמעות! רק לוקח קצת זמן להסביר את זה במילים.

— קח כמה זמן שאתה רוצה — נשמע קולה הלאה — אינני מאמינה שתמצא משהו.

— את יודעת מה? — שח סאחבק — היום בשמונה בערב אני אצלך עם שני כרטיסים להצגה שנייה ותשובה ברורה בעניין משמעות החיים.

— בלי משמעות — סיימה חבובה — שלא תבוא.

ב„דפי זהב" אין משמעות. יש משכונאים, מישענות ומישטרים, אך לא קיימת שום חברה שמספקת שירותי־משמעות־לחיים. סאחבק נדלק מייד על הרעיון לפתוח חברה כזאת, שתעשה מיליונים בלי להתאמץ, אבל לשם כך היה עלי למצוא קודם את המשמעות. במכון וייצמן, אמרו לי, יש חברה אחת מוכרת ידע. אולי יש להם שאריות שאינם צריכים, בצורת משמעות?

פרופסור סבר, מהחברה לידע, הסביר לי בטלפון כי אינם מתעסקים במשמעות, אך הוסיף כי הנושא מעניין אותו כתחביב אישי. הוא זרק לי כמה רעיונות מהפילוסופיה היוונית והדתות ההודיות העתיקות, והתחיל להסביר לי כי יש צורך בשנים של למידה והגות כדי להגיע להישגים מיסחריים בנושא.

— אין לי זמן — שחתי — אני צריך תשובה עד הערב!

— אם אין לך פנאי להרחיק — אמר הפרופסור — נסה ביהדות!

אורי הדתי שמח שהתקשרתי.

— הדת היהודית — הוא אמר — מעניקה לחייך תוכן ומשמעות. השם אלוקינו מגן עליך...

— ...רק רגע! — הפסקתי אותו — מוכרחים להאמין באלוהים?

— חובה!

— מצטער, זה לא מתאים לי.

— אבל מדוע? — שאל סרוג־הכיפה — האם בשעות הקשות החן לא הצילך השם ממוות?

— לא היה זה השם — שח סאחבק — היו אלה החבר'ה שהגיעו בזמן.

את השיחה עם אורי סיימתי בתחושה של תגלית — סאחבק מאמין בחבר'ה! אבל מייד נוצרה הסתבכות. האם זה כולל את היורמים? ובמי החבר'ה בעצמם מאמינים?

החבר'ה היו בבריכה. קפצתי לשם. לאחר שמונה מאות מטר חתירה (סאחבק מקום ראשון) יצאנו לשבת על הכיסאות. שאלתי מה הולך היום בעניין משמעות, והתברר לי כי קיים בילבול רציני בנושא. מישהו אמר כי משמעות החיים, נמצאת מתחת לחלק העליון של הביקיני של תירצה. מישהו אחר תמך בחלק התחתון. תירצה לא הסכימה עם אף אחת מן הדעות הללו.

— בשבילי — לחשה תירצה בעיניים עצומות, בלי להנמיך את הראדיו — פופ מתקדם זה הכל בחיים.

סאחבק מעדיף ריקודי־עם. ושאר הסברות של החבר'ה לא יתקבלו על דעתה של חבובה, שלא תאמין כי המשמעות נמצאת אצלה.

קניתי עיתון־ערב. קיוויתי למצוא שם משהו על הנושא הכל־כך חשוב הזה, שמעסיק את כל העולם. מסתבר, כי העיתון חושב שתוספת־היוקר ראוייה יותר לכותרת ראשית ממשמעות החיים. ממדור הספורט לא היו לי ציפיות. מאז שאיבדנו את גביע אירופה בכדורסל, נטשה השכינה את מדור הספורט. באחת המודעות כימעט מצאתי את משמעות החיים — אבל התברר כי מדובר רק ב„טעם החיים".

בדיווחים ממישכן־הכנסת ומישיבת־הממשלה לא הוזכרה המשמעות אפילו במילה אחת. מדוע האנשים האלה מתעסקים בשטויות, במקום בעיקר? מציאת משמעות מוסכמת ומוסמכת תגביר את הייצוא פי שבעה! כדי לדעת למען מה עובדים, מוכרחים לדעת למען מה חיים!

— אצלי המשמעות נגמרת בעשרים בחודש — אמר לי הפועל במכבסה, כשהחזיר לי את החבילה. הקופאי בקולנוע הבטיח בידור לא־נורמלי. המכולתניק המליץ על מוס השוקולד החדש — טעימה אחת, ותדע בשביל מה אתה חי!

סאחבק שב לביקתתו ובדק את הישגי היום לפי הפתק: כרטיסים לסרט — יש. כביסה — יש. חלב — יש. משמעות — אין.

השעה שבע בערב. בעוד שעה אני צריך להתייצב אצל חבובה עם משמעות. מי יכול להציל אותי ברגע האחרון? מישהו שיודע משהו על המשמעות? מישהו הרי מוכרח לדעת! בוודאי! החבר'ה מהמודיעין! אלה יודעים הכל! הם יודעים על כל אחד בארץ יותר ממה שהוא יודע על עצמו.

למזלי תפסתי את שין במטה. חזר בדיוק מהיכן־שהוא. שמח שהתקשרתי.

— יש לכם איזה שהוא חומר על החיים? — שאל סאחבק.

— מדף שלם! — אמר שין — כבר שנים אנחנו עוקבים אחריהם.

— תעשה לי טובה גדולה אם תוכל לספר לי בשתי דקות מה ידוע לכם על המשמעות של החיים.

בשבע חמישים־ותשע פתחה חבובה את הדלת בפני סאחבק המתנשף.

— יש משמעות!

— מהי?

— מצטער — אמרתי — אסור לי לגלות לך. סודי עדיין.

חבובה אכלה את הסיפור הזה. רק אני לבדי ידעתי כי אין מאחריו כלום. במודיעין היה חומר על חיים בל־לב וחיים לנדאו, אבל לא חיים סתם.

עכשיו חבובה חיה בתחושת־הקלה נפלאה, שרק חיים מלאי־תוכן יכולים להעניק. בסאחבק — הריקנות מכרסמת.

אבל לשם כך אני הגבר.

יאיר כספי

Capitol

קפיטול - סיגריה עם אופי למעשן הרציני

עשירה, מלאה, מספקת.
למעשן הרציני המחפש את מלוא הטעם. עשויה מסוגי טבק מעולים ביותר שנבחרו בקפדנות לסיגריה זו.
בקופסת אדום־זהב־כחול. 20 סיגריות – 8.– ל״י בלבד.

Capitol

קפיטול - סיגריה עם אופי למעשן הרציני

דובק מייצרת סיגריות איכות למעלה מ־40 שנה.

המערך עשוי להיקרא לפתע לשוב אל השילטון. האם השתנה?

לטבוע או להתגרד

אברהם מלמד, חבר סיעת המפד״ל בכנסת, מספר באחרונה הלצה מן הימים שבהם היו הגברים לובשים צווארונים לבנים נוקשים, שלא היו מחוברים לכותנות.

מעשה בחסיד שהיה לו רק צווארון אחד. הוא לבש אותו עד שהתלכלך כראוי. מה עשה? הפך את הצווארון, ולבש אותו כשצידו הנקי פונה החוצה. עברו ימים, וגם צד זה התלכלך, עד שהפך שחור אף מקודמו. לבסוף מצא החסיד פיתרון: הוא הפך את הצווארון שוב, כך שנראה הצד הראשון, שהיה עתה פחות מזוהם מן השני.

לנמשל הזה יש משל, לדעת ח״כ מלמד. הציבור בחר בממשלת־הליכוד, מפני שממשלת־המערך היתה מלוכלכת מדי. עכשיו, אחרי שנה של הליכוד, מוכן הציבור להפוך את הצווארון מחדש.

■ ■ ■

יש בהלצה זו הרבה מחוכמת־החיים. וגם תיאור נאמן למדי של המצב האקטואלי.

המערך עשוי — אף עלול — לחזור לשילטון.

איך זה יתכן, אחרי התמוטטות כה מוחלטת, כזו שאירעה לו לפני שנה?

פשוט מאד: אם תתמוטט ממשלת־הליכוד, אין אלטרנטיבה אחרת.

הולכת ומתפשטת בארץ ההכרה כי ממשלתו של מנחם בגין מובילה לאסון לאומי. יש הרואים את האסון העיקרי בהחמצת ההזדמנות ההיסטורית, אולי החד־פעמית, להשיג שלום עם מצריים. יש הרואים את האסון בכריית תהום בינינו ובין ארצות־הברית, בעלת־הברית האחרונה והיחידה שנותרה לנו בעולם.

כך או כך, חרדה אמיתית אחזה ברבים וטובים במדינה. היא אחזה לא רק בהמוני הציבור הנאור, הנוהים אחרי הדגל של „שלום עכשיו", אלא גם בצמרת המדינה — בחוגים המצומצמים של עסקני־המיפלגות ושיכבת־העילית החברתית — המשפיעה על המאורעות במישרין.

הולך ומתגבש ציווי לאומי פשוט: בגין צריך ללכת.

זה יכול לקרות בתהליך ממושך, שיארך כמה חודשים, תוך כדי דהירתנו לקראת התנגשות ישראלית—אמריקאית הרת־אסון. אבל זה יכול לקרות גם באופן דרמתי, בלתי־צפוי, מחר בבוקר.

מה יתרחש אז?

■ ■ ■

יש שתי אפשרויות עיקריות, שכבר עמדנו עליהן בהזדמנות אחרת.

הדרך האחת היא התנערות של הליכוד עצמו. אולי יפרוש בגין מרצונו. אולי יאלצוהו לכך הנסיבות. אולי יפעל יצר־הקיום־העצמי של הליכוד, שיקריב את בגין כדי להישאר בשילטון.

אם יפלו הדברים כך, יבחר הליכוד כולו במנהיג חדש, והקואליציה הנוכחית תישאר על כנה. אולי תצטרף אליה אז מיפלגת־העבודה, כשותפה צוערת.

אך תיתכן גם אפשרות אחרת, ועליה מרמזת ההלצה של ח״כ מלמד על הצווארון ההפוך.

יתכן מהפך שני, מהפך נגדי, מהפך־לחיסול־המהפך.

בשעת צרה, אם יתברר בעליל כי הדברים מתדרדרים לתוך תהום של אסון לאומי, עלולה הקואליציה הנוכחית להתפרק.

בחדרי־חדרים כבר דנים העסקנים, בלחש ובקול־רם, על קואליציה אלטרנטיבית. מרכיביה העיקריים יהיו המערך, המפד״ל (אולי מילבד הרב דרוקמן הקנאי), ד״ש (מילבד קבוצת תמיר ואולי ידין), היונים של הליברלים, חסידיו של עזר וייצמן ונאמניו של משה דיין. אם לא יצטרפו לקואליציה כזאת יסודות מן הליכוד, תהיה זקוקה לקולות הסיעות הקטנות (שלי, ר״צ ול״ע), ואולי אף להימנעות של רק״ח.

זוהי אפשרות ריאלית. אם תתגשם, יהווה המערך שוב את מרכז השילטון.

■ ■ ■

זוהי האלטרנטיבה היחידה. אין טעם להתכחש לה.

נכון, יש בשטח כוחות חדשים. יש תנועה המונית ספונטאנית, „שלום עכשיו". אך תנועה כזאת, העשויה לחולל שינויים גדולים באווירה המדינית, אינה יכולה ליצור כוחות המסוגלים להרכיב ממשלה, לפחות בטווח הקצר. וכמה מן המעשים של מנהיגי „שלום עכשיו", המעידים על תמימות ונחמדות מלבבים, שוללים אפשרות כזאת גם לטווח הארוך.

(כוונתי לביקור אצל שימעון פרס, להצטדקות לפני גולדה מאיר, לפרשה המגוחכת של המיכתב לאנוואר אל־סאדאת. כל זה מזכיר מהפכות גרמניות, שנכשלו מפני שהמהפכנים לא רצו לדרוך על הדשא.)

יתר על כן, מוסכם על הכל שאין טעם לערוך בחירות חדשות, ושיש למנוע בכל מחיר את הצורך בהן. בחירות חדשות תמנענה את ההכרעות המהירות הדרושות, ותזרוקנה את המדינה כולה לקדרה של רותחין.

מדובר על כוחות ריאליים, העשויים להרכיב קואליציה חדשה בכנסת הקיימת, בהתאם ליחסי־הכוחות הקיימים.

אם ייכשל הליכוד או יתפרק, יהוו 32 אנשי המערך בכנסת את הגוש המרכזי.

■ ■ ■

לרבים ייראה הדבר כאי־צדק גמור.

המערך לא נפל מן השילטון כתוצאה מ־תאונה. הוא סולק על־ידי הבוחר, והגיע לו להיות מסולק.

שום פרשה מסויימת, חד־פעמית, לא גרמה לכך.

ראשי מיפלגת־העבודה: בורבונים?

הציבור נוכח לדעת כי מיפלגת־העבודה נתונה בתהליך של התנוונות והסתאבות, על כל גילוייו המעוררים־סלידה: פרשות־שחיתות, אי־יכולת כללית לתפקד, אינטריגות הדדיות רצחניות, שיטה כללית של פרוטקציה, אובדן אמונה ואובדן דרך.

ב־29 שנות שילטונה במדינה (אחרי 18 שנות שילטונה ביישוב היהודי בארץ) לא פסעה מיפלגה זו אף פסיעה אחת לקראת השלום. היא יצרה את הפער החברתי הממאיר והרחיבה אותו מדי שנה. היא הולידה, יש מאין, שיכבה שלמה של טפילים, אנשי־שררה, מתעשרים ואילי הון־שחור.

אין איש מתגעגע אל שילטונה של מיפלגה זו.

והנה, בכל זאת, זה יכול לקרות.

■ ■ ■

מדוע? האם ניצלה המיפלגה את שנת־הגלות כדי לטהר את עצמה, לחזור אל מקורותיה הרוחניים, להדיח את שיכבת־העסקנים שהמיטה עליה את האסון, ולהעלות מתוכה שיכבה חדשה, רעננה, טהורה, מוכשרת?

לא. היא לא עשתה אף אחד מן הדברים האלה.

„יש סכנה שנחזור לשילטון לפני שיהיה לנו זמן להתחדש," נאנח, לא מכבר, אחד מחברי הדרג השני של המיפלגה. „אנחנו עלולים לחזור לשילטון מבלי שהשתנה אצלנו מאומה!"

כזהו המצב. יתכן כי שנה אחת היא תקופה קצרה מדי, אחרי שילטון כל־כך ממושך. יתכן כי לא הזמן קבע, אלא חוסר כוחות חדשים בתוך המיפלגה עצמה. נראה כאילו מיצתה את עצמה, ואין היא מסוגלת עוד להעלות מתוכה כוחות גנוזים כלשהם.

על כל פנים, איש אינו טוען כי עבר על המיפלגה תהליך של תיקון־עצמי. תהליך כזה אף לא החל.

אי־הצדק של ההתפתחות המדינית בולט עוד יותר, אם בודקים את מעשיה של המיפלגה בנושא האחד שהאפיל על כל האחרים בשיבעת החודשים האחרונים: יוזמת אל־סאדאת.

גם בשטח זה לא היתה מיפלגת־העבודה טובה בהרבה ממיפלגת־בגין. בכמה מיגזרים אף היתה גרועה ממנה. היא ניסתה „לעקוף אותה מימין".

ראשי מיפלגת־העבודה האשימו את בגין על כך שהיה „נדיב" מדי בהצעתו להחזיר למצריים את הריבונות על כל סיני (תוך השארת פיתחת־רפיח, למעשה, בידי ישראל). הם משמיעים חשדות קודרים בדבר נכונותו של בגין להפקיר, כביכול, את רמת־הגולן. אין הם מסתייגים באורח חד־משמעי מן ההתנחלויות. יגאל אלון אף התפאר בכך שהמערך הקים יותר התנחלויות בשטחים הכבושים מאשר הליכוד.

פרס ואלון תמכו בלב שלם במילחמת־הליטאני, וגינו את בגין על נכונותו הנמהרת למסור את דרום־לבנון לכוחות האו״ם. כל מנהיגי העבודה ממשיכים לפטפט על „הקונסנזוס", המאחד אותם עם בגין, והם מגינים בחו״ל על הממשלה, מתוך תפיסה קלוקלת של פטריוטיזם.

גולדה מאיר תומכת בבגין בכל פה, ומיפלגת־העבודה משתחווה לאנדרטה חיה זו לאסונות יום־הכיפורים.

אין ספק שעזר וייצמן עולה על כל מנהיגי מיפלגת־העבודה בהבנת סיכויי־השלום, לפחות עם מצריים. אין ספק שמשה דיין אינו שונה בתפיסותיו מחבריו־לשעבר בצמרת העבודה. ההבדל המשמעותי היחידי בין בגין ובין צמרת העבודה נוגע לניסוחים. והניסוחים אינם נוגעים ליחסי ירושלים—קאהיר, אלא ליחסי ירושלים—וושינגטון. זהו המשך הוויכוח שהתנהל בטלוויזיה בין בגין ופרס ערב הבחירות.

לכאורה, לא מדובר כלל על סיכויי השלום בינינו ובין העולם הערבי, אלא על מניעת הקרע בינינו ובין ארצות־הברית.

אך אם ארצות־הברית יכולה לכפות על ממשלה של המערך להגיע אל השלום, זה גם טוב.

■ ■ ■

אפשר לתאר את המצב בדרך הבאה:

מנחם בגין עומד על גשר־הפיקוד של ה־אוניה „טיטאניק", ומסרב לשנות את הכיוון, אף כי ברור שהוא עומד לעלות על קרחון אדיר ששמו ארצות־הברית.

מיפלגת־העבודה רוצה לשנות את הכיוון, כדי למנוע התנגשות זו, העלולה להביא לטביעת האוניה.

רבים מקווים שהפיקוד יתחלף בעוד מועד. האסון מתקרב והולך. בשעה כזאת, למי איכפת שבימי הפיקוד הקודם, של חובלי המערך, פשטו הפישפשים בתאי אוניית־הפאר?

כאשר הברירה היא בין טביעה ובין פישפשים, מוכנים הכל להשלים גם עם פישפשים.

אם האוניה נשארת על פני המים, ניתן לאחר־מכן לגשת לביעור הפישפשים. אך אם תטבע, אין זו נחמה שגם הפישפשים יירדו למצולות.

■ ■ ■

יש דוגמה היסטורית למה שעשוי לקרות עתה.

לואי ה־16, המלך מבית בורבון, נערף על־ידי המהפכה הצרפתית. המהפכה הולידה את ההרפתקן המזהיר, נפוליון בונאפארט. ההרפתקות של נפוליון המיטו שואה על צרפת. כאשר נוצח הקיסר וגורש, החזירו המנצחים לצרפת את בית בורבון. לואי ה־18, אחיו של המלך הערוף, עלה לכס־המלוכה.

הבורבונים לא השתפרו בשנות גלותם. כשחזרו לשילטון, היו מטופשים, שחצנים ומושחתים כמו בימי „המישטר הישן", שמלפני המהפכה.

עליהם אמר אז המרשל דימוריאה את ה־פסוק המפורסם: „אנשי החצר המקיפים אותו (את המלך לואי ה־18) לא שכחו דבר ולא למדו דבר."

כעבור 15 שנה התקומם העם הצרפתי נגד הבורבונים, והמליך את לואי־פיליפ, המלך־האזרח.

יתכן שמיפלגת־העבודה תחזור לשילטון. עצם האפשרות הזאת צריכה לנטוע בלב אנשיה את ההחלטה הדחופה לערוך בה מייד בדק־בית יסודי, להגיע להתחדשות נמרצת — רעיונית, מוסרית ואישית.

הזמן דוחק. המלאכה מרובה. הקריאה לשוב אל השילטון עשוייה לבוא לפתע.

תהיה זאת טרגדיה למיפלגה (וגם למדינה) אם אכן תחזור המיפלגה אל כס השילטון וייאמר גם על מנהיגיה: „הם לא שכחו דבר ולא למדו דבר."

מאת אורי אבנרי

הפמיניסטיות דנות בחיי־המין של גאולה כהן

ושאול ישראלי הוא הרב במיעוטו

■ יועצו החדש של־ראש־הממשלה לענייני הסברה, **אריה הורוביץ**, אוהב לספר כי יחסיו עם ראש־הממשלה הם מלב־אל־לב. שניהם קיבלו התקף־לב באותו יום בדיוק.

■ סגן שר־האוצר, **יחזקאל פלומין**, לא הספיק לחזור משהות בת חודש וחצי בדרום־אמריקה, וכבר הוא עומד לנסוע לחו״ל שוב. בחוגי מישרד־האוצר טוענים כי בכל פעם שפלומין יורד על שר־האוצר **שימחה ארליך**, הוא נשלח על־ידי השר לגלות פוליטית.

על גופתי המתה!״ לא התרשם מההכרזה הדרמאתית מצליף הליכוד, ח״כ **פסח גרופר**, שצעק לעבר השר: „מה פיתאום אתה קורא לו יגאל? קרא לו כבוד השר!״

■ מאז נבחר **צ׳ארלי ביטון** כחבר־הכנסת, הוא מרבה בנסיעות לחו״ל, וגם מבטיח לרבים מתושבי קפה טעמון כי הוא יכול לסדר להם נסיעות לארצות הקומוניסטיות, ואפילו לקובה. בינתיים נוסע בעזרת צ׳ארלי ביטון מזכירו הפרלמנטרי לשעבר, **מני כהן**. כשנשאל מני כיצד סידר לעצמו לאחרונה טיול לארצות סקנדינאוויה, השיב: „דרך **צ׳ארלי טורס**.״

■ ביום הרביעי שעבר נירָאה שר־החוץ **משה דיין** יושב ליד שולחנו הקבוע, סמוך לחלון במיזנון הכנסת, וסועד את נפשו בגפו. איש לא הפריע לו, מילבד העיתונאי **דן מרגלית**. עמיתיו של מרגלית התפלאו על אומץ־ליבו ואף דיברו על כך. רק כשתמה שיחתם של דיין ומרגלית, הסתבר להם כי מרגלית קבע עוד מראש פגישה עם שר־החוץ במיזנון.

■ באותה שעה נראה במיזנון גם שר־הביטחון **עזר וייצמן**. בעוד דיין יושב צמוד לשולחנו ואינו מש ממנו, נראה וייצמן קופץ משולחן לשולחן, מרבה לשוחח עם ח״כים שונים ועם עיתונאים. כשנשאל מדוע אינו מסב ליד אחד השולחנות ומזמין אליו את האנשים שאיתם ברצונו לשוחח, השיב וייצמן: „אני לא יכול, יש לי קוצים בתחת!״

■ מספרים בכנסת כי לעובדה שח״כ פסח גרופר נבחר כמצליף סיעת הליכוד יש סיבה מיוחדת. אמר אחד הח״כים: „גרופר הוא פלח, ופלח מתעסק בדרך־כלל עם בהמות.״

■ מועמד המערך לבחירות לראשות עיריית תל־אביב, **אשר** („ארתור היפה״) **בן־נתן**, הירצה בלישכת עורכי־הדין במיסגרת מסע־הבחירות שלו. כתום דבריו בירך אותו נשיא הלישכה, עורך־הדין **יצחק טוניק**. כשנשאל טוניק, מאוחר יותר, אם הוא בעד ראש־עיר שמאלי או ימני, השיב: „מה זה חשוב? מה יש לנו בעיר הזאת, ביוב שמאלי או ביוב ימני? חשוב שראש־העיר יהיה בן־אדם!״

■ הציירת **אורה סטוקליצקי**, האשה היחידה שהגיעה לגמר באליפות השש־בש שהתקיימה מטעם העולם הזה, טוענת שהיא יושבת־בית כרונית, וכי כל יציאה מהבית גורמת לה טירחה מיותרת. השבוע סיפרה כי נאלצה לצאת מביתה עם אחד מחתוליה, כדי להביאו לרופא וטרינר. בדרכה לרופא החליקה במדרגות, נפ־

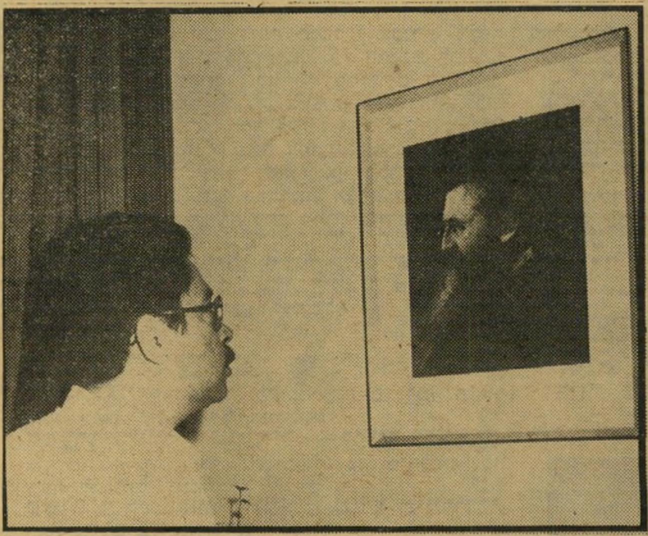

אריה נאור

מזכיר הממשלה, לא נהג כיתר הפקידים הבכירים ולא תלה בלישכתו תמונות של נשיא המדינה או של ראש־הממשלה, מנחם בגין. שתי תמונות בילבד תלויות על קיר לישכתו של נאור. האחת של חוזה־המדינה, בנימין זאב הרצל והשניה של מטוסו של אנוואר אל־סאדאת, כשהוא מלווה בארבעה מטוסי־כפיר ישראליים, בעת שאל־סאדאת עזב את הארץ בחודש נובמבר האחרון. כאשר נשאל נאור אם הוא אופטימי היום לגבי סיכויי השלום יותר מאשר בעת ביקורו של אל־סאדאת בארץ, הצביע על התמונה שבה נראה המטוס עוזב את הארץ, ואמר: „העובדה שתמונה זו תלויה כאן אומרת מה דעתי על הנושא.״

■ חברת־הכנסת **גאולה כהן** היא אחת המצדדות הנלהבות בקיום ההסכם הקואליציוני עם אגודת ישראל, בעניין ביטול הסעיף הסוציאלי בחוק ההפלות. אחת הטענות של ח״כ כהן היא שחוק ההפלות גורם מוסר ירוד ומתירנות מופרזת. כהן הפכה שנואת־נפשן של נשות התנועה הפמיניסטית. בפגישת התנועה, שהתקיימה בחיפה, אמרה אחת המשתתפות, הד״ר **נורית דקל** מאוניברסיטת חיפה: „אילו גאולה כהן היתה מקיימת יחסי־מין, לא היתה מדברת נגד מתירנות ומקשקשת על מוסר ירוד!״ השיבה לה משתתפת אחרת, **ניצה עצמון**, אדריכלית במיקצועה: „על גאולה כהן רואים שהיא לא מקיימת יחסי־מין כבר הרבה שנים. מה שאני מאחלת לה כעת הוא שהבן שלה יכניס בחורה להריון ויתחתן איתה מפני שלא תהיה כל אפשרות לבצע הפלה, ושגאולה כהן תשנא את כלתה־מאונס שינאת־מוות!״

■ כששמע ח״כ הרב **מנחם הכהן**, את ההצעה לבחור ברב **שאול ישראלי** כרב ראשי לישראל, הגיב: „זה יהיה הרב במיעוטו!״

■ שר־הקליטה **דויד לוי** התפרסם השבוע, כאשר הודיע שאם ייסגר מפעל כיתן בבית־שאן יתפטר מהממשלה. מה שלא פורסם באמצעי־התיקשורת הוא כי באמצע דבריו של שר־המיסחר־והתעשייה, **יגאל הורביץ**, שדיבר על האפשרות שהמיפעל ייסגר, צעק לו לוי: „יגאל, המיפעל ייסגר

יואב פלאטו־שרון

נולד לח״כ שמואל פלאטו־שרון ולאשתו אנט, בבית־החולים אסף הרופא. יואב נולד לאחר ניתוח קיסרי בן שלוש שעות, ובמישקל של 3.200 ק״ג. שמו של הרך הנולד נגזר משמותיהם של שני סביו, יוסף, אביו של פלאטו, ואברהם, אביה של אנט. למי שתהה מדוע ילדה אשת המיליונר את תינוקה הראשון בבית־חולים הנחשב אחד מבתי־היולדות המוזנחים בארץ, הסבירה אנט כי מנהל בית־החולים, הד״ר כספי הוא רופאה האישי. מחוגי בית־החולים נמסר כי פלאטו, שבתו הבכורה הפכה אותו סב בשנה שעברה, הבטיח לתרום תרומה לשיפוץ בית־החולים הנמצא בצריפין.

לאנשים
נכונים!
777
הברנדי
הלאומי
שהוא
בינלאומי.

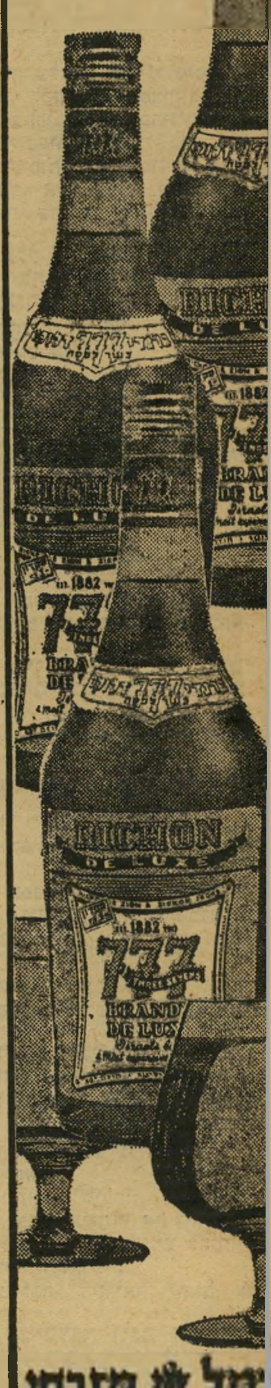

אנשים

געה בעמוד־השדרה ואושפזה בבית־החולים. לידידים שביקרו אצלה ושאלו לשלומה, השיבה: „טוב, תודה, החתול בריא!"

■ **מני פאר** הופך שוש־בין בפעם השלישית. עוד זוג שהוא שידך, כאשר ערך והינ־חה את תוכנית השידוכין של גלי צה"ל, גבר ואשה, עומד להינשא. החתן הוא דוקטורנט בן 32, שהשתתף באחת התוכ־ניות. הוא בחר בגרושה בת 27, אם לשני ילדים. השניים יצאו יחד פרק־זמן מסויים, אך הדוקטורנט סירב להתחתן בגלל הילדים. הגרושה לא התייאשה. היא פנתה אל מני פאר, ביקשה להשתתף בתוכנית גבר ואשה. היא הוצפה בעשרות קריאות־טלפון. אחת מהן היתה מה־דוקטורנט שלה. היא בחרה בו, כמצופה, הם יצאו תקופה נו־ספת, וכעת הם עומדים להינשא.

■ יושב־ראש תא הכתבים הבין כי קול עשה לו תרגיל.

■ הלהיטים האופנתיים של פסטיבל קאן היו חולצות־טריקו שעליהן תמונתם של השחקנים **שמוליק קראוס** ו**גדליה בסר** מתוך הסרט סוסעץ. הסתבר כי במאי ה־סרט, **יקי יושע** ואשתו היפה **דורית**, לא יכלו לממן פירסום לסרטם, שהוצג בפסטיבל־הבמ־אים שליד פסטיבל־הסרטים. ברגע האחרון החליט יקי לייצר מאה חולצות בשלל צבעים. הוא ניגש לבית־חרושת ב־נחלת־בנימין, הזמין חולצות כאלה. כשהגיע עם דורית ל־קאן, חילק את החולצות בין כוכבניות ועיתונאים, שהסתו־בבו עם החולצות במסיבות־הקוקטייל. יושע התחיל להיות מוצף בבקשות לחולצות. טילפן ליצרן, ביקש ממנו שישלח לו באופן דחוף מאה חולצות סוסעץ נוספות, שכולן נחטפו עד האחרונה.

לינו ונטורה

שחקן־הקולנוע האיטלקי הנודע, הגיע לישראל בחברתו של המפיק הישראלי ארנון מילצ'ן, כדי להיות אורח בהצגת הבכורה של הסרט שהפיק מילצ'ן, „מגע המדוזה", שבו מככבים לצידו גם ריצ'ארד ברטון ולי רמיק. הצגת־הבכורה התקיימה במוזיאון תל־אביב. ונטורה הנרגש הושב ליד שר־החוץ, משה דיין. מייד לאחר־מכן רצה מילצ'ן לקחת אותו לבילוי בדיסקוטק, אך ונטורה ואשתו (משמאל) ביקשו לבלות במועדון ישראלי, ומילצ'ן לקח אותם למועדונה של הזמרת יפה ירקוני. יפה, שקיבלה את אורחיה בחביבות ובחמימות, כיבדה אותם בפיתה וחומוס, וגם שרה להם שיר באיטלקית, וזאת בנוסף לשירים הישראליים שברפרטואר שלה.

בסרט אשאנטי, המצולם באילת. כשנפגש האריסון עם במאי הסרט **ריצ'ארד פליישר** ועם המפיק **ז'ורז'־אליין וייל**, הסתבר לו כי צילומיו יתחילו רק יומיים אחרי שהגיע לישראל. האריסון סירב להי־שאר בארץ בחוסר־מעש, טס חזרה ללונדון, ושב כעבור יומיים כדי להתחיל בעבודה.

■ ימי־הצילום של האריסון נידחו בגלל תאונה שקרתה לכוכבת שחומת־העור של ה־סרט, **בוורלי ג'ונסון**. באחת הסצנות היה על בוורלי לרכב על גמל. היא טיפסה על הגמל אך הלה ניער אותה מעל גבו, והיא נפלה ונחבלה בגבה. הצילומים הופסקו עד שהח־לימה.

■ איש אחד לא צחק מן הפסוק שצוטט במדור זה (העולם הזה 2128) ושיוחס ל**יצחק רבין**, על סגן ראש־הממשלה **ייגאל ידין**: „זה עם הקטטר בפה." היה זה יצחק רבין עצמו. הוא הכחיש בתוקף כי אמר אי־פעם מישפט כזה.

■ אגב, להתנגדותו של ידין לטלוויזיה בצבעים היבט אישי מובהק. סוד גלוי הוא שידין הוא עיוור־צבעים. אשתו ה־מנוחה, **כרמלה**, נהגה להד־ביק תוויות־נייר על חליפותיו ועניבותיו, כדי להנחות אותו בהתאמתן.

■ לפני 11 שנים פנתה חברת אוסם אל צעירה ירו־שלמית בשם **רות ויטנברג**, הציעה לה להופיע על עטיפת קופסות־המרקים שלה. רות, בתו של פרופסור ואחותה של העיתונאית **תמר מרוז**, הס־כימה, בשני תנאים: ששמה לא יוזכר, וכי תוכל לחבוש פיאה נוכרית. התנאים התקבלו, ומאז ידועה רות בשם „דליה נבון" על עטיפות המרקים. השבוע סיפרה רות, הנשואה עתה באמריקה ושהגיעה ל־חופשת־מולדת, כי קיבלה ב־שעתו תשלום חד־פעמי בסך 500 ל"י עבור פירסום זה, שכבר הפך מוסד־קבע.

■ אגב, מרקים אלה משוו־קים גם באמריקה. פעם ניגשה רות לסופר־מארקט אמריקאי, קנתה, בין השאר, כמה קופסות של מרקים. כאשר הגיעה ה־קופאית הכושית אל הקופסאות האלה, לא יכלה רות להתאפק, הצביעה על התמונה שעל העטיפה ואמרה: „זאת אני!" הקופאית שלחה בה מבט ספקני, הפליטה: "SURE ,SURE!" („בטח, בטח!").

בוורלי שטראוס

אשתו היפהפיה של כוכב ה־קולנוע פיטר שטראוס, הסנ־טור ג'ורדאש מהסידרה „עני ועשיר", המבקר בארץ, נראית בעצמה ככוכבת קולנוע. אך בוורלי סיפרה השבוע כי כל קשר בינה לבין הקולנוע הוא בעלה המפורסם בילבד. בעוד בעלה משוחח עם עיתונאים, התיישבה בוורלי על הריצפה במלון, ומשכה את תשומת־הלב ביופייה הרב. היא סירבה להצטלם או להתראיין, סיפרה כי לה ולבעלה חווה מחוץ להוליבוד, ובה יותר מ־24 בעלי־חיים. היא גם סיפרה כי היא חיה עם שטראוס מזה שמונה שנים, מהן ארבע מאז שהם נשואים. כשנשאלה למיקצועה, השיבה: „אני אשתו של פיטר, המוכר בוודאי לכולכם, והמטפלת של בעלי־החיים בחווה."

הכלכליים בירושלים, העיתונאי **צבי טימור**, התארח בביתו של דובר הביטוח הלאומי **דב קול**, בתל־אביב. קול אמר לטימור שהוא יוצא לרגע, הלך וצבע את לוחיות־הרישוי במכוניתו של טימור בצבע כחול, צייר את הספרות בשחור והוסיף לצד המיספר את האות ר'. רק אחרי שנעצר טימור פעמיים על־ידי המשטרה, ות־שומת־לבו הוסבה לעובדה שלמ־רות תעודותיו הישראליות הוא נוסע במכונית שמיספרה ערבי,

■ מבקר־הקולנוע **זאב רב־נוף** טוען, כי אילמלא הוגנב לפסטיבל־הבמאים — ברגע האחרון ממש — סרט פולני שזכה בפרס המיוחד של פסטיבל זה, היה סוסעץ, שנמכר לכמה ארצות ושהוזמן להופיע בחמישה פסטיבלי־קולנוע, זוכה בפרס המיוחד.

■ שחקן־הקולנוע **רקס האריסון**, המכונה „רקסי סכ־סי", הגיע לישראל ביום ה־רביעי שעבר כדי להשתתף

אורית שוחט

התחקירנית היפה של „עלי כותרת", שינתה את תסרוקתה והחליטה לקחת חופשה ארוכה מעבודתה. היא ירדה לאילת יחד עם בעלה, הרופא ד"ר יגאל שוחט. השניים שוהים במלונו של אביה של אורית, איש־העסקים שייקה ירקוני. האחראית על הבאת האמנים ל„עלי כותרת", אורנה גזית (משמאל), הביאה לתוכנית האחרונה מוסיקאית יפאנית צעירה ויפה, אך ברגע האחרון סירבה היפאנית להצטלם, בטענה כי כדי להעביר את המוסיקה שלה דרך הטלוויזיה היא זקוקה לעשר שעות. ירון לונדון, מנחה „עלי כותרת" שפרש, לא היה מוכן להקציב לה יותר מעשר דקות. כדי לפצות את היפאנית, לקחה אותה אורנה לבילוי בדיסקוטק.

נרות

זה היה רגע מרגש. הזרקורים, המאי־רים את כיכר מלכי־ישראל, למרגלות בניין העירייה של תל־אביב, כבו בזה אחר זה. בכיכר הענקית, החשוכה למחצה, החלו נדלקים הנרות. תחילה עשרות, אחר־כך מאות, אחר־כך אלפים, עד שכל הכיכר התמלאה היבהובים של נרות. רבבות אנ־שים ניצבו בין הנרות, כששירה אדירה פורצת מפיותיהם: „עושה שלום במרומיו — הוא יעשה שלום עלינו.”

רק איש אחד היה מסוגל לעשות זאת — להדליק אלפי נרות ורבבות לבבות. הוא עמד על הבמה ודיבר אל חסידיו, בהתרג־שות ובעברית משובשת: אייבי נתן במי־

בשחורים לבוש שחורים, לעי־ניו מישקפיים כהים, פניו כחושים אחרי צום של 30 יום, משקיף אייבי נתן לעבר הרבבות שנענו לקריאתו.

צרור נרות מחזיק בידיו אחד ממשתתפי עצרת הרעבים לשלום של אייבי נתן. הנרות הגדולים חולקו לקהל חינם. בתמונה למטה נראה אייבי נתן יושב על כיסא־הגלגלים שלו, המסייע לו לנוע בצומו, כשהוא מקשיב למופיעים.

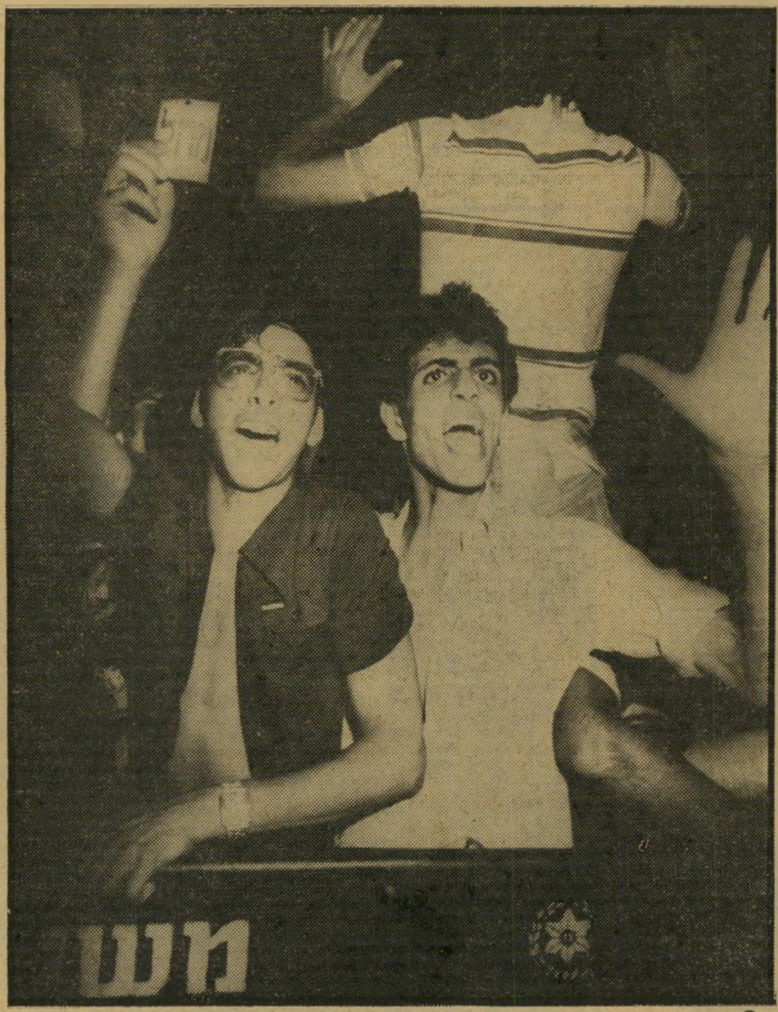

המתפרעים „ב־גין! ב־גין!” צעקו ללא הרף ביריונים משתוללים, שהניפו את אות הבחירות של הליכוד, התרכזו למרגלות הבמה כדי להפריע למופיעים עליה. צריחותיהם לא הצליחו לגבור על קולות הרמקולים האדירים שמילאו את הכיכר כולה בצלילי פופ, להם מקשיב גם זוג הקשישים (בתמונה למטה).

טבו. אבל יותר משהצליח אייבי לבוש ה־שחורים ומרכיב המשקפיים הכהים להלהיב את קהלו, הלהיב הקהל את אייבי.

זה היה ביום השלושים לשביתת־הרעב שגזר אייבי על עצמו. שביתת־רעב בלתי־מוגבלת בזמן. עד מוות, או עד שהממשלה תקבל החלטה למנוע התנחלויות נוספות בשטחים המוחזקים כדי לא לחבל במאמצי השלום. כחוש וחיוור, כשבכמה איברים בגופו נצפד עורו על הבשר המתדלדל, לא היה אייבי יכול להעריך איזו תהודה יש לשביתת־הרעב שלו.

מיזוג עדות

הוא מקבל מאות מכתבי הזדהות נוג־עים ללב ועשרות טלפונים נרגשים ב־יום. רובם מבקשים ממנו להפסיק את צומו ולא לסכן את חייו. אולם רק כשקרא ל־„עצרת הרעבים לשלום”, רחב ליבו. כש־ההלו ראשוני הבאים מתכנסים בכיכר, היה עדיין אכול דאגה. „אולי לא יבואו רבים,” ניסה לנחם את עצמו, „קשה להילחם ב־תוכניות הטלוויזיה.” אבל קריאתו של

לזכר השלום

אייבי משכה כ־40 אלף איש אל הכיכר.
כמעט כולם היו צעירים, נערים ונערות בני־עשרה. בניגוד להפגנות־שלום אחרות, שבהן בולט בדרך כלל ההרכב האשכנזי־הבלעדי, נתקיים הפעם מיזוג־עדות בקהל. רבים מצעירי „עדות המיזרח" רואים ב־אייבי, יליד פרס שחונך וגדל במינזר ישועי בהודו, גיבור אותנטי משלהם.

הגימנזיסטיות

מוזיקות ב־יז׳יהן כוזת „שלום עכשיו", ערכו לעצמן מדורת־נרות פרטית בכיכר תוך כדי הפגנה משלהן.

תנועה מזרחית

לעבר המפגי־נים והמופיעים על הבמה היתה אחת מ־שיטות ההתגרות של בירייני הליכוד ש־ניסו — לשווא — לפוצץ את ההפגנה.

בניגוד להפגנות־שלום אחרות, לא היתה הפעם הסעה מאורגנת. באו קבוצות שלימות מתנועות־נוער. באו כיתות של חיילים במדים. באו זוגות רבים, צעירים וקשישים, שעמדו כשהם מתחבקים ומתנשקים חלי־פות. נראה כי נכחה במקום מיטב אוכלו־סיית כיתות י׳ עד י״ב של הגימנסיות. ספק אם תנועת „שלום עכשיו" היתה מסוגלת לגייס קהל כזה, במיספר כה רב.

את המתח לעצרת הוסיף מיפגן של ביר־יונות, מן הסוג שהפך שיגרתי מאז המהפך

הפוליטי במדינה. קבוצה של תריסר בני־שכונות, שנופפו כרזות של הליכוד, צרחו שעה רצופה בגרונות ניחרים „ב־גין! ב־גין!". הם רקדו, קפצו ועשו תנועות־מגונות לעבר הקהל, והתמקמו מול הבמה מתוך כוונה ברורה להפריע לעצרת ולגרום מהומה. רבבות חסידי אייבי לא נגעו בהם. בכל פעם שגבר החשק לסלק אותם בכוח, נזכרו המפגינים כי באו לשרת את עניין השלום ונמנעו מאלימות.

„מגיע לבגין שיהיו לו חסידים כמוכם!" צעק לעברם דודו טופז, מנחה הערב.

על כסא גלגלים

כמו בכל הופעותיו של „ספן־השלום", התמזגו גם הפעם רעיון־השלום ומו־סיקת־פופ. היה ניכר שרוב באי ההפגנה הם גם חסידי תחנת־השלום השטה. ומיל־בד אייבי הופיעו בהפגנה גם זמרים ולהקות — דויד ברוזה, אריק לביא, בני אמ־

הפרובוקציה

צעיר משתולל שה־סיר את חולצתו והניפה תוך התגרות.

דורסקי, אפי נצר, יהודית רביץ, שלום חנוך, כוכב־זמר ערבי מהמשולש ששר שירי תהילה בערבית לאייבי ואחרים. להקה ערבית מהמשולש זכתה בתשואות הרמות ביותר.

אך שיאו של הערב היה רגע הדלקת ה־נרות. אייבי רכש מכספו 20 אלף נרות צב־עוניים, שחולקו בין הנאספים. רבים נענו לבקשתו, הביאו עימם נרות נוספים מה־בית. בעת המיפגן ישב אייבי מאחרי־הק־לעים, על כיסא־גלגלים. רק לקראת סיום ההפגנה קם על רגליו. בדבריו הקצריכ קרא אייבי למפגינים לטלפן אל חברי־הכנסת הביתה, או לכתוב להם, על פי הכתובות ומספרי־הטלפונים שפירסם בצה־רונים ובהעולם הזה (2128), כדי לתמוך בתביעתו שהממשלה תפסיק את מסע ה־התנחלות.

בכך הסתיימה ההפגנה — אך הרבבות היו מוכנים להישאר במקום ולשמוע תוכ־נית נוספת של שירים. גם הבריונים של הליכוד נשארו במקום. אחרי שלא הצליחו לחבל בהפגנה, ביקשו להעליב את אייבי ולפגוע בו. הם חדרו מאחרי הבמה וצרחו לעבר אייבי: „ב־גין ל־שילטון!"

„אולי לא שמתם לב לכך," השיב להם אייבי, „אבל בגין נמצא בשילטון כבר שנה שלימה."

„למה הדלקתם נרות?" ביקש תייר אמ־ריקאי לדעת.

„זה לזכר השלום!" השיב לו תלמיד בלונדי וחיבק את נערתו.

ים של נרות

אלפי צעירים שבאו להשתתף ב„עצרת הרעבים לשלום" של אייבי נתן, מחזיקים בידיהם נרות דולקים בשיאה של הפגנת השלום ההמונית, הגדולה ביותר שידעה כיכר מלכי־ישראל בתל־אביב. כשכובו האורות בכיכר, ניצנצו בה אלפי שלהבות של נרות, שגרמו להתרגשות בקרב הנאספים.

נשיקה במים

מעניק צעיר לחברו אחרי קפצו לבריכת המים של כיכר מלכי־ישראל בסיומה של הפגנת השלום של אייבי נתן. למרות ההתכנסות של רבבות המפגינים נשמר הסדר במשך כל ההפגנה, ולשוטרים שנכחו

מערכות הסטראו של שרפ מיועדות למי שאינו מסתפק במועט

יש בהן פשוט יותר...
יש בהן כל מה שאתה מבקש במערכת סטריאופונית מתקדמת:
טכנולוגית קול מתקדמת, עיצוב אלגנטי, קלות ונוחות בתיפעול, וביצועי סטריאו יוצאים מן הכלל ובנוסף לכל אלה, חידושים ושכלולים אותם לא תמצא במערכות אחרות.
קח למשל את ה - APSS
(AUTOMATIC PROGRAME SEARCH SYSTEM)
הגלאי האוטומטי הבלעדי לשרפ.

APSS

ענק האלקטרוניקה מזמין אתכם ליריד אדם ומעונו וליפן
בואו לביתן שרפ (ביתן 64 ביריד)
• תצוגת ענק של מוצרי שרפ.
• שידורי צבע מן הגביע העולמי
• מכירה מיוחדת לעולים (DUTY FREE)
• בין המבקרים בביתן יוגרל פרס: כרטיס טיסה ליפן

עם ה - APSS
שוב אין צורך בחיפושים מיגעים על־גבי הקסטה שבטייפ.
בעזרת הגלאי האוטומטי תוכל למצוא בקלות את הקטע המוסיקלי האהוב עליך ולבצע באופן אוטומטי את הפעולות הבאות:
1) לדלג אל הקטע המוסיקלי הבא ולעצור לפניו.
2) לדלג אל הקטע הבא ולנגנו.
3) לחזור אל תחילת הקטע ולעצור לפניו.
4) לחזור אל תחילת הקטע המוסיקלי ולנגנו.

SG 220X

מערכת משולבת הכוללת: מגבר/מקלט סטריאופוני בן 3 גלים. * טייפ־דק בעל מנגנון הטענה קדמי הידראולי ומכוון לוח סגולי. * פטיפון חצי־אוטומטי משוכלל, בעל ראש מגנטי המופעל על־ידי מנוע אינדוקטיבי בן 4 קטבים. * בנוסף לכל אלה.

APSS הגלאי האוטומטי הבלעדי למערכות שרפ

SG-320X

מערכת משולבת הכוללת:
* מגבר/מקלט סטריאופוני בן 4 גלים. * טייפ־דק בעל מנגנון הטענה עילי, מונה סיפרתי ומנגנון העברה אוטומטי לקסטות CrO_2. * פטיפון חצי אוטומטי משוכלל, המצוייד בזרוע המתואמת באיזון סטאטי. ובנוסף לכל אלה, מיתקן ה - APSS המצוייד בנורת ביקורת דו־כיוונית.

SG-400E

מערכת Hi - Fi משולבת המתאימה לתקן הסטריאופוני הגבוה DIN 45500
* מגבר/מקלט סטריאופוני בהספק 2×25 וואט R.M.S, בעל היענות תדרים רחבה ביותר. * 5 תחנות FM קבועות, המועברות במגע קל, באמצעות סנסור אלקטרוני, ומתקן להגברת תחנות FM נמוכות־עוצמה.

* טייפ־דק דולבי, בעל מנגנון הטענה עילי, מונה סיפרתי ומנגנון העברה אוטומטי לקסטות CrO_2
* מערכת אוטומטית לבקורת עצמת ההקלטה (ALC). * פטיפון חצי־אוטומטי משוכלל, בהנעת רצועה, המצוייד בראש מגנטי, מיתקן אנטי־סקייטינג ומגביה זרוע הידראולי.

SG-450E

מערכת Hi - Fi משולבת המתאימה לתקן הסטראופוני הגבוה DIN 45500
נתוניה דומים לנתוני ה - SG - 400E
בנוסף לכל אלה, מיתקן ה - APSS המצוייד בנורת ביקורת דו כיוונית.

כל אחת מן המערכות המשולבות של שרפ היא יצירה מושלמת בפני עצמה. תשומת לב מירבית הוקדשה לכל פרט כדי שאתה תוכל להפיק הנאה מירבית מן היצירות האהובות עליך. אלה הן יצירות ענק. ענק ששמו הולך לפניו.

את מוצרי האיכות של שרפ תמצא בשקים, במשביר המרכזי, בכל בו שלום, במשביר לצרכן, בש א ל, ובחנויות מובחרות למכשירי חשמל.

המכירה גם לעולים חדשים. (DUTY FREE)

SHARP

SHARP

שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

היבואן: אסמגו בע״מ ירושלים טלפון: 02-533817

אתה והלירה

סוחרי הקרקעות בשטחים

כמה מן הקבוצות, המוכרות קרקעות של ערביים בשטחים המוחזקים לממשלת ישראל, פיתחו באחרונה טכניקה נאה לעשיית רווחים ללא סיכון וללא עיסקה של ממש.

הטכניקה מבוססת על קשרים אישיים ביותר, שכן לא עם כל אחד יסכימו ראשי הגופים הקונים קרקעות, לעשות עסקים מפוקפקים שכאלה.

סוחר קרקעות מציע לגוף הממשלתי קרקע, ששווייה נאמד בסכום של — נניח — עשרה מיליון לירות. הגוף מסכים לקנות, חותם על זיכרון־דברים ומשלם עד לביצוע בפועל מיקדמה של — נניח — 3 מיליון לירות. כדי להבטיח את כספי המדינה, מקבל הגוף מן הסוחר ערבות בנקאית להחזרת המיקדמה במידה שהעיסקה לא תבוצע. עוברת שנה ויותר, והסוחר מצהיר כי העיסקה לא תבוצע מסיבות שונות. יש סיבות רבות המקשות על רכישות קרקע מערביי השטחים המוחזקים. הוא מחזיר את המיקדמה לגוף הממשלתי, וכולם שבעי־רצון. הסוחר הפקיד את הכסף בבנק, קיבל 45% לשנה, הוריד 4% ערבות בנקאית ונשאר עם 1.2 מיליון לירות לערך. הגוף הממשלתי פשוט לא עשה עיסקה, ולא הפסיד כלום — על הנייר. כך, הכל שבעי־רצון.

בשטחים המוחזקים פועלות כיום כמה קבוצות, הרוכשות קרקעות מערבים והמשתדלות למוכרן לממשלת ישראל.

● הקרן־הקיימת־לישראל פועלת באמצעות חברה הקרויה „הימנותא״, שאותה מנהל **אברהם היללי** מחיפה. אשתו, **רחל**, היתה מנהלת הלישכה ומזכירתו של סגן־השר **ג׳אבר מועדי**. למועדי היו חוזי־חכירה מיוחדים־במינם עם הקרן־הקיימת ומינהל־מקרקעי־ישראל. חוזים אלה מסרו לו לחכירה אדמות חקלאיות רבות, שאותן העביר מייד בהחכרת־מישנה לחקלאים שלהם לא הסכימו להחכיר את הקרקע. אברהם היללי פועל עבור „הימנותא״ בעיקר עם קבוצת מתווכים שבה עורך־הדין **איתן גבע** מחיפה, **דויד ניר** ו**נבולסי חמאדי** שהוא, רישמית, בעל מונית.

● באחרונה מנסה למכור קרקעות ל„הימנותא״ קבוצה חדשה, הכוללת את **רפי איתן** ו**מיכה נתנזון**. ממנן אותם הקבלן התל־אביבי **אליעזר דבירסקי**.

● קבוצה ותיקה אחרת המוכרת בהצלחה ל„הימנותא״ ולמינהל־מקרקעי־ישראל, היא של מפכ״ל־המישטרה לשעבר **יחזקאל סהר**, ושותפו **גיורא שמיר**, מי ששימש מתווך בעיסקה של בית הקברות המוסלמי בטאסו („העולם הזה״ 2127, 2126) וישב במעצר על עבירות־מירמה. סהר התקשר עם שמיר אחרי שקודם־לכן עשה עיסקות בשותפות עם איש־העסקים **שמואל עינב**, עם הקבלן הירושלמי **יוסף חפצדי** ועם **פריד באשיטי** ממיזרח־ירושלים. באשיטי היה מתווך מרכזי בעיסקת נווה־יעקוב של **אשר ידלין** ושל **אברהם עופר** ז״ל. הוא מומחה בהמצאת תעודות־בעלות של נפטרים ובהמרתן בבעלים חיים. בימים אלה סיימה קבוצת סהר־שמיר עיסקה של 16 מיליון לירות באיזור לטרון, קיבלה מן המינהל מיקדמה של 2.6 מיליון לירות.

● מינהל־מקרקעי־ישראל פועל באיזור ירושלים באמצעות חברה מיוחדת ש־הקים, בשם „איגום״. החברה מנוהלת על־ידי עובד המינהל ששמו **אריה גיני**. המינהל מעדיף רכישות קרקע באמצעות עורך־דין פרטי, **זאב וייל**, ולא באמצעות מחלקתו המישפטית. המינהל פועל גם באמצעות יועץ־לקרקעות בשם **חירם דנין**.

מיני־מחשב לתאורת בימה

מיפעל „דנאור־קומפיולייט״ ברמת־ה־שרון השלים פיתוח מיני־מחשב לבקרת תאורת תיאטרון וטלוויזיה. המיפעל הו־קם על־ידי **דני רדלר** (35). המחשב הושלם בסיוע לישכת המדען הראשי ב־מישרד־המיסחר־והתעשייה, והוא היחידי מסוגו. מחיר היחידה — יותר מ־20 אלף דולר.

רדלר חתם עתה על הסכם־ייצוא עם אנגליה, ובקרוב יחתום גם עם צרפת, אוסטריה ופינלנד. החברה מקווה לייצא השנה ב־200 אלף דולר, ומחפשת השק־עות להגדלת הייצור והייצוא.

יום רדלר
כסף בהצגות

איך להוזיל את מחירי הדירות?

עד לינואר השנה היו מחירי הדירות נמוכים ב־25% מעליית המדד הכללי, ומאז הדביקו את עליית המדד ועברו אותה. התייקרות זו לא היתה צריכה לקרות, לדעתו של **אהרון רובינ־שטיין**, מגדולי בוני הבתים בישראל. רובינשטיין מעוניין בהוזלת מחירי ה־דירות והוא מעלה שוב הצעה מפורטת שהכין בשעתו ואשר, במידה שתבוצע, תגרום — לדעתו — הוזלה מיידית ב־מחירי הדירות.

לדבריו, הקרקע המתייקרת מהווה גורם מרכזי בהעלאת מחירי הדירות וגם מכירת קרקע ממשלתית לא תפתור את הבעייה, שכן לממשלה אין דרך יעילה לפקח על מחירי הקרקע, ואין היא יכולה להבטיח כי הצרכן הסופי ייהנה מן ה־מחיר הנמוך של הקרקע.

רובינשטיין מציע להקים גופים שתפ־קידם יהיה לתכנן ולפתח שיטחי קרקע נרחבים ולהציעם למכירה בצורת שטח מוכן לבנייה תוך זמן קצר. גופים אלו יהיו חברות־פיתוח שתקבלנה זכויות ל־ריכוזים גדולים של קרקע, תתכננה או־תם, תבצענה את כל עבודות הפיתוח. החברות תמכורנה את השטחים המפו־תחים במחיר שייקבע על־ידי המעריך הממשלתי, אך שלא יעלה על 12% מ־מחיר הבנייה.

המכירה לא תיעשה על־ידי התחייבות להעברת הקרקע לחברות־הבנייה, אלא ישירות למשתכן. הקרקע תירשם רק על־ידי רישום הדירה על שם המשתכן. זכות החברה תפקע אם לא תבנה תוך זמן קצר, שייקבע מראש.

בצורה כזו ייבנו בתוך זמן קצר שיטחי בנייה גדולים שיגרמו עודפי דירות והור־דת מחירים, תוך כדי גביית מחיר קרקע סביר על־ידי המדינה, וצימצום הפער ה־נוצר כיום בין המחיר שבו מוכרת המדינה לבין המחיר שמשלם המשתכן.

ירקוני פרש ממיפעל „מקסימה״

חילוקי־דעות חמורים פרצו בין קבו־צת **מוריס קאהן** לבין **ישעיהו יר־קוני**, בקשר לניהול מיפעל החמצן „מקסימה״ במיצפה־רימון. כתוצאה מכך לא נבחר ירקוני למועצת־המנהלים של החברה, וקבוצת קאהן מסרבת להבטיח את האופציה שניתנה בשעתו, לדיברי ירקוני, כי יוכל לרכוש את מחצית ה־מניות במיפעל.

מיפעל „מקסימה״ הוקם במיצפה־רי־

פורש ירקוני
תביעות בדרך

מון לפני כשנה, בהשקעה של 50 מיליון לירות, מזה שני־שליש כהלוואות וכמע־נקי־ממשלה כמיפעל מאושר. המיפעל מתחרה במיפעלי „חמצן״ ו„אירגון״ ב־הרצליה, שבהם שותף ירקוני בחלק קטן. מוריס קאהן וידידו **מאכס ליברטי** מצרפת, השקיעו 1.5 מיליון דולר וקיבלו את כל המניות כאשר לחברת „רגבים״, שהיתה של ירקוני ושותפו **משה קידר**, ניתנה אופציה לרכישת מחצית המניות. לדיברי ירקוני, סוכם כי האופציה תובטח בתקנות החברה, אולם התברר לו כי הדבר לא קויים. אחרי שפעילות „רגבים״ חוסלה באחרונה, ביקש ירקוני לממש את האופציה שעל שמו, אולם קאהן סרב, וניצל את היעלמות „רגבים״ כדי להוציא את ירקוני ממועצת־המנהלים.

מנהל המיפעל, **רמי מרדור**, מסייע באחרונה לקבוצת קאהן נגד ירקוני. ה־מכין תביעות מישפטיות נגד קאהן וה־מיפעל. תביעות אלה תהיינה, כנראה, בשם מיפעלי „חמצן״ בהרצליה, שנפגעו מכך שחוזים גדולים לאספקת חמצן נמ־סרו למיפעל במיצפה־רימון והוצאו מידי־הם.

רובינשטיין מסרב לכופר

הצעה של מחלקת החקירות של מס־הכנסה לאיש העסקים **אהרון רובינ־שטיין**, כי יסכים להודות באשמת אחז־קת חשבונות מטבע־חוץ בשווייץ ולשלם כופר בלי מישפט, נדחתה. בעיקבות ה־דחייה הועבר התיק להכרעת היועץ־ה־מישפטי־לממשלה.

אנשי מס־ההכנסה סבורים כי יש להם די מיסמכים בנקאיים להוכחת ההאש־מה, אולם הם מנועים מהצגתם בבית־המישפט, מחשש פן ייחשף מוסר המיס־מכים, הנמצא בשווייץ ואינו יכול לצאת משם. שילטונות שווייץ הוזהרו כי מוסר־המיסמכים עשה זאת, והחרימו את דר־כונו. הדבר ידוע לרובינשטיין, ומשום כך אין הוא חושש ממישפט.

איך לבזבז 900 מיליון דולר

המהפך הכלכלי הביא, לדיברי
האוצר, הגדלת יתרות מטבע־החוץ
המדינה העומדות כיום על כ־1.5 מ
יארד דולר. בימים אלה החלה נהי
הישראלים לחו״ל. לפי הערכות צנו
יסעו יותר מ־300 אלף ישראלים.
אחד מהם חייבת המדינה למכור דולו
כרצונו עבור הכרטיסים והוצאות השה
בחו״ל. לפני המהפך מכרו רק 450 ד
לאיש, כיום — ההגבלה היא 3000 דו
נניח שנסיעת נוסע אחד תעלה (כרט
ושהות) לפחות 3000 דולר, והרי משי
של 900 מיליון דולר מקופת המד
בבת־אחת, תודות למהפך.
המדינה מוציאה סך של כ־30 לי
לרכישת כל דולר שהיא מרוויחה, ו
מוכרת אותו עתה ב־17.5 לירות. א
היו הנוסעים לחו״ל נאלצים לפו
לשלם תמורת כל דולר 25 או 30 ליר
ולכסות את הוצאות המדינה, הי
המדינה יוצאת נשכרת וגם מקטינה
כמות הכסף בשוק. אבל בגלל המו
לא ייתכן לעשות זאת. כך תקטן יח
המטבע של המדינה.

מדוע מפסיד טכסטיל בית־שאן

השאלה היחידה שאין איש שו
היא: מדוע מפסיד מיפעל־הטכסטיל
בית־שאן, ומי אשם בכך? כדי לה
זאת, יש לדעת כמה נתונים בסיסי
בשנים 1971 ו־1972 הרוויח המיפעל י
אז עבדו בו 689 עובדים בסך־הכל, מ
במטווייה 324, במחלקת האריגה 6
במינהל 30 ובשירותים 60. השאר ע
במחלקות שונות. המיפעל ייצר אז
טון חוטים ליום.
כיום עובדים במיפעל 750 איש, מ
במטווייה 450 איש. מחלקת האר
נסגרה, מיספר עובדי המינהל גדל ל
והשאר עובדים בשירותים. המיפעל
צר כיום 10 טון חוטים ליום. מסקנ
מאז ועד היום ירדה התפוקה בש
מיספר העובדים הכללי גדל, ובע
הוכפל מיספר עובדי השירותים על
בון הקטנת מיספר עובדי הייצור.
זו הסיבה להפסדים כיום, וכולה
צאה של ניהול כושל. המנהל הכושל
משה שטיינגרט, המבקר במקום
פעמים אחדות בשנה. בתקופה שבה
וויח המיפעל היה מנהלו **ליהוא**
סר, שבילה בו מדי יום ביומו.
אך למרות הניהול הכושל, המי
מפסיד פחות מכפי שחברת „כלל״
הירה במטרה לסחוט כספים מן ה
שלה. המיפעל הפסיד, בהתאם למא
פחות ממיליון לירות לחודש, ולא
שהצהירה „כלל״, שלושה מיליון. מינ
האח בנצרת מרוויח 3 מיליון לירות
חודש.

דיון בחקירת קרסו

שר־האוצר **שימחה ארליך**
באחרונה שורה של פגישות עם בני
פחת **חיים קרסו**, בהשתתפות
יחזקאל פלומין והממונה על
נסות באוצר, **משה נוידרפר**. מ
הפגישות: ניסיון למנוע מישפט
מישפחת קרסו, החשודים בהונאת ה
ושילטונות מס־קנייה, במיליוני לי
פרקליטה של מישפחת קרסו, עורך־
שימעון מיזרחי, הכחיש זאת
וכל, וטען כי החקירה עדיין לא הס
מה.

"להתכייף" בא לי בסנדלי גלי

ים, חופש, קיץ שובב, אני ו"הגלי שלי"
תמיד ביחד. סנדלי "גלי" האוריריים והקלילים
עושים לי כיף בקיץ.
כל החברה יספרו לכם איזה
רומן ארוך יש להם עם גלי, לפני
ש"התלבשנו" על גלי ניסינו הרבה
אחרים אך ת'שמעו לנו... לגלי אין
תחליף.סנדלים שאוהבים את החברה.

ושלא יעבדו עליכם... גלי זה רק עם
סמל הצפרדע!

Gali - גלי®

הקיץ בא לי...בסנדלי "גלי"

פרסום מלניק | סטודיו M&M | רותם

אלוף פיקוד הצפון אביגדור בן־גל(ימין) מסר את דרום לבנון לידי רב־סרן סעד חדאד (שמאל) - ומאותו הרגע התחילו הצרות הבלתי־נמנעות

ההרפתקה האומללה

אלוף פיקוד הצפון, אביגדור („יאנוש") בן־גל, לחץ את ידו של רב־סרן סעד חדאד, מפקד הצבא הפרטי הנוצרי בדרום־לבנון.

התמונה היתה סימלית. היא הזכירה עשרות תמונות דומות של מעמדים דומים בעולם. גנרל אמריקאי לוחץ את ידו של מפקד דרום־ויאט־נאמי. גנרלים בריטיים, צרפתיים, ספרדיים, פורטוגליים, דרום־אפריקאיים לוחצים ידיהם של מפקדים מקומיים במדים ססגוניים.

בהרפתקה הלבנונית שלה, הצטרפה ישראל למועדון המעצמות. היא לומדת עתה, בדרך הקשה, את הלקחים שלמדו אחרים לפניה. הדרך של ההתערבות בארצות זרות זרועה מוקשים.

שלושה שלבים

ההתערבות הישראלית בדרום־לבנון דומה מאד להרפתקה שהפכה כבר קלאסית: ההתערבות האמריקאית בוויאט־נאם.

ההרפתקה ההיא עברה שלושה שלבים, החוזרים עתה בדייקנות רבה בדרום־לבנון:

- ההסלמה.
- הוויאט־נאמיזציה.
- האסון.

השבוע נסתיים בדרום־לבנון השלב הראשון, והחל השלב השני.

השלב הראשון התחיל, כפי שמתחילה בדרך כלל הרפתקה כזאת: בשקט.

אנשי אש"ף ישבו על גבול ישראל ופעלו נגדה. באותו איזור שוכנים כפרים נוצריים, המתנגדים לאש"ף מטעמים שאין להם קשר לישראל, אלא למערבולת הפנים־לבנונית. כימעט מאליו צץ הרעיון: מדוע לא לחמש את הנוצרים האלה, כדי שהם ירחיקו את כוחות אש"ף?

ויאט־נאם היתה רחוקה מארצות־הברית, והיה צורך לשלוח לשם „יועצים". מצבה הגיאוגרפי של ישראל היה נוח יותר. היא פשוט פתחה את „הגדר הטובה", ציידה וחימשה קבוצה קטנה של צעירים נוצריים, שהפכו במהרה לכוח סדיר־למחצה. בהדרגה נוצרו ה„מובלעות".

ההמשך היה קלאסי. ה„מובלעות" הפכו מטרה לכוחות השמאל הלבנוני ואש"ף. בגבור עליהן הלחץ, היה צורך להגדיל שוב ושוב את התמיכה הישראלית בנשק. החל התהליך של „שאיבה פנימית".

צה"ל „נשאב" לתוך לבנון, כשם שהצבא האמריקאי נשאב לתוך ויאט־נאם.

בסופו של דבר לא היה מנוס מהתערבות ישירה ומאסיבית. האמריקאים שלחו חצי מיליון חיילים לוויאט־נאם, אף כי לא היתה להם כל כוונה כזאת מלכתחילה, כאשר התחילו בהרפתקה. ישראל ערכה מיבצע מילחמתי בקנה־מידה גדול וכבשה את כל דרום־הלבנון.

התוצאה, בשני המיקרים: קטל באוכלוסיה המקומית, הריסת כפרים, בריחת המוני פליטים.

BY PROXY

בשיא ההתערבות בא המיפנה. בארצות־הברית הוא בא בגלל התקוממות דעת־הקהל האמריקאית, שמאסה בהרפתקה. בישראל אין דעת־קהל עצמאית. המיפנה בא מבחוץ: ההחלטה המהירה של מועצת־הביטחון של האו"ם, ביוזמת ארצות־הברית. צה"ל נצטווה לצאת מייד מדרום־לבנון.

התשובה האמריקאית לאתגר זה היתה ה„וויאט־נאמיזציה" של המילחמה. פירוש הסיסמה: ציוד הצבא הדרום ויאט־נאמי בכמויות כבירות של נשק, חיזוק השילטון הדרום־ויאט־נאמי בכמויות כבירות של דולרים. נאמר כי בתנאים אלה יוכלו הכוחות המקומיים להחזיק מעמד גם בלי התערבות אמריקאית ישירה. המילחמה תתנהל "BY PROXY" („באמצעות באי־כוח").

ישראל הלכה באותה דרך קלאסית. היא הסכימה לצאת מדרום־לבנון, לפי צו האו"ם, אך מסרה את השטח לכוחות הנוצריים המקומיים, אחרי שאלה קיבלו חיזוק מאסיבי מידי ישראל.

בוויאט־נאם זה נכשל. ברגע שהכוחות הוויאט־נאמיים נאלצו לסמוך על עצמם, הם התמוטטו. המפקדים המקומיים היו מסוכסכים בינם לבין עצמם ומושחתים, השילטון המקומי היה כושל, הכסף נגנב והנשק הופקר. בהעדר האמריקאים, ירד המוראל פלאים. תחת לחץ האויב, התמוטטה החזית. מובלעות הדרום נכבשו בזו אחר זו, עד שאחרוני הנתמכים של ארצות־הברית נהרגו, נכנעו או ברחו.

בדרום־לבנון התחיל השלב השני השבוע. רב־סרן חדאד הכתיב תנאים לאו"ם, הסכים לכניסת הכוחות הבינלאומיים לשיטחו רק בתנאים חמורים. הוא פרש את שילטונו על הדרום, הכולל כפרים מוסלמיים־שיעיים רבים. קומץ לוחמיו גדל למדדים שנעו, בתיאורים שונים, בין 600 ו־2000.

לכאורה נוצר מצב אידיאלי לישראל. צה"ל לא היה עוד מעורב במישרין, ישראל צייתה להחלטות האו"ם. אך למעשה היה כל דרום־לבנון בידי כוח הממלא את שליחות ישראל, הסר למרותה והפועל על־פי הנחיותיה.

אך ברגע שצה"ל יצא, החלה ישראל

(המשך בעמוד 24)

צה"ל מוסר את השטח לחייליו של חדאד

הרפתקה אומללה

(המשך מעמוד 23)
לומדת את הלקח המר שלמדו אחרים לפניה, במצב דומה. אי־אפשר לסמוך על כוח זר. שום כמות של נשק וכסף, הניתנת לכוח מקומי מלאכותי, אינה מספיקה כדי למלא את התפקיד של צה״ל.

כבר למחרת הנסיגה התמוטטה הסמכות של רב־סרן חדאד, שנשענה עד לאותו רגע על הטאנקים של צה״ל.

נראה כי בדרום־לבנון די בכמה ימים כדי להשלים תהליך, שארך בדרום ויאט־נאם חודשים רבים.

סעד לסעד

מה יתחרש עתה מעבר ל„גדר הטובה״?

אין ספק שישראל תנסה לעשות מה שעשו אחרים לפניה: לקיים את הכוח הכושל של גרורותיה על־ידי סעד כספי וחומרי. יש ספק אם הדבר יצליח.

בפוטנציה קיים איום ישראלי לחזור ולכבוש את השטח, אם יתמוטט הכוח הנוצרי. אך זה נראה כאיום־סרק. פלישה ישראלית מחודשת לדרום־לבנון תביא עימה, אוטומטית, עימות חמור עם הצבא הבינלאומי הפועל מטעם האו״ם. ישראל אינה יכולה להרשות לעצמה עימות כזה.

במיסגרת הצבא הבינלאומי, פועלים עתה אינטרסים לאומיים שונים. הצרפתים ניצלו את ההזדמנות כדי לחזור ללבנון ולמרחב, והם לא יוותרו על הישג זה לטובת ישראל. השאה הפרסי פרש את חסותו, באמצעות חייליו, על הכפרים השיעיים, בני דתו וכתו.

מבחינה צבאית יכול כוח האו״ם להיות גורם מבוטל. אך מבחינה פוליטית זהו מחסום חשוב ביותר.

החזית הנוצרית עצמה הולכת ומתפוררת. בצפון לבנון פרצה מילחמת־אזרחים אכזרית בין הכתות הנוצריות החמושות. ה„מיליציות״ הנוצריות, שאינן אלא צבאות פרטיים של ראשי־חמולות יריבים ומתחרים, פתחו במילחמה רצחנית זו כנגד זו. הצבא הפרטי של פיאר ג׳מייל („הפאלאנגות״) ושל כאמיל שמעון („המיפלגה הליברלית״) פתחו בהתקפה על הצבא של סוליימאן פרנג׳יה, מי שהיה נשיא המדינה, שביגללו פרצה מילחמת־האזרחים הלבנונית לפני ארבע שנים. פרנג׳יה נעזר בסורים, והכוח הסורי התערב כדי „להשליט סדר״.

(אחד הפאראדוכסים של המצב: בצפון לבנון קיימת „ויאט־נאם סורית״, כשם שבדרום קיימת „ויאט־נאם ישראלית״. שתי המדינות האויבות עומדות לפני בעיות דומות, אחרי שנספגו לתוך הרפתקה.)

מסתבר כי לכל אחת מן הסיעות היריבות בצפון יש נאמנים בקרב הכוח הנוצרי בדרום. גם בממלכתו הפרטית של רב־סרן חדאד קיימת יריבות בין אנשי הפאלאנגות, „שומרי־הארזים״ (שהיא הסיעה הנוצרית הקיצונית ביותר), תומכי שמעון ועוד.

החבילה עלולה להתפרק בכל רגע.

בני המקום משלמים

מנצח האמיתי הוא, בינתיים, יאסר ערפאת.

בעוד שיריביו, אנשי „חזית הסירוב״, נסים להסתנן דרומה, מפגין עראפאת תינות, מרסן את אנשיו ומשתף פעולה עם האו״ם. הוא זוכה מצד האו״ם בהערכה והכרה גוברות. הרציחות ההדדיות הפראיות של הנוצרים בצפון, הכישלון המדיני של הפלישה הישראלית בדרום, אובדן יוקרה של הסורים — כל אלה הגבירו וחדש את יוקרתו של המנהיג הפלסטיני, נראה לרבים כאישיות מתונה ואחראית.

אך הפרשה טרם נגמרה. ישראל עדיין תקועה בבוץ הדרום־לבנוני, ללא תוכנית ופיתרון. אם תנטוש את בני־חסותה, יבוא עליהם אסון, במוקדם או במאוחר. אך ניתן להמשיך ולתמוך בהם, מבלי להיגרר להרפתקות מסוכנות יותר?

כאשר יצאו האמריקאים לבסוף מוויאט־נאם, הם השאירו אחריהם ארץ שבה נהרגו רבבות־אלפים, ונהרסו בתים בלא־ספור, במלחמה שהיתה מלכתחילה חסרת־תוחלת. יש חשש סביר כי גם בדרום־לבנון תתאמתנה הנבואות הקודרות של המעטים, שהזהירו מפני הרפתקה אומללה דומה.

אורי אבנרי

במדינה

העם

דגל שחור

יש לחם ויש קירקס — אז למי אז למי איכפת השאר?

דגל שחור התנופף מעל לסוכת המציל.

הים היה רגוע. הדגל השחור הונף ביגלל שביתת המצילים, שפרצה בסוף־השבוע. באין מצילים, הרחצה בים אסורה ומסוכנת. כי גם כשהים נראה רגוע, והמבט הבלתי־מאומן אינו מגלה כל סכנה, יש מתחת לפני המים זרמים מסוכנים.

אולם ההמונים, שנדחפו אל הים על־ידי החום האביך של יום־השרב, לא שמו לב לדגל. הם עלזו ושמחו, ונכנסו לים בלא דאגה.

כמה פקחים חסרי־ישע ניסו למנוע את כניסת האנשים, ובעיקר הילדים, למים. מאמציהם היו לשווא.

לחם וקירקס. מצב זה ששרר בשבת האחרונה בשפת־הים של תל־אביב, היה אופייני השבוע למצב המדינה כולה.

מעל לסוכת־ההצלה המדינית התנופף הדגל השחור. המצב הפוליטי החמיר במהירות. החלטת הממשלה (ראה להלן) בישרה את האצת הדהירה אל המשבר.

אולם ההמונים לא שמו לב לסימנים הפוליטיים. החיים היו טובים. כמו הפרולטריון של רומא העתיקה, שהסתפק ב„לחם וקירקס״, היו גם אזרחי ישראל נינוחים. הלחם היה מצוי, למרות האינפלציה הדוהרת. והקירקס נשפך בכל ערב ממקלטי־הטלוויזיה, בצורת תחרויות־הכדורגל בארגנטינה.

פה ושם הזהירו כמה קולות חסרי־אונים מפני הסכנה המתקרבת. לאיש לא היה איכפת.

מדיניות

75 מילים ריקות

מאחרי מסך־העשן של מילים נבוכות, נתגלתה החלטתו הנחושה של בגין להחזיק לצמיתות בגדה המערבית וברצועת־עזה

אחרי סערה של ברקים ורעמים, נולדה ההחלטה ההיסטורית. היא מורכבת מ־75 מילים.

ב־75 מילים ניתן להגיד הרבה. כל עשרת הדיברות, שעל פיהן נגזר המוסר של חלק גדול של המין האנושי במשך אלפי שנים, אינן מונות אלא 172 מילים *.

ואילו 75 המילים של החלטת הממשלה, שנתקבלה ביום הראשון השבוע, מגיעות לשיא הפוך. אין הן אומרות דבר.

הגדרה בדלת האחורית. ארצות־הברית תבעה מישראל להכריז מראש על נכונותה לנהל משא־ומתן על „מעמד הקבע״ של הגדה המערבית ורצועת־עזה, אחרי חמש שנים של אוטונומיה־נוסח־בגין. היא גם תבעה כי ישראל תתחייב לשתף במשא־ומתן זה את „הפלסטינים החיים באיזור״, וכי הסיכום יהיה טעון אישור „האנשים החיים באיזור״.

כלומר: האוטונומיה לא תהיה אלא שלב־ביניים, שיימשך חמש שנים בילבד. לאחר מכן יתנהל משא־ומתן על עתיד השטחים הכבושים, בשיתוף הפלסטינים, והסיכום יהיה כפוף לאישורם. בצורה זו נשמר איכשהו עיקרון ההגדרה־העצמית של הפלסטינים, מבלי שהדבר נאמר בפירוש. האוטונומיה היתה צריכה להוביל להקמת ישות פלסטינית כלשהי.

על שתי הדרישות האלה השיבה ממשלת־ישראל, אחרי מאבק פנימי שגבל בגיחוך (ראה עמוד 25), בלאווים מוחלטים.

שלושה פסוקים. 75 המילים הגואלות, שנתקבלו על פי דרישתו של מנחם בגין, הן:

„ממשלת ישראל רואה כחיוני את המשך תהליך ההידברות בינה לבין שכנותיה, במגמה להגיע להסכם שלום.״

סעיף זה אינו אומר דבר. הוא הודבק להחלטה, ברגע האחרון, מתוך נוסח־ההצעה שהוגש על־ידי שרי ד״ש. לא היתה לממשלה אף האדיבות להזכיר בפירוש את מצריים, אשר נשיאה הוא שפתח ביוזמת־השלום, בתנופה היסטורית נועזת.

„ממשלת ישראל מביעה הסכמתה כי חמש שנים לאחר הפעלת האוטונומיה המינהלית ביהודה, שומרון וחבל־עזה, שתיכנס לתוקפה עם השכנת השלום, יידון ויוסכם טיב היחסים העתידיים בין הצדדים, אם צד כלשהו ידרוש זאת.״

סעיף זה הוא מלאכת־מחשבת של חוסר־תוכן. אין הוא אומר אף שהמשא־ומתן החדש יתייחס לעתיד הגדה והרצועה. המונח „טיב היחסים העתידיים בין הצדדים״ יכול להתייחס לקשרי־הדואר בין ישראל ומצריים, או הקשרים המיסחריים בין ישראל וירדן.

במידה והסעיף מתייחס לגדה ולרצועה, ניתן לפרשו כך: אחרי חמש שנים יתנהל דיון בין ממשלת־ישראל ובין הקוויזלינגים המקומיים, שיאיישו את המוסדות המינהליים של ה„אוטונומיה״. הנושא יהיה טיב היחסים בינם ובין הממשלה. בדיון כזה לא יהיה צורך לשתף את מצריים, ירדן או המוסדות הלאומיים הפלסטיניים, כי הסעיף אינו אומר מ י הם „הצדדים״ אשר ידונו ויסכימו.

„המיסגרת לקיום דיון זה הוא משא־ומתן בין הצדדים, תוך שיתוף הנציגות של תושבי יהודה, שומרון וחבל־עזה, הנבחרת על פי תוכנית האוטונומיה, במגמה להביא לידי הסכם ביניהם.״

מיסגרת זו מוציאה מראש כל פלסטיני בעל שאיפה לאומית, שהרי מוסדות האוטונומיה המינהלית ייבחרו בתנאים של מישטר־כיבוש, בחסות צה״ל, המישטרה ושירותי־הביטחון של ישראל.

אם לא יימצאו ערבים שיסכימו לאייש מוסדות אלה — מאחר שכל מי שיסכים לכך ייחשב אוטומטית כבוגד בעמו — יתבטל הסעיף הזה במילא.

סיפוח, לנצח־נצחים. ברור מה ש א י ן בהחלטה זו. אין בה:

● זכויות כלשהן לשני מיליון הפלס־

(המשך בעמוד 28)

הדגל על סוכת־המציל בתל־אביב
מתחת לפני המים —

„אלך להכין את הצבא למלחמה הבאה״, אמר ויצמן בשובו מישיבת־הממשלה

אמר למקורביו כי החליט למשוך מעתה את ידיו מן המו״מ־לשלום, אך אינו מתכוון להתפטר מהממשלה; — במהלך ישיבת הממשלה

כותרת ב„ידיעות אחרונות״, 19.6.78
— זרמים נסתרים

---

* בגירסה שבספר **שמות**. הנוסח בספר **דברים** מגיע ל־185 מילים, בעיקר ביגלל ההנמקה הסוציאלית, הארוכה יותר, למיצוות השבת.

דו"ח מיוחד

על אשר התרחש
בתוכני הממשלה השבוע
הדרמאתי שבו „עמד בגין ליפול"

הפוטש הנגדי של בגין

עזר וייצמן: „שהממשלה תישק בתחת!"

מעולם, בכל תולדות ממשלות ישראל, לא התחוללה דראמה כה סוערת וקולנית, כמו זו שנערכה בישיבת הממשלה ביום הראשון השבוע.

במרכזה של הסערה ניצב שר־הביטחון עזר וייצמן. למרות שהדיון בממשלה — השלישי בסידרת דיוניה על נוסח התשובות לשאלות שהציגה ממשלת ארצות־הברית בקשר לעתיד האוטונומיה לערביי השטחים המוחזקים, כפי שהיא מוצעת בתוכנית־השלום של מנחם בגין — היה רווי מתח מתחילתו, הוא התנהל בצורה רצינית עד לרגע מסויים. היה זה הרגע בו הוצג בפני השרים הנוסח הסופי והמסוכם של נוסח התשובה כפי שהתקבל על דעתו של ראש־הממשלה.

עזר וייצמן לא יכול היה עוד להבליג. הוא התפרץ בשטף של צעקות והערות קולניות, שנתנו פורקן לזעם שהצטבר בו. ביטויי־הזעם שלו כוונו לעבר הממשלה כולה ובמיוחד לעבר שר־החוץ משה דיין. התרגשותו גברה מרגע לרגע. ככל שניסו כמה מהשרים להרגיעו, נראה היה כי הם רק יוצקים שמן למדורה שלהטה בו. עזר נטל את ערימת הניירות שהיתה מונחת לפניו על שולחן הממשלה, הטיח אותה בזעם לעבר עוזריו שישבו מאחור.

לא ניתן היה עוד לעצור את התפרצותו. הוא זעק, הטיח ביטויי־גנאי שהגיעו לשיא באימרה: „שהממשלה כולה תישק לי בתחת!" כלפי משה דיין, שישב חיוור ליד שולחן הממשלה הטיח עזר: „שהעיוור הזה יקפוץ לי!" או „שבעה חודשים הוא מושך אתכם באף!" דיין המופתע נוכח ההתקפה הישירה והגלויה עליו ניסה להתגונן כשהוא חוזר שובו ושוב כמתנצל באוזני השרים: „מה הוא רוצה ממני?! מה הוא רוצה ממני?!"

כדי לצנן את הרוחות הוכרזה הפסקה בישיבת הממשלה. השרים יצאו למיסדרון. שם רק התלקחה חמתו של עזר וייצמן מחדש. קריאותיו הדהדו בכל רחבי הבניין. „הממשלה הזאת אינה מתפקדת!" צעק באוזני השרים, „הממשלה אינה מסוגלת לשלוט! היא לא שווה שום דבר!"

מה גרם להתפרצות של עזר וייצמן ולשערוריה חסרת־התקדים שהתחוללה בישיבת הממשלה?

הגורם הישיר להתפרצות היתה ההרגשה המיידית של וייצמן, שנוצרה במהלך הישיבה, כי הוא הולך שולל, רומה ונבגד, הן על־ידי ראש־הממשלה והן על־ידי כמה מהשרים. היו אלה שרים שבישיבה הקודמת, ביום השני בשבוע שעבר, התייצבו כביכול לימינו של וייצמן ותמכו בנוסח התשובה שהוא הגיש לממשלה. עוד לפני שבוע היה ברור לכל כי הרוב המוחץ בממשלה מתייצב לצידו של וייצמן. רוב השרים שקיבלו אז את רשות־הדיבור תמכו, כל אחד בסיגנונו ובטרמינולוגיה המיוחדת לו, במתן תשובה חיובית לארצות־הברית, כזאת שיהיה בה כדי לתרום לחידוש המשא־ומתן הישיר עם מצריים.

והנה, לפתע, שינו הכל את טעמם. הם היו מוכנים לתמוך ללא סייג ותנאי בנוסח ראש־הממשלה, למרות שהיה ברור להם שהוא מהווה תשובה שלילית לאמריקאים וסותם את הגולל על המשך המשא־ומתן הישיר עם המצרים.

עוד ביום השישי האחרון, כשנפגש עם ראש־הממשלה בביתו בירושלים, היה נדמה לו כי מנחם בגין עשוי לתמוך בנוסח שלו תוך שינויים קלים. בנוסח של וייצמן היה כלול פסוק שאמר: „מקובל על הממשלה שבתהליך השלום ניתן יהיה לסכם לאחר חמש שנים את הסטאטוס הקבוע של יהודה, שומרון ועזה." באותה פגישה הציע בגין לקבל את הצעת־התיקון שהועלתה ע"י השר משה ניסים ובמקום המילים „הסטאטוס הקבוע" להכניס את המינוח „סטאטוס שונה". וייצמן היה נכון לכך, הלך לביתו בהרגשה שהושג סיכום בינו לבין ראש־הממשלה.

כאשר בתחילת ישיבת־הממשלה השבוע חולק לשרים נוסח התשובה של בגין, היה זה נוסח שונה לחלוטין מהצעתו המקורית של וייצמן. אבל וייצמן היה מוכן לקבל גם אותו. הסעיף השני בנוסח זה אמר: „ממשלת ישראל מביעה את הסכמתה כי חמש שנים לאחר הפעלת האוטונומיה המינהלית ביהודה, שומרון וחבל עזה, שתיכנס לתוקפה עם השכנת השלום, יידון ויוסכם טיב היחסים העתידיים בין הצדדים. ל ר ב ו ת מ ע מ ד ם ש ל א ז ו ר י ם א ל ה, הם צד כלשהו ידרוש זאת.

והנה, כאשר הוגשה ההצעה ד־

(המשך בעמוד 32)

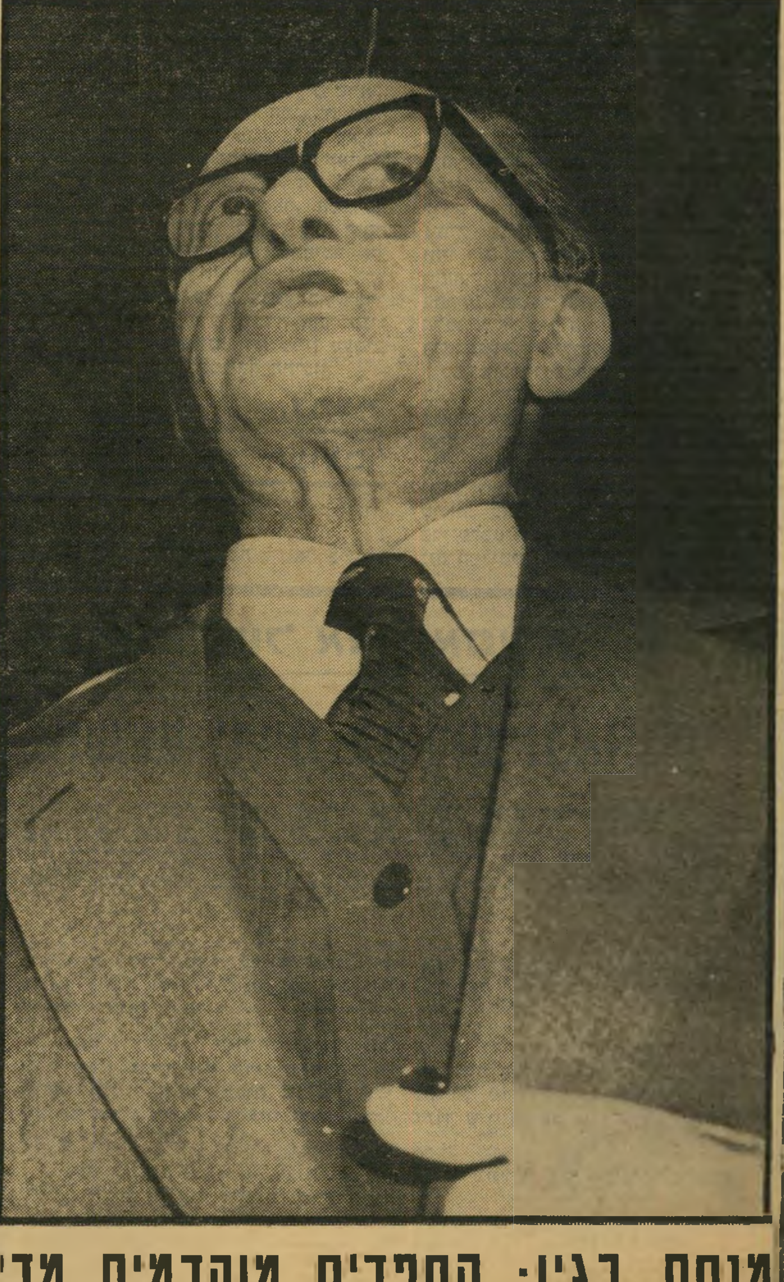

מנחם בגין: הספדים מוקדמים מד"

היא נשפטה על סיוע לאש"ף - איך הגיעה לזה?

בדרך אל בית־הסוהר: טרי פלינר (מימין) בניידת, עם שוטר

טרי מייחלת לגירוש

מאת **ג'יין וולי**

ערב אחד בחודש אפריל ישבה קבוצת סטודנטים, ובתוכה אשה מבוגרת, בדירה קטנה בסאן־אנטוניו, טכסאס. הם נהגו להיפגש שם תכופות מאז ינואר, ובאותו ערב עסקו במילוי מעטפות ואיסופן בערימה שתפסה כבר כרבע משיטחו של חדר־המגורים. כל חמישה־עשר האנשים היו לבושים בחולצות־טי שעליהן הכתובת: „אל תיטשו את טרי פלינר".

המיכתבים שבהם טרחו היו הזמנות לאנשים המעוניינים בכך להצטרף אל המערכה, ועתידים היו להישלח בבוקר לכל חבר־קונגרס של ארצות־הברית, וכן למאות אנשי־עסקים בעלי־השפעה. אנשי הקבוצה האמינו כי אם יצטרפו אליהם אנשים בעלי מעמד, יהיה לאשה הצעירה סיכוי להשתחרר מן הכלא. ואם כן יהיה, לא תהיה ביניהם מאושרת מן האשה הקשישה, רוזה גררו, סבתה של טרי פלינר.

בשנת 1977 נמנתה טרי פלינר בת ה־23 עם רשימת המצטיינים של דקן אוניברסיטת סאן־אנטוניו בטכסאס — אך בעת שנערכה הפגישה בדירה הקטנה ישבה בכלא ישראלי, שבו החלה מרצה עונש־מאסר בן חמש שנים על מתן סיוע לאירגון פתח. הקבוצה שבטכסאס, וכמוה ועדה לאומית באוהיו (שבראשה עמדה אמה של טרי, מארי בוטצ'ר), התאגדו לצורך זה אחרי שהאם והפרופסורית קאתרין אדוארדס מאוניברסיטת סאן־אנטוניו נכחו במישפט שנערך לטרי בבית־המישפט המחוזי בתל־אביב, ב־9 בינואר 1978.

אחרי המישפט חזרה אדוארדס לטכסאס וכינסה אסיפה באוניברסיטה, ובה סיפרה ליושבי האולם המלא מפה־לפה מה שראתה ושמעה בישראל. שירותי־הביטחון אסרו את טרי פלינר בהגיעה לנמל־התעופה בן־גוריון בלוד; היא נחקרה ממושכות במשך שלושה ימים, מבלי שיורשה לה להיוועץ בעורך־דין, וחתמה על ארבע הודאות (שתיים בעיברית, שפה שאינה מבינה).

אדוארדס לא ידעה את טיב ההאשמות, שכן אלה היו בחזקת מידע חסוי — אך היא סיפרה כי הן נוגעות לביצוע צילומים. אדוארדס דיווחה לשומעיה כי המישפט נערך בחשאיות מוחלטת — היא ואמה של טרי הורשו להיכנס לאולם שבו נערך רק על־מנת להעיד. אנשי השגרירות האמריקאית בישראל נכחו במישפט, אך לא הורשו להשתתף באחדים מן הדיונים המוקדמים שלו — דבר שניראה חריג ביותר.

זמן קצר אחרי האסיפה הגדולה הקימה קבוצה של סטודנטים נדהמים את „הוועדה לזכויות־האדם להגנת טרי פלינר". הם ערכו פגישות במשך חודש ימים, ואז נודע להם כי טרי הועברה בחשאי מכלא נווה־תירצה למחנה־המעצר ביגור, שם הוחל מחדש בחקירות נרחבות. הפעם, על־פי הדו"ח שכתבה טרי עבור השגרירות האמריקאית, איימו עליה כי יזריקו לה סם־אמת וכי יענישו בעינויים ידיד שלה, שלדיברי המישטרה הוחזק אף הוא במעצר.

הפרופסור אדוארדס התקשרה עם מישרד־החוץ האמריקאי והוברר לה כי הם יודעים שטרי פלינר מוחזקת ביגור, וכי אף הם מודאגים מאד. עתה הקבוצה היתה כבר משוכנעת כי מדינת ישראל הפרה לפחות שתיים מזכויותיה של טרי פלינר שעל־פי מגילת זכויות־האדם של האו"ם: „כל אדם זכאי למישפט הוגן ופומבי..." (סעיף 10), ו„לא יועמד אדם בעינויים או במישפט אכזרי, בלתי־אנושי או משפיל" (סעיף 5). אנשי הקבוצה לא טענו דבר לגבי אשמתה או חפותה של טרי, אך החליטו לפעול למען גירושה מישראל.

למרבה הפליאה, המערכה המואצת שבה פתחו לא הונעה על־ידי מניעים או דאגות אישיים. מבין אנשי הקבוצה, רק קאתרין אדוארדס והסבתא, רוזה גררו, היו מקורבות לטרי פלינר. לגבי השאר, המערכה היתה עניין של עיקרון בלבד. טרי היתה דמות מוכרת בקאמפוס האוניברסיטה, אך מחוץ לכיתתה הכירוה רק מעטים. מכל מקום, כל מי שבא עימה במגע באוניברסיטת סאן־אנטוניו, ידע עובדה אחת הנוגעת לחייה: לטרי פלינר היה עניין מעמיק במיוחד בכל הנוגע למיזרח־התיכון.

„להציל את העולם"

טרי פלינר בילתה את מרבית שנות ילדותה ונעוריה בסאן־אנטוניו, שם חיה עם סבתה אחרי שאמה נישאה בשנית ועקרה לאוהיו. (הוריה של טרי חיו בנפרד מאז היתה בת שבועיים.) סבתא גררו סיפרה, כי זמן־מה לפני שהתבגרה טרי, החלה מגלה התעניינות בלתי־מוסברת בכל הנוגע למיזרח־התיכון. היא היתה ילדה טובה, „אך הלימודים שיעממו אותה — מאז גן־הילדים," ובילדותה אהבה לקרוא את המאמרים שהתפרסמו בניישנאל ג'יאוגרפיק בנושא המיזרח־התיכון. שלא כילדים אחרים בני־גילה, שנהגו לקשט את קירות חדריהם בתמונות של האבנים המתגלגלות והחיפושיות, קירותיה של טרי עוטרו בארבעה פוסטרים בלבד: בית־כנסת, מיסגד, פירמידה וגמל. „עוד אז," אומרת סבתה, „היה חלומה לנסוע למיזרח־התיכון. תכופות דיברה על הצטרפות לקיבוץ."

כפי שהצביעו נושאי הפוסטרים בחדרה של טרי, התעניינותה נגעה ליהודים ולערבים כאחד. אך בשנים הראשונות של בית־הספר התיכון היו לה בעיקר חברים יהודים, והיא החליטה להמיר את דתה, הגרמנית־לותראנית, בזו שלהם. כאשר פנתה בבקשה כזו אל אחד הרבנים המקומיים הוא דחה אותה, בטענה שהיא צעירה מדי. „טרי היתה מתוסכלת מאד," נזכרת סבתה, „אך היא היתה ילדה שלווה ומאופקת, וקיבלה את הדבר בהשלמה. היא פשוט הרחיקה זאת מחייה." אולם, שנים לאחר־מכן עוד ענדה טרי פלינר מגן־דויד סביב צווארה.

בשנות־העשרה לחייה עסקה טרי בחריצות בעבודות חלקיות אחרי שעות הלימודים, וחסכה פרוטה לפרוטה על־מנת לנסוע למיזרח־התיכון. היא לא התעניינה בבילויים המקובלים על בני־גילה, אך היתה נערה בלונדית יפה בעלת חיוך כובש, והיו לה שני חברים: פרח־טיס איראני, ולאחריו סטודנט לבנוני נוצרי. בהיותה בת 17, בשנת 1972, הזמין אותה חברה הלבנוני אל בית הוריו בלבנון למשך הקיץ. היא נסעה, ושילמה עבור הטיול מכספה.

סבתא גררו מספרת כי טרי כתבה אליה באותו קיץ מיכתבים מקסימים, שבהם תיארה את הארץ ואת אנשיה ואמרה שהם יפים אף מחלומותיה הפרועים ביותר. בקיץ שלאחר־מכן חזרה ללבנון עם ידידה, וביקרה בכמה מחנות־פליטים של הפלסטינים. כאשר חזרה לטכסאס היתה כבר פרו־פלסטינית. זכר הדברים שראתה במחנות־הפליטים רדפה ללא־הרף.

מיכתבה של אם האסירה:

„יושיטו ידיים בשלום ובאהבה"

את המיכתב הבא שלחה אמה של האסירה טרי פלינר אל בעלת כתבה זו, ג'יין וולי, כאשר נודע לה שהיא עומדת לכתוב את הכתבה עבור „העולם הזה". ג'יין וולי היא עיתונאית אמריקאית, העובדת למען „ויליאג' וויס" בניו־יורק וכיתבי־עת אחרים.

ג'יין חיקרה,

היה נחמד מאד לפגוש אותך. אני אסירת־תודה לך על שאת רוצה לכתוב כתבה על טרי. המחשבה שהאנשים בישראל חפצים להבין את בעיתינו מעודדת אותי.

אני יודעת שכל האמהות ששכלו ילדים, מבינות את הרגשת־האובדן שלי, כשם שאני מבינה את הרגשתן שלהן. אני מתפללת בכל יום שהרחמים יגברו, ושבתי תוחזר אלי. לאביה של טרי ולי אין כל מרירות כלפי מישהו, ואנו מקווים שאין מרירות כלפינו וכלפי בתנו. מתוך שיחותי עם טרי בכלא, יודעת אני שאין מרירות בליבה.

בעזרת האל ונכונותנו, יבוא יום והאנושות תתעלה מעל למרירות, והכל יושיטו ידיים זה לזה בשלום ובאהבה.

שלך באמונה,
מארי בוטצ'ר

המיזרח־התיכון הוסיף להוות את מוקד־מעייניה, וב־1975 (בהיותה בת 20) חזרה טרי פלינר למיזרח־התיכון פעמיים נוספות, שבכל אחת מהן ניסתה להתקבל לאוניברסיטה האמריקאית בביירות. בעת ניסיונה השני נסגרה האוניברסיטה בעיקבות מילחמת־האזרחים, וטרי עברה לכוויית ועבדה שנה אחת כדיילת בחברת־התעופה שם. קודם שחזרה לארצות־הברית, בסוף שנת 1976, ערכה מסעות וטיולים בחלק זה של העולם, כולל קפריסין וישראל.

זמן קצר לאחר־מכן החלה טרי בלימודיה באוניברסיטת סאן־אנטוניו בטכסאס, שם היתה סטודנטית מצטיינת. קאתרין אדוארדס היתה מורתה בשני נושאים, והיא מתארת אותה כ„סטודנטית אידיאליסטית, נאיווית במיקצת ואימפולסיווית, הנאמנה לעקרונותיה ללא־פשרות. היא היתה משכילה ומבריקה באופן בלתי־רגיל, ובין חבריה ללימודים היתה משיכמה־ומעלה.״

מוריה של טרי אהבו את השתתפותה הפעילה בשעוריהם — הם ראו בה סטודנטית חריפה ורצינית — אך מרבית חבריה־ללימודים באוניברסיטה זו, השמרנית מבחינה פוליטית, חשבו אחרת. לדעתם היא גזלה מזמן־הלימודים היקר, בטיעוניה הרגשניים והבלתי־פוסקים בעניין המיזרח־תיכוני. „טרי היתה סטודנטית שנולדה עשר שנים מאוחר מדי,״ אומרת אדוארדס, בהתייחסה לסוג הסטודנטים שהיה מקובל בשנות השישים. „בעיות העולם עניינו אותה באמת, וגישתה היתה בנוסח ,כיצד אוכל להציל את העולם׳. הסטודנטים האחרים פשוט לא הבינו זאת.״

טרי אמרה תכופות, בכיתה, כי אהבה לסייר בישראל, וכי היא מכבדת את חריצותם של תושביה. אך היא התנגדה למדיניותו של מנחם בגין, ולאופן שבו מטפלת ממשלתו בשאלה הפלסטינית. הפרופסור אדוארדס טוענת כי הסטודנטית שלה טענה ללא־הרף שהיא מתנגדת לטרוריזם, ואחדים מן הסטודנטים מאשרים זאת. אדוארדס אומרת גם שטרי האמינה כי אש״ף אינו אירגון־מחבלים, וכי רבות מן הפעולות המיוחסות לו הינן בגדר האשמות־שווא. בתחילת אחד הקורסים העבירה אדוארדס בכיתה רשימה שבה סווג אש״ף בין „קבוצות־טרור״ אחרות. „טרי עמדה על כך שאמחק את אש״ף,״ היא מספרת, „ותיארה את אנשי אש״ף שפגשה במסעותיה כשונים לחלוטין מן השם שיצא להם. בתיאוריה הם הופיעו כאנשים מכובדים, המסתובבים בחליפות בנות שלושה חלקים.״

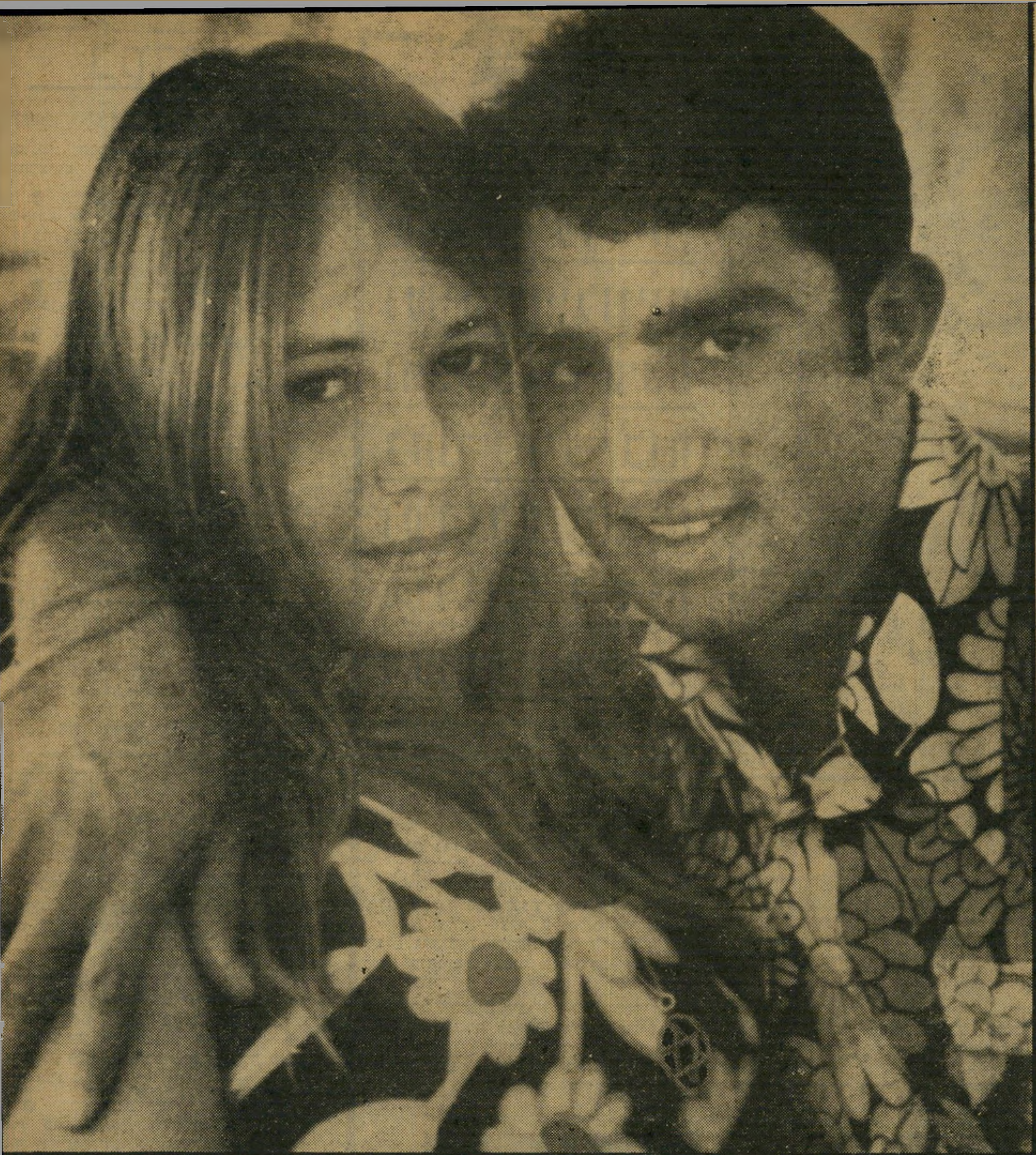

ידיד ערבי ומגן־דויד על הצוואר: טרי עם טוני עקיקי הלבנוני

הסבתא: רוז גררו

המורה: אדוארדס

„לעשות טובה לידידים״

הפרופסור סיד פלוטקין, שגם הוא לימד את טרי, אומר: „התעניינותה במיזרח־התיכון היתה, מבחינות מסויימות הומניטארית יותר מאשר פוליטית. היא היתה צעירה רגשנית מאד, אך לא מארכסיסטית. כמה עובדות־חיים פוליטיות נעלמו מעיניה, למרות היותה אינטליגנטית ביותר. למשל, פעם אמרה לי טרי שעלי ללמד באוניברסיטה האמריקאית בביירות, כיוון שהם זקוקים מאד למורים טובים. אינני ציוני,״ אומר פלוטקין, „אבל אני יהודי. לא ניראה לי שטרי מבינה כי עלול להיות לי קושי בעניין הזה.״

פלינר קיימה באותה שנה קשרים קרובים עם אנשים מעטים, כגון פלוטקין ואדוארדס, אך נראתה בלתי־מאושרת וכמהה ללמוד באוניברסיטה האמריקאית בביירות שבה, כך האמינה, הסטודנטים פעילים הרבה יותר. כעבור שני סמסטרים באוניברסיטת סאן־אנטוניו יצאה את ארצות־הברית שוב, במטרה לנסות בשלישית להתקבל לאוניברסיטה הלבנונית. כוונתה, על־פי דיבריהם של אדוארדס והסבתא גררו, היתה לבקר אצל ידידים בקפריסין ולאחר־מכן לנסוע ללבנון.

ב־5 בנובמבר קיבלה קאתרין אדוארדס מיכתב מטרי, מקפריסין. כאשר שמעה ממנה בפעם הבאה ישבה כבר טרי בכלא הישראלי.

ההאשמות החמורות נגד הצעירה האמריקאית נותרו חסויות עד ה־11 באפריל, כאשר פנתה פרקליטתה, פליציה לנגר, בבקשה לערוך את המישפט בדלתיים פתוחות. (לדיברי הפרופסור אדוארדס ביקשה טרי מן השגרירות האמריקאית לשכור את שירותיה של לנגר למענה,

(המשך בעמוד 36)

ימים מאושרים: טרי עם אחותה החורגת

במדינה

(המשך מעמוד 24)

טינים, הנמצאים מחוץ לתחום הגדה והרצועה.

● הסכמה כלשהי להחזרת מילימטר מרובע אחד של הגדה והרצועה לריבונות ערבית כלשהי — מצרית, ירדנית או פלסטינית.

● נכונות כלשהי לנהל אף משא־ומתן על כך, בעתיד הקרוב או הרחוק.

● רמז כלשהו כי מעמד ה„אוטונומיה" אינו סופי וקבוע.

● הכרה כלשהי בנציגות של השטחים, להבדיל מנציגות של „תושבים".

● התחייבות כלשהי להפסיק את ההתנחלות בשטחים.

יתכן כי הדבר האחרון הוא הקובע. תוך חמש שנים יכולה ממשלת־סיפוח, הנחושה בדעתה, להקים בגדה וברצועה שכונות, עיירות ופרברים, שיעתיקו מאות אלפי מישפחות יהודיות מצד אחד של „הקו הירוק" אל צידו השני. אחרי קביעת עובדות מוגמרות אלה, הדיון על „טיב היחסים" שיתנהל בין „הצדדים" האלמוניים יהיה חסר־תכלית.

ואולי הכוונה היא ביכלל הפוכה: בתוך חמש שנות ה„אוטונומיה" תדרוש ממשלת ישראל דיון על סיפוח השטחים האלה באופן רישמי וסופי לישראל.

ברור, על כן, כי ההחלטה היא ניצחון מוחלט של הקו הנוקשה ביותר של מנחם בגין. מאחרי מסך של 75 מילים עומדת, כמו סלע איתן, החלטתו הנחרצת של בגין להשאיר את הגדה והרצועה לנצח־נצחים בידי ישראל, כחלק מ„נחלת אבותינו".

חבורה אומללה. בשביל מה היה ביכלל צורך לקבל החלטה כזאת, המחמירה את המצב, תחת לשפרו?

● לגבי יחסי ישראל—מצריים, אין בהחלטה פתח כלשהו לחידוש המשא־והמתן. כל ערבי מבין מייד כי זוהי החלטה הנוגדת באופן מוחלט את שני תנאי־היסוד של אנוואר אל־סאדאת: נסיגה מכל השטחים הכבושים והגדרה עצמית לפלסטינים.

● לגבי יחסי ישראל—ארצות־הברית, אין כאן שיפור. ההחלטה אינה נענית אף לדרישות־המינימום של ארצות־הברית. יש כאן רק אקט פורמלי של מתן תשובות על שאלות, ובמיקרה הטוב ביותר זהו רווח של כמה שבועות, שבהם תתנהל „פעילות דיפלומטית" עקרה.

● לגבי היחסים הפנים־ישראליים, אין ההחלטה משנה דבר. מי שהאמין עד כה כי מנחם בגין הוא מיכשול לשלום, לא שינה השבוע את דעתו.

לכל היותר נוגעת ההחלטה ליחסים הפנימיים בתוך הממשלה עצמה. היא איפשרה למנחם בגין ללכד סביבו את רוב השרים. חבורה אומללה זו של אנוסים, היודעים עתה כי בגין מוביל להתנגשות חזיתית עם ארצות־הברית ולקבורת יוזמתו של אל־סאדאת, הרימו את ידיהם למען שיטפוט נבוב זה.

למילחמה הבאה. אילו היתה בארץ אופוזיציה חזקה ומחודשת, היתה החלטה זו משמשת לה מנוף לתקומה. אולם מיפלגת־העבודה נשארה אומללה ומגמגמת (ראה הנדון). היא לא הגישה אף הצעה הבעת אי־אימון — המינימום שהיה דרוש בנסיבות אלה.

שימעון פרס המשיך במאמץ „לעקוף מימין" את מנחם בגין. הוא האשים אותו בכך שהחלטה זו עלולה להוביל למדינה פלסטינית — אולי ההאשמה המגוחכת ביותר שנשמעה אי־פעם באולם מליאת־הכנסת.

חוץ מזה חזרה המיפלגה על הסיסמה שנכשלה לחלוטין בשנות שילטונה: „פשרה טריטוריאלית" עם המלך חוסיין, ושאר סיסמות שאבד עליהן הכלח.

האדם היחידי שנתגלה השבוע כמדינאי אחראי, הרואה את הנולד, היה שר־הביטחון עזר וייצמן. הוא אמר את פסוק־השבוע, העלול להתגלות כפסוק־השנה ופסוק־הדור:

„אלך להכין את הצבא למילחמה הבאה."

מיוחדת

בדיקות־פתע גילו שאלפי ערבים, נשים וחילוניים נמצאים ברשימת בחורי־הישיבות ועבורם הוצאו מיליוני לירות מקופת המדינה

כך גונבים בשם אלוהים

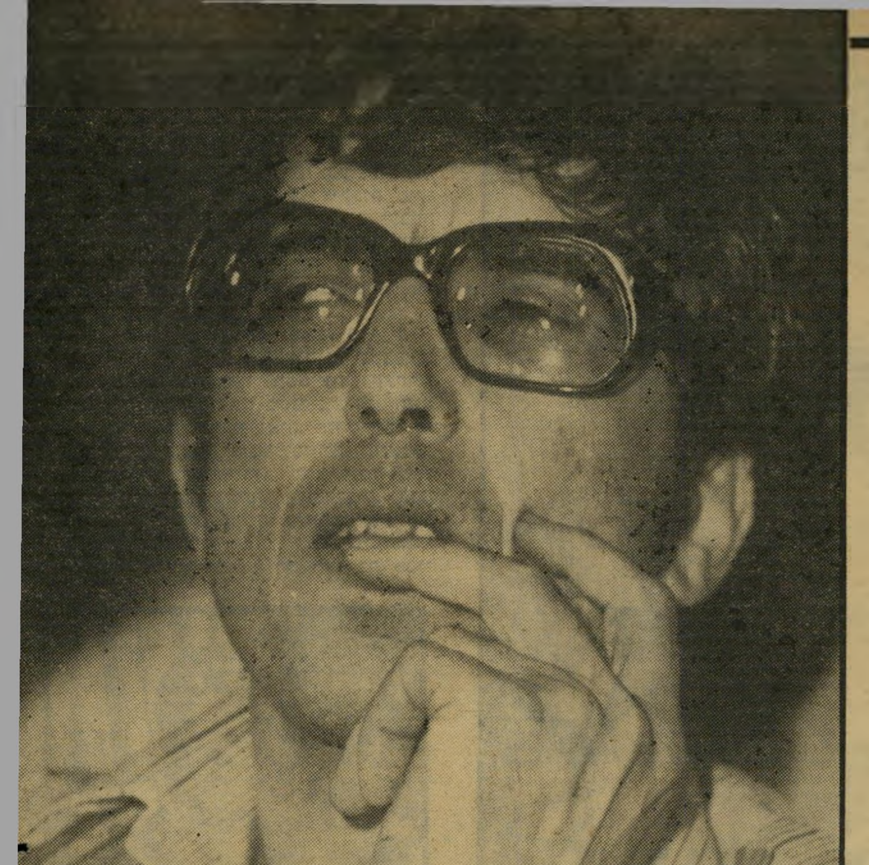

השר אבו־חצירא
תדהמה גמורה

כאשר הכין קצין־התקציבים של מישרד־הדתות, אליהו („אלי") בריטברד, את תקציב המישרד הוא קבע, על פי נתונים שהיו בידיו מהמחלקות השונות של המישרד, כי בשנת הכספים 1979—1978 ילמדו כ־35 אלף בני־ישיבות בישיבות השונות ברחבי הארץ.

מיספר זה משמעותי ביותר לשם הכנת תקציב מישרד־הדתות. המדינה משלמת לכל ישיבה סכום שנתי קבוע עבור כל בן־ישיבה שלומד אצלה. על־פי מיספר הלומדים בישיבות, קובעת המדינה כמה ישלם משלם־המיסים עבור לימודיהם של בני־הישיבות.

ועדת הכספים קיבלה את המיספר כמות שהוא, ואישרה למישרד־הדתות סכום של 110 מיליוני לירות לשנת־הכספים הנוכחית, לתמיכה בבני־הישיבות.

אולם לא חלפו אלא חודשים ספורים מיום אישור התקציב, ומישרד־הדתות גילה לפתע כי נפלה „טעות" במיספר הלומדים. עתה טוען המישרד, בבואו לבקש תקציב נוסף, כי המיספר הוא 46 אלף, והוא דורש מקופת המדינה כ־30—40 מיליונים נוספים.

הרב יעקב שאול, הממונה על מחלקת הישיבות במישרד־הדתות, טוען כי פשוט נפלה טעות. „קצין התקציבים לא ידע מה המיספר של בני הישיבות, ולכן הגיש מיספר מגוחך", אמר. „האמת היא שיש אצלנו רשימות של כ־46 אלף תלמידי ישיבות, שכולם לומדים יומם וליל, וצריך לשלם עבורם כסף לישיבות."

קשה להניח שאדם כבריטברד, העוסק מזה שנים בהכנת תקציבים, יעשה טעות כה אומללה, שתעלה למישרד שלו מיליונים כה רבים. קציני־תקציבים או חשבים של מישרדים ממשלתיים מנסים בדרך־כלל להגזים בתצפית ההוצאות שלהם, כדי שלא יועמדו במצב שלא יישאר כסף לפרוייקטים מסויימים. ועדת הכספים של הכנסת מקדישה חלק ניכר מזמנה לחיפוש אחר „ניפוחים" אלה.

בריטברד עצמו טען השבוע בפני כתב העולם הזה, כי הוא הגיע למיספר זה, על־פי המיספרים שהיו בשנת־הכספים הקודמת. „עכשיו הם הוסיפו לי כל מיני קטגוריות אחרות שלא היו קודם." אולם בריטברד מכחיש כי נפלה טעות בתקציב שהכין.

נראה כי ההפרש העצום, של 11 אלף בני־ישיבות נוספים שצצו לפתע, מוסבר טוב יותר על־ידי פקיד אלמוני בעל־מצפון ממישרד־הדתות, שגילה גילויים אשר זיעזעו אותו, ומיהר איתם אל היועץ־המישפטי־לממשלה הפרופסור אהרון ברק.

כאשר מגישות הישיבות את דרישותיהן הכספיות למישרד־הדתות, הן מצרפות לדרישה הכספית את רשימת התלמידים או, כפי שהיא מכונה בסלנג של ראשי הישיבות: „מיספר הראשים." הרשימות מורכבות משמות תלמידי הישיבה, ובאחרונה גם ממיספרי תעודות־הזהות שלהם. אותו פקיד שפנה אל היועץ־המישפטי־לממשלה לקח עימו כמה רשימות לדוגמה, והריץ את מיספרי תעודות־הזהות שליד השמות במחשב של מישרד־הפנים.

התוצאה היתה מדהימה. המחשב פלט שמות שלא תאמו את מיספרי תעודות־הזהות שהגישו הישיבות. בין השאר הופיעו ליד מיספרי תעודות־הזהות גם שמות של ערבים מכפרי המשולש והגליל, ושמות של נשים. גם אלה וגם אלה אינם יכולים, בינתיים, ללמוד בישיבות.

הפרופסור ברק עיין בחומר שהגיש לו הפקיד. הוא ביקש מן האיש שינסח את מימצאיו בכתב וכן שישלים את החקירה שלו, והבטיח לו הגנה מלאה. בימים הקרובים אמור אותו יפקיד להגיש את מימצאיו לפרופסור ברק, ואז יחליט היועץ־המישפטי מה יהיו צעדיו הבאים. בין האפשרויות: הגשת החומר למישטרה כדי שתפתח בחקירה פלילית.

שתי חקירות מקבילות

בד בבד נודע למישרד מבקר־המדינה על ניפוח רשימות כאלה בישיבות באיזור חיפה, בעוד המימצאים של פקיד מישרד־הדתות שנמסרו לברק התייחסו בעיקר לישיבות באיזור ירושלים. מישרד מבקר־המדינה חוקר עתה חשדות לגבי ניפוח רשימות של תלמידי־ישיבות באיזור חיפה. אולם שתי החקירות, זו של היועץ־המישפטי וזו שעורך עתה מישרד מבקר־המדינה בחיפה, מקבילות בלבד ואין זה יודע על חקירתו של זה.

כדי להבין כיצד מצליחים ראשי ישיבות לקבל כספים שאינם מגיעים להם, יש להכיר את מערך הישיבות בארץ. כ־20,000 תלמידי־ישיבה לומדים בארבעה סוגי ישיבות: גדולות, קטנות, תיכוניות ומיקצועיות. עבור כל תלמיד מקבלת הישיבה סך של 3,000 לירות לשנה. סך־כל ההוצאה עבור תלמידי־ישיבות אלה הוא כ־60 מיליוני לירות.

ה„כוללים" מתחלקים לשניים: כולל של חצי־יום, וכולל של יום שלם. בכוללים של חצי־יום לומדים כ־3,200 אברכים, ועבור כל אחד מהם משלמת המדינה סך 2,000 לירות לשנה. בכוללים של יום שלם לומדים כ־5,300 בני־כולל, ועבור כל אחד מהם משלמת המדינה 4,000 לירות. סך־כל

היועץ־המישפטי ברק
חקירה לעומק

ההוצאה עבור הלומדים בכולל היא כ־27.5 מיליוני לירות בשנה.

עבור בני ישיבות ההסדר, 2,000 במיספר, מקבלים 5,000 לירות כל אחד. סך־הכל לבני ישיבות ההסדר 10 מיליוני לירות וסכום דומה מקבלים עבור כל ראש בישיבות של בעלי־תשובה, כשמדובר באותם צעירים עירוניים חילוניים־לשעבר או כאלה שבאו מברוקלין, שהאופנה החדשה אצלם היא עתה הדת והם נרשמו לישיבה. סך־כל ההקצבה של מישרד־הדתות עבור החוזרים־בתשובה היא 5 מיליוני לירות בשנה.

צעירים שעדיין אינם תלמידי ישיבה של ממש, אלא הכלולים מאז הרפורמה בחינוך הכללי במיסגרת החינוך העל־תיכוני, תלמידי כיתות ז' וח' השייכים לחטיבת־הביניים הדתית, הם 5,500 במיספר. עבור כל אחד מהם משלם מישרד־הדתות סכום של 1,000 לירות, וההוצאה השבתית עבורם היא 5.5 מיליוני לירות. עבור בנות דתיות הלומדות בחינוך העל־תיכוני, משלם מישרד־הדתות רק 700 לירות לראש. אולם יותר מ־7,000 בנות דתיות מקבלות הקצבה, מה שראשי הישיבות דיווחו להם. אני הודעתי להם שאערוך ביקורת. ואומנם, יש לי צוות מבקרים בן שני אנשים, ש־עורך ביקורות־פתע בישיבות וסופר את האנשים שלומדים בהן.

לדיברי הרב שאול, אין אפשרות לבדוק כמה אנשים בדיוק לומדים בכל ישיבה. „כאשר מגיע הצוות שלי לישיבה ומתחיל לספור את האנשים, אומרים לו ראשי ה־ישיבה שכמה מהתלמידים נמצאים בהתייצבות לצבא, או שכמה הלכו לאכול או הלכו הביתה. אף פעם אי־אפשר למצוא את כולם בישיבה. בדרך־כלל חסרים לפחות 10 אחוזים מבני הישיבות, לפי הרשימות ש־מספקים לנו ראשיהן. אולם אי־אפשר להוכיח שהאנשים באמת לא הלכו ללישכת ה־גיוס, או לאכול, או לקחו את הילד שלהם לגן."

הרב יעקב שאול, שהוא הממונה על הישיבות, אינו יודע על זיופים של ממש. הוא לא שמע, לדבריו, על כך שהתגלו על־פי מיספר תעודות־הזהות ערבים, מוסלמים ונוצרים ונשים, כשהם מופיעים כ־

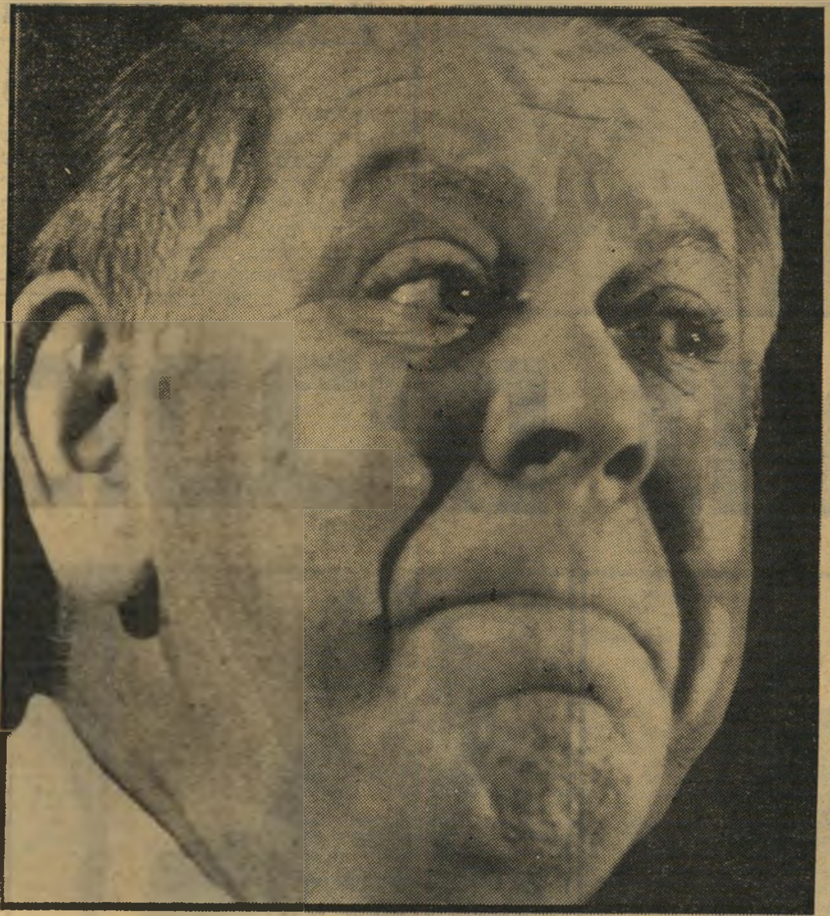

השר־לישעבר רפאל
תקדימים ידועים

כך שהסכום המוצא עליהן גבוה: 5 מיליוני לירות.

רק השבוע ביקרו ראשי ישיבות בלישכת שר־הדתות אהרון אבו־חצירא, וטענו נגדו על הסכום הנמוך שמקבלת ישיבה עבור כל בן־ישיבה. אבו־חצירא הבטיח להם כי אם יאושר התקציב הנוסף, תקבל כל ישיבה רגילה 5,000 לירות במקום 3,000 לירות לראש.

שר־הדתות נדהם

כשפנה כתב העולם הזה אל שר־הדתות בנוגע לפרשת זיוף מיספר בני־הישיבות, נדהם השר. יש לשער כי אבו־חצירא אינו יודע כלל כי נוהג זה של ניפוח סכומים וסחיטת כספים במירמה מתקציב המדינה דרך מישרד־הדתות, עדיין קיים. התופעה ידועה עוד מן התקופה שבה כיהן כשר־הדתות יצחק רפאל. הממונה על ה־ישיבות במישרד־הדתות, מודה בעקיפין כי בתקופת רפאל אירעו פרשות מסוג אלה. „כאשר נכנסתי לתפקידי, ערכתי סיור ב־ישיבות", סיפר. „בכל ישיבה אמרו לי ראשיה: ,אנחנו מקווים שתנהג כמו קודמך בתפקיד, הרב קליין.' הודעתי להם שאני לא אהיה כמו הרב קליין. בתקופתו של הרב קליין לא היתה ביקורת על הרשימות ש־הגישו ראשי הישיבות. הרב קליין היה זקן, והיה לו עוד עוזר אחד, שגם הוא היה זקן. הם לא ערכו ביקורת כלל, וקיבלו בני־ישיבות כשרים למהדרין. גם יועצו של שר־הדתות, דויד כנפו, לא שמע על כך. כנפו אומנם יודע כי המבקר הפנימי של המישרד, שמעון יוליס, חוקר בכיוון, אבל לדיברי כנפו „מדובר רק בכולל אחד ובמספר קטן של אנשים בכולל הזה."

ליעקוב שאול יש הסבר לתופעה, בתנאי שהיא אכן קיימת. הוא אומר: „אצל הקיצוניים שבין האנשים הדתיים, אין בכלל תעודות־זהות. הם לא מכירים בהן. יש כאלה שבכלל לא מכירים במדינה, ואלה בוודאי אין להם תעודות־זהות. יכול להיות שכאלה שאין להם תעודות־זהות, או שלא מכירים בתעודות של מדינת ישראל, היו צריכים להמציא תעודת־זהות, והם סתם המציאו מיספר."

צירוף של אבא־סבא

לדיברי הרב שאול יש גם ישיבות, חרדיות במיוחד, השומרות בסוד כמוס את דבר התמיכה שהן מקבלות ממישרד־הדתות. „אם אנשי אותה קהילה היו יודעים שהישיבה שלהם מקבלת כסף מהממשלה הציונית, היו רוגמים את הישיבה באבנים ומנפצים את השמשות."

אין ספק שהתופעה של ניפוח מיספרי בני־הישיבות הלומדים למעשה, היא תופעה ותיקה. אנשים העובדים שנים רבות ב־מישרד־הדתות לא הופתעו כלל לשמוע על ניפוח המיספרים. „אצל רפאל היו משתמשים בצורה הזו של ניפוח התקציב," הם אומרים, „כדי לקבל עוד כספים לישיבות וגם לקרנות שונות של רפאל, שאפילו הפקידות הבכירה במישרד שלו לא ידעה עליהן."

אולם בתקופת רפאל לא היו ראשי הישיבות צריכים לציין ליד שמות בני־הישיבה את מיספרי תעודות־הזהות שלהם. לעיתים לא נתבקשו כלל לצרף רשימות של תלמידי הישיבה, אלא היו פשוט מציינים את מיספר התלמידים אצלם.

שר־הדתות הנוכחי, שידע על חשבונות אלה של השר שקדם לו, הורה להקים את חוליית הביקורת ליד הלישכה של הרב שאול, וכן דרש בתוקף את צירוף מיספרי תעודות־הזהות. לדיברי השר, כל ישיבה שיתגלה בה זיוף של מיספרים, העניין יימסר למישטרה וההקצבה לה תופסק עד לבירור העניין.

הרב שאול יודע על דרכים נוספות להגדלת תקציבי הישיבות. „למרות שהשנה התקציבית שלנו היא כזו של כל מישרד ממשלתי אחר, מאפריל עד אפריל," הוא אומר, „קבענו את היום הקובע ל־1 בספ־

פקיד אלמוני ממישרד־הדתות הביא ליועץ־המישפטי חומר מזעזע - ואהרון ברק הבטיח לו הגנה מפני התנכלות

טמבר. ראשי הישיבות חייבים להגיש לנו רשימות של אלה שלמדו בהן באותו יום, ועל־פי המיספר באותו היום הם מקבלים את התקציב השנתי." אך מתברר כי ראשי הישיבות מתחכמים לו. באותו יום הם מצרפים לישיבות שלהם אנשים נוספים, שאינם לומדים בישיבות בדרך־כלל. „יש מיקרים שבאותו יום לומד בן־הישיבה, אבל גם האבא שלו והסבא שלו, שכבר אינם לומדים בישיבה, לעיתים הם באיר אליה לשעה־שעתיים ונרשמים כתלמידים, ואם יש לתלמיד הישיבה בן גדול, הוא מוסיף גם אותו."

נוסף לסכומים שמקבלות הישיבות לפי גולגולת, מקבלות הישיבות סכומים נוספים מהביטוח הלאומי, גם־כן לפי גולגולת. הסכומים אומנם ניתנים על שם המבוטח, אבל הישיב מקבלת את צ'ק.

נוסף על אלה עורכים ראשי הישיבות, בין באופן פרטי ובין כאירגונים של כמה ישיבות יחד, מסעי־התרמות, בעיקר בחוץ־לארץ. אלה נקראים במישרד־הדתות „מסעות שנור". אחרי שהישיבה גובה את הסכומים, הן ממישרד־הדתות והן מן הביטוח הלאומי ומהשנור, היא נותנת לכל תלמיד־ישיבה אמיתי סכום של כ־1,500 לירות לחודש דמי־מחייה. סכום זה, ב־מיקרה שבן־הישיבה נשוי, מצטרף למה שמרוויחה אשתו. בדרך־כלל, נשות הלומדים בישיבה הן מפרנסות המישפחה.

מלבד התקציב של 110 מיליוני הלירות אשר יגדל ב־30 עד 40 מיליונים נוספים בחודשים הקרובים, מתפרנסים כ־500 תלמידי ישיבות במקומות קטנים מתקציב המועצה הדתית. בעיירות כאופקים, שדרות ודימונה, מממנת אותם המועצה הדתית המקומית. שליש מסכום זה בא ממישרד־הדתות, ושני־שלישים באים מן המועצה המקומית.

אולם לרב יעקב שאול, התמונה אינה נראית כה קודרת. „אם נכון שהישיבות לוקחות כסף שלא מגיע להן, זו אשמת המדינה," הוא טוען. „מי שלומד תלמוד אצל הפרופסור אפריים אוירבך, המדינה משלמת לו כ־20,000 לירות לשנה. מי ש־לומד אצל הרב שלמה זלמן אוירבך, אחיו של הפרופסור, המדינה נותנת לו רק 3,000 לירות. פרופסור אוירבך מלמד תלמוד באוניברסיטת בר־אילן וכל סטודנט בה, לא רק אלה הלומדים תלמוד, מסובסד על־ידי המדינה בכ־20,000 לירות. הרב אוירבך מלמד לימודי־קודש בהצלחה לא פחותה מזו של אחיו, בישיבה, והמדינה משלמת עבור כל תלמיד שלו רק 3,000 לירות."

לדעת הרב שאול, אילו השלימה המדינה את הסכום שהיא נותנת לכל בן־ישיבה עד לסכום שהיא נותנת לכל סטודנט, לא היה צורך בגניבת הכספים בדרך של הו נאה.

„סוחר־העבדים הערבי יהיה טיפוס מקסים!” מבטיח פיטר יוסטינוב, המגלם טיפוס זה בסרט־ענק המוסרט כעת ברחבי הארץ

לא עוד הוליווד, מכסיקו, צ׳ינה־צ׳יטה ואל־מאריה. הצעקה האחרונה של תעשיית האשליות הבינלאומית נודדת, על מיליוני דולריה ועשרות כוכביה, לישראל הקטנטונת. „למה לנדוד מאות קילומטרים בתוניס, כשאפשר למצוא גם מידבר וגם חול, גם אואזיס וגם קניונים אימתניים במרחק של 25 קילומטרים זה מזה”? הציע התיפאורן הישראלי קולי סנדר למחפשי האתרים לצילום, שהתכוונו

כוכבים נוצ

בוורלי ג׳ונסון: רופאה חטופה

הכושית האמרי־קאית היפהפיה, שהיא דוגמנית מיקצועית, זמרת, אתלטית מעולה ורקדנית החולמת על טיבעונות, ובינתיים מ... בלבד. „בישראל מצא...

לעבור מקניה לתוניס כדי להסריט את אשאנטי.

משגילו זאת גם כמה מפיקי קולנוע דוג־מת ז׳ורז׳ אלן ווייל השווייצי, שקפץ לג׳ונ־גל הקולנועי בפרוייקט הראשון שלו, ה־שווה לפי־שעה 10 מיליון דולר ושמו אשאנטי, הפכה ארץ ציון אתר־הסרטה בינלאומי אחד גדול.

מדי יום ביומו נוחתים בלוד גיבורי חלומותיהן של הנערות: אך יצא לינו ונטורה, ונכנס פיטר שטראוס. הראשון שתה קפה אצל משה דיין, והשני עשה הבדלה אצל מנחם בגין. ובעוד אלה נטר־

פים על־ידי הצלמים מסתובב בישראל כבר זמן ר... הבימאי סמואל פולר, ומכין אפוס־גיבורים להנצח... יחידת־נחתים ממילחמת־העולם השנייה, שיביא איו... לחופי ישראל, שישמשו לצורך זה כנורמנדי, שייר... נוצצת של גיבורים אמריקאים וצרפתים ובראשם ... מארווין. בעוד פולר תר אחר גבעות, מחפש פיטר ל... ליינטאל, היהודי הגרמני, קיבוץ מתאים לסיפורו, ד... מתחיל במישפחה יהודית וגורלה בשואה ונגמר כשבנ... של המישפחה מצטרף לאותו קיבוץ. באותה שע... עצמה מטיל ריצ׳רד קייל, הלא הוא „מלתעות” בסירט... האחרון של ג׳יימס בונד, את צילו הענק על חולו... הערבה בפעולתון איטלקי — ואילו הגדולה בהצגו... אשאנטי מאיימת לכבוש את המפה כולה — הז...

מייקל קיין: הרופא

באשאנטי מגלם מייקל קיין דמותו של רופא בריטי שאשתו נחטפה. ממול הוא נראה כשהוא מנסה להסביר את תפקידו לעיתונאים: האדם הקטן, **שנאלץ לעשות דברים גדולים.**

מוחי אל־דין: החוטף

מעמד החטיפה של האשה על־ידי אחד מאנשיו של סוחר־העבדים, סולימן. ב־דמותו של הערבי החוטף מופיע השחקן הפאקיסטני שבא לישראל עם אשתו ההודית.

צים בביקעת הירח

הנשר נחת — רתם המפיק למרכבתו את ריצ'ארד פליישר, אחרי שלא שבע נחת מן הבמאי ריצ'ארד סאראפיאן ופיטר אותו יחד עם קבוצה מנאמניו. פליישר, ידוע כמיקצוען מן השורה הראשונה, וגנרל יעיל למיבצעים של צבאות־ענק דוגמת טורה טורה או הוויקינגים. את רשי־מת הכוכבים שיבץ וייל באלופים מפורס־מים: מייקל קיין (טוענים שהוא מקבל את השכר הגבוה ביותר שקיבל מעודו ב־קולנוע — כ־2 מיליון דולר); פיטר יוסטי־נוב הסופג חצי־מיליון; כאביר בדי, לוויין חדיש ששוגר מהודו אל הקולנוע הבינ־לאומי; בוורלי ג'ונסון, העומדת בין ארב־עת הדוגמניות המבוקשות ביותר בעולם. ואם לא די בזה יצא המפיק, שהוא כבן 30 בהכרזה המפתיעה שעומאר שריף ישתתף בסרט למרות הכל, עם החרם הערבי או בלעדיו. אם כי בקטעים שיצולמו באיט־ליה, אין טעם לסכן הפקה שנועדה לעלות 7.5 מיליון דולר, מתקרבת כבר ל־10 מיל־יון ועוד כשני חודשי עבודה לפניה ו־הכיס פתוח.

תלאות אחרות, שהחלו עוד בימי הבמאי הראשון סאראפיאן והוציאו מן החשבון את טלי סאוואלאס, שנבחר על־ידו, הגיעו גם הן לסיומן. במקום ג'יימס קובורן, שנועד להחליף את סאוואלאס, יופיע בתפקיד של טייס־מסוק נועז אחד

(המשך בעמוד 32)

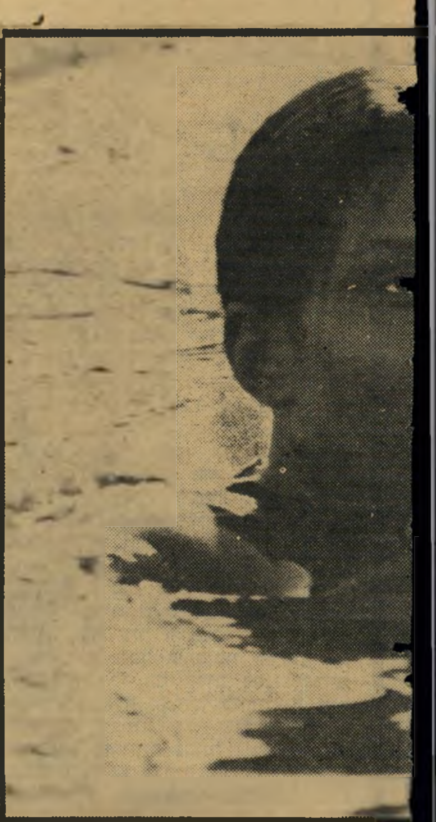

המצאת סידרת תמרוקים עשויה על טהרת ה־
ינה עצמה בדרך הטיבעונים, בפירות וירקות
את הפירות הטובים ביותר בעולם," אמרה.

באילת בדרום וכלה בעכו בצפון. הצילומים, שהחלו בקניה בסוף אפריל, נכנסו לקצב שרבי גבוה בסדום ב־1 ביוני, והם נמש־כים עתה בקצב מוגבר באילת ובסביבתה, כשהמשך יבוא בירושלים, אשקלון ועכו.

אשאנטי מתכוון לתאר מיסחר מודרני בעבדים מן העולם המערבי, דרך הסהרה ומידבריות אפריקה, ומכירתם אחרי פיטום מתאים לערבים במיזרח־התיכון. „אשאנטי" הוא שם שבט שמוצאו במערב־אפריקה.

כדי להעניק לתעשייה הקולנועית ענק מפואר יותר מקליאופטרה, מעודכן יותר מגשר אחד רחוק מדי ואכסוטי יותר מ־

פיטר יוסטינוב: סוחר־העבדים

„מעולם לא הייתי משמיץ הציונות, אם כי לדעתי חייבים לפתור את בעיית הפלסטינים," טען יוסטינוב משנשאל כיצד הסכים לגלם דמותו של סוחר ערבי בעבדים בישראל. הוא טען שלא ציטטוהו נכון, וכי הוא קרוב לדיעותיו של ליובה אליאב.

„ביום א' נחסל את המפא"ייניק הזה!" - אמרו אנשי בגין על דיין

(המשך מעמוד 25)

הצבעה הסתבר כי מישפט המפתח שבה, „לרכות מעמדם של איזורים אלה," נמחק מהנוסח המקורי שהוגש בתחילת הישיבה. איש לא ידע מי מחק אותו ומדוע עשה זאת ברגע האחרון.

לשרים היתה הברירה לקבל את הנוסח כמו שהוא או להתנגד לו. רובם ככולם בלעו את הצפרדע. עזר וייצמן לא היה מוכן להשלים כך, ואז התפרץ, כשהוא מטיח בפני השרים בגלוי מה הוא חושב עליהם ועל הממשלה כולה, בצורה שאיש לפניו עוד לא אמר להם אותה כך.

ההרגשה כי רומה ונבגד היתה הקש ששבר את גב הגמל הווייצמני. אבל הסיפור האמיתי של המשבר בממשלה אינו מצטמצם לתפנית הפתאומית שהתחוללה באותה ישיבת ממשלה. הוא משתרע על פני כל השבוע האחרון ומה שאירע בו. זה היה ללא ספק אחד השבועות הדרמטיים ביותר בתולדות ממשלת הליכוד. על מה שהתחולל בו עשוי להיכתב באחד הימים ספר מרתק שלם.

בשבוע זה ירדה לחלוטין מהפרק הבעייה „איזה תשובות נותנים לאמריקאים לשאלות שהציגו?" במקומה צפה ועלתה הבעייה: „איזו תשובה נותנים ליהודים בקשר לשאלה מי יהיה ראש־הממשלה של ישראל?"

התשובה ניתנה בישיבת־הממשלה האחרונה: מנחם בגין.

★ אריק היה שותף ל„נוסח וייצמן"

את התיסבוכת המיותרת כולה החל שר־החוץ משה דיין.

הרעיון להפנות לממשלת־ישראל את שתי השאלות להבהרת כוונותיה בתוכנית האוטונומיה המינהלית הכלולה בתוכנית־השלום, לא היה כלל ועיקר של האמריקאים. היה זה רעיון שנולד במוחו התככני של דיין.

דיין ביקש להפשיר את הקיפאון בצורה שתאפשר את המשך המשא־ומתן, אבל רק באמצעות האמריקאים, שרק במגעים עמהם יכול הוא עצמו לשמש דוברה של ממשלת־ישראל ולנצח על השיחות. מצד שני ביקש להסיר מעל הממשלה את האחריות לכישלון השיחות. זאת יכול היה לעשות באמצעות ניטרולה של מצריים, שהוא אישית אינו מאמין שניתן להגיע עמה להסדר־שלום.

אבל כיוון שמצריים מוצגת בעיני העולם כולו כמי שמבקשת הסדר שלום ומוכנה ללכת לקראתו בעוד שישראל היא הקשוחה והסרבנית, הגה דיין רעיון מאקייבלי: הפרטנר לשיחות ולמשא־ומתן על עתיד השטחים היא ירדן, לא מצריים. כל ההצעות יופנו לעברה. העובדה שירדן אינה מוכנה לדבר עם ישראל לא שינתה לו, היא רק תרמה לתוכניתו. דחיית ההצעות לירדן תוכיח שוב כלפי העולם כולו שישראל מוכנה לוויתורים ואילו הירדנים הם הסרבנים. שוב יוכח כי „אין עם מי לדבר."

בפגישתו עם שר־החוץ האמריקאי סיירוס ואנס בחודש מארס השנה, היה זה משה דיין שהציע לאמריקאים להציג את שאלות ההבהרה שלהם, לישראל, כשהוא מתאם עמם מראש מה תהיה התשובה הצפויה של ממשלת־ישראל.

הקו המדיני של עזר וייצמן היה שונה לחלוטין, עקבי וברור מאוד לאורך כל הדרך. וייצמן גרס כי לישראל יש רק פארטנר אחד למשא־ומתן לשלום: מצריים. אין אפשרות להסדר עם הסורים או הירדנים. מצידם גם לא נשקפת כל סכנה צבאית לישראל. ממצריים כן. בלעדיה לא תיתכן מילחמה כוללת בין מדינות־ערב לישראל. לכן, סבור וייצמן, יש לעשות כל מאמץ על מנת להמשיך את המגעים עם מצריים ולתת לה את קצה החבל כדי להחזירה לשולחן הדיונים.

נוסח התשובה לשאלות האמריקאיות שהציע וייצמן לממשלה היה מכוון למטרה אחת ויחידה זו. לא היה זה סתם תרגיל מילולי. נוסח התשובה היה רק קצה הקרחון של תוכנית שלמה, שתוכננה בקפדנות על־ידי מומחי משרד־הביטחון.

עוד יותר מזה: הנוסח שנשא את שמו של וייצמן והוצג על ידו, לא היה שלו בילבד. היה זה נוסח משותף לו ולשר־החקלאות אריאל שרון. מאז נוצרה הברית ביניהם לפני כחודשיים, עמלו השניים ביחד, עם עוזריהם לגיבוש תוכנית שלימה ומפורטת שנועדה להעניק למצרים את „הרעיונות החדשים", אותם ביקשו כתנאי לחידוש השיחות.

נוסח וייצמן היה מתואם ומוסכם על אריק שרון, בהסתייגות אחת בילבד. אריק שרון הבהיר מהרגע הראשון לוייצמן שאת התוכנית ונוסח התשובה ניתן יהיה להעביר בממשלה רק תוך הסכמה ושיתוף־פעולה עם ראש־הממשלה מנחם בגין. בלי אישורו וברכתו של בגין לא ראה אריק שרון כל סיכוי לתוכנית. הוא חזר והדגיש באוזני וייצמן שגם אם יצליחו לגייס בממשלה רוב לתוכניתם, אבל בגין יתנגד לה, אין לה כל ערך. לא ייתכן לגרום להישארותו במיעוט של ראש־הממשלה בנושא זה, דבר העלול להביא להתפטרותו על רקע זה.

★ דיין „מתרגל" לעבוד בגינה

וייצמן ואריק שרון הציגו את תוכניתם וניסוח תשובתם לשאלות האמריקאים בפני בגין כדי לקבל את הסכמתו. הם שוחחו עמו ודנו איתו על כך. בגין לא סמך ידיו על התוכנית אבל גם לא אמר להם „לא".

כל עוד לא הביע מנחם בגין את דעתו שלו, אותה שמר לסוף הדיונים, תמכו רוב השרים בעמדות וייצמן־שרון.

מצב דברים זה היה נכון עד ליום השבת האחרון. עד יותר מזה: בקרב אנשי ראש־הממשלה הילכה סברה כי בגין עומד במתכוון להביא למצב שבו ייאלץ דיין להתפטר. כמה מאנשי ראש־הממשלה הפיצו עוד בשבת את הידיעה המרנינה: „ביום ראשון ניפתר סוף סוף מהמפא"יניק הזה!"

משה דיין עצמו נראה בשבת האחרונה עובד בגינת ביתו, דבר שלא עשה משך זמן רב. כשנשאל על ידי מכרים מה הביא אותו לכך, רמז על האפשרות לגבי עתידו: „צריכים להתחיל להתרגל לעשות דברים שלא עשיתי הרבה זמן."

אבל ביום ראשון, בישיבת הממשלה, התהפכו לפתע היוצרות.

התפנית הכללית התחוללה כולה בשבוע האחרון. היא היתה תוצאה ישירה של תרגיל מחוכם של מנחם בגין, שהוכיח את עצמו שוב כשועל פוליטי ערמומי יותר מכולם. היה זה תרגיל בו השתמש בגין לא פעם בעבר, במהלך הקאריירה הפוליטית שלו, כדי להביס את כל יריביו, להכריעם ברך ולכפות את דעתו עליהם.

אחרי שנראה היה בתחילת השבוע שעבר כי ראש־הממשלה עלול למצוא את עצמו במיעוט, החליט בגין „לצאת לנופש" של שלושה ימים ולהסתגר בביתו שבירושלים.

בגין, אריק ועזר
בלי בגין אין תוכנית

הסתגרותו של ראש־הממשלה גרמה מיד להיווצרות מערכת שמועות חדשה על מצבו וכוונותיו של בגין. מערכת זו לובתה לא במעט ע"י אנשים הידועים כאנשיו של ראש־הממשלה. התוצאה המהירה והמיידית מכך היתה תחושה כללית בכל רחבי הקשת הפוליטית במדינה כי בגין „גמר." ייחסו לו כוונה מפורשת להסתלק מהשילטון ולהתפטר מתפקיד ראש־הממשלה, אם בגלל בריאותו הרופפת, מצבו הנפשי, או היותו במיעוט.

מה שקרה הוא שבעיית התשובות לאמריקאים ירדה מיד מעל סדר היום הציבורי. במקומה עלתה בעיית חלוקת הירושה שיותיר בגין אחריו והאפשרות להיערכויות פוליטיות חדשות במדינה.

החלה התרוצצות כללית, שמצאה את ביטויה בכל כלי־התיקשורת. במיפגשים ובשיחות בין ראשי המפלגות החלה חלוקת עור הדוב עוד בטרם ניצוד. החלו דיבורים מערך לשילטון, ועוד ספקולציות מסוגים על הקמת ממשלת מיעוט, על החזרת השונים שנעשו ללא בעל הבית. המצב הזכיר תמונות דומות בחצרות שליטים בלעדיים ערב הסתלקותם מהשילטון. ברגעים מסויימים הוא הפך לפארסה או לסצינה שנראתה כלקוחה מתוך הסידרה אני קלאודיוס, להוציא את עניין ההרעלות ההדדיות.

נוכח ההתרוצצות הכללית והידיעות על הקונספירציות אחוזה דאגה גם במחנה הליכוד. גם שם נערכו שיחות ודיונים כמטרה להבטיח שהשילטון לא יישמט מהידיים במקרה שבגין אומנם יחליט לפרוש. בין שאר המהלכים שנערכו על רקע זה היו גם מהלכים שנועדו לגבש את חטיבות הליכוד סביב מנהיגותו של עזר וייצמן כיורש אפשרי למנחם בגין.

הדברים הגיעו עד לידי כך שאפילו אנשי לשכת ראש־הממשלה החלו לפנות לווייצמן בבקשות שישאירם בתפקידיהם אחרי שיתמנה כראש־ממשלה.

כיום נראה שבגין הוביל כנראה במתכוון ליצירת מצב אי־ודאות מעין זה. הוא גרם לתחילתה של מילחמת ירושה גלויה ופתוחה, בעוד שהוא עצמו לא התכוון כלל לפרוש אלא לסכסך בין המועמדים לרשת אותו ולהכניעם בדרך זו.

אילו התכוון בגין אך ורק להעביר בממשלה את הניסוח שלו של התשובה לאמריקאים הוא יכול היה לעשות זאת כבר לפני שבוע. כבר אז יכול היה להגיש לממשלה את הנוסח הנראה לו וכבר אז היה מצליח, ללא ספק, לגבש לעצמו רוב מוחלט להצעתו. שום דבר לא הישתנה במשך השבוע האחרון. אבל בגין המנוסה ידע ככל הנראה מדוע הוא משהה ודוחה את החלטתו.

חלפו רק שלושה ימים עד שהסתברה הטעות לכל אלה שהחלו לתכנן תוכניות סביב אפשרות הסתלקותו של בגין. אז הסתבר כי ההספדים עליו היו מוקדמים מדי.

בגין המנוסה הוביל את כולם באף. הוא גרם ליצירת מהומה כללית בין כל המועמדים לרשת אותו מכל המיפלגות. הוא יצר פאניקה בליכוד נוכח אפשרות אובדן השילטון עם הסתלקותו והוא סיכסך בין כל אלה שראו עצמם יורשים בפוטנציה. כך יצר מחדש התלכדות סביב מנהיגותו.

★ בגין יורש את עצמו

רק ביום השישי האחרון הבינו כל הגורמים בטעות שלהם. יוצרי המגעים להיערכויות פוליטיות חדשות, בעיקר מקרב המפד"ל וד"ש, מיהרו להתכחש לכל מה שיוחס להם. בקרב הממשלה החלה עליה לרגל אל בגין.

בניגוד מפורש למה שנמסר מלשכת ראש־הממשלה, לא זימן אליו מנחם בגין ביום השישי האחרון לא את עזר וייצמן, לא את יוסף בורג ולא את משה דיין. שלושתם באו אליו מיוזמתם על מנת לבדוק את כוונותיו. הם לא הצליחו לגלותן.

עזר וייצמן הגיע אל ראש־הממשלה לא כדי לדון עמו ולסכם את עניין ניסוח התשובות לאמריקאים. הוא בא כדי להפגין את נאמנותו לבגין נוכח השמועות שפשטו בדבר הניסיונות שנעשו בשבוע האחרון להכתיר אותו כיורשו. בעוד שבגין עצמו לא נתן להבין, אפילו ברמז, שבכוונתו להתפטר, הפציר בו וייצמן שלא לשקול אפילו אפשרות כזאת.

עזר יצא מהפגישה עם בגין בהרגשה טובה. נדמה היה לו שזו גם הרגשתו של בגין. עובדה היא שמלשכת ראש־הממשלה נמסר כי הפגישה ביניהם היתה „פגישה טובה שתשפיע על אופי היחסים ביניהם בעתיד."

את ההפתעה האמיתית שמר מנחם בגין לישיבת הממשלה ביום הראשון השבוע, כאשר שלף את נוסח התשובה שלו, אילץ למעשה את כל חברי הממשלה, להוציא את עזר ושרי ד"ש, לקבל את דעתו ללא ערעור.

היה זה מחזה עגום ומשפיל ביותר. שרים שדיברו בשבוע האחרון בחריפות נגד מתן תשובה שלילית לאמריקאים, שהשמיצו בגלוי את הצעות דיין ולנדאו, הרימו את ידיהם לתמיכה בהצעת בגין, כאילו היו מריונטות שדיהן מונפות למעלה ע"י חוטים נסתרים.

הגדיל מכולם לעשות אחד השרים הבכירים שרק בשבוע האחרון התבטא כלפי משה דיין כי „מי שהוביל למחדל של שנת 1973 מוביל עכשיו מחדל של שנת 1978," אבל בישיבת־הממשלה הוא היה מוכן להצביע ללא ערעור על הצעת נוסחה שהוצגה, לפחות שם, כהצעת־דיין מתוקנת.

דיין לא איכזב, מלבד את אלה שתלו בו תיקוות והאמינו כי הוא השתנה. הוא נהג בדיוק כפי שנהג בעבר, ויתר על מה שהציג כעקרונות, התפשר על הנוסח שהכתיב לו בגין ובלבד שלא יידחק למצב בו ייאלץ להתפטר מהממשלה.

היחיד שלא היה מוכן להשלים עם התרגיל של בגין, ש„שיחק אותה" בצורה מקצועית, היה עזר וייצמן. יריביו טענו כי זעמו נבע מכך שהסיכוי לרשת את בגין, שנראה לו כה קרוב לפני שבוע, נשמט מידיו. אלה העריכו כי וייצמן חזר על טעויות קודמות שלו שנבעו מהעדר הערכת־מצב פוליטית נכונה: מאבקו נגד מנהיגותו הטוטאליטארית של בגין בחרות ב־1971, איום ההתפטרות הטלפוני שלו מניו־יורק בתחילת השנה והרעיון לגיבוש „ממשלת־שלום לאומית", שהטיל לחלל הפוליטי עם שובו של בגין ממסעו בארצות־הברית בחודש אפריל השנה. „הוא בלתי מנוסה מבחינה פוליטית," אמרו יריביו של וייצמן, „הוא חוזר בכל פעם על אותן הטעויות. גם התפרצותו בממשלה היתה טעות טראגית מבחינתו."

מעבר להערכה זו אי־אפשר שלא להתפעל מכנותו של וייצמן ומאומץ־ליבו, שהביאו השבוע להמרת הוראה מפורשת של בגין, בכך שלא השתתף בהצבעה בכנסת על אישור נוסח התשובה לאמריקאים, כפי שהתקבל בישיבת־הממשלה.

וייצמן איבד אולי מערך מניותיו בממשלה ובליכוד. אבל הוא העלה את ערכן בציבור כמי שדבק באמונתו ובעקרונותיו וכמייצג, היחיד אולי, של מדיניות שפויה בממשלת־ישראל.

כוכבים נוצצים

(המשך מעמוד 31)
המוהיקנים האחרונים של הוליווד: ביל (ויליאם) הולדן. ואם לא די בכך, הרי גם האצולה הבריטית הטהורה מקשטת את הכותרות: רקס האריסון מגלם תפקיד של נציג ועדה לזכויות האדם בלונדון.

יפהפיה למרות הצבע

ובינתיים, כדרכה של כל הפקה ענקית מסוג זה, באים הניסים אחרי הנפלאות: כבר יודעים לספר על כל מיני סיכסוכים בין הכוכבים הגדולים לבין הצוות, וכאילו אמר זאת יוסטינוב לעיתונאים מסויימים — וכבר מכחישים זאת אנשי־ההפקה מכל־וכל וטוענים: „להד"ם! הסיבה לכך ש־הכוכבים הועברו ממקום אחד לאחר היתה חוסר מקום במלון אחד לכולם, ותלונות על ליכלוך והזנחה שהתגלו במלון מצד אחר. וכבר רקם לו עיתון לונדוני רומן סוער בין מייקל קיין ובוורלי ג'ונסון אך קיין טוען כי אשתו, שאקירה, תבוא ל־ישראל בסוף השבוע".

קיין וג'ונסון
יותר טוב מחו"ל

אשר לבוורלי, היא נשואה לדני סימס, מו"ל של מוסיקה קלה, שקפץ והצטרף לאשתו למשך כמה ימים כדי לחגוג איתה בישראל את יום השנה לנישואיהם. אשר להיסטוריה המישפחתית שלה: היא, למע־שה, נצר של מישפחת עבדים, אבל קשה לה מאד להתחקות על מוצאה המדוייק: „אביה של אמי היה קריאולי, ומישפחתה של אמה באה מדרום ארצות־הברית. אבא בא מן הצפון, משהו כמו אמריקאים־אינדיאנים מקאנדה. כשהייתי בסנגל, לפני שלוש־ארבע שנים, טען הנשיא סנגור כי לדעתו אני שייכת למשפחה משבט ה־פנינה, שהוא שיבטם של אנשי הסידרה הטלוויזיונית שורשים, אבל איש מבין הישישים במישפחתי אינו זוכר דבר וחצי דבר על אפריקה. אני מסומאלי או ממקור מצרי — הילדים המופיעים בסרט נראים בדיוק כמו אחי ואחותי הקטנים, והם מ־סומאלי ומאתיופיה..."

פירסומה הגדול של בוורלי בא לה דווקא בשל ציבעה. „הייתי האשה הכושית הרא־שונה באמריקה שהופיעה אי־פעם על שער השבועון ווג", היא אומרת, „ואז עשו מזה עסק ושאלו אותי כל מיני שאלות אנטי־גזעניות. רק אחר־כך הבנתי שעורכי ה־עיתונים השתמשו בי כבתחבולה כלכלית: הם ידעו שהבאתי להם גם את הקוראות הכושיות, הספרדיות, הפורטוריקאיות ו־הציבעוניות האחרות. אני אומנם שחורה, אבל אני נמצאת בצמרת הדוגמניות לא משום ציבעי. למה לחפש תירוצים לכך שאני מופיעה על שער? אפשר לומר שאני סתם יפהפיה שהיא במיקרה כושית."

אלא שלהגדיר אותה כסתם יפהפיה היה שגיאה. בוורלי בת ה־26 היא שחקנית שלמדה מישחק כדי לסייע למיקצוע ה־דוגמנות, ואילו כדוגמנית השתמשה בכל מה שלמדה בשעורי המישחק, ויישר מן המקור הראשון: אצל לי שטראסברג בכבו־דו ובעצמו. באחרונה פתחה בקאריירה נוספת, כזמרת רוקנ'רול. את התפקיד יר־שה מבטי טוד, שהלכה יחד עם סאראפיאן מן הצוות, אחרי שבוורלי היתה המועמדת הראשונה אך סאראפיאן הודיע לה שאי־נה מתאימה. אחרי האכזבה הראשונה שכ־חה את צערה בעבודות ההקלטה, כשיום אחד צילצל הטלפון מרומא והודיעו לה: רוצים אותך. „התחלתי לקפוץ ולרקוד כמו ילדה קטנה", היא מספרת. „עוד באותו לילה הקלטתי דוגמה להברת התקליטים סי־בי־אס, ארזתי את חפצי וטסתי לקניה."

חגיגה של חיים

כוכב נוסף שאינו מוכר בישראל, אך לעומת זאת מוכר היטב לפחות ל־המוני צופי טלוויזיה אירופים מספרד, איטליה ואנגליה, שלא לדבר על מולדתו הודו, הוא כאביר בדי, המגלם את מאליק, מורה־הדרך של הדוקטור. הוא נבחר ל־תפקיד זה גם בזכות נתוניו החיצוניים: עיניים בורקות, ותווי־פנים מיזרחיים־למח־צה, בהיותו בן־תערובת של הודי ואנגליה. אשר לקאריירה המיקצועית שלו — הוא עומד בדיוק בשיא פריצתו את המחסומים הבינלאומיים. אחרי שהיה הפיראט ה־אצילי של סידרת־טלוויזיה פופולארית בשם סנדו קאן, ועוד המשך שנעשה בעיק־בות הצלחה מהממת של הראשונה בשם חזרתו של סנדו קאן, זכה בתפקיד הנסיך בגירסה חדשה (מיספר שלוש בתולדות ה־קולנוע) של הגנב מבגדאד, בבימויו של קלייב דונר. כאן היתה לו ההזדמנות ל־התוודע אל פיטר יוסטינוב המגלם את אביה של הגיבורה, כשלמעשה הוא אביה במציאות: בתו, פאבלה.

התפקיד שבו זכה באשאנטי מלהיב או־תו: מאליק הוא אדם אינטנסיווי מאד. עומדת לפניו שליחות של נקמה באדם שמכר את מישפחתו לעבדות, שליחות הזהה עם זו של מייקל קיין — שניהם מחפשים אותו אדם. לעומת דמותו של קיין, שהיא אנושית מאד, הוא האדם ה־מוכה אובססיה אחת ויחידה: לנקום.

כאביר בדי נולד בלהור ב־1946, ואת הדרך לקולנוע עשה דרך עבודת רדיו שניצלה את קולו הערב במיוחד, ודרך עולם הפירסום. הצנזורה ההודית, שאינה מרשה להתנשק על הבד, גורמת שהוא רק לראות את הסרטים המערביים האסו־רים בכל פסטיבל אפשרי אבל, לדעתו, היא מביאה לפעמים גם תוצאות טובות: אהבה יכולה להיות ארוטית ביותר אף ללא הגשמה חזותית מלאה. „ואולי דווקא בגלל המיסתורין שבה" הוא אומר.

את הדממה שכמעט רעמה בלב ביקעת הירח, כשעל אדמה חרוכה וחיוורת ועל רקע ההרים הלבנים הופיעה אי־שם, הרחק־הרחק, שיירה של עבדים, הסביר בדי בריכוז הטוטאלי שהוא וחבריו השחקנים מנסים להשיג. ואילו פליישר עצמו, הידוע כבימאי שצועק בשקט, טען שהשקט עדיין אינו די שקט. על יוסטינוב אומר בדי: „יש לו מבט כמו של ילד שובב, ותגובות של צעיר תוסס. הוא מצליח למצוא שימחה בדברים הקטנים שבחיים ומחפש תמיד דרכים להיות משעשע ומשועשע." אחרי ההצלחה הגדולה של סנדו קאן התחזקה אמונתו של בדי בעצמו: „הוכחתי לעצמי שאכן יש בי כל מה שהאחרים ראו בי, אותה אש עצורה שמשפרצה החוצה, הצלי־חה לשכנע את האחרים להאמין לי."

כאביר מביע עצמו כמעט בשירה. ואומ־נם, סיפורו האישי מרתק ומוזר כאחד: הוריו נפגשו באוכספורד, שם למדו שני־הם. כשנישאו חזרו למולדת האב, הודו, ושם היו פעילים במילחמת החופש. אחרי שנת 1947 הפכה אמו בודהיסטית וחשבה כי בדת תמצא מה שחיפשה כל חייה. היא העמיקה בדתיותה והפכה נזירה. אביו, ל־עומתה, גילה בעצמו כוחות של ריפוי על־ידי הכוונת אנרגיות הזורמות בתוכו ו־פתח מרכז־ריפוי במילאנו. לדעתו, מקור הכוח של האדם הוא בחפשו אחר יחס חיובי לחיים ובידוד כל השלילה שבהם.

באורך־רוח חוזרים מייקל קיין וכאביר בדי על אותו חלק של מעמד, בפעם ה־מי־יודע־כמה. איש אינו מתרגש, אף ש־השמש מתחילה להתקרב למרכז השמיים ולהכות ישירות בראשיהם העטופים כפיות של השחקנים. מייקל אינו מתבטל אף ל־רגע: הוא מנצל כל שניה לשינון חוזר של המילים שעליו לומר.

„ככל שאתה חוזר על דבריך אתה מגלה בהם יותר עומק דיותר משמעות," הוא אומר. „מי שאינו מתעצל, אינו משתעמם אף לרגע, אפילו שהמתבונן בהסרטה מו־צא כי המתרחש מול עיניו מרתק פחות מן התוצאה המוסרטת."

אופנת המחר בישראל -
היום בפורטובלו.
אם את אתנו בראש אחד
כדאי לך לבקר אצלנו...
ירמיהו 21 ת"א
טל. 454396

מועדון 5 לתרבות חדשה
רח' הס 5, תל-אביב
יום ה', 22.6.78
• מה קורה בשטחים?
(עובדות, עדויות, הערכות)
עם עו"ד פליציה לנגר ואחרים
יום ה', 29.6.78
• שירה ופוליטיקה
עם המשוררים
סמיח אל־קאסם ואיציק לאור
מיזוג־אוויר מלא — מזנון

שטיחי פתח-תקוה
שיווק ישיר
ההסתדרות 11
טל. 916549

דרושה מזכירה
למשרד עורכי־דין
להתקשר בשעות העבודה
03-230856

רובקס
המתנה השימושית ביותר

נופש אמיתי אי אפשר להכניס לקופסא. בואו אל הנופש האמיתי.

כפר הנופש נוה אטי"ב בחרמון

חיים יפים, אהבה, אביב בלב אוויר פסגות, בילוי ובידור מקסימים

* הנוף היפה בארץ
* אוויר פסגות צלול
* מגרש טניס (כולל הדרכה)
* בריכת שחיה
* סוסי רכיבה (כולל הדרכה)
* רכבל החרמון
* פעילויות מגוונות
* בידור בשפע
* דיסקוטק ובאר
* חדרים נוחים (עם שרותים צמודים)
* חדר אוכל מקסים
* מטבח אירופאי מעולה
* יין בלי הגבלה (בערב)
* מזנון
* הפתעות נעימות
* ועוד ועוד ועוד...

להזמנת מקומות: כפר הנופש נוה אטי"ב
טלפונים: 067-41669, 067-41744, 067-41185
ובכל משרדי הנסיעות בארץ.

און ארוח ונופש

תל־אביב: רחוב אלנבי 111, טל. 612567. ככר דיזינגוף (ריינס 4) טל. 248306. חיפה: הרצל 22, טל. 645404/3. שד' הנשיא 128, טל. 82277. ירושלים: שמאי 8, טל. 224624. נתניה: רח' הרצל 4, טל. 22947. באר שבע: הרצל 31, טל. 73308.

קל שרותי נופש

תל־אביב: נורדאו 33. חיפה: גורדון 28, טל. 222042. אבן גבירול 140, טל. 450359. אלנבי 97, טל. 287663. רמת גן: ביאליק 56, טל. 731773. ירושלים: המלך ג'ורג' 23, טל. 228258. ראשל"צ: „גל גפן", רוטשילד 37 (פסג' חיים), טל. 941526. רמלה: הרצל 72, טל. 965294.

כפר הנופש נוה-אטי"ר - כל הקיץ אוויר!

תעלומות

קללות בק.ג.ב.

איש־המיסתורין יוסף ג׳י עומד שוב במרכזה של חידה בלתי מפוענחת

יוסקה („יוסקה ג׳י״) גבעון הגיע לישראל בערב חג־השבועות וכמו בכל ביקור שלו בעבר עורר מחדש את ההתעניינות בתעלומת אישיותו, המעסיקה את המדינה לסירוגין זה שלושים שנה. הוא עצמו טרח ללבות אותה ערב בואו. בשיחה טלפונית עם סוכנות עתי״ם, הצליח לעורר ציפיה, כשהבטיח להגיע מברית־המועצות כשהוא מלווה באנאטולי שצ׳רנסקי, המתימטיקאי היהודי הצעיר, העצור קרוב לשנה, חשוד בבגידה ובחתירה נגד המישטר בברית־המועצות וצפוי לעונש־מוות אם יועמד למישפט ויורשע בדין.

יוסקה ג׳י הגיע לבדו במטוס מציריך. גם הוא עצמו הגיע בקושי. אל הנכות בידו השמאלית נוסף עתה מצב גופני רעוע המאפשר לו בקושי לנוע תוך גרירת רגליו. גבעון המיסתורי, שעד כה לא הצליח איש לפענח את תעלומת מסעותיו על פני העולם, ביקוריו בברית־המועצות ופגישותיו־כביכול עם ראשי מדינות ואישים נודעים אחרים, מייחס את מצב בריאותו לתאונת־דרכים בה היה מעורב לפני מספר חודשים, בעת שהתנגש, לטענתו, במיכלית בדרך לשדה־התעופה אורלי ליד פאריס. מה שלא מפריע לו לטעון בנשימה אחת כי זה עתה, בביקורו האחרון במוסקבה, ניצח על התזמורת הקאמרית של מוסקבה.

איך יכול אדם המתנועע בקושי לנצח על תזמורת כה ידועה ומפורסמת? מבלי להניד עפעף מנסה יוסקה ג׳י לפזר כל ספקנות: „בישיבה וביד אחת, עם שרביט.״

שצ׳ראנסקי אומנם לא הגיע עמו. אך תשומת־הלב שוב הופנתה אליו. הוא מסוגל לשבת שעות ולספר בשטף וברצף את כל פרטי המשא־ומתן שניהל עם ראשי הק.ג.ב. הסובייטי בקשר לשיחרורו של שצ׳ראנסקי, שישב עמו יחד על ספסל לימודים אחד ושנולד עמו באותה עיר, דנייפרפטרובסק. הוא מזמין אותי אליו לעיתים תכופות. כשאני בא למוסקבה איני מחכה שירימו אלי טלפון. אני מטלפן אליהם ביוזמתי ואומר: ,אני כאן׳. אז מזמינים אותי לבית ברחוב לוביאנקה.

„בפגישות כאלה נוהג אנדרופוב לשאול אותי: ,יוסף, זונה שכמוך, מה אומרים על הפירמה שלי ברחוב?׳

„תיגש לחלון ואראה לך, אני אומר לו.

„הוא פותח את חלון משרדו שבקומה השניה ואז אני אומר לו: ,העולם אומר שמהחלון הזה רואים את כל סיביר.׳ הוא מגיב אז בקללה ,בן־זונה׳, אבל בצורה ידידותית.

„בפגישות הקודמות שלי עמו, בביקורי הקודמים במוסקבה, עוררתי את בעיית שחרורו של שצ׳ראנסקי. אני לא מכיר אותו אישית. אבל אנשים המכירים אותי והיודעים על קשרי בצמרת הסובייטית ביקשו ממני לפעול למען שיחרורו. לא רציתי לטפל רק בעניין שצ׳ראנסקי. ידעתי שאם אטפל רק בו אעורר בעיניהם חשד. לי לא יקרה דבר, אבל זה יזיק לו. לכן

ג׳י עם בת ברז׳נייב
— עם שרביט

יוסף ג׳י
בישיבה וביד אחת —

כרכתי אותו בקבוצה של מועמדים לשיחרור כמו במאי התיאטרון לובה שניידרמן, או סרגי בוגולובסקי שהוא קצת צייר, קצת במאי וקצת מכל דבר, שכבר שוחרר ממעצרו ובקרוב יגיע לארץ.

„בשיחה עם אנדרופוב נוכח גם סגנו, הגנראל סדוב השיכור, שריח וודקה נודף ממנו 24 שעות ביממה עד שאפשר להתעלף. השיחה עמם מתחילה בברכות רוסיות טיפוסיות. ,יופטפויומאט׳ פותח כל מישפט ו,בן־זונה׳ מסיים אותו. סדוב כבר עלה מדרגת שיכור לדרגת אלכוהוליק, אבל הוא בחור טוב. אפשר לדבר איתו ולפעמים אפילו להוציא ממנו משהו.

„דיברתי גם עם החוקר של שצ׳ראנסקי, פולקובניק אושקוב, מהדור הצעיר המחושל של הק.ג.ב. עם הוותיקים אפשר לשוחח, להתלוצץ ולשתות. מהצעירים צריך להזהר. יש להם רק דבר אחד בראש: לגמור כמה שיותר מהר את התיק ולקבל ציון לשבח והעלאה בדרגה. על שצ׳ראנסקי היה קשה לדבר. הוא עשה מישגה חמור. אילו היה מתעניין רק בציונות הוא היה כבר מזמן בארץ. אבל הוא הלך והתעניין בענייני זכויות־האדם. הם לא אוהבים את זה כל כך. אין להם שוב דבר נגד זכויות האדם בארצות־הברית או אצלנו, אבל אצלהם הם לא אוהבים את זה כל כך.״

לא בעיסקת־מרגלים. „כששאלתי מה יהיה עם שצ׳ראנסקי,״ מוסיף יוסקה ג׳י ומתאר בהתלהבות, „הם אמרו לי שהם מוכנים לשחרר אותו ללא תנאי, אבל רוצים תמורה במקומו. אמרתי להם שאין לנו אסירים סובייטיים בישראל. את אלה שהיו לנו החזרנו באוניה פולנית אחרי מילחמת ששת־הימים מבלי לקבל כל תמור־

(המשך בעמוד 37)

כשהוא מפזר שמות, תיאורים וציטטות של שיחות, שמבלי להצמיד אותו למכונת־אמת אין כל דרך לוודא את אמיתותם. אבל הסיפורים הם מרתקים, כשלעצמם. אם אומנם הם רק פרי דמיונו, כפי שמניחים רבים העוקבים אחרי מעלליו בשלושים השנים האחרונות, עדיין יכול יוסקה ג׳י להחזיק בתואר אלוף בדאי העולם.

„זונה״ בצורה ידידותית. „הגעתי למוסקבה בתחילת חודש יוני,״ מספר גבעון — הטוען כי הוא מחזיק דרך קבע דירות בלונדון, בכפר ליד פאריס, בשווייץ, בישראל ובמוסקבה — „כדי לנצח על התיזמורת הקאמרית, זו שהיתה פעם של רודולף ברשאי. נפגשתי עם יורי ולדימירוביץ׳ אנדרופוב, ראש הק.ג.ב., חברו של ברז׳נייב,

קבלני בנין

משה גלבאום ובניו
משנת 1942
פתח־תקוה, רח׳ בר־כוכבא 26 טל. 913075

הודעה
התחלנו במכירת
ביתנים
בבנין - B
במרכז הגדול
לתעשיה ומלאכה
בצומת סגולה
פתח־תקוה

קרא **עכשיו**
ספרות אמנות ביקורת

את שני הספרים החדשים והבולטים בשירה ובסיפורת בשנת 1978

בעד ההזיה, קובץ סיפורים מאת **יותם ראובני**. הספר המדובר ביותר בעיר; עם הקדמה מאת **פנחס שדה**.
„שמו של יותם ראובני הוא אחד מהשמות הבולטים והמושכים של המספרים הצעירים״ — פרופ׳ דן מירון בידיעות אחרונות.
בת יענה, קובץ שירים מאת **מאיה בז׳ראנו**.

קרא עכשיו
ספרות עכשיו

למכירה בחנויות־הספרים המרכזיות.
בהזמנות אפשר לפנות לבית עלים, רח׳ קרל נטר 3, טל. 286360, ת״א, או להוצאת ,עכשיו׳, ת.ד. 3421, ת״א.

אנחנו נחסל את הז׳וקים!
נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז׳וקים
לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז׳וקים בביתך!
ר״ג, מודיעין 18, טל. 790114־5־6 ✶ אילת: טל. 059־3012
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.
איתן עמיחי הדברת מזיקים

טרי מייחלת לגירוש

(המשך בעמוד 27)

כיוון שקראה אחד מספריה עוד בארצות־הברית וראתה אותה בטלוויזיה.) מאז מעצרה של טרי ועד להגשת הבקשה הילכו רק שמועות־שווא בכל הנוגע ל־פרשה. הג'רוזלם פוסט ומישרד־החוץ האמ־ריקאי קבעו כי היא חשודה בצילום מטרות צבאיות, ואילו מאמר שהתפרסם בטורונטו סאן בקנאדה תיאר אותה כ„מרגלת מאו־הבת" שנשלחה לישראל במשימה „לחדור בעד חגורת־הביטחון ההדוקה המקיפה את הכור האטומי בדימונה."

ישיבת מיקוח עם התביעה

המאמר שנכתב תחת שם־עט של כתב העיתון בלונדון, חשף מחזר שיכור בקפריסין את ה„כיסוי" של טרי. הגורמים הנוגעים בדבר בארה"ב לא ידעו במה להאמין. ואחדים חששו לגרוע ביותר. ככלות הכל, מדוע תנהל ישראל מישפט חשאי (לדיברי לנגר: „המישפט החשאי הראשון בפרשה מעין זו שראיתי מזה 11 שנותי בבית־המישפט"), אם אינה סבורה שטרי פלינר ביצעה פשע מחריד נגד ביטחון המדינה? ומדוע עונש מאסר כה נוקשה, בן חמש שנים?

במישפט בדלתיים פתוחות זכו סוף־סוף בתשובה שאלות רבות שהעסיקו את דעת־הקהל. פלינר הואשמה בשלושה סעיפים: מסירת מידע לאוייב, קשירת־קשר למסירת מידע לאוייב וביצוע שירותים עבור אירגון בלתי־חוקי. על־פי הודאותיה של טרי, ב־1976, שעה ששהתה בקפריסין, הסכימה לצלם את המלון שבו תתאכסן בישראל במהלך סיורה בה, ולמסור את הצילומים לידידיה מאנשי פת"ח שהתגוררו באי. אלה קיבלו לבסוף את התצלומים, ופסלו אותם כחסרי־ערך.

כאשר ביקרה בקפריסין שוב, ב־1977, הסכימה פלינר לבצע צילומים גם בביקורה הבא בישראל — הפעם, בקיבוצים ולאורך חוף־הים. היא נתפסה קודם שהספיקה להוציא זאת אל הפועל. להוציא את הצה־רתה של טרי בהודאותיה, בכל הנוגע ל„עשיית טובה לידידים", כוונותיה בביצוע צילומים אלה עדיין אינן ידועות בציבור, מאחר שאין לה אפשרות להגיע אל כלי־התיקשורת ולהסבירן. שתי בקשות ריש־מיות שהוגשו על־ידי כותבת שורות אלה, לבקר אצל טרי בכילאה, נידחו.

אולם, לציבור נודע כי לפני מישפטה של טרי התנהלה „ישיבת מיקוח" עם פרקליטתה, ובה הוסכם למחוק את ההאש־מות הנוגעות לפגיעה בביטחון המדינה. אך השופטים בכל־זאת ניהלו מישפט חשאי — דבר הנראה מיותר אחרי הסדר שכזה. בהחלטת בית־המישפט המחוזי קב־עו השופטים, מאוחר יותר, כי טרי פלינר לא היתה חברה באירגון־מחבלים; הם קיבלו את הבעת־החרטה שלה והעריכוה כאדם בעל אופי טוב, שאין להניח כי ישוב ליטול חלק בפעילויות מסוג זה ב־עתיד. אך למרות ההערות החיוביות החליט בית־המישפט, בהרכב של שלושה שופטים, לפסוק לה מאסר בן חמש שנים, בטענה כי זהו העונש המינימלי שיש להטיל על האשמות מסוג זה.

בעירעור, שהוגש שלושה חודשים ל־אחר־מכן, טענה עורכת־הדין לנגר, כי על בית־המישפט ליישם את החוק הישר־אלי מתוך מחשבה ומתינות, ולהתחשב בנסיבות המיוחדות של מיקרה זה. פירושו של דבר: מאחר שבית־המישפט התחשב בהבעת־החרטה שלה, ומאחר שהעדויות שהגיעו מארצות־הברית חיזקו את דמותה כנערה נאיווית, על השופטים להפחית מעונשה.

התובעת שרה סירוטה, התובעת ב־מישפט, לא הסכימה עם טיעון זה, וטענה שטרי פלינר אינטליגנטית מכדי להניח ש־הסכימה לבצע פעולות אלה מבלי לשקול אותן היטב מראש. וכן, הוסיפה סירוטה, התמזל לה מזלה שיצאה בעונש מינימלי.

„הירח עדיין במקומו"

העירעור במישפטה של טרי פליי־נר נידחה, ב־19 באפריל. פסק־הדין של בית־המישפט־העליון קבע, בין השאר: „לא שמענו מפלינר, או מכל מקור אחר... כי העותרת עשתה מה שעשתה מתוך אהבה (לגבר)... מן העדויות שנשמעו ומתריי־סרי מיכתבי־ההמלצה שנאספו בתיק, אשר שיבחו את אופיה... מצטיירת אישיותה של העותרת כאשה צעירה אינטליגנטית ו־כישרונית. מאשה כזו יש לבית־המישפט הזכות לצפות לתקן התנהגות גבוה יותר... רק העונש שלו ניתן לצפות על פעולות מסוג זה גרמו לה שתשקול את הסכנה הכרוכה בפעולות שכאלה... החלטת בית־המישפט מבטאת גם את החשיבות שהוא מייחס למעשיו של כל מי שמסייע ביוד־עין לפושעים ולמחבלים."

כאן, בארצות־הברית, במקום שבו אין זיכרון קולקטיווי של השואה ושבו הניס־יון בפעולות־חבלה כאלה שבהן מדובר זעום ביותר, קיימת השתתפות רחבה ב־גורלה של טרי פלינר. דמותה כסטודנטית וחלקי־ההודאות שלה שהתפרסמו, גורמים שרבים מאלה שעקבו אחר הפרשה יסיקו כי פישעה היה, יותר מכל דבר אחר, עניין של שיפוט לקוי בלבד — וכי, כפי ש־מבקשת עורכת־הדין שלה, יגרשו אותה מ־מדינת ישראל.

זרם המיכתבים האדיר ששלחה הוועדה להגנה על טרי פלינר לקונגרס, בחודש אפריל, השנ.ת. אנשי הקבוצה, בשיתוף עם מסע־תמיכה נמרץ מטעם הוריה של טרי, עוררו ושמונה חברי־קונגרס להקים

טרי פלינר בבית

פרטיות, בדידות, חלב ושמי־הלילה

גוף שיפעל למען האסירה. אחת הדרכים שבהן בחרו היא לכתוב מיכתב־תמיכה בבקשת־החנינה שהגישה עורכת־הדין לנגר לנשיא מדינת ישראל.

הוריה של טרי ביקרו אצלה בכלא בישראל, והם מדווחים כי היא עדיין אינה מבינה מדוע זכו מעשיה ביחס נוקשה שכזה. היא פגועה ומבולבלת בכל הקשור במישפט, אך מחזיקה מעמד בתנאי הכלא. במיכתב ששלחה באחרונה אל קאתרין אדוארדס כתבה טרי: „בכל הנוגע לאס־תטיקה, חסרים לי פרטיות, בדידות, חלב ושמי־הלילה, לפי סדר זה. האם הירח עדיין במקומו?"

אדוארדס שלחה מייד מיברק לשגרירות האמריקאית בישראל, ובו כתבה: „אנא, אימרו לטרי כי הירח עדיין במקומו, וכי עדיין יזרח בשובה הביתה."

ממוצ"ש 24.6 עד מוצ"ש 1.7

מחסן המציאות של

הנחות עד 90%

סוג ב' ופגומים

מוצרי קרמיקה · שטיחי קש · מוצרי קש · כלי עץ

מוצרי זכוכית · כלי אוכל · אהילים · ועוד ועוד...

דוגמאות מחירים:

	במקום	רק
ספל קרמיקה	33 ל"י	10 ל"י
קערת זכוכית	99 ל"י	29 ל"י
סלסלת קש	89 ל"י	19 ל"י
קערת עץ לסלט	234 ל"י	49 ל"י
אהילים	499 ל"י	99 ל"י
שטיחי קש	189 ל"י	50 ל"י

עד גמר המלאי

המכירה במוצ"ש מצאת השבת עד חצות

במשך השבוע: 10 בבוקר עד 7 בערב

מחסן המציאות: רח. מהר"ל 16 ת"א

הכניסה מדיזנגוף 220

מבצע פרסים ענק של הוואי כלי מיטה

* 3 טיסות לרודוס כולל שהיה * 3 שעוני קיר SEIKO * 2 שעוני יד SEIKO * 2 זוגות אופניים לילדים * 3 מצלמות

* 15 חולצות "לאקי" לגבר * 10 סדינים + ציפות * 5 סטים כלי מיטה "הוואי" לנוער
* 5 סטים כלי מיטה "הוואי" למבוגרים * 10 בקבוקי בושם צרפתי "ארפז'"
* 10 בקבוקי אפטר שייב "בוגרט" * 10 בקבוקי קרם לחות "אדג'יר" * 10 זוגות סנדלים "גלי" * 25 משחקים לילדים.

פרטים וטפסי השתתפות בביתן התצוגה שלנו מס' 22 ביריד אדם ומעונו

הוואי - אופנה בחדר השינה

במדינה

(המשך מעמוד 35)

רה. שאלתי אם הם רוצים כסף. אמרו שלא מעוניינים בכסף. השיחה הסתיימה בכך שהם אמרו שיעיינו בדבר ויודיעו לי. עצם זה שאומרים ,נעיין׳ מראה שהעניין לא אבוד. כל עוד הוא יושב במעצר שמאריכים אותו מדי פעם בשלושה חד־שים יש סיכוי סביר שהוא יצא לחופשי ללא מישפט. הם לא מענים אותו. הוא מקבל ככל אסיר אחר שלוש ארוחות ביום ומותר לו לטייל בכוורת של חצר הכלא.

„בהתחלה חשבתי שישחררו אותו עוד בתקופת שהותי במוסקבה. אחר־כך אמרו לי ,תבוא בעוד שבועיים׳. אמרתי להם ש־אני נוסע לישראל. אבל אני חוזר למוס־קבה. שצ׳ראנסקי ישוחרר. במאה אחוז. הוא לא יועמד למישפט והוא לא ישוחרר גם במיסגרת של איזו עיסקת־חליפין של מרגלים.”

מלבד על שצ׳ראנסקי יש ליוסף גבעון אלף ואחד סיפורים מרתקים על מוסקבה. כמו, למשל, על שיטות הזנות בבירה ה־סובייטית. „איך מכירים זונה במוסקבה? הן יושבות בבתי־קפה, רגל על רגל, כש־על סוליית הנעל רשום מיספר, 5 או 10. אלה הם המחירים: חמישה רובל או עשרה.”

כשהוא מתבקש להציג מיסמכים שיאשרו את דבריו, שולף יוסקה תמונה ישנה, מ־לפני חמש או עשר שנים, בה הוא נראה ליד צעירה רוסיה. „זאת בתו של ברז׳נייב,” הוא מספר, „גלינה ליאונידנה ברז׳נייב. פגשתי אותה באחת המסיבות שהוזמנתי אליהן בקרמלין.” למרות שהוא מחזיק גם בדרכון שווייצי הוא טוען שהוא מגיע למוסקבה בדרכון הישראלי שלו. „מכירים אותי כבר שם. אם אנסה להכנס בדרכון אחר יאסרו אותי.” אשרה סובייטית אין לו בדרכון. „זה מפני שהאשרות הרוסיות אינן ניתנות בחותמת, אלא בצורת קופונים המחולקים לשלושה, שאל שניים מהם מצו־רפת תמונה. בכל ביקור שלי אני מקבל מספר קופונים כאלה, לכניסות ויציאות בלתי מוגבלות למשך שישה חודשים.”

אם את אנאטולי שצ׳ראנסקי לא הביא עמו יוסקה ג׳י הפעם, הוא הביא, לדבריו, משהו אחר. את גרושתו של המנצח רודולף ברשאי. „הוא חיכה לה בציריך ושם עלינו יחד למטוס והגענו לישראל. ברשאי אפילו קנה בציריך פרחים מפני שבשבועות עמד לנצח על קונצרט בקיבוץ רביבים, בנו־כחות גולדה מאיר והוא לא היה בטוח אם יצליח להשיג בחג פרחים בשבילה בארץ. מובן שגם אני הייתי בקונצרט. הייתי אורח־כבוד שם.”

עיתונות

רמונדה על הכוונת

„שירותי־הביטחון מחכים לה מעבר לפינה,” ואורי דן פירסם כתבה סנסציונית

רמונדה אל־טאוויל, העיתונאית הלוחמת מרמאללה, נמצאת על הכוונת.

אחרי חודש של מעצר מינהלי, בלא אישום ובלא הסבר, שוחררה האשה הפעל־תנית, שהיא אם לחמישה ילדים, באי־רצון רב.

„שירותי־הביטחון מחכים לה מאחרי הפינה,” התלוצץ אחד העיתונאים היש־ראליים, שהשתתף במסיבת־השיחרור, ש־ערכה מישפחת אל־טאוויל בביתה לידידיה ולתומכיה — ישראלים, פלסטינים ואורחים מכמה ארצות — לפני ארבעה שבועות.

סופרת שברירית. אחת האורחות באותה מסיבה היתה צעירה שחרחורת יפת־תואר מצרפת. מרים אניסימוב היא סופרת צעירה, שהתחילה את דרכה כזמרת. היא יהודיה בעלת־הכרה, בתו של סופר אידישי, שנולדה במחנה־פליטים בשווייץ במילחמת־העולם השניה.

לאחרונה באה אניסימוב העדינה והשב־רירית ארצה, כדי להביא כמה אלפי חתי־מות של הפלג הצרפתי של התנועה „שלום עכשיו”, וכדי להכין פרוייקט סיפרותי, יהודי־ערבי, מטעם הד״ר נחום גולדמן. במסיבה, שבה נכח גם גולדמן עצמו, הכירה לראשונה את רמונדה. היא לא העלתה על דעתה כי היא עתידה למלא תפקיד במילחמה בין רמונדה ושירותי־הביטחון.

חבש וג׳בריל. השבוע נורתה יריה מכיוון אחר.

בעיתון מעריב הופיעה כתבה קצרה של אורי דן. במדורו צופן טען דן כי בשיחה שנערכה בין רמונדה ואניסימוב גילתה העיתונאית הערביה, ילידת עכו, את ליבה לסופרת הפאריסית. בין השאר אמרה לה, לדבריו, כי „השגרירים שלי הם ג׳ורג׳ חבש ואחמד ג׳בריל... הסיפורים שלכם על אושוויץ אינם מעניינים אותי... תחילה נקים מדינה פלסטינית, ובסוף תסעו כולכם לאוגנדה...”

מעריב פירסם את הסיפור בהבלטה מירבית, כהוכחה ניצחת לכך שגם הפלס־טינים המתונים־כביכול אינם אלא שונאי־ישראל מושבעים.

„התיאורים רדפו אותי...”. כאשר קראה רמונדה את הכתבה, נדהמה וזעמה. היא הטילה על עורך־הדין אמנון זיכרוני, שגם הוא נכח באותה מסיבה לרגל שיח־רורה, להגיש תביעה על הוצאת־דיבה נגד מעריב ואורי דן. באותה שעה פירסמה, בעיתונות הפלסטינית במיזרח־ירושלים, הכחשה נמרצת לסיפור כולו.

כתבה רמונדה, במיכתב למעריב: „המאמר מכיל כזבים וציטוטים־כביכול מפי. הדברים כוזבים בעליל, ולא אמרתי את הדברים אשר הושמו בפי.

„עמדתי העקרונית היא, שיש מקום לשתי מדינות, אחת ליד השניה, אשר תחיינה בשלום זו עם זו: מדינת ישראל בצד מדינה פלסטינית.

„בילדותי (בישראל) למדתי על מעשי־הזוועה של הנאצים באושוויץ, ונחרדתי ממעשים אלה. חברותי היהודיות לספסל־הלימודים, ניצולות השואה, סיפרו לי על מעשי־הזוועה באירופה, ותיאורים אלה רדפו אחרי במשך תקופה ארוכה. מובן שאני מגנה מעשי טירוף ורצח־עם אלה. נתתי ביטוי לעמדתי העקרונית בספרי, העומד לצאת לאור בעברית ובשפות אחרות, והבעתי בספר זה תיקווה לחיים משותפים ויחסי־שלום בין שני העמים.

„צר לי על שמר דן, כותב המאמר, העליל עלי כזבים ושם בפי דברים חסרי כל יסוד ובסיס.”

„היא סיפרה לי”. דן עצמו הכחיש את ההכחשה. סיפר הוא: „אניסימוב באה אלי מזועזעת, וסיפרה לי שכך אמרה לה רמונדה.”

מדוע לא טילפן לרמונדה ושאל לגיר־סתה? דן: „לא היתה לי סיבה שלא להאמין למרים אניסימוב.”

עיתונאית אל־טאוויל
מי אמרה מה למי?

ישראלים בחו״ל

פריצת המצור

גילה אלמגור ונערה ערביה נפגשו בניו־יורק — על הבד

פסטיבל מיוחד במינו נערך באחרונה ב„גריניץ׳ וילג׳” שבניו־יורק. קבוצה של אנשי־רוח ועיתונאים יהודים וערבים גם־יחד, ובראשם סוציולוגית בשם פיי גינז־בורג ובמאי ישראלי בשם אילן זיו, אירגנו אירוע שכונה בפיהם „פסטיבל הקולנוע המזרח־תיכוני”. אומנם ירושלים או קאהיר היו מקומות הולמים יותר פסטיבל מסוג זה, אבל אף באחד משני המקומות הללו עדיין אין נכונות מספקת, בשעה זו, להציג סרטים העלולים להטיל דופי במישטרים הרישמיים השולטים שם.

הפסטיבל, שכלל שלושים סרטים, נפתח במצור, הסרט הישראלי שבויים על־ידי האיטלקי ג׳ילברטו טופאנו, עם גילה אל־מגור, יהורם גאון ודן בן־אמוץ, ובסרט איראני בשם האדמה הנעולה, על התמו־טטותה הנפשית של בת איראן על רקע המסורת המוסלמית שם.

בין הסרטים האחרים שהוצגו במיסגרת זו: מסע האלונקות של יהודה („ג׳אד”) נאמן, סירטה של הבמאית המצרית לילה אבו־סיף אני רוצה את חירותי.*

ישראל וכוויית. הפסטיבל, שנועד לשמש מקום־מיפגש בין תרבויות־קולנוע של שני הצדדים המעורבים בסיכסוך ב־מרחב, וליצור דיאלוג ביניהם, הת־רכז בעיקר באותם הסרטים הנחשבים לא־מיסחריים וזוכים במעט מאד גיבוי רישמי בארצות מוצאם. „הופתענו למצוא כל־כך הרבה סרטים מעניינים שנעשים באיזור זה של העולם,” טענו שני מנהלי הפסטיבל, שחששו בשלביו הראשונים של המיבצע כי יתקשו למלא את התוכנית שלהם בתוכן.

חשובה לא פחות מהצגת הסרטים, היתה נוכחותם של כמה מן הבמאים. כמו למשל יגאל נידם, ישראלי יליד מארוקו, חבר קיבוץ, עובד אולפני גבע לשעבר החי מזה כשמונה שנים בז׳נבה, או של חאליד סידיק, כוויתי המגדיר את עצמו בחיוך כ„הבמאי היחידי במיפרץ הפרסי”.

נוכחותו של נידם החלה בולטת בעולם הקולנוע לפני כשנה, כאשר החל מציג בפסטיבלים שונים בהצלחה ניכרת סרט תיעודי בן שעתיים בשם אנו יהודים ער־ביים בישראל. באותה הזדמנות הסביר נידם שסירטו מנסה לתקוף את הבעייה של יהודים ממוצא ספרדי בשני מי־שורים שונים. המישור הראשון הוא זה של החיים בתוך ישראל, בהם נרמסה המסורת של היהדות הספרדית ושל יוצאי ארצות המיזרח על־ידי מימסד אשכנזי שהכתיב את ערכי התרבות והמסורת שלו, כערכים עליונים. ובמישור היחסים עם ארצות־ערב, דווקא הם אלה היכולים להתמודד עם הערבים ליד שולחן הדיו־נים. יהודים אלה אינם מרגישים כ־נטע זר בתוך אגן הים התיכון, הם מכירים וקרובים למנטאליות של בני־שיחם ויש ביניהם שפה משותפת. אבל, הוסיף באותה הזדמנות, אין זאת אומרת שהמדובר בפשרנות שאינה קיימת אצל האשכנזים. להיפך. לדבריו, יהודים אלה שחיו כבר במחיצת עמי ערב, יודעים שדו־קיום בש־לום ייתכן רק על ידי הפרדה גמורה בין ישראלים וערבים. את מרורי החיים יחד באותה המיסגרת הם טעמו כבר בעבר.

תנאי הכרחי. בניו־יורק הדגיש יגאל נידם שוב את חשיבות המורשת ושל תרבות יהדות המיזרח, ואת הצורך להיפטר מן החשש המתמיד, שאימוץ מורשת זו עלול לפגום בקידמה הטכנולוגית. „התנאי ההכ־רחי לשלום הוא שישראל תכיר בעובדה שהיא ארץ מיזרח־תיכונית,” אמר.

העימות ישראל־ערב אינו בא לידי ביטוי מפורש בסרט זה, כפי שאינו מהווה מוקד בסירטו של חאליד סידיק נישואי זיאן. סידיק, שזכה בעבר בפרס בפסטיבל ונציה על סירטו הראשון, הפנינה, מעדיף, לד־בריו, לעמוד מן הצד ולהתבונן באנשים החיים בצל העימות הזה. אבל מן ההתבו־ננות באנשים אלה, מסתבר שיש הרבה מן המשותף בשני צידי המיתרס, בעיות משותפות ופחדים משותפים שאינם מוג־בלים בגבולות פוליטיים.

* שהוזכר בדיווח העולם הזה על פס־טיבל קאן, 1977.

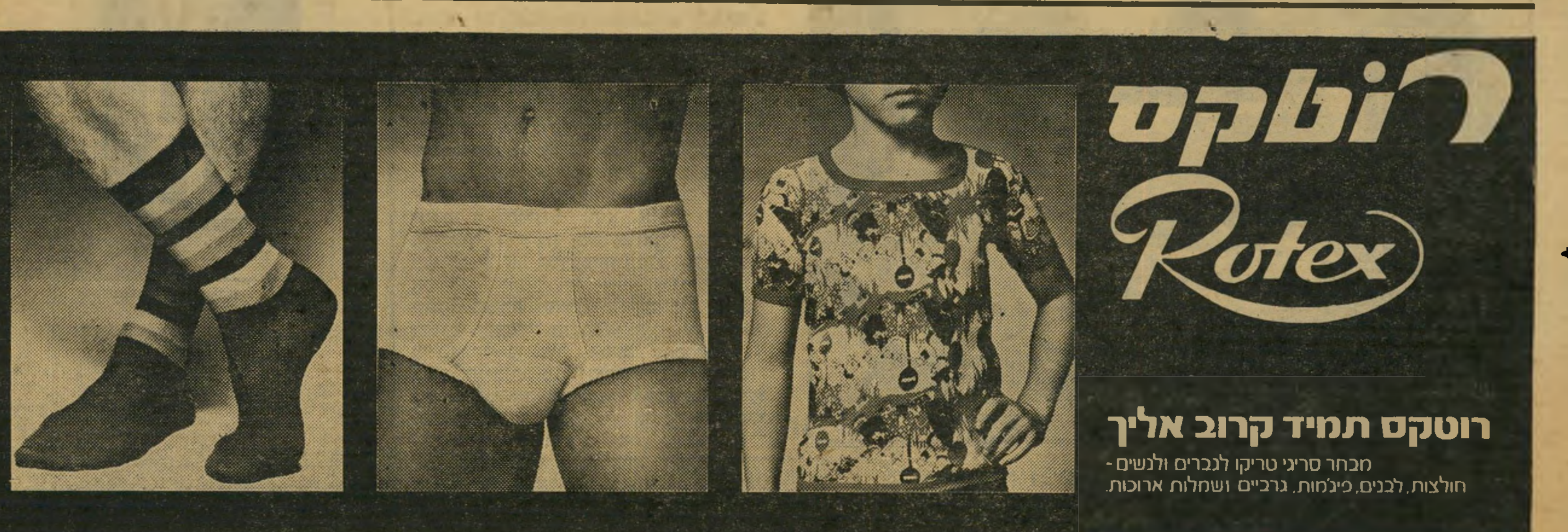

סרטים

"אופרת סבון"

נוסח ברגמן

„זה משהו שבין 'מארי הארטמן' (סידרה אמריקאית פופולרית) לבין אינגמר ברגמן.” כך מגדירה הגיבורה של סרט חדש בשם אשה לא־נשואה את פגישותיה השבועיות עם חברותיה. ובמאי הסרט, פול מאזורסקי, מוכן לקבל את ההגדרה הזאת כהולמת את הסרט כולו. זהו סרט על המעמד הבינוני באמריקה, „והמעמד הזה נמצא על הגבול הדק שבין אופרת־הסבון הטלוויזיונית לבין אינגמר ברגמן. הוא מתוסכל, מבולבל, במצב כמעט־טראגי,” אומר הבמאי.

למרות רצינותו של הנושא, הוא מתואר בהומור, ברגישות ובהרבה מאד אהבה לדמויות. בעידן שבו יוצא־הדופן, המוזר והייחודי שולטים באופן בלעדי כמעט בקולנוע, הצליח מאזורסקי בסידרה של סרטים כמו אני אוהב את אשתי או בוב וקארול, טד ואליס להיות חריג, דווקא משום שאינו עוסק בחריגים, אלא באנשים הפשוטים והרגילים ביותר. „זה המוזר ביותר,” הוא אומר. „הקהל מוכן לצפות בגיבורים אנטי־סוציאליים. המדע־הבידיוני שבאופנה אינו עוסק למעשה בשום מעמד סוציאלי, ואשר לסרטי הרדיפה והאימה, הם מעבר למעמד סוציאלי... סרטים מעטים מאד נעשים מתוך התחשבות בעובדה שהצופה הממוצע שייך למעמד הבינוני, שהוא משכיל יותר מבעבר, ושאין שום סיבה להעליב את האינטליגנציה שלו. מה שכבש אותי, אישית, ברומן שלי עם אנני היתה העובדה שאתה רואה בו אנשים שמתנהגים כמו אנשים ומדברים כמו ש־אנחנו מדברים.”

מצב של משבר. ואכן, זה מה שקורה בסרטיו של מאזורסקי. מזה שנים הוא מעלה על הבד את המשברים הפוקדים את המישפחה האמריקאית הממוצעת, את שינוי מערכת היחסים בין הגברים והנשים בה ואת השפעת המודרניזציה של החיים והנוף (שני סרטי־המשפחה הקודמים של מאזורסקי התרחשו בקליפורניה) על היחסים שבין בני־הזוג.

הפעם הוא ישב לניו־יורק, העיר האהובה עליו, בה נולד ובה החל את דרכו כשחקן תיאטרון וקולנוע (הוא הופיע בסירטו העלילתי הראשון של סטאנלי קובריק), כדי להציג את המישפחה במצב של משבר. אם באני אוהב את אשתי השלימו בני־הזוג, בצורה פארודית, בחיבוק סופר־רומנטי, לצלילי טריסטאן ואיזולדה בכיכר סן־מארקו בוונציה, הפעם מתפרקת החבילה. הגיבורה מגלה אחרי הדקות הראשונות שנישואיה המאושרים־לכאורה, שהיו סמל לאידיאל הבורגני, אינם אלא כלי שבור. הבעל, שעובר את משברי גיל־המעבר, כדברי מאזורסקי, מכריז בפני אשתו שאינו יכול עוד לסבול את השיגרה. תחילה היא חושבת שהוא מתכוון לעבודה. מאוחר יותר מסתבר שהכוונה גם למיטה. התוצאה: הוא נוטש את זוגתו החוקית לטובת צעירה יותר.

עיקרו של הסרט הוא תיאור מאבקה של אריקה, האשה שהפכה לפתע „לא־נשואה”, לשמור על שיווי־מישקלה הנפשי ביחסיה עם בתה המתבגרת, עם החברות והחברים שהיא פוגשת מדי יום, עם העבודה, ועם הגברים שבאים להציע עצמם למשוחררת הטרייה. אריקה היא אשה באמצע שנות השלושים שלה, „אב־טיפוס הבורגנית המאושרת, משום שאינה מכור־ערת, אינה נוורוטית ואינה ענייה,” כדברי מאזורסקי, המגלה רק ברגע המשבר כי חיה כל חייה כפונקציה של הבעל ובצילו.

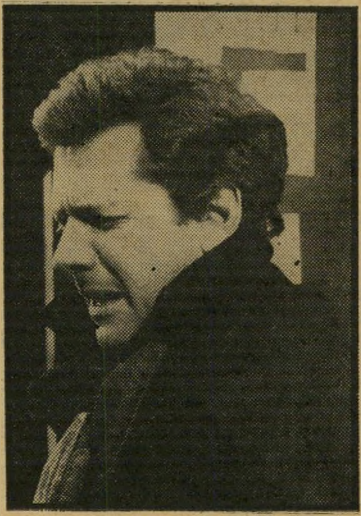

מייקל מרפי
בעל בגיל המעבר

ג'יל קלייבורג
ההבטחה קויימה

תיעוד בבית. מאזורסקי, הנשוי מזה 25 שנה לאותה האשה ונחשב כאיש־מישפחה מסור מאין כמוהו, שאב את ההשראה לסרט מן הפגישות עם ידידות של אשתו. שם הסרט צץ במוחו אחרי שאחת מהן, שעברה לגור בקליפורניה בעיקבות גירושיה, התבקשה על־ידי הסוכן שהשכיר לה בית להוסיף ליד שמה את הציון „לא נשואה”. מתוך סיפוריהן של נשים אחרות, המתוודות בפני אשתו על בעיותיהן האישיות, תחילה בהומור ואחר־כך מבעד לדמעות, הוא הרכיב את השלד העלילתי של סירטו. ומשהיה בידו שלד זה, הקליט את ידידות המישפחה במשך שעות ארוכות, ושאב מהן מידע על עצמן, ניפה כל מה שנראה בעיניו קיצוני מכדי שיהיה אמין, והותיר בסרט עצמו את כל האירועים שהותירו בו רושם ייצוגי. אפילו הפסיכיאטרית בסרט היא פסיכיאטרית אמיתית. שמה פנלופה רוסיאנוף, היא מת־נשאת לגובה של שחקן־כדורסל ונושאת את 58 שנותיה בחן ובגאון בלתי־רגילים.

התוצאה היא, אולי, סרטו השלם ביותר של מאזורסקי, סרט שכבש את פסטיבל הסרטים בקאן לא רק במעלותיו הקולנו־עיות אלא במיוחד בכישרונו שלו ליצור דמויות אמיתיות, אנושיות וחייכניות, ועם זאת לא להשתמט מן הבעיות הנפשיות, התיסכולים והמכשולים הניצבים בפני דמו־יות אלה. זהו סרט שהיה יכול בקלות להיות קומדיה בנאלית, או סוחט־דמעות מיקצועי, אבל הוא משכיל לצעוד על הגבול הדק בין השניים ולמצוא תמיד את הטון הנכון.

אריקה מתחילה כאשה מאושרת, ממ־שיכה במשבר נפשי שמוצא הדים עמומים בפגישות שלה עם ידידותיה (אחת מהן יוצאת עם בחור בין 18, והאחרות טוענות שאינה יכולה להחליט אם לשכב עמו או לאמץ אותו), עוברת את כל תהליכי השד־כנות המקובלים לעידוד נשים נטושות

אריקה (ג'יל קלייבורג) מחפשת זהות
לשכב עם צעירים או לאמץ אותם?

אריקה (ג'יל קלייבורג) וסול (אלן בייטס)
אהבה מסוג חדש עם צייר מן הדור הישן

"...יש משהו בדאודורנט בוגרט שהקיץ אינו יכול לעמוד בפניו..."

יש בו קורטוב של עדינות מעורב בשמץ של חיספוס וניחוח גברי מעורר.

BOGART

אפטר שייב, או דה טואלט, דאודורנט וסבון,

להשיג בפרפומריות המובחרות

"יש משהו בשם בוגרט שנשים אינן יכולות לעמוד בפניו..!

אלשור ואחי פרסומאים בע"מ

(באחת הסצנות היא סוטרת על פני מחזר תוקפני), מתנסה בהרפתקת־אהבים עם סוס־ההרבעה התורן של החברה שבה היא מסתובבת, מוצאת סוג חדש ושל אהבה במחיצת צייר יהודי־בריטי (אותו מגלם אלן בייטס) ומסיימת כאשה חופשיה. לא משוחררת, מן הסוג השורף חזיות, אלא חופשיה, מן הסוג השומר לעצמו את הזכות להחליט מה יהיה עתידו.

קיום ההבטחה. ואם הסרט הוא הצלחה — גם מבחינה מיסחרית — הרי חלק מהצלחה זו יש לזקוף גם לזכותה של שחקנית שכל הזמן נמצאת על סף ההצלחה, אבל רק עכשיו עברה אותו. שמה ג׳יל קלייבורג, ומאזורסקי חשב עליה כבר בשני סרטים קודמים. הוא ערך עימה צילומי ניסיון גם לאני אוהב את אשתי וגם להתחנה הבאה, גריניץ׳ וילג׳, אבל בכל פעם בחר באחרת. ג׳יל, מצידה, הצליחה ללכוד כמה תפקידים שנראו שמנים, עקרונית, כמו זה של קארול לומבארד בגייבל ולומבארד או של המי־רגלת בעל־כורחה בקו הכסף, אבל אף אחד משני התפקידים הללו לא הוציא אותה מחוג המבטיחות.

הפעם, היא מקיימת. בהדרכתו של מאזורסקי היא ממשיכה להשתמש בעוקצנות הטיבעית שלה, אבל יחד עם זאת חושפת את עצמה (ולא רק גופנית) בפני המצלמה, מרשה לה ללכוד אותה במצבים המביכים והרגישים ביותר, ואינה פוחדת להיראות כאמה של נערה בת 15, או להתנהג בהתאם.

לכאורה, זהו סרט מאד אמריקאי. העיר ניו־יורק מהווה חלק חשוב מאד באווירה, והבעיות כאילו נתפרו עבור האנשים החיים בה. אבל במבט שני, אפשר למצוא את ההקבלות למצבים המתוארים בסרט בכל חברה מערבית, כולל החברה הישראלית. דווקא העובדה שהסיפור מעוגן כל־כך במציאות, שכל הגיבורים עובדים לפרנסתם ושבעיות הכסף, המגורים או הסביבה מוצגות בצורה מוחשית כל־כך, היא שמעניקה את האמינות לסרט. הוא היה יכול בהחלט להתרחש בתל־אביב — בתוספת אחת. במקרה זה היה צריך להוסיף סצנה ברבנות. אלא שלשם כך יש צורך בהומור שחור עוד יותר מזה של מאזורסקי.

גברת לבנה
בנעיל שחור

לנוכלים באהבה (הוד, תל־אביב, ארצות הברית) — שני נוכלים פורצים (בנפרד) כספות, מרמים את העולם התחתון וגונבים מבנקים. איש אינו חושד בהם ופשעיהם כמעט מושלמים, לולא בלש ערמומי שעומד לצאת לגימלאות. עם פרישתו, שולף הבלש את המידע ומכריח את הפורצים הנוצצים להקדיש חמש שנים לטיפול בנוער במצוקה, ואם אין זה מוצא חן בעיניהם הוא מוכן להמציא את ההוכחות המרשיעות לרשויות המוסמכות.

זהו אחד מאותם נושאים שהוליווד האמינה בהם מאז־ומתמיד. יש בו הכל — בדיחות והפתעות, לוכסוס ותודעה סוציאלית, מתח ורומנטיקה.

הבדיחות מפוזרות בקצב של אחת לדקותיים, הדלילות מוסתרת על־ידי שפע של עלילות־מישנה, הכוכבים הכאריזמאתיים אינם יכולים שלא לעורר את ההזדהות של הצופים.

וכמו באותם הימים, גם החסרונות נשארו בעינם. מאחר שהאדונים קוסבי ופואטיה כל־כך סימפטים, אין איש מהרהר עוד במעמדם המוסרי או במיבנה הנפשי שלהם. מאחר שאין רצון להטריד יתר על המידה את שלוות הצופים, הופכות בעיות חמורות — דוגמת תיסכולו של נוער־השוליים שאינו מאמין בעתידו — לבדיחה שנפתרת ב־קלות יחסית, אחרי כמה דימעות־תנין של המדריכה ועוד כמה דימעות־תנין של החניכים. ההבדל היחידי המשמעותי בין הימים הטובים ההם לזמן הזה, הוא שבעבר היתה טבעת־הנישואין תנאי־חובה לחיי גבר ואשה תחת גג אחד (ללא טבעת הם היו תמיד באים על עונשם בסוף הסרט)

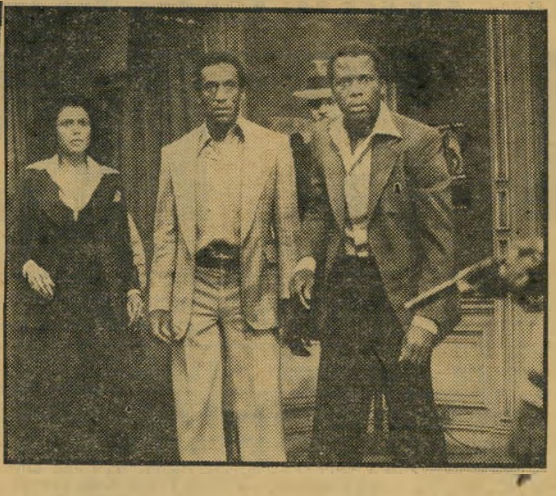

פואטייה וקוסבי: פורצים נוצצים

ואילו היום — הגבורה היא להוכיח עד כמה מיותרת ה־טבעת.

מי שיתעקש לבדוק בציציות הסרט, יוכל אולי לומר שזוהי דרשה צבועה של אחד שיש לו, באוזני אחרים שאין להם, דרשה שמטרתה להרגיע את המתמרדים כדי שלא ישנו את סדר העניינים הנוח והתקין בעולם. מי שמתמצא בתעשיית הקולנוע יבחין עד מהרה שהמצב אינו מסובך כל־כך: זהו פשוט מוצר־צריכה חד־פעמי, לאכילה בו־במקום וללא בדיקות של הרכב המזון.

תדריך

חובה לראות

תל־אביב — מיפגשים מן הסוג ה־שלישי, פרובידנס, ג׳וליה, הרומן שלי עם אנני, לילה באופרה, יום מיוחד.

ירושלים — המסיבה של דון, קריאת העורב, מיפגשים מן הסוג השלישי, רחוב הסטר, זעקות ולחישות, פנים מול פנים.

חיפה — מיפגשים מן הסוג השלישי, ג׳וליה.

תל אביב

★★★★ **פרובידנס** (מוזיאון תל־אביב, צרפת) — סרט מורכב, מסובך ומעולה ביותר של הבמאי אלן רנה, על ליל הסיו־טים של סופר מזדקן שבו הוא רואה את משפחתו בדמות מפלצות, ויום המחרת שבו מוצגת המישפחה כפי שהיא. מישחק נדיר של ג׳ון גילגוד, דירק בוגרד, דיוויד ורנר, אלן בורסטיין ואיליין סטריץ׳.

★★★★ **הרומן שלי עם אנני** (סינמה 2, ארצות־הברית) — השלם והמגובש בסרט וודי אלן, על מערכת־היחסים שבין משכיל יהודי מתוסכל, בן־גילו של וודי, לבין בדרנית אמריקאית נבוכה, בת־גילה של דיאן קיטון. מצחיק עד דמעות ומעורר הירהורים נוגים. קיבל ארבעה פרסי אוסקר — בצדק.

ירושלים

★★★★ **רחוב הסטר** (ארנון, ארצות־הברית) — שיחזור צנוע ורגיש לתקופה של הגירת היהודים לאמריקה, בסוף המאה הקודמת, ולמאבק בין המאמינים ביהדותם לבין החפצים באמריקאיותם. עם קארול קיין וסטיב קיטס.

★★★★ **זעקות ולחישות** (בנייני האומה, שוודיה) — מסע אל תוך נבכי הנשמה של שלוש אחיות שאחת מהן גוססת, ושל המטפלת הדואגת לה, לפי מיטב מסורת האיבחון חסר־הפשרות של אינגמר ברגמן. מסרטיו השלמים ביותר.

חיפה

★★★ **ג׳וליה** (שביט, ארצות־הברית) — פרק מזיכרונותיה של הסופרת ליליאן הלמן, המתרכז בידידות שבינה לבין בת־עשירים שהפכה לוחמת מחתרת אנטי־נאצית באוסטריה שלפני מילחמת־העולם השנייה. משוחק היטב על־ידי ג׳יין פונדה וואנסה רדגרייב.

תרועת הפה שנסתם

פרשת איש השיש החלה לפני שנתיים לערך. כתב של ביטאון־הבידור וראייטי הוזמן לפולין כדי לראות סידרה של סרטים מקומיים חדשים. בין השאר הראו לו בגאווה סרט חדש של במאי־היוקרה הפולני אנדריי ואידה (פנינים־ואפר) בשם איש השיש.

הכתב הנלהב שלח ביקורת למערכת העיתון, ובה ציין במפורש שזהו אחד הסרטים האמיצים והחשובים ביותר שנעשו במיזרח־אירופה מאז מילחמת־העולם השנייה. עוד קודם שיבשה הדיו על הגיליון, הסתבר שגם הרשויות בפולין סבורות כמוהו, ומשום כך הודיעו בצורה חד־משמעותית כי הסרט נאסר לייצוא, לא רק למערב אלא גם לארצות מיזרח־אירופה.

מאותו רגע הפך סירטו של ואידה מטרה לוויכוחים ציבוריים בינלאומיים רבים. כל פסטיבל שאף להציג אותו, ופני כולם הושבו ריקם. העיתונאים הפולנים שביקרו במערב הודו, בלחש, שזהו סרט־חובה למי שרוצה להבין את המתרחש בגן־העדן הסוציאליסטי של ארצם, אבל נדמה היה כאילו העניין אבוד וחוץ מאותם יחידי סגולה שביקרו בוורשה, נבצר מחובבי הקולנוע לעמוד על טיבו של ואידה החדש.

טעות מכוונת. עד שבא פסטיבל הסרטים האחרון בקאן וגרם הלם לא־נעים לכמה ממקשיחי הקו מן המיזרח. עוד בתחילת הפסטיבל התבשרו הנוכחים כי צפוי להם סרט־הפתעה יום לפני הנעילה, אבל איש לא נקב בשמו של הסרט. בבוקר יום הצגתו התנהלו עדיין ויכוחים ונשמעו ניחושים שונים. עד שעלה מנהל הפסטיבל ג׳יל ז׳אקוב על הבמה והודיע כי מדובר באיש השיש.

אם כי עדיין לא ברור בדיוק כיצד התגנב הסרט בכל־זאת למערב, הגירסה הרישמית היא זו: הפולנים, הזקוקים למטבע זר, התפתו להצעה קוסמת של מפיץ־סרטים צרפתי, והסכימו למסור את הסרט להפצה אחרי תום הפסטיבל בקאן. המפיץ, מבלי לספר לפולנים דבר, הבטיח להנהלת הפס־טיבל שישיג עבורה את הסרט ובו־בזמן ביקש מן הפולנים להקדים במיספר ימים את מסירת העותק לידו, בתרצו את הבקשה בנימוקים שונים. הפולנים מסרו לו את העותק יום לפני סוף הפסטיבל וזה הגיע,

במאי ואידה
למרות הכל — למערב

דרך מישרדו של המפיץ, עוד באותו היום לתא־המכונות של האולם הגדול בפסטיבל.

הסרט הורכב ללא בדיקה מוקדמת על מכונות־ההקרנה, וההצגה החלה. אחרי עשר הדקות הראשונות הסתבר שטעות במעבדת הפולנית גרמה שקטע מסופו של הסרט הודבק דווקא בתחילתו. אחר־כך, כאשר הופיע הקטע במקומו הנכון, הוא עורר בוז ושריקות בקהל, והביא בסופו של דבר להסבר והתנצלות מצד המכונאים שהקרינו את הסרט. אחרי ההצגה, באורח בלתי־רישמי, היו כמה מן הפולנים מוכנים לספר שלא היתה זו טעות כלל. במקום שבו הופיע הקטע המאוחר, בתחילת הסרט, ערכה הצנזורה הפולנית ניתוח והוציאה עשר דקות מן הסרט. כדי שלא ירגישו בכך, המציאו את „הטעות המצערת" ש־הסיחה את הדעת ממיבצע המספריים.

סרקאזם ברוטאלי. אבל גם ממה שנותר, שנמשך יותר משעתיים וחצי, קל להבין מדוע נבהלו הצנזורים הפולנים עד־כדי־כך. הסרט — המספר על בוגרת בית־ספר לקולנוע שמתעקשת לעשות כעבודת־גמר סרט תיעודי על אדם שהיה פעם גיבור העם, סטאחאנוביסט ודוגמא להמו־נים, ואשר נעלם לפתע מן האופק — משחזר למעשה את תולדות פולין מאז מילחמת־העולם השנייה ועושה זאת בסר־קאזם ברוטלי, שאינו פוסח על איש. יש בסרט במאי־סרטים שמכר את מצפונו תמורת הצלחה, ויש בו מזכיר־מיפלגה מושחת המסתיר את צביעותו מאחרי מסך של חשיבות עצמית ומילים מפוצצות. יש בו מפיק פחדן שאינו מעז להתמודד עם נושאים הדורשים אומץ ציבורי, ראשה המכוער של המישטרה החשאית מבצבץ בו שוב ושוב, אשליית השגשוג הכלכלי מוצגת בו כבלון נפוח, והצמרת הפולנית מצטיירת כעדה של מוגי־לב הדואגים לישבניהם עד שהם מוכנים למכור את ראשיהם בתמורה.

ואם יש בסרט חיסרון בולט, הרי זה עצם העובדה שאינו מותיר דבר לדימיונו של הצופה. עד־כדי־כך חריפות הקביעות שעל הבד.

הנציגים הרישמיים של התעשייה הפול־נית משכו ידיהם מכל קשר שהוא עם הצגת הסרט, ומובן ששום מידע לא הומצא אודותיו, לא תמונות ולא רשימת שחקנים או צוות טכני. המבוכה ששררה במחנה ארצות מיזרח־אירופה החלה פגה רק עתה, משהחליטו כי מוטב לחיות עם הצרה מאשר להתעלם ממנה. ומאחר שאף אחד מן הסרטים האחרים של גוש זה לא הלהיב במיוחד, מסתמנת באחרונה נטייה לומר: „ואידה הציל את כבודנו, ועוד יותר מזה, הוא מוכיח שיש אצלנו דמוקרטיה. אחרת, איך היה יכול לעשות את הסרט?" ואין הוכחה טובה מזו לכך שבמישחקי הפולי־טיקה, אימץ הגוש המיזרחי לעצמו דווקא פיתגם אמריקאי: „אם אינך יכול להילחם בהם — הצטרף אליהם".

קטע מפרוטוקול המישפט של מיזרחי נגד „הארץ"

אדם בשם פֶּפֶה

בשבוע השלישי של מישפט־הדיבה הגדול של בצלאל מיזרחי נגד הארץ" וכתבו, אבי ולנטין („העולם הזה" 2128), הופיעה על הבמה אישיות מיוחדת־במינה, שהפכה חיש־מהר כוכב המישפט.

מיכה רוקנשטיין, המכונה „פפה", הוא עבריין בעל שש־עשרה הרשעות קודמות, המרצה עתה עונש־מאסר של שש שנים בכלא, בעוון ניסיון לסחוט מיליון לירות מבצלאל מיזרחי. הוא נתפס במארב, אחרי שבצלאל מיזרחי התלונן עליו במישטרה. שיחותיו של פפה עם מיזרחי הוקלטו על־ידי המישטרה בהסכמת מיזרחי. רוקנשטיין הציג בהן את עצמו כקצין־מישטרה אלמוני, המוכן להעלים תיק נגד מיזרחי ולמנוע את חטיפת בנו.

פפה, שחרחר ונמוך־קומה, הוכן לאולם בית־המישפט כשהוא כבול, ונתגלה על דוכן־העדים כנציג של פולקלור ישראלי בעל מושגים, לשון ודפוסי־התנהגות מיוחדים במינם המעניקים לעדותו עניין מיוחד, אף מעבר לחשיבותה לגבי המישפט עצמו.

רוקנשטיין נחקר חקירה חליפות על־ידי פרקליט ההגנה, שהזמין אותו (שלמה ליבליך), פרקליטי התובע (רם כספי וגבריאל כהן) והשופטת (שולמית ולנשטיין).

מפאת קוצר המקום ניתן לתת להלן רק כמה קטעים מעדותו, תוך ניסיון מירבי לשמור על האוביקטיוויות:

(חקירה ראשית של פרקליט הנתבעים, שלמה ליבליך:)

ליבליך: כאשר אתה נתפסת, אתה דיברת עם השוטרים מיד בהתחלה, ואמרת להם...

השופטת: דיברת איתם? דיברת עם השוטרים, אלה שתפסו אותך?

פפה: כבוד השופטת, אני לא יכולתי לדבר עם השוטרים, היות והצלעות שלי היו שבורות מהכתות של העוזים שקיבלתי!

השופטת: לא דיברת כלום?

פפה: אני לא זכור לי. אם אמרתי דבר־מה, אני אגיד שאמרתי. אם לא אמרתי, אני אגיד שלא אמרתי.

השופטת: תגיד לי, על מי אתה כועס היום?

פפה: על מי אני כועס?

השופטת: כן.

פפה: על מי אני יכול לכעוס? אם אני אכעס על מישהו, זה יכול לעזור לי? אני עונה, אני טבעי ככה.

השופטת: טבעית אתה ככה?

פפה: כן.

„אתה יודע לקרוא?"

ליבליך: אתה נתת באותו לילה עדות במישטרה, אמרת מה שיש לך להגיד, אני אראה לך לרגע.

השופטת: אתה יודע לקרוא?

פפה: אם אני יודע לקרוא? כן!

ליבליך: אתה אמרת ככה...

פפה זה שקר! לא היו דברים כאלה בחיים! ואני אמרתי את זה בזמן שנתפסתי, והיו לי עצבים שנתפסתי. אין אמת בזה!

השופטת: איזה דברים? אני עוד לא יודעת!

פפה: כל הדברים האלה, שהיה לי איתו (עם בצלאל מיזרחי) עסקים, זה בן־אדם אני לא מכיר אותו בכלל, בחיים שלי לא ראיתי אותו!

השופטת: לא היה לך אף פעם עסקים איתו?

פפה: אף פעם לא היה לי עסקים איתו, לא עם החברים שלו ולא איתו, ואם אני אראה אותו עכשיו, אני לא אזהה אותו.

השופטת: מה אתה אמרת עליו? מה אתה אמרת שלא נכון?

פפה: כתוב כך: „אני באתי לבצלאל כתוצאה ממיספר עסקים קודמים שהיה לי איתו. הרגשתי את עצמי מקופח על־ידו כתוצאה ממיספר עבודות שביצעתי עבורו, ולא קיבלתי מה שמגיע לי, או שלפחות מה שאני חושב שמגיע לי. יש לי אפשרות להוכיח אמיתות דברי, וכך אני אעשה בבית־המישפט."

השופטת: אז זה, הכל לא נכון?

פפה: שום דבר לא נכון!

השופטת: למה אמרת את זה?

פפה: אני לא יודע למה אמרתי את זה. אמרתי את זה, באותו רגע הייתי מבולבל, אני יודע; שברו עלי את הכתים של העוזים ואמרתי: אני אנקום בבצלאל הזה, ביגללו דפקו לי עם העוזים על הגב ועל הראש. הייתי כולי מנופח. אמרתי: נדפוק אותו קצת לבלגן, אני יודע? אז זהו, זה הכל.

השופטת: למה רצית לנקום בו?

פפה: למה שאני שברו לי את הגב, אני יודע? נתנו לי עם העוזים. אני, בקיצור, אני לא מכיר את האדם הזה.

השופטת: למה ביכלל עשית את הדבר הזה איתו? למה פנית אליו עם כל ההצעה הזאת?

פפה: אני יודע? אינפורמציה היתה עליו, אז הוא נפל קורבן. אבל אני לא מכיר אותו, ולא יודע מיהו, ולא יודע עליו שום דבר. זה אני אומר, את האמת וכל האמת.

השופטת: למה בחרת אותו בתור קורבן?

פפה: אני בחרתי הרבה קורבנות, גם קודם בעבר שלי; אז גם כן אפשר לשאול אותי את השאלה הזאת. נפלתי, למה אומרים שיש לו כסף, אני יודע למה? אין לי מושג ממנו, לא יודע שום דבר.

ליבליך: כבודה אני אבקש להגיש את העדות שלו במישטרה ולהכריז אותו כעד עוין, כדי שאוכל לחקור אותו חקירה נגדית.

כספי: אין לי התנגדות שחברי יחקור בחקירה נגדית. אנחנו הרי מעוניינים באמת פה, שיחקור בחקירה נגדית.

אני רק רוצה שחברי — על־מנת שהתמונה תהיה שלמה גם לבית־המישפט וגם לאלה שעוקבים אחרי המישפט הזה — אני אחרי הדיון אתמול, וחברי יודע כי צילצלתי אליו אתמול בלילה הביתה, שוחחתי עם פרקליטות־המדינה.

הסיפורים האלה שנחקרים כאן, וגם הסיפורים האחרים — העד הזה נשלח, לפי הוראת היועץ המישפטי לממשלה, למכונת־האמת, ואכן מכונת־האמת קבעה שהוא לא אמר את האמת, והוא סיפר שקרים.

פפה: זה נכון, אני הייתי שלוש פעמים במכונת־אמת.

„זה לא תיאטרון!"

השופטת: עכשיו אתה יכול לדעת מה נכון ומה לא נכון. עובדה שחתמת על זה, זה נכון. חתמת. עכשיו מה נכון ומה לא נכון?

פפה: כבוד השופטת, קרו מיקרים שאנשים חתמו על דברים מסויימים, והתעוררו אחר־כך וראו שזה לא זה. לי יש הסבר מסויים בנוגע להקלטות ובנוגע להכל, ואני אסביר את זה בבית־המישפט.

עד מיכה („פפה") רוקנשטיין
„אף פעם לא הודיתי!"

השופטת: אם יש צורך, ואם ישאלו אותך.

פפה: כן, אם ישאלו. לא ישאלו, לא אגיד.

ליבליך: כאשר תפסו אותך, עוד מיד, עוד לפני שנפצעת ולפני דבר כלשהו, אתה אמרת „למה אתם מתעסקים איתי, תתעסקו איתו, הוא גנב יותר גדול ממני." אמרת דברים כאלה? אחר כך תגיד אם זה נכון.

פפה: לא.

ליבליך: לא אמרת?

פפה: לא. אני לא יודע אם הוא גנב. מאיפה אני יודע? אני לא מכיר אותו!

ליבליך: בוא נחלק את העדות שלך לשניים. למה לנו להתעצבן? קודם כל — אם אמרת, אחר־כך תגיד שהכל שקר, ולא היו דברים מעולם. אבל השאלה אם אמרת או לא, על זה יש הרבה עדים, וחבל שתאמר שלא אמרת, כשאפשר להוכיח לחלוטין אם אמרת.

פפה: איך אפשר להוכיח?

ליבליך: יש שוטרים. אתמול הופיע פה שוטר...

פפה: מה זה שוטר? אני אומר שאני לא אמרתי. מה זה שוטרים? זה לא בן־אדם, שוטר?

השופטת: השאלה היא אם אתה אמנם אמרת את זה.

פפה: כבוד השופטת, אני רוצה פה לומר, הזכירו שאני הייתי בוועדת־שימרון, והייתי בוועדת־בוכנר, ולא ראיתי את הוועדות האלה ואת האנשים האלה, ובחיים לא דיברתי בכלל עם הסוג של האנשים האלה. אז הכל זה שקר, והיו כתבות ב"העולם הזה", והם לא אמיתיים, אז ואני רוצה שיאפשרו לי להסביר בדיוק מה שקרה.

אני, אולמרט קרא לי, ואני הייתי במצב לא טוב בבית־הסוהר, העבירו אותי, היה מרד בבאר־שבע, והיה בלגן, והייתי בשטח ושם קרה איזה אקסידנט, אז אני ביקשתי מחבר שיכתוב מיכתב לאולמרט, שאני מבקש שיעביר אותי משטה, כי זה לא טוב בשבילי. אז אולמרט קפץ, הזמין אותי לשם והתחיל לבלבל לי את המוח.

אני הייתי לחוץ, היה איכפת לי מיזרחי, לא מיזרחי, העיקר שאני אלך משם. אולמרט אמר לי תגיד ככה, אמרתי ככה; תגיד ככה, תגיד ככה, אמרתי. אני לא מכיר הבן־אדם, ואני לא יודע מי זה הבן־אדם, ואני לא יודע מי זה הבן־אדם, ואני באמת מצטער שאולי גרמתי לו נזק, שאני סתם זרקתי את הדברים האלה, אבל לי לא היתה כל ברירה, אני הייתי חייב לעשות את זה. אם אני לא הייתי זורק את זה, אז היתה סכנה לחיים שלי.

לי קרה דברים מסויימים, שאני לא ידעתי מאיפה זה בא, ולקחו את בצלאל, אני יודע, עשו אותו איזה בן־אדם שלא קיים בכלל, אז התחלתי אני לחשוב כל מיני מחשבות, ובסוף ראיתי שטעיתי, שהבן־אדם הזה לא היה לי ממנו אף פעם שום דבר רע, אף פעם לא היה לי איתו קשר; אני לא מכיר את הבן־אדם הזה, והיה אי־הבנות, ואני עכשיו רוצה לומר את האמת. אני נשבעתי.

השופטת: אולי גם עכשיו אתה מפחד ממנו?

פפה: אני לא מפחד! אם הייתי מפחד, לא הייתי הולך לחטוף ממנו מיליון לירות! מה זה מפחד? איך אני מפחד, אני הולך לעשות לו חטיפה, ואני מפחד ממנו? מיהו שאני אפחד ממנו?

ליבליך: אתה אומר עכשיו שכאשר אתה פנית לאולמרט, הוציאו ממך דברים שאולמרט ביקש ממך להגיד, ומה שאמרת זה הכל לא אמת, נכון? אתה הייתי אז תחת לחץ של שאטה. מה היה בשאטה?

פפה: הייתי פצוע, והיה לי חום, הייתי תפור, ובלגן היה איתי, אז עשיתי כל מה שעשיתי, כי לא תיארתי לי שזה יגיע פעם לבית־המישפט. אני לא ידעתי שזה יגיע. עכשיו זה מגיע, אני רוצה לומר את האמת. בשביל מה שבן־אדם חף־מפשע ייפגע?

אני, קרו לי כמה מיקרים פה בתיק

הזה. אני לא יודע איך זה קרה. אני ב־חיים שלי לא הודיתי. התיק הזה אני הודיתי, ואני קצת נפגעתי היות וגם הא־שימו אותי בחטיפת ילד, דבר שלא היה קיים, ולא נברא ולא היה דבר כזה. ועקב זה אני קיבלתי שש שנים. אז עם כל ה־בלגן הזה, שאני נכנסתי אז בתוכו, אמרו לי תגיד ככה, אמרתי ככה.

מה יש, אולמרט גם כן אמר (בשיחה שהוקלטה בכנסת) שיגיד לגאנדי שיהרגו אותו, למה הוא לא עושים לו מישפט?

השופטת: תראה, זה לא תיאטרון פה, תענה לשאלות!

„זה עורך־דין זה?"

השופטת: בסדר, אל תדבר כל־כך הרבה! תשמע טוב את השאלה, ותענה בקיצור, הבנת?

פפה: בסדר, אני עונה בקיצור!

ליבליך: העורך־דין שלך היה אלכ־סנדר רינון, נכון? זוכר דבר כזה?

פפה: נאמר ככה. זה עורך־דין של קרקעות. אני יודע איזה עורך־דין זה?

השופטת: אתה נתת לו יפוי־כוח לייצג אותך?

פפה: באמת שאני לא זוכר. אם יש שמה חתימה שלי, אז נתתי. אני לא זוכר. כל המישפט הזה בילבל את כל הזיכרון שלי.

ליבליך: לאחר שניתן פסק־הדין, אתה ביקשת את מר רינון שאתה רוצה לדבר עם עיתונאי, נכון?

פפה: אני ביקשתי ממר רינון?

ליבליך: כן.

פפה: אם מר רינון יגיד שאני ביקשתי לדבר עם עיתונאי, אני מוכן שיתנו לי שלוש שנים בית־סוהר, אם אני הזמנתי פעם עיתונאי בכל החיים שלי!

ליבליך: אז יש לך אותם.

פפה: מה יש לי?

ליבליך: יש לך את שלוש השנים!

פפה: אני יודע איך קוראים לו, זה עם הפיאות האלה?

■ ■ ■

ליבליך: עורך־הדין רינון בא יחד עם מר ולנטין מהארץ אליך, לבית־הכלא, אבל לולנטין לא נתנו להיכנס.

השופטת: הוא סיפר לך את זה?

פפה: לא, לא ידוע לי דבר כזה! הייתי מגרש את העורך־דין, אם הייתי יודע דבר כזה!

ליבליך: מר רינון פנה אליך, לפי עדותו כאן אתמול. הוא היה כאן אתמול. הוא אמר שאתה ביקשת ממנו שאתה רוצה לספר את הסיפור שלך לעיתונאי, מה שעשו לך, ואז, כשלא נתנו לעיתונאי להיכנס, אתה סיפרת לרינון ואמרת לו הנה זה מה שאני רוצה להעיד, תאמר את זה לעיתונאי, אני רוצה שיידעו את האמת.

פפה: זה האמת שלו, לא שלי.

ליבליך: אתה לא זוכר דבר כזה?

פפה: אני זוכר שלא היה דבר כזה.

■ ■ ■

השופטת: לא היה דבר כזה?

פפה: לא, לא, לא. הוא בא אלי כשאני

נתבע ולנטין
„הוא סיפר לי את תולדות חייו!"

הייתי בשאטה. כשישבתי חצי שנה ב־שאטה, פיתאום בלילה בא אלי בן־אדם, אומר לי „אני אבי," לא יודע מה שמו...

השופטת: ולנטין.

פפה: ולנטין, אני יודע?

השופטת: דיברת איתו?

פפה: בסדר, אני אדבר איתו, אני שמה עם ארבע הקירות, קראו לי, אבל אף פעם לא הזמנתי אותו.

השופטת: יפה, לא הזמנת אותו, הוא בא אליך, ראית אותו?

פפה: כן.

השופטת: על מה דיברת איתו?

פפה: סיפר לי את קורות חייו, אני יודע, דיברנו...

השופטת: הוא סיפר לך את קורות חייו?

פפה: כן, דיברתי איתו...

השופטת: אתה סיפרת לו את קורות חייך?

פפה: אני לא, אני סיפרתי לו רק דברים שנגעו לגופו של העניין. דברים שעניינו אותי.

השופטת: איזה דברים?

פפה: דברים על הבית־סוהר, על איך האסירים סובלים. סיפרתי לו על בן־אדם שהוא הולך למות, הכליות שלו, סובל מהכליות ועוד כל מיני דברים, ועל עיוות־דין שקורה לאנשים.

השופטת: רק על דברים שמתרחשים בתוך בית הסוהר? על דברים שמחוץ לבית־הסוהר לא דיברת איתו בכלל?

פפה: לא, אני חשבתי שיעזור קצת, היות ושמה יש אנשים שהם סובלים.

השופטת: רצית שהוא יעזור. טוב.

■ ■ ■

ליבליך: מר רוקנשטין, בזמן שעצרו אותך, כעבור יומיים, היה דיון בבית־המישפט. בבית־המישפט, כאשר אתה הו־פעת, עוד לפני שהיה לך עורך־דין, אתה אמרת, כאשר אתה הופעת לבד, אתה או־מר כך: „לי יש תמיד סכין קטן, כדי לקלף מנדרינית. הוא לא היה לי ביד אלא בגרב. הגעתי לפי בקשתו של בצלאל, יש בינינו כמה עניינים". עכשיו מר רוקנ־שטין...

פפה: זה נרשם בפרוטוקול של בית־המישפט, אז כנראה ששיקרתי.

השופטת: טוב.

„מכונת־האמת לא מגיבה"

השופטת: יש פה עוד דבר שאתה אמרת: „הקבלן התקשר אלי, ויש לי עדים שהוא מכיר אותי, וחייב לי כסף." ועוד: „הקבלן פיברק הכל, כי הוא חייב לי כסף." כך אמרת.

פפה: זה לא אמת. הוא לא חייב לי והוא לא מכיר אותי והוא לא שמע עלי ואני לא שמעתי עליו. אני מוכן להיבדק על זה במכונת־אמת!

ליבליך: מכונת האמת עליך לא מגי־בה. בגלל הבעיות שיש לך. נגיע לזה בסופו של דבר, עניין מכונת־האמת.

פפה: אני מוכן לקבל זריקת־אמת!

■ ■ ■

ליבליך: במישפט שלך (הסחיטה נגד בצלאל מיזרחי), לאחר שהודית ובא־כוח התביעה אמר מה שאמר לגבי העונש ש־צריך לתת לך, יש דברים שאתה אמרת. שאתה מתחיל ככה: „אני גם כן חלק מהציבור," כי התובעת טענה שצריך להגן על הציבור מפניך. „התובעת טענה שצריך להרחיק אותי מהציבור, גם לי צריך לתת הגנה. אם המתלונן — זה בצלאל מיזרחי – הלך והתייעץ עם אנשי העולם התחתון, האם על אדם כזה צריך להגן? האם ה־ציבור צריך להגן עליו, או צריך להרחיקו מהציבור?" מה זה, הדברים האלה שלך. אתה אומר בבית־המישפט שהמתלונן, מר מיזרחי, הוא בן־אדם שהתייעץ עם אנשי העולם התחתון בקשר אליך. ידעת שהוא התייעץ עם אנשים, לכן אתה אומר: מה אתם רוצים ממני, הוא כמוני, נכון?

פפה: אני שמעתי את הגירסה שלך, עכשיו אני רוצה לענות בגירסה שלי.

השופטת: בבקשה.

פפה: אני לא יודע, עורך־דין, או אני לא יודע איך קרה. אני הודיתי. אני קיבלתי זעזוע מזה. אני אף פעם לא הודיתי! ובסוף התברר לי שאני הודיתי על דבר שבחיים לא הייתי מודה עליו. כי זה לא אמת, ואין בהקלטה דבר כזה, על זה שניסיתי לחטוף (למיזרחי) ילד, כביכול.

פפה מובל בכבול למישפט
„אני מוכן לקבל זריקת־אמת!"

אז עכשיו אני הייתי מעוצבן עליו, ותפסתי אותו מכל מה שבא לי לפה.

אבל האמת היא, ואני אומר עוד הפעם, אין לי מושג מי הבן־אדם הזה, ויתכן שהוא הבן־אדם הכי ישר בעולם. אני לא יודע. אין לי מושג מיהו ומהו.

„מישהו יותר טוב ממני?"

ליבליך: אתה אומר אחר־כך, בהמ־שך הדברים: „עד היום היה כתוב עלי בעיתון, יש חקירה עלי וכו'. אם יש משהו שמסתתר מאחורי זה, ובית־המישפט לא יודע על כך, ואני לא יודע מה בית־המישפט יגיד, ומי יפצה אותי על כך."

אתה אומר ככה, שח"כ אולמרט חוקר: „אני יודע שיום אחד יתגלה משהו. אני כבר לא אהיה מעורב, ואם יש משהו שמסתתר מאחורי זה, ובית־המישפט לא יודע, ואני לא יודע מה בית־המישפט יר־גיש, ומי יפצה אותי על־כך." אתה אומר שהאיש הזה הוא לא יותר טוב ממני, ועכשיו חוקרים עליו, ואתם, כבוד השופ־טים. אתם עכשיו תתנו עלי עונש, ואחר־כך יתברר לכם מי זה מיזרחי, ואותי אי־אפשר יותר לפצות.

פפה: אתה אומר לי שהאיש הזה לא יותר טוב ממני? יש מישהו שיותר־טוב ממני?

ליבליך: אין!

השופטת: אחר כך מופיע שאם אדם מתייעץ עם עולם תחתון, לפני שמתייעץ עם אנשי מישטרה, סימן שיש בכך משהו. מאיפה לקחת את הדבר הזה, שהוא מתייעץ על העולם התחתון?

פפה: אני הייתי בכפר־יונה כל הזמן. כל הזמן צצו כתבות, עוד לפני שחלמתי על אולמרט, ולפני שדיברתי עם אף אחד. היו כתבות, כל מיני כתבות, ואני הסת־מכתי על הכתבות האלה. אני אספתי לי קופסה של בונבונייר̈ה מלאה כתבות, וכל פעם הייתי מצטט דברים מהכתבות. אבל אני אומר עוד הפעם אני לא מכיר את הבן־אדם הזה, וזה חרם לפגוע בבן־אדם חף מפשע.

השופטת: טוב.

■ ■ ■

ליבליך: אתה דיברת עם בצלאל מיזרחי כמה וכמה שיחות, בקשר לנושא של הסחיטה, כן? דיברת איתו בטלפון, אמת?

פפה: אני הורשעתי על זה.

ליבליך: הורשעת. השיחות שלך האלה, אתה ניהלת מן הבית שלך, נכון? לא מתא־טלפונים ציבורי, אלא מהבית, וכך גם תפסו אותך.

פפה: חלק מהבית.

ליבליך: יש בתיק הוכחות, ואני אביא אותן מחר, שהשיחות בינך לבינו התנהלו הרבה זמן. שיחה אחת היתה שעה שלמה, בין תשע לעשר בערב, שיחה אחרת היתה שלושת רבעי שעה. ניהלת איתו שיחות ארוכות, נכון?

פפה: כן. אני רוצה רק להביא לתשו־מת־לב של בית־המישפט הנכבד הזה. אם אני מכיר את בצלאל מיזרחי, אני יכול לדבר איתו שעה בטלפון? מה, הוא עשוי מאבן, ולא יזהה את הקול שלי?

ליבליך: אתה אמרת את זה, שאתה הכנסת לתוך השפופרת מין כיסוי כזה, איזה מיטפחת כזאת ספוגה עם משהו...

פפה: אני אמרתי דבר כזה?

ליבליך: כן, ואי־אפשר אז לזהות את הקול.

פפה: במטה הארצי יש מומחים כאלה גדולים, שיאמרו שזה הקול שלי?

השופטת: אמרת דבר כזה?

פפה: לא לא לא, לא אמרתי דבר כזה!

ליבליך: אתה היית בטוח שזה עניין בינך לבינו, והוא לא ילך למישטרה, נכון?

פפה: אני קיבלתי אותו בתור אובייקט, וזה הכל, ואין לי מושג עליו, שום דבר.

השופטת: אתה, כאשר עשית את זה, לא התכוונת שהוא ילך למישטרה?

פפה: מה זה?

השופטת: לא חשבת שהוא ילך למישטרה ויטמון לך פח?

פפה: יש מישהו שיכול להגיד את זה? שיכול לאשר את זה?

השופטת: חשבת כך? חשבת שהוא ילך למישטרה ושיתפסו אותך?

פפה: יש אפשרות! מה אני אגיד? מישהו משחק באש, יש סיכוי שהוא יישרף. משחק עם החתול, יש סיכוי שהיא תסרוט אותו.

השופטת: לא חשבת, כשטילפנת אליו כמה פעמים, שהמישטרה תתפוס אותך?

פפה: לא חשבתי? אני אגיד לך את האמת, כבוד השופטת, אני כל החיים שלי, כשהלכתי לעשות משהו, לא חשבתי על התוצאות. אם הייתי חושב, לא הייתי עושה שום דבר.

„זה נקרא עבריין?"

ליבליך: אתה, לדאבון הלב, היית עבריין שנים רבות לפני זה?

פפה: יש לי 15 תיקים. יש אנשים, יש להם 600 תיקים. זה נקרא עבריינים!

ליבליך: תסכים אתי, שכשאתה עושה שיחה טלפונית ארוכה, הסיכויים שלך להיתפס הם הרבה יותר גדולים מאשר אם זו שיחה קצרה? נכון, זה אתה יודע?

פפה: אתה שואל אותי בתור טלפון?

ליבליך: אני שואל אותך בתור טלפון.

השופטת: אדון ליבליך, באמת!

ליבליך: תודה. עכשיו תאמר לי, בבקשה, כאשר המישטרה באה, זו היתה בשבילך הפתעה גמורה, ולכן אתה אמרת להם מיד: מה אתם רוצים ממני, יש לכם גנב יותר גדול ממני.

פפה: פשוט מאד, לא היה לי נוח ללכת לבית־הסוהר.

■ ■ ■

ליבליך: לאחר שאתה נעצרת, היו איומים. חברים שלך איימו על מנטש, ואמרו לו שזה לא יעבור ככה, איך שתפסו את פפה בצורה כזאת...

פפה: אני רוצה להסביר לך משהו. אני אדם שאין לי חברים. אני אדם שבת־קופה האחרונה עבדתי בבשר, אני לא עבדתי בפשע, לא בגניבות. אני עבדתי רק בבשר. ומה שקרה לי זה טרגדיה, ואני משלם בשביל זה, הילדים שלי סובלים, ואני עומד להתגרש בחודש הבא, בגלל כל הסיפור הזה, ואין לי חברים, ושתעזבו אותי מכל הפנטזיות של המאפיות, וכל

(המשך בעמוד 42)

פפה בכניסה למישפט
„אני נולדתי משותק!"

(המשך מעמוד 41)
הדברים האלה! אין לי שום קשר עם אף אחד!

■ ■ ■

ליבליך: אתה פנית לעיתון הארץ, באמצעות עורך־הדין שלך, כדי שיבואו לעזור לך, לספר את הסיפור?
פפה: שככה הוא יחיה! אני לא פניתי אליו, ולא פניתי לאף אחד, ולמה סתם להעליל עלילות? הנה הוא נמצא פה (מצביע על אבי ולנטין, היושב ליד הפרקליט) ושהוא יגיד אם הוא לא בא מרצונו. ואם אני פעם דיברתי איתו, או שאני הבטחתי לו משהו. וגם כן, כשהוא הלך, אמרתי לו: אל תתלה בי תיקווה, אני לא מבטיח.
השופטת: אבל היית מוכן לדבר איתו?
פפה: הוא בא עם (לא ברור). אני יודע, מה אני אגיד לך, אמר שיביא לי ספרים, הביא לי ספרים, ואני באיקסים *. מה אני יעשה?
ליבליך: מתי הוא בא אליך בפעם ראשונה, מר רוקנשטין? נכון שזה היה לאחר העירעור שלך בעליון, לאחר שנדחה העירעור שלך בבית־המישפט העליון, והעניין היה סופי, אז בא אליך ולנטין?
פפה: אז בא מיספר אחר, אולמרט.
ליבליך: אבי ולנטין בא אחרי אולמרט נכון?
פפה: באו ביחד, או אחרי זה.

■ ■ ■

ליבליך: קיבלנו מהמישטרה את הרישום של השיחות הטלפוניות שהוקלטו (בפרשת נסיון־הסחיטה של פפה נגד בצלאל מיזרחי). היו שלוש שיחות טלפוניות שהוקלטו. בשיחה הראשונה, אני מפנה את תשומת־לבך לדברים שאתה אמרת בטלפון לבצלאל. אתה הצגת את עצמך כקצין־מישטרה שיש לך תיק, שבו יש חומר על חקירה עליו, ושאתה רוצה כסף תמורת סגירת התיק הזה. אתה אומר את זה למיזרחי: „אתה חי עם אנשים שהם רוצחים ושודדים, והם מסוגלים לכאלה דברים, אני לא מסוגל לזה." למה התכוונת, וזאת היא שיחה שהוקלטה, שאין ויכוח עליה.
פפה: אני לא אמרתי דבר כזה.
ליבליך: אתה לא אמרת לבצלאל שהוא חי עם אנשים שהם רוצחים ושודדים?
פפה: לא אמרתי, מפני שאני לא יודע עם מי הוא חי.
ליבליך: אתה אומר לו הלאה, בהמשך השיחה באותו דף: „אתה אצלנו מתואר בתור בן־אדם מאד־מאד מסוכן, שיש לך אנשים שמסוגלים לעשות בשבילך כל דבר, אתה מבין? ושאתה מנהל את הדברים האלה... בקיצור, מפה עד השמיים. אז מה עכשיו הביטחון שלי, שאתה גם כן לא תעשה לי תרגיל?" רק זה תסביר לי. אתה אומר לבצלאל בהקלטה הזו...
השופטת: הוא גם כאן אומר את זה, שהוא שמע עליו שהוא...
ליבליך: אתה שמעת עליו שיש לו קשר עם אנשים מהעולם התחתון.

* אגף מיוחד בכלא.

פפה: זה אתה אמרת.
ליבליך: אתה לא אמרת?
פפה: לא!

„אני אשכנזי!"

ליבליך: בהמשך השיחה אתה אומר לו מה שיש לך ביד. אתה אומר לו ככה: „שמע, יש בן־אדם באמריקה, שני אנשים באמריקה, אחד הוא גיסו של שרעבי, ואחד הוא מישהו אחר, סם קוראים לו. זה אני חושב לא נעים בשבילך מה שהם בילבלו. אם זה יופיע בעיתון או משהו כזה."
פפה: אני רוצה לומר שאם יש דבר כזה בהקלטה אני מודה בזה. אני לא אמרתי את זה!

■ ■ ■

ליבליך: שרעבי, אתה מכיר אותו משכונת־התיקווה?
פפה: לא מכיר דבר כזה!
ליבליך: אדוני, יש לו בשכונת־התיקווה, ברחוב אצ"ל, יש לו קלוב.
פפה: לא מכיר!
ליבליך: וכל אחד מכיר אותו.
פפה: אני אשכנזי, הוא תימני, אני יש לי חברים אשכנזים. אין לי חברים תימנים.
ליבליך: אתה לא יודע מי זה שרעבי?
פפה: לא.
ליבליך: מי זה סם בארצות־הברית, שבו אתה הפחדת את בצלאל?
פפה: מי זה סם?
ליבליך: כן.
פפה: זה שרצח את הששה אנשים.
ליבליך: זה בנו של סם. אולי זה באמת העניין? אולי מזה נולד השם? מר רוקנשטין, אתה מכיר בן־אדם ששמו סם בארצות־הברית?
פפה: לא!

„זה הכל לוקשים"

השופטת: על סמך מה אתה ניסית לשכנע (את מיזרחי) לשלם לך מיליון לירות? הרי היית צריך למכור לו משהו! אז מה הצלחת למכור לו?
פפה: כל זה ביח"ר אוסם, כבוד השופטת, זה הכל לוקשים, ואני משלם בשביל זה.
השופטת: זה בוודאי לוקשים. אבל איש כמו אדון מיזרחי, שאתה יודע שהוא קבלן וסוחר גדול, לא ישלם רבע מיליון לירות בלי שיתנו לו תמורה בשביל זה. אז אתה בוודאי הבטחת לו משהו. פה כתוב שאתה הבטחת לו עדויות של גיסו של שרעבי ושל סם. אתה אומר: לא אמרת דבר כזה. אז מה כן הבטחת לו? מה רצית למכור לו ברבע מיליון לירות?
פפה: ברבע מיליון?
השופטת: כן.
פפה: הם אמרו במיליון. ירד?
ליבליך: במיליון.
השופטת: רבע היה התשלום הראשון.

פפה: אה, רבע היה התשלום הראשון. אז אני רוצה פה משהו לומר. לי לא היה משהו להציע, לי לא היה משהו למכור, אני עשיתי תרמית ואני משלם בשביל התרמית הזו, אף אחד לא קיבל עוד שש שנים בשביל טלפון!
השופטת: זה נגמר, ואנחנו לא מטפלים בו. עכשיו אנחנו מדברים בתיק אחר, ואנחנו רוצים להבין בעד מה אדון מיזרחי היה מוכן לשלם מיליון לירות? אם אתה אומר שעניין האיום בקשר לילד שלו זה שקר, זה לא נכון, אז בעד מה הוא היה מוכן לשלם מיליון לירות?
פפה: עובדה שהוא לא שילם מיליון לירות.

„יהלום של מלכת אסתר"

ליבליך: בוא נתחיל מההתחלה. אתה, בדברים שאמרת, שעורך־הדין רינון אמר מפיך, יוצא ששוד התכשיטים של גילה לוי בוצע על־ידי שני עבריינים צעירים, שהתקשרו אתי, פפה, כדי שאני אעשה את התיווך. עזוב רגע את בצלאל, אין לזה שום קשר עם בצלאל.
השופטת: אתה יודע בכלל משהו על יהלומים? של גילה לוי?
פפה: אני נראה בתור אחד כזה שיודע, כבוד השופטת?
השופטת: אתה נראה בתור אחד כזה שיודע, אבל אולי אתה לא יודע.
פפה: כבוד השופטת, אני לא יודע ואין לי מושג על דבר כזה. יכול להיות שאמרתי את הדברים האלה. אני רציתי לנקום (במיזרחי), הוא שיגע אותי, עם פייג, אחרי שדיברתי איתו בטלפון וקיבלתי שש שנים.
ליבליך: מר פפה, אתה תיווכת בעניין יהלומי גילה לוי? פנו אליך שני אנשים לאחר שהם תפסו את התיק הזה, ואתה הלכת וחיפשת קונה ליהלומים אני אומר לך!
פפה: אתה אומר לי את זה?
ליבליך: אתה אומר שזה לא נכון. תגיד, נכון או לא?
פפה: אף פעם לא הייתי מתווך בשביל כאלה דברים. זה דבר אסור, זה דבר לא־חוקי.
ליבליך: אתה לא תיווכת ביהלומי גילה לוי?
פפה: מה פיתאום?
השופטת: גם לא פנו אליך וביקשו אותך, שמא אתה יודע מי יכול לקנות דברים כאלה?
פפה: כבוד השופטת, אם היו פונים אלי, הייתי הולך למישטרה! מה זה, יפנו אלי? אני בן־אדם שיש לי עסק, יש לי מיסעדה. מה זה יפנו אלי בכאלה דברים?

■ ■ ■

ליבליך: אתה פנית לחבר שלך, בשם שאול *...
פפה: זה הוכרז בתור מודיע של המישטרה! כולם יודעים.
ליבליך: אתה פנית אליו, כמו שאתה אומר, אחד הנסיונות למכור את היהלומים היה עם זה וזה, כפי שפפה מגדיר אותו. אתה אומר: לפפה היו באמת היהלומים באותה עת. הוא היה מוכן למכור אותם בעיסקה, אבל הוא הרגיש שהכינו לו מלכודת. לפפה היה יהלום לדוגמה, מתוך יהלומי גילה לוי, כדי לשכנע את הרוכשים שכדאי להם להשקיע את כספם, וכשהוא גילה שנכנס למלכודת, הוא בלע את היהלום.
פפה: היה לי יהלום של מלכת אסתר של פורים.
השופטת: בלעת יהלום אי פעם בחייך?
פפה: כבוד השופטת, אני רוצה להסביר. שאול זה מלשין של המישטרה. הם שתלו אותו עלי, כדי שיעביר אותי על דברים כאלה, ואני, אמת אגיד, אני נכנס לי בראש, יש פה שלוש מיליון לירות, אז רציתי לראות איך נראה שלוש מיליון לירות. זה כל הסיפור עם הבן־אדם הזה.
השופטת: כדי לראות את השלושה מיליון לירות, היה צריך לעשות משהו, נכון?
פפה: לא היה לי שום דבר. יהלומים, והוא לא ראה אצלי שום יהלומים.
השופטת: נכון, אבל הוא שאל אותך: אם אתה יכול למכור...

* שם בדוי. השם האמיתי נאסר לפירסום.

פפה: אני יכול להגיד לו שאני יכול למכור.
השופטת: אז אמרת לו?
פפה: אז אמרתי לו, כן. אני אמרתי הרבה דברים.
ליבליך: אתה הלכת. הוא אמר שיש לו יהלומן, שמוכן לקנות את היהלומים, ואתה דרשת שני מיליון לירות, והוא אמר לך: יש במלון הילטון, יש שמה יהלומן עם שני מיליון לירות, ואתה צריך להביא את היהלומים. ואתם הלכתם יחד למלון הילטון בערב מסויים.
פפה: כן, אבל זה מישטרה היה. אני ראיתי יותר מדי זוגות במכוניות. אמרתי לו: בוא נלך מפה.
ליבליך: זה אחר כך. אחר כך הלכתם לשרתון, כי הוא אמר לך זה לא בהילטון, זה ישנו בשרתון.
פפה: נכון.
ליבליך: באתם לשרתון, עליתם למעלה, היה שם חדר, והסיסמה היתה ג'וני ווקר.
פפה: חדר 53.
ליבליך: פתחתם את הדלת, ומצאת בפנים שני בחורים צעירים.
פפה: אחד מהם זיהיתי.
ליבליך: זיהית אותו מייד?
פפה: זה טרוריסט, בולשת, היה איתי בבית־ההבראה בטבריה. כלא מול כלא.
ליבליך: ואז הבנת שעושים לך אמבוש, נכון?
פפה: הבנתי שעשו לי.
ליבליך: ואז יצאת מזה יפה מאד.
פפה: לא יצאתי מזה.
ליבליך: ביקשת לראות את הכסף, נכון?
פפה: כן.
ליבליך: ראית מיזוודה עם כסף נכון?
פפה: לא עוד לא ראיתי.

■ ■ ■

פפה: כבוד השופטת, יש פה דברים שבאמת יכול להיות שאני אמרתי, אבל לא כל הדברים. יש דברים שאני בטוח שלא אמרתי.
השופטת: יש כאלה שאתה בטוח שכן אמרת? אתה יכול לקרוא את זה ולהגיד לנו מה?
פפה: אני אגיד לך, מר רינון קורא אגתה כריסטי.

„למה שאוכל עוגה?"

פפה: כל הדברים האלה ששם לי אותם בפה ח"כ אולמרט, בא לי עם (לא ברור), ואומר לי תגיד לי ככה.
השופטת: מה זה הוא שם לך אותם בפה? אתה אמרת אותם?
פפה: לא אמרתי, לא לא, אני לא אמרתי, אבל הוא המציא אותם.
השופטת: אתה חזרת אחריהם, אחרי שהוא המציא אותם?
פפה: דיברתי איתו על זה, השתלבתי איתו בשיחה. כשהוא דיבר אתי, אבל אני לא המצאתי פה שום דבר. פה מה שכתוב, אני לא המצאתי מזה שום דבר. אני אומר את זה בשבועה, אני לא הבאתי שום דבר מהדברים, ובמיוחד מה שרינון אומר, זה המציא את כל הסיפורים האלה. אלכסנדר רינון, אני אמרתי לו כאלה דברים?
השופטת: טוב בסדר.
פפה: זה שקר זה! אולי נתנו לו מיליון לירות!
ליבליך: למה רק מיליון? יש מיזוודות עם שלושה מיליון, עם אבקה...
פפה: זה קשה לקחת. יש אבקה.
השופטת: אני מציעה שתסיים את החקירה הזאת.
ליבליך: אתה קיבלת את העונש, הגשת עירעור. איך הגיע אליך העניין שאתה באת והוקלטת, ודיברת עם ניצב קדמי, ועם יעקב נחמיאס. איך זה הגיע אליך?
פפה: אני אגיד לך איך הגיע. היתה איזה כתבה, כתב או הארץ או מעריב, כתב דבר שניסו להתנקש בי ברמלה. יש לי את הכתבה הזו, אפשר להביא אותה.
השופטת: ואז מה היה?
ליבליך: היתה אבקה.
פפה: אבקה, כן.
השופטת: איפה היתה האבקה, על הכסף?
פפה: לא יודע מאיפה. אני מפחד מהאבקה. פעם הדביקו לי. גם כן אבקה כזו, גירד לי איזה שלושה חודשים. אז

ראיתי את האבקה הזו, אמרתי לו: תסגור את המיזוודה!

השופטת: פחדת שזה יגרד אותך? או שזה יהיה סימן־זיהוי?

פפה: לא רציתי.

השופטת: כשראית את האבקה, הבנת שזה מלכודת?

פפה: כן.

ליבליך: ואז אתה אמרת, בחכמה: תראו, אני עכשיו הולך לדבר עם האנשים, אני אין לי שום יהלום.

פפה: שיתנו לי לצאת. פחדתי שלא יתנו לי לצאת.

ליבליך: ואז אתה ירדת למטה, עם האיש הזה?

פפה: בריצה ירדתי למטה!

ליבליך: ואז אמרת: שאול, שמת לי אמבוש! נכון?

פפה: סך הכל אמרתי לו שיכסה את ההוצאות.

„סיפורי אגאתה כריסטי"

ליבליך: לאחר זאת אתה פנית והצעת את היהלומים האלה לגומדי, ומכרת לו אותם?

פפה: חס וחלילה! לא הכרתי, לא דיברתי. אין דבר כזה, לא קיים דבר כזה, אני מוכן להיבדק במכונות־אמת שוב פעם, וגם בהיפנוזה, וגם בזריקת־אמת!

ליבליך: את זה מה שרוצה מישהו אחר שמה *. זה נקרא בדיקה משולשת, נכון?

השופטת: אדון ליבליך, אתה באמת נסחב אחרי מה שהוא מושך אותך.

ליבליך: כבודה צודקת.

תאמר לי בבקשה. לאחר זאת היה לך קשר עם גנבי היהלומים?

פפה: חס וחלילה, אני לא מתעסק עם זה.

■ ■ ■

השופטת: אילו היית רואה את ה־שלושה מיליון לירות, אולי היית עושה מאמץ למצוא קשר ליהלומים, לא? אמרת שאתה רוצה לראות, אבל זה לא רק בשביל לראות, כדי להשיג אותם, לא? חשבת, נראה אולי אתה יכול לעשות עסק...

פפה: עם חמישים, עם מאה בולשת שמה מסביב?

ליבליך: לא, לא, בלי הבולשת, אילו זה לא היה בולשת. אני מבין אותך, עזוב רגע עניין הבולשת, כשאתה הלכת לשם אתה לא חשבת שתהיה בולשת, כי אתה האמנת בשאול.

פפה: אני חשבתי זה סוחרים.

ליבליך: אז אם היו באים הסוחרים, מראים לך, הנה יש שני מיליון לירות, מוכנים לשלם בשביל היהלומים של גילה לוי שני מיליון לירות, מה היית עושה?

פפה: אם הייתי בא לאחד כזה, אז אם הוא בא למטרה כזו, בן־אדם לא־ישר. אם הוא לא ישר, אז אולי הייתי עוזר לו להיפטר מחלק מהכסף.

ליבליך: מחלק מהכסף? ומה עם ה־יתר?

פפה: לא יודע.

ליבליך: האם לא נכון שאתה אז היית הולך ומחפש מי הם הגנבים?

פפה: מה זה?

ליבליך: מחפש את הגנבים, כדי לספק את הסחורה?

פפה: כל הסיפור הזה היה בדוי, כמו הסיפור עם בצלאל מיזרחי היה בדוי.

■ ■ ■

ליבליך: אתה סיפרת לעורך־דין ריי־נון: המשא־ומתן בקשר ל־11 מיליון ה־לירות. גומדי הציע חמישה מיליון לירות בשלב ראשון. עכשיו אתה אומר ככה: המשא־ומתן היה בדירה של איש־ביטחון, כנראה עורך־דין, בסביבות רחוב פלורנ־טין. האנשים שדנו היו שם שלושה ימים רצופים, או יותר, אבל לא יצאו משם עד שהעיסקה יצאה לפועל. האיש שהיה בעל הדירה העמיד אותה לרשותם. הביאו את הכסף בדולרים. בצלאל הביא את הכסף. מה אתה אומר על הדבר הזה?

פפה: זה רינון אמר, אני לא אמרתי דבר כזה.

ליבליך: רינון סיפר כאן...

פפה: אני מצהיר, אני נשבעתי פה, לא אמרתי דבר כזה, ולא קיים דבר כזה.

ליבליך: אם אדון רינון היה פה אתמול והעיד...

* אסיר מסויים, שנדון למאסר־עולם תובע מזה זמן רב לעבור בדיקה כזאת כדי להוכיח את חפותו.

פפה: שיבוא גם מחר.

ליבליך: והעיד שאתה אמרת לו לספר זאת לאבי ולנטין. אתה יכול לומר, מר רוקנשטיין, שאתה באמת סיפרת את זה לרינון, אבל היו לך סיבות בשביל לספר סיפור שהוא לא נכון, והסיפור איננו נכון. כשאתה אומר שאתה בכלל לא אמרת לו, זה דברים אחרים. לכן אני מזמין אותך לנמר עכשיו שמה שרינון אמר, אני אמר־תי לו. אבל זה היה שקר, כמו שקרים אחרים שאתה אמרת כבר שסיפרת.

פפה: אני מכיר אנשים מכובדים מ־רינון, הרבה יותר מכובדים ממנו, ששיקרו במקום הזה.

ליבליך: נלך הלאה.

פפה: אני נבדקתי על זה במכונת־אמת גם.

ליבליך: לא על זה.

פפה: גם על זה.

פפה: אז קרא לי מנהל בית־הסוהר, יותר נכון קצין־ביטחון של הבית־סוהר, ואחר כך המנהל, אז אמרו לי: אנחנו שמענו כל מיני רינונים, כל מיני זה. אז אמרתי לו: אני לא יודע שום דבר. אומר לי: יש אנשים. אמרתי לו: אני לא יודע דברים כאלה. לא שמעתי דברים כאלה. אמר לי: אנחנו הולכים לשים אותך באגף אחר. שם אותי באגף אחר, ובאגף זה לא היה לי טוב, אז אני רציתי לעבור מהבית־סוהר, בגלל האגף הזה. אז כתבתי מיכתב לאדון אולמרט. למה שהוא מזמן רצה להסתכל עלי, ואני לא הסתכלתי.

השופטת: ואז הוא בא.

פפה: היה לי רע, הייתי באיקסים גם, וכל זה. אז הוא קרא לי לירושלים, ובירו־שלים הוא לא בא לעזור לי. הוא בא עם פוסטרים. הוא אומר לי: תגיד לי זה, תגיד לי זה, ותגיד לי זה.־אני התערבתי איתו בשיחה. יכול להיות שאני אמרתי לו דברים שלא הייתי צריך להגיד לו, אבל היוזמה היתה ממנו, לא היתה ממני.

השופטת: כשאתה אומר שהשתלבת איתו בשיחה, סיפרת לו סיפורים מהדמיון שלך, או מה שסיפרת לו היה נכון?

פפה: אני לא סיפרתי אפילו סיפורים מהדמיון שלי. עובדה שגם לו יש סיפור, יש לו גם כן דמיון מפותח. הוא דיבר איתי, ואני עניתי לו, ועובדה שגם הקליטו אותו בכנסת, אז בנוסח הזה הוא דיבר איתי. זה הכל. הוא יוצא מהרעיון של כל הסיפו־רים האלה. אני יודע מה אלה עושים? אני מכיר בכלל את האנשים האלה?

השופטת: אתה מדבר יותר מדי!

פפה: אני מנסה להסביר. מעלילים עלי, כבוד השופטת, את צריכה לעזור לי!

השופטת: לא מעלילים עליך שום דבר.

פפה: מעלילים עלי כל מיני דברים ש־אני לא אמרתי.

השופטת: אתה אומר דברים, ואחר כך אתה אומר...

פפה: כבוד השופטת, את שמעת את הקול? אני מבקש שתשמעי את הקול של ההקלטה. תראי אם זה הקול שלי!

השופטת: טוב בסדר.

פפה: למה שאני אוכל עוגה שלא עשיתי.

■ ■ ■

ליבליך: אתה בדצמבר 76', כתוצאה מהפגישה הזאת שהיתה לך עם מר אולמרט, אתה היית בירושלים במישטרה, בנוכחות אולמרט, דיברת עם ניצב יעקב קדמי, ועם סגן ניצב יעקב נחמיאס.

פפה: זה נכון. כן.

השופטת: סיפרת להם דברים נכונים או לא נכונים?

פפה: אני ביקשתי מהם שיעבירו אותי מהבית־סוהר. הם טענו שהגיע אליהם מידע שרוצים להתנקש בחיים שלי, אז אמרתי להם: תעביר אותי לבאר־שבע, יש לי שמה חברים. אז התחילו לספר לי כל מיני סי־פורים, אז השתלבתי איתם בסיפורים. אני לא יזמתי כלום.

השופטת: כשאתה אומר „השתלבתי אתם בשיחה", מה פירוש הדבר?

פפה: אז אני אגיד לך מה פירוש. הת־חילו לדבר אתי על כל מיני דברים שהם נוגעים לאנשים שאני לא מכיר אותם, ולא הכרתי אותם עד אז, והתחלנו לדבר כו־לנו ביחד. אני לא הבאתי את הדברים ה־אלה, עוד הפעם אני אומר אני לא יזמתי את הדברים האלה.

אחר כך כשבאתי עוד הפעם זה כבר היה סיפור לגמרי לגמרי אחר, שאני הייתי בשאטה, ואני הייתי פצוע, ואני כתבתי מיכתב לאולמרט שיעביר אותי, כי אני שמה נחנקתי, אני סובל מאסטמה גם. וקשה לי לנשום, והייתי שמה שישה חודשים, שישה חודשים הייתי באיקסים, וביקשתי ממנו שיעביר אותי. אז הוא קרא לי לחקי־רות, במקום להעביר אותי. כל מיני סי־פורים. יתכן שאני טעיתי והתחלתי לפט־פט, לדבר איתו על מה שהוא חוקר אותי, אבל אני אומר מהדוכן הזה, שום דבר לא אמת, לא היו דברים מעולם. אני מוכן להישבע הן צדק בכותל — אין אמת בדברים, לא מכיר את האנשים.

השופטת: אז איך אנחנו נדע מתי אתה מדבר אמת?

פפה: אני אגיד לך!

השופטת: כל פעם, כשאתה אומר משהו, אחרי זה אתה בא ואומר שמה ש־אמרתי לא היה אמת.

פפה: זה לא נכון!

השופטת: למה אני צריכה לחשוב שהיום זה אמת?

פפה: אם היה אמת, אני הייתי אומר את הכל. היות שאני יושב שש שנים. אם היה לי בדמיון ספק הכי קטן שהבן אדם הזה (מיזרחי) הוא לא בן־אדם ישר, ויש דברים בגו, לא הייתי מפחד מאף אחד.

השופטת: עכשיו יש לו תעודת־יושר ממך, עכשיו הוא בטח יהיה מאושר.

פפה: איזה מאושר? אני אין לי איתו שום דבר, מה זה מאושר, מה יש לי איתו?

ליבליך: אני רוצה להבין עכשיו...

השופטת: אדון ליבליך, אני באמת לא רואה את הטעם. תן לאיש הזה לחזור לרמלה.

פפה: אני לא ברמלה, אני באשקלון.

„סכין בשביל פשפשים"

ליבליך: אמרת בהקלטה: „אני באתי עם כלי (אתה מתכוון לפגישה עם בצל־אל). באתי עם כלי, למה שהוא גם כן תמיד הולך עם אקדח."

פפה: אני לא הולך עם אקדחים!

השופטת: לך אין אקדח?

פפה: זה סעיף עשר שנים! לא נגעתי באקדח!

השופטת: אולי התכוונת להגיד סכין, זה גם כן כלי.

פפה: היה לי סכין בשביל פישפשים. סכין כזה היה לי. מה, היה לי סכין?

ליבליך: תראה מה שיש פה בהקלטה. פה יש דבר מאד מעניין. „קרה מה ש־עשיתי, אבל זה דבר שלא חלמתי בחלום שיביא מישטרה..."

פפה: לא נכון!

ליבליך: „דיברתי מהבית שלי. אני עבריין ולא עושה טעויות כאלה. אף פעם לא עשיתי. יחסית לעבר שלי ולתקופה שאני בפשע, לא יושב הרבה, כך שאני לא טיפש כזה. הייתי חייב להיות דברים נסתרים." זה נכון או לא שאמרת שאתה לא חלמת שיביא מישטרה, שאתה דיברת בבית שלך. אמרת את זה?

פפה: לא. לא אמרתי ואני אגיד לך גם למה לא אמרתי את זה. אתה אומר שאני לא חלמתי על זה שיביא מישטרה, וכל הדברים האלה. כדי שתהיה לי איזה דעה מסויימת על האדם הזה, אני צריך לפחות להכיר אותו, פעם אחת לפחות, אי־זה פגישה איתו. אני אומר לך: לא שמעתי עליו, ולא מכיר אותו, ולא יודע עליו שום דבר.

השופטת: טוב. אפילו אם לא היית נפגש איתו, אילו חשבת שהוא יביא את המישטרה, אז לא היית עושה איתו את הדבר הזה, נכון?

פפה: לא חשבתי שהוא יביא את ה־מישטרה? כבוד השופטת, זה נכון! כל אחד שעושה עבודת־פשע, לא חושב שה־מישטרה תתפוס אותו.

■ ■ ■

ליבליך: אתה, בשבועיים לפני שבת־פסת, ראו אותך כמה וכמה פעמים יושב עם רחמים אהרוני בשכונת התקווה, ב־כרם, סליחה.

פפה: חס וחלילה!

ליבליך: לא נפגשת איתו?

פפה: הוא ברמה גבוהה, הוא לא יושב עם אנשים כמוני!

ליבליך: כשאתה בא למקום (בגני ה־תערוכה), איפה שתפסו אותך, היתה מכו־ניה סגורה, עומדת בחושך. לפי מה ש־ראית, ישב אדם אחד ליד ההגה, ואתה חשבת שזה בצלאל, נכון?

פפה: אמת.

ליבליך: ניגשת, פתחת את הדלת, ו־נדלק האור בפנים.

פפה: כן.

ליבליך: איך ידעת שזה לא בצלאל, אם אתה אומר כאן, בשבועה, שאתה לא היכרת את בצלאל קודם?

פפה: למה בצלאל, דיברנו שיבוא לבד, ושם היו ארבעה אנשים...

ליבליך: לא חשוב.

פפה: זה חשוב! מה לא חשוב?

ליבליך: נדלק האור, ראית את בצלאל, וברחת.

פפה: אני באתי לשמה, וראיתי שוכ־בים על הריצפה והצדדים, וראיתי שמה איזה בן־אדם שחור, יותר מדי שחור, על ההגה.

מארב בלילה

לפני כן שמע בית־המישפט עדויות על נסיבות מעצרו של פפה רוקנשטיין במיג־רשי התערוכה בצפון תל־אביב. סמל רא־שון שלמה שליט העיד על המארב, שהו־צב על־ידי המישטרה אחרי שבצלאל מיז־רחי התלונן על נסיון־סחיטה.

(חקירת עורך־הדין ליבליך):

שליט: אני שכבתי במארב כשלושה מטר מהמכונית, והמתנו לאדם. עוד לא ידענו שזה רוקנשטין. המתנו לאדם ש־תבע מיליון לירות מהקבלן בצלאל מיז־רחי.

השופטת: כן.

שליט: בסמוך לחצות הגיע אדם. ראיתי שהגיע אדם בסמוך למכונית, הל־ביש על עצמו כובע־גרב וכפפות לבנות. הוא ניגש לעבר המכונית, ניסה לפתוח אותה מצד הנהג, לא הצליח, ניגש לצד השני, ואז הוא הצליח לפתוח את הדלת של המכונית.

השופטת: היה מישהו במכונית?

שליט: כן, במכונית ישב, בתא־הנהג, אדם, שוטר, סמל־ראשון במישטרה ש־דמה מבחינה חיצונית לקבלן, בעל־תל־תלים.

ברגע שהוא פתח את הדלת, הוא ראה אור בפנים, ואז הוא ראה שזה לא הקב־לן, אלא יושב מישהו אחר, והוא התחיל לברוח.

רדפנו אחריו, היו מיספר שוטרים ב־מקום, עצרנו אותו לאחר כעשרים מטר, והוא נכבל. מייד הורד מעליו כובע־הגרב ואז נוכחנו לדעת שזה מיכה רוקנשטין.

הוא נלקח מייד הצידה, מחשש שיש עוד שותפים במקום יחד איתו. אני ועוד שוטר שמרנו עליו.

איך שהוא נעצר והובא ליחידה, כש־הוא היה בצד, הוא אמר לי: „הפעם נת־פסתי, מה אני אקבל? עשרים שנה? אתם מתעסקים עם גנב גדול יותר ממני! אני מכרתי לו דברים!" זה מה שהוא אמר, בעת שהוא הועבר הצידה.

כספי: לגבי שני הקטעים האחרונים, Hearsay (עדות שמיעה).

השופטת: טוב.

שליט: והוא נלקח למטה מחוז תל־אביב, ושם נמשכה חקירה לגביו.

השופטת: אולי אתה יכול לספר קצת יותר, איך זה קרה ששמתם את המארב הזה שם?

שליט: אני הייתי במיחלק, גמרתי את העבודה...

(המשך בעמוד 50)

פפה מצולם במישפט „בתור טלפון?"

החלה ההרשמה לתחרות

מלכת המים 78'

מטעם העולם הזה

מלכת
המים
1977
תלי ביינר

בחסות
דובק

דובק בע"מ

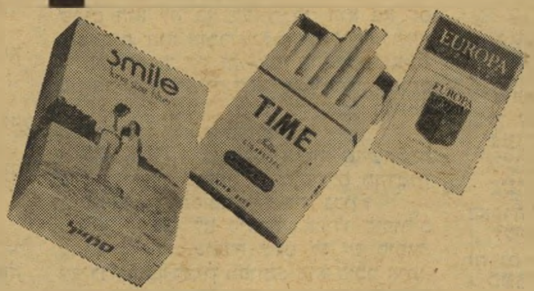

יצרני
סיגריות
איכות
למעלה
מ־40 שנה

בשיתוף מנכ"ל חברת דירות גינדי - אברהם גינדי

מלכת המים 1978

חצעד בקבקבי Gali-ba יצרנים סנדלים
ונעלים לנשים גברים ונוער בעיצוב ספורטיבי חדיש ובלעדי

תאופר
בתכשירי
MARY QUANT

תטפל בשערה
בתכשירי חברת
WELLA

תזכה בהנחה של
30.000 ל"י
ברכישת דירה
בבנייני
אברהם גינדי

א.גינדי

תלבש בגדי־ים
וחוף של גוטקס

GOTTEX

תופיע במיטב הדגמים
של יצרני האופנה

MB

מועמדות המעוניינות להשתתף מוזמנות לבוא למלון „ר מ ד ה", רחוב הירקון 121 ת"א ; ביום חמישי 29.6.78 בשעה חמש אחר־הצהריים, לראיון עם ועדת הקבלה.

הדרכת המועמדות בהליכה וביטחון במה: לאה פלטשר ● טיפול בשיער: אמן התיסרוקות ג'ימי ● הכנת הכתרים: רחל גרא ● אירגון והפקה: מירי זכרוני, רפי זכרוני ●

שידור

צל"ש

לכתב הכלכלי של הטלוויזיה, **אבי אנג'ה**, עבור כתבתו במבט (יום חמישי 14.6) על תעשיית הסוכר בישראל. אנג'ל גילה כי המדינה מסבסדת בסכומים עצומים את הסוכר המייוצר בארץ, וזאת בשעה שאפשר לקנות סוכר במחיר נמוך הרבה יותר בחוץ־לארץ.

אנג'ל שלף מארכיון הטלוויזיה ראיון, שהוא ערך לפני כשנה עם שר־התעשייה־המיסחר־והתיירות, **יגאל הורביץ**, שבו הצהיר הורביץ כי מפעלים בלתי־ריווחיים יסגרו. הוא בא לראיין עתה את הורביץ, שהתכחש לראיון המצולם מלפני שנה. בין השניים התנהלו חילופי־דברים חריפים, בהרמת קול, שצולמו. את הראיון הזה לא יכול היה אנג'ל לפרסם, מפאת כבודו של השר, והוא הסתפק בדברי פרשנות ובראיון הישן.

האיומים של בראל

רבים בבניין הטלוויזיה שואלים מדוע מתעלמת הנהלת רשות־השידור מפירסומי העולם הזה (2126) על מנהל הטלוויזיה בערבית **יוסף בראל**. הפרופסור **ראובן ירון** עדיין לא הגיב כלל על פירסומים אלה, וכן לא מנכ"ל הרשות, **יצחק ליבני**. השניים החליטו על מדיניות של שתיקה, כשהם מסתמכים על כך שענייני בראל נמצאים בחקירת המישטרה ופרקליטות־המדינה.

בעוד אלה שותקים, זכו גילויי העולם הזה להד רחב בציבור ובעיתונות. הטלוויזיה הירדנית שידרה בסוף השבוע שעבר את מרבית החומר שהופיע בהעולם הזה, תוך ציון שמו של העיתון. לא כך נהגה ח"כ **חייקה גרוסמן** ממפ"ם, שהעלתה את הגילויים כהצעה דחופה לסדר־היום של הכנסת, כאילו היו אלה גילויים שלה, ולא של העולם הזה.

ועד־העובדים, בראשותו של **אלי ינאי־יאדן**, התכנס בסוף השבוע שעבר כדי להביע תמיכה בבראל. כל תומכי בראל הופיעו לכנס, ואילו מתנגדיו, בראשותו של מנהל מחלקת התוכניות **סלים פתאח**, החרימו אותו. כן הופיעו לכנס העובדים מנכ"ל הרשות, ליבני, וסגנו **שלמה עבאדי**. בראל הודיע כי הוא הגיש תביעה מישפטית נגד העולם הזה, באמצעות עורך־הדין **שלמה תוסיה־כהן**, אולם תביעה כזו לא הוגשה עד עתה.

הסיבה לתמיכה המוסווית, שנותנים

סמנכ"ל עבאדי
לפטר!

ירון וליבני לבראל, טמונה באיום שהוא שלח, בדרכים עקיפות, אומנם, אך בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים. בראל מודיע כי אם הוא יושעה מעבודתו עד לסיום החקירה נגדו, הוא ישבית את שידורי הטלוויזיה בערבית. כינוס העובדים המסורים לבראל בא לחזק איום זה.

מפטרים את הצודק

סמנכ"ל רשות־השידור **שלמה עבאדי** יצא להגנתו של מנהל הטלוויזיה בערבית, **יוסף בראל**, ועומד לפטר בימים הקרובים את סגן דובר רשות־השידור, **עזרא יחזקאל**.

לטענת עבאדי עומד יחזקאל מאחרי הפירסומים נגד בראל. עבאדי אף טוען כי יחזקאל היה זה שהיפנה תשומת־ליבם של חברי־כנסת ושל יועץ ראש־הממשלה לענייני ערבים, **יוסף שרון**, לשחיתויות של בראל, כשהוא מספק להם מיסמכים.

יחזקאל טוען, כי כאזרח מסור חובה עליו להפנות תשומת־לב השילטונות למעשי־שחיתות, וכי אין מעשיו אלה פוגעים בעבודתו ברשות־השידור, ואינם נעשים על חשבון זמנה. גם דובר הרשות, **משה עמירב**, שהוא הבוס הישיר של יחזקאל, טען כי עבודתו של יחזקאל נעשית ללא דופי. אולם עבאדי החליט כי על יחזקאל ללכת.

הסקופ שלא שודר

לאחרונה נפל בידיו של כתב הטלוויזיה **אליעזר** („גיזר") **יערי** סקופ שאילו היה מתפרסם, היה מזעזע את הארץ כולה.

המדובר הוא בפרשה, שאינה נופלת מפרשת פרופיומו הידועה בבריטניה, הן באופיה והן בחשיבות האישים המעורבים בה.

מערכת־החדשות החליטה לא לפרסם את הסיפור של יערי. הגיב על כך מנהל המחלקה **חיים יבין**: „החלטנו לא לפרסם, כי לא היו די ראיות לכך."

הסמנכ"ל לא מאמין

למבקרת

סיכסוך־העבודה, שעליו הכריזו עובדי־החוץ של הטלוויזיה (שלושה ימי־השביתה),

כתב גורן
להצטרף!

פגע בצורה קשה הן במהדורות החדשות, הן בהשבוע יומן־אירועים, הן בהפקות לטווח ארוך.

עובדי־החוץ, אותם שאינם עובדי רשות־השידור אלא המקבלים שכר עבור כל עבודה שהם עושים, מקבלים לכל הדעות משכורות־רעב. הם הגישו תביעות, המגיעות לכלל תוספת של 120 אחוזים. במיסגרת המשא־ומתן היתה רשות־השידור מוכנה להעלות את שכרם ב־70 אחוזים, אולם העובדים לא הסתפקו בכך.

הם הציעו כי בסיכסוך בינם לבין רשות־השידור ייקבע בורר, כשכל צד מתחייב לקבל את החלטתו. סמנכ"ל הרשות לענייני מינהל וכספים, **שלמה עבאדי**, ביקש מהם הצעות לבורר והם הציעו את מבקרת רשות־השידור **רומא אבישי**. עבאדי אמר להם: „זה לא כדאי לכם, היא עובדת שלי, ויש סכנה שהיא לא תהיה אובייקטיבית." אך העובדים אמרו כי הם סומכים על יושרה האישי של אבישי.

אז הודיע עבאדי כי אינו מוכן לבורר, אפילו אם זאת רומא אבישי, והסיכסוך יימשך וימשיך לפגוע בצופים.

האפלייה עלתה כסף

אחת האטראקציות בתערוכה ישראל זה אתה היא קיר־הטלוויזיות, שעליו מותקנים 16 מקלטי טלוויזיה בגדלים שונים, המעבירים שידורי־צבע מתחנת עמק־האלה, הקולטת את הלוויין. השידורים בתערוכה מקיפים את כל החומר המגיע בלוויין, שעות רבות מדי יום ביומו, כולל חדשות, סרטים עלילתיים וסרטי־תעודה.

המארגנים התקינו במקום אנטנה גדולה, שהיתה צריכה לקלוט את השידורים מעמק־האלה, אולם אנשי מישרד־התיקשורת התנגדו להעברתם באוויר. לדברי פקידי הממשלה, יוכלו תושבי רמת־אביב ומעוז־אביב, הסמוכים ליריד, לקלוט אף הם את השידורים, „וזו אפלייה ביחס לשאר בעלי המקלטים, בכל רחבי הארץ."

בעיקבות התנגדות זו הוצא סכום של עשרות אלפי לירות, כדי לחבר כל אחד מ־16 המקלטים בחיבור קווי לעמק האלה, שליד ירושלים.

שתיקה עם שחר

יושב־ראש הוועד המנהל של רשות־השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, רגיש ביותר לכל מה שנכתב עליו בעיתונות, ולא בכדי. התבטאויות שונות של ירון עוררו עליו את זעם העיתונאים, כשם שעוררו עליו את זעם העובדים ברדיו ובטלוויזיה.

ירון היה נוהג „לקרוא לסדר" כל עיתונאי שכתב עליו דברים שלא היו לרוחו, ואף להתלונן בפני עורך־העיתון על כך שהכתב לא ביקש ממנו תגובה לפני הפירסום.

בין היתר הודיע ירון לכתבים כי הם יכולים להתקשר לביתו בכל יום, מ־5 בבוקר ועד 11 בלילה.

אולם כאשר פונים כתבים אל ירון, כדי לראיין אותו או כדי לנהל עימו שיחת־רקע, הוא מסרב. טענתו: „אינני רוצה להופיע בעיתונים."

תקלות קטנות

שתי פרשיות בלתי־נעימות של חדירה לתחום הזולת העסיקו את מחלקת־החדשות בשבוע שעבר. האחת היתה „תקל" בין הכתב לענייני מפלגות, **דן רביב**, לבין הכתב הפרלמנטרי, **נחמן שי**.

ביום השישי שעבר הוטל על רביב לראיין כמה חברי־כנסת, בנוגע לתשוכות שעל ישראל לתת לארצות־הברית. על רביב הוטלה המשימה משום שהוא תל־אביבי, וחברי הכנסת הללו גרים בתל־אביב.

שי נפגע מכך, טען כי כל מה שנוגע לכנסת הוא בתחום עיסוקו. שי אף אמר כי הוא מוכן לרדת לשם כך לתל־אביב, ונקבע כי בעתיד כך יהיה.

החדירה השנייה היא בתחום התרבות והאמנות. **שאול שירן**, איש מערכת קלעים, מבקש להיכנס למערכת החדשות, לאחר שעזב את קלעים. הוא פנה אל **חיים יבין**, אך כשראה שלפנייה זו אין תוצאות, הוא פנה אל **יצחק רועה**, שעימו עבד שירן בשעת שרועה הגיש את קלעים. ואומנם שתי כתבות שלו על סרטים, הופיעו בשבוע החולף בכימטט חצות. **עמוס ארבל**, הכתב הקבוע של החדשות בנושאים אלה, עדיין לא הגיב על כך, אם כי יש הטוענים כי בשיחות פרטיות הוא הביע מורת־רוח מכך.

גורן רצה לעבור

איש מחלקת־התוכניות, **צבי** („צבה") **גורן**, ביקש לאחרונה ממנהל־הטלוויזיה, **ארנון צוקרמן**, להעבירו למחלקת־החדשות. גורן נימק בקשתו ב„סיבות אישיות".

בעבר היה גורן איש מערכת־החדשות, והיה הממונה על דסק־החוץ של המחלקה. אולם צוקרמן לא אישר את העברתו של גורן לחדשות.

מיבצע מונדייל

מחלקת־החדשות כבר החלה להתארגן לקראת ביקורו של סגן נשיא ארצות־הברית, **ולטר מונדייל**, בארץ. התוכנית היא לערוך סיקור כדוגמת זה שנעשה לאנוואר אל־סאדאת בעת ביקורו בירושלים: ללוות את האורח לכל מקום ולהעביר שידורים ישירים עד כמה שרק ניתן.

על המיבצע אחראי **יאיר אלוני**, העוסק בימים אלה גם בהכנת שידורי יום חיל־האוויר, ועל עבודות העריכה אחראי **יורם רונן**. השדרים שילוו את רונן יהיו **אלימלך רם**, **דן רביב** ו**נחמן שי**.

כתב שי
להידחק!

גם התוכניות מתפרקות

מחלקה המתפוררת לגמרי היא מחלקת התוכניות של הטלוויזיה, שמזה תקופה ארוכה אין לה מנהל, והדבר ניכר בה.

מאז ש**מרדכי** („מוטי") **קירשנבאום** עזב את הנהלת המחלקה, ממלאת את מקומו **יהודית** („ג'ודי") **לוץ**. אולם לוץ רואה תפקיד זה כזמני, וגם הודיעה כי לא תסכים לקבל מינוי של קבע.

בשבועות האחרונים עובדת המחלקה על פי החלטות של הרגע האחרון, ללא תיכנון, וכפי שהגדיר זאת אחד הבכירים בה: „חיים על מזל." אפילו החלטות פשוטות, כמו אילו סרטי מתח להקרין ומתי, נדחות לרגע האחרון, מה שפוגע באיכות של השידורים.

מכיוון שלא נמצא מועמד לניהול המחלקה, שיהיה מקובל על כל הגורמים החייבים להחליט על כך, דוחקים מנהלי הטלוויזיה ורשות־השידור את הבעייה, והמחלקה מתפוררת לנגד עיניהם.

ביקורת על הביקורת

השבוע יתחילו בתחנה הצבאית גלי צה"ל בשידור תוכנית חדשה, שבוודאי תעורר התנגדות עזה של מבקרי הטלוויזיה בעיתונים. במשך שלוש שעות בשבוע ישדרו גלי צה"ל עיתון־בידור משודר, בעריכת **נדב לויתן**, אשר יוגש על־ידי **שרה דורון** ו**אלי ישראלי**.

פינה מייוחדת וגדולה בתוכנית תהיה פינת הטלוויזיה, שאותה יערוך כתב הטלוויזיה **מאיר דורון**. בין היתר מתכוון דורון לבקר את ביקורת הטלוויזיה. על־ידי עריכת השוואות בין מאמרי־ביקורת שונים על אותה תוכנית־טלוויזיה הוא ישתדל להוכיח עד כמה אין הביקורת בעיתוני הארץ רצינית ומהימנה.

כמה עולה כל מישחק?

תעלומה אופפת את שידורי מישחקי אליפות העולם בכדורגל מארגנטינה. מנהל מחלקת הספורט של הטלוויזיה, **אלכס גילעדי**, מסר לפני צאתו לארגנטינה כי שידור כל מישחק יעלה אלפי דולארים. עתה מתברר כי שידור של כל מישחק לא יעלה על 1,000 דולר.

השידורים מועברים על־ידי לוויין של חברת קוסמופוט, שבה שותפות 16 תחנות־שידור מכל רחבי העולם, ביניהן גם ישראל, איראן ורומניה. חישובים שנערכו על־ידי מנהלי קוסמופוט העלו, כי הוצאות התיפעול של הלוויין והתשלום לארגנטינה לא יעלו לכל מדינה יותר מ־1,000 דולר לכל מישחק.

אגב, בטלוויזיה מועלות טענות חריפות ביותר כלפי גילעדי. על־פי בקשת איגוד השידור האירופי האי־בי־יו, שאושרה על־ידי מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן**, יצא גילעדי לארגנטינה מטעם האי־בי־יו, כדי לרכז את השידורים ממיגרש המישחקים בעיר רוסאריו. גילעדי אינו נוטל כל חלק בשידורים לישראל.

מדוע התבלבל חיים יבין? ✶ היאכטה של צבי דורנר ✶ מי חיזר אחר ג'ודי לוץ ✶ מה קרה לרומן של עמירם ניר

● מזל טוב

אל **דפנה** בת ה־8, **יהונתן** בן ה־6 ו־**מיכאל** בן ה־4 הצטרף בשבוע שעבר **חגי**. למנהל מחלקת החדשות **חיים יבין** ולאשתו **יוספה** נולד בן. לידת הבן הרביעי גרמה ליבין התרגשות רבה, אותה אפשר היה לגלות כשהגיש את מהדורת מבט, למחרת לידת בנו: הוא התבלבל כמה פעמים בעת ההגשה. אגב, גם לקריין־הרצף **צבי סלטון** נולד בן במזל־טוב.

● 3 בעקבות אחד

הופעת שני צוותי טלוויזיה באותו אירוע מוכרת כבר מזמן.

אולם בשבוע שעבר אפשר היה להבחין בלובי של מלון הילטון בתל־אביב בשלושה צוותי טלוויזיה. שני צוותים, האחד של העברית, בראשותו של **חנן עזרן**, והשני של הערבית, באו לצלם מסיבת כתבי־תעופה ישראלים וזריט יחד עם שר־הביטחון **עזר וייצמן**. צוות שלישי, שירד מירושלים (גם הצוות של הערבית ירד מירושלים) בראשותו של **יורם רונן**, בא להילטון כדי לצלם את הפרופסור **אדוארד טלר**, ממציא פצצת המימן אשר התגורר באותה עת במלון.

● הסוד של 9 בריבוע

בפירסום רישמי של הטלוויזיה נמסר, כי בשבוע הבא תוקרן התוכנית זה הסוד שלי במקום 9 בריבוע. בדיקה קצרה הוכיחה כי היתה זו פליטת קולמוס של עורכת לוח־השידורים, וכי 9 בריבוע ממשיך להיות מוקרן.

אולם פליטת־קולמוס זו הראתה עד כמה חוגג הבאלאגן בטלוויזיה. מנהל הטלוויזיה **ארנון צוקרמן** חשב, בקוראו את לוח השידורים, כי אכן הוזמנו רק שש תוכניות אחרות של זה הסוד שלי.

רק אחרי שנערך בירור עם **יצחק** („איציק") **קול**, מנהל האולפנים ומפיק שתי התוכניות, התברר לצוקרמן כי הופקו 13 תוכניות של 9 בריבוע, והוזמנו על־ידי מנהלת מחלקת התוכניות **יהודית** („ג'ודי") **לוץ** 13 תוכניות נוספות מסידרה זו. לאותדי זה הסוד שלי: התוכנית לא תועלה מחדש עד החורף הבא.

● לוח המסיבות

מכת מסיבות עומדת ליפול על הטלוויזיה בימים הקרובים. המסיבה הראשונה תהיה של המפיקות **רות דובנוב** ו**מירה קנז־פז**, מפיקות עלם ועלמה, לכבוד התוכנית היוצאת לחופשה לזמן בלתי־מוגבל.

המסיבה השנייה תיערך בחודש הבא לכבוד מלאות עשור לקיום הטלוויזיה הישראלית. המסיבה, שתכלול הופעות של אמנים רבים, תיערך בתיאטרון ירושלים והיא מאורגנת על־ידי **דן בירון**.

המסיבה השלישית היתה של הצוות הגדול של עלי כותרת והיא נערכה ב־15 בחודש. אחרי סיום שידור התוכנית האחרונה בהנחייתו של **ירון לונדון**, חגג הצוות של עלי כותרת, שחלק ניכר ממנו לא ימשיך בתפקידו, את סיום המתכונת הנוכחית של התוכנית.

● מקלטונים

כאשר סייר הוועד־המנהל של רשות השידור בבניין הטלוויזיה, נשמעו מכל עבר השאלות: „מי זה פאפו?" עובדי הטלוויזיה רצו לדעת מי מחברי הוועד הוא עורך־הדין **אהרון פאפו**, הנחשב האיש השנוא ביותר בטלוויזיה ✶ אגב, במשך הסיור „נדבק" פאפו אל ממלאת־מקום מנהל מחלקת התוכניות **יהודית** („ג'ודי") **לוץ** עד שמישהו לא הצליח להתגבר על עצמו וקרא בקול: „פאפו, לא יילך לך עם ג'ודי!" בבניין הטלוויזיה מלחשים כי לוץ מנהלת רומן עם אחד העובדים של מחלקת החדשות, אם כי אותו עובד מכחיש זאת, וטוען: „אני בסך הכל אוהב את הכלב שלה" ✶ רומן שהסתיים: הכתב הצבאי **עמירם ניר** נפרד מידידתו בשנתיים האחרונות, **איה עשת**, המשמשת עוזרת ליחסי־חוץ של ראש־עיריית ירושלים, **טדי קולק**. עשת התגרשה רק לפני חודשים מיספר ✶ הכתב לענייני התיישבות של הטלוויזיה, **יגאל גורן**, ואשתו **עליזה**, דוברת מרכז ההסברה, החליטו ברגע האחרון לשנות את השם שנתנו לבת שנולדה להם לפני כשבועיים. השם הראשון, **גילי**, הומר בשם **טלי**. בפיו של גורן גם הסבר לכך: „רצינו שם טלוויזיוני, וראינו שהבת נפלאה, אז קראנו לה על שם התוכנית טלפלא". ✶ רק עתה התגלה כי שידור התוכנית מוקד עם **גולדה מאיר** ניצל ברגע האחרון משביתת העיתונאים שהיתה באותו יום. העיתונאי **דני בלוך**, שהוא חבר מוסדות אגודת העיתונאים שאסרה על השידורים והירשתה לשדר רק חדשות, רצה להורות שלא לשדר גם את תוכנית מוקד, אולם ברגע האחרון נמנע מכך משום שלא רצה שיחשדו בו כי הוא מתנכל אישית לגולדה. בלוך, שהוא כתב דבר וחבר מיפלגת־העבודה, ידוע כמתנגד חריף לגולדה ✶ כאשר התלוננו עובדי מחלקת החדשות בפני יושב־ראש הוועד־המנהל, הפרופסור **ראובן ירון**, כי הציוד בטלוויזיה דל ומיושן ודרשו לחדש אותו, שאל ירון: „ואם יהיה ציוד חדש, השידורים יהיו יותר מאוזנים?" ✶ המפיק־במאי **צבי דורנר** חזר בימים אלה מטיול ביוון כשהוא מביא לאשתו מתנה: יאכטה אותה רכש ושיפץ ביוון והשיק אותה למעגן המארינה בתל־אביב.

קבלת־פנים לעזר וייצמן
שלושה צוותים לאירוע אחד

---

21. 6

יום רביעי

● היום הרביעי הוא היום החזק של התוכניות בערבית. **עפאף עווד**, אחת המפיקות הכישרוניות בטלוויזיה, מביאה את המאגאזין הדו־חודשי לנוער, המתחרה בהצלחה בתוכניות המקבילות בטלוויזיה העברית. הבמאי **האדר עראשה** מביא סקופ בקנה־מידה כלל־מרחבי: חוג ג'ודו הרא־

ערביות לומדות

ג'ודו

שון במיזרח־התיכון המעורב לבנים ובנות ערבים, בכפר־יאסיף. יהיה מעניין לצפות (שעה 6.32 בערב) בצעירות ערביות הלומדות ג'ודו להגנה־עצמית. באותה תוכנית סרט־בתולין של הבמאית החדשה **הלן הנא** על צעירה בת 13, **סוהיר נסאר**, המגלה כישרונות של ממש בציור, בנגינה ובשזירת־פרחים אמנותית בחנות הפרחים של אמה בנצרת.

● במיסגרת הסידרה המצויינת לילדים, ידידי האדם (שעה 7.00 בערב), מגלה השחקן המפורסם **גלן פורד**, המשמש בסידרה זו כקריין, כי ברגע שפיל נופל בשבי ומתגבר על פחדיו מבני־אדם, הוא הופך חיה מבוייתת, צייתנית ונאמנה לבעליה. בתמורה לכך מנצלו האדם על תקן של משאית, עגורן ודחפור.

● עדיין לא ברור אם ישודר פרק מסידרת האחים. במידה ששעת שידור מישחק הכדורגל מארגנטינה תוקדם לשעה 8.00 בערב, יידחו האחים למחר. כפי שאירע, ברגע האחרון, בשבוע שעבר.

שדר הספורט של הטלוויזיה הירדנית הערבית **זוהיר אבו־באקר**, שנשלח אף הוא לארגנטינה, שידר בתחילת המישחקים מישחק אחד. היה זה המישחק הראשון והאחרון שלו. למרות זאת לא הוחזר השדר

האחים: רובין צ'דוויק
יום רביעי 8.00

לארץ והוא ממשיך לקבל משכורת והוצאות אש"ל גבוהות בעודו שוהה בחו"ל.

● אם בכל־זאת יוקרן פרק מן הסידרה האחים, ושידור המישחק יחל רק בשעה 9.45 בערב, אפשר יהיה לכסוס את הצפרניים מול השאלה כיצד יצליח דיוויד להימלט מעונשם של פקידי מכס שתפסו אותו, ומעונשו של מרוני המבקש לנצל עבירה פלילית זו של דיוויד כדי להקטין את השפעת מישפחת האמונד בחברה. אגב, הסידרה תימשך לפחות עד סוף הקיץ, כאשר כל פרק המוקרן עולה לטלוויזיה סכום של יותר מ־10,000 לירות.

---

22. 6

יום חמישי

● תוכנית החדשות לילדים מה העניינים כבשה לה מקום של כבוד גם בצפיית המבוגרים. את התוכנית, שאותה מפיקה **דליה הורביץ**, אפשר יהיה לראות בשעה 6.00 בערב. כמו בכל מערכת חדשות, מקפידה הורביץ לקבוע את המיסגרת הסופית של החומר שישודר רק ביום השידור עצמו.

● מישחק השבוע (שעה 8.00) יכלול דיווחים מארגנטינה אלא־אם־כן יועתק האחים מאתמול להיום.

● המישדר המרכזי של היום הוא אמא של בני, במיסגרת תעודה. האופנה של פתיחת בוטיקים־ליום־אחד בבית, מוכרת בקרב נשות החברה של תל־אביב ושל ערים גדולות אחרות בארץ. עקרת בית, הרוצה להרחיב את ה„קניפל" שלה ולעשות כסף נוסף, הופכת את ביתה לחנות או לבוטיק במשך יום אחד בשבוע, אליו באות ידידות, שכנות וסתם אנשים שקראו מודעות בכתב־יד שניתלו על גיזעי־עצים בשכונה. כך נוהגת גם הרופאה הקשישה בת ה־88 ד"ר **מרים שפירא**, אלא שהרווחים של שפירא, ואלה עצומים מאחר שחוג לקוחותיה הקבוע גדול, מוקדשים להקמת מועדוני־נוער לנערים נזקקים.

מה העניינים:
דליה הורוביץ
יום חמישי 6.00

מיפעלה של שפירא נולד אחרי נפילתו של בנה **בני**, במילחמת־השיחרור. במירצה הרב חשבה על דרך שבה תנציח את זיכרו של בני, והגיעה לרעיון מועדוני הנוער. שפירא

החבדה של

בן־גוריון

היתה ידועה גם כידידתו הקרובה של **דויד בן־גוריון** המנוח. בידיה שלל גדול של מכתבי בן־גוריון הנפתחים ב: „ד"ר שפירא היקרה," „ד"ר שפירא האהובה," „היקרה והנאצלה," „אני מפחד להגיד לך כמה אני מוקיר ואוהב אותך."

הבמאי **יחיאל** („ג'אד") **נאמן** והמפיק **דן ארזי** מסירטי קסטל אומנם לא הצליחו להביא את כל מופלאותיה של שפירא בסרט בן מחצית השעה, ובין השאר את הנשיקה המפורסמת שהעניק לה בן־גוריון בעת שביקרה אצלו בביתו אחרי פטירתה של **פולה**, אולם משהו מדמות האם רבת־הפעלים והאמיצה בכל־זאת, בשעה 9.30.

23. 6

יום שישי

● **סטיב אוסטין** החליט, כפי הנראה, לשתף בסרטיו את כל בני־מישפחתו. אחרי שב־שבוע שעבר הופיעה אשתו־בחיים של **לי מייג׳ורס, פאר־רה פוסט־מייג׳ורס**, נסב הפרק הנוכחי, הקרוי מוג לב, סביב אביו של סטיב אוסטין, לא בחיים: בסרט.

● לגבי הסרט הערבי ה־שבועי (שעה 6.02 אחר־הצה־

ראש העיר קאסטרברידג׳: אן סטאליבראס
יום שישי 9.20

ריים) אי־אפשר לדעת מראש איזה סרט יוקרן. מנהל מח־לקת התוכניות בטלוויזיה ה־ערבית, **סלים פתאח**, הסביר זאת בקשיים העצומים של ה־מחלקה שלו לרכוש סרטים ב־ערבית, בגלל החרם של ארצות ערב המייצרות סרטים אלה. הסרטים מגיעים לישראל ב־דרך־לא־דרך. תוכנית הסרטים קבועה, אולם פתאל מסרב ל־פרסמה משום שלעיתים מגיע ברגע האחרון סרט חדש, ואז מכניסים אותו מייד להקרנה ודוחים את הסרט שהיה רשום בתכנית החדשית.

● הערב מתחילים בהקר־נת סידרה חדשה בת 7 פרקים: ראש־העיר קאסטרברידג׳ על־פי סיפרו של **תומאס הארדי**, מי שכתב את הרחק מן ההמון הסוער. את הסידרה ביים **דויד ג׳יילס**, במאי ה־סידרה שזכתה בהצלחה בטל־וויזיה הישראלית, ההגדה לבית פורסייט. כוכב הסידרה הוא השחקן **אלן בייטס** המוכר לצופי הקולנוע מזורבה היווני ומהרחק מן ההמון הסוער, ול־כמה ישראלים מתיגרה שערך במועדון־לילה בלונדון, לפני כחמש שנים, אשר בה השתתפו כמה ישראלים. היה זה אחרי שאחד האורחים במועדון גילה ידידה שלו, צעירה בשם **ירדנה הררי**, בחברת בייטס, אולם בעיני בייטס לא נשא חן קשר־המולדת של השניים.

לצידו משחקים **אן סטאליבראס**, הזכורה היטב כ־אשתו הראשונה של קפטן או־נידין מהסדרה קו אונידין, ה־שחקנית **אנה מאסי** הזכורה

אונידין חוזר

בדלת האחורית

ממישפחת פאליסר והשחקן **ג׳ק גאלאווי** הזכור מהסרט גשר אחד רחוק מדי. באנגליה זכתה סידרה זו של הבי־בי־סי בביקורות פושרות לחלוטין, אולם אין ספק שהקהל היש־ראלי יתמכר לה, כפי שהוא עושה בכל ליל־שבת.

24. 6

שבת

● לפני 15 שנה היו רבים מתעוררים בשבת בבוקר ב־שעה מוקדמת יחסית, כדי להאזין לתכנית הרדיו חידושים במדע של **מיכאל טרגין**. טרגין עדיין ממשיך לשדר את התוכניות שלו, אך מיספר ה־מאזינים להן הצטמצם. אין ספק כי התוכנית חידושים ו־המצאות, שהיא ה„תינוק״ של מנהל מחלקת התוכניות בער־בית **סלים פתאח**, היא ה־יורשת הטלוויזיונית של טרגין. הכתבה המרכזית בתוכנית מספ־רת היום על השימושים הנעשים בנייר הגזור, שהיה פעם מיס־מך סודי. בבריטניה מקבלים

מיסמכים סודיים

כמצע לפרות

איכרים את גיזרי הנייר של המיסמכים הסודיים ומשתמשים בהם כמצע לבעלי־חיים.

● בשעה 8.00 שידור ישיר של משחק הכדורגל השני ב־חשיבותו באליפות ארגנטינה: על המקום ה־3 וה־4 באליפות, כשבמחצית מהדורת־חדשות מקוצרת. מערכת תל־אביב של משחקי אליפות העולם בכדור־גל הזמינה אצל הצוות השוהה בארגנטינה כתבה על ההצלחה הישראלית באליפות: השופט הבינלאומי אברהם קליין. קיט־עי־עיתונות מכל רחבי תבל מדברים בשיבחו של קליין כ־שופט הטוב ביותר באליפות. מארגנטינה עדיין לא הגיעה תשובה, אולם אם יצליחו **דן שילון** ו**יורם ארבל** להכין סרט על קליין, ולשגרו באמ־צעות הלוויין, ישודר הסרט הערב או מחר בערב.

● **דינה סבא ברדוגו** היא תגלית חדשה של מחלקת הדת בטלוויזיה. היא תגיש ב־מיסגרת בצאת השבת (שעה 8 בערב) את התוכנית על פיוטי **רבי דויד בן־חסין**, פייטן שחי במרוקו לפני כ־200 שנה. דינה היא צאצאתו של הרב ולמרות שירדה לפני שנים מ־הארץ, מנצלת אותה המחלקה הדתית בכל פעם שהיא באה לחופשת מולדת.

● סרט־המתח יהיה על־פי המתכון השגור בשנים האח־רונות: מטוס, טייסים, נוסעים, דיילות והרבה מתח. בסרט טיסת הבלהות (שעה 10.20) לא מופיעים כוכבים ידועי־שם אלא בנים שלהם: **פטריק ויין**, בנו של **ג׳ון ויין** ו**כריסטופר מיצ׳ם**, בנו של **רוברט מיצ׳ם**.

25. 6

יום ראשון

● בעלי בתי־הקולנוע יכו־לים להוציא היום את עובדיהם לחופשה, וכן גם מנהלי התי־אטראות ומקומות הבידור ה־אחרים. היום הוא יומו האחרון של פסטיבל הכדורגל בטלוויזיה הישראלית, ובתחנות־הטלוויזיה ברחבי העולם. החל מהשעה 7.45 בערב תשדר הטלוויזיה

היום הגדול

של הכדורגל

את מישחק הגמר באליפות ה־עולם בכדורגל, שגם עקרות־הבית מתעבות הכדורגל תצ־פינה בו בוודאי, כי הוא יסמל לגביהן סיומו של סיוט שנמ־שך שלושה שבועות רצופים.

כאשר יחזרו הצוותים לארץ וכאשר יסיים מנהל מחלקת הספורט של הטלוויזיה **אלכס גילעדי** את סיורו הנוסף ב־אירופה, בעיקבות האירוויזיון,

ברנים: שלי דובאל
יום ראשון 10.00

יתנהל בטלוויזיה דיון מעמיק, בהשתתפותו של מנהל הטל־וויזיה **ארנון צוקרמן**, ובו יופקו לקחים משידורי אליפות העולם בכדורגל. הטענות שנש־מעו כלפי השידורים רבות מ־המחמאות שבהן זכו העוסקים בכך, ולדעת צוקרמן יש להסיק את המסקנות לקראת האולימ־פיאדה שתיערך בעוד שנתיים במוסקווה.

● התוכנית השנייה בטל־וויזיה הערב היא הצגת־בכורה של סידרה חדשה, אשר תשו־דר אחת לשבועיים (בשבוע האחר: הזוג המוזר שהחל את שידוריו בשבוע שעבר). הסי־פור הקצר האמריקאי, יביא לצופה הישראלי תישעה סר־טים הלקוחים מן המאגר ה־עצום של צורה סיפרותית זו.

תישעה הסופרים שנבחרו, ביניהם **פ. סקוט פיצג׳ראלד, ארנסט המינגווי, פלאנרי אוקונור** ו**ריצ׳ארד רייט**, נבחרו על־ידי ועדה בת 12 פרופסורים ל־סיפרות שבחנה יצירות של 500 סופרים.

הסיפור הקצר של היום, ברניס מסתפרת, פרי־עטו של פיצג׳ראלד, מספר על ברווזון מכוער שהפך החתיכה של ה־חברה, והמוטו המרכזי שלה: אי־הצלחה אצל גברים היא גו־רל גרוע ממוות. השחקנית ה־ראשית **שלי דובאל**, מי ש־הופיעה בסרטים נאשוויל ו־שלוש נשים, טוענת כי התפ־קיד ממש נתפר עבורה מאחר שהיא־עצמה היתה ביישנית, מסוגרת ולא־מקובלת על נע־רים, עד שהפכה כוכבת.

26. 6

יום שני

● היום הכבד של הטל־וויזיה הישראלית. השידורים בעיברית נפתחים בניסיון חדש של שאלות ותשובות במיסגרת מורשה. מסתבר כי את אנשי ההלכה מעניינות בעיות אק־טואליות בדיוק כמו את ה־חילוניים. הרב **שאר־ישוב כהן** עונה לשאלות תלמידי בית־הספר התיכון הדתי הימל־פרב בירושלים, ואחת הסוגיות החשובות שבהן נשאל וענה היתה יחס ההלכה למילחמת־השוורים. בניגוד לבית־הדין־הגבוה־לצדק, שהתיר באחרונה עריכת מילחמת־שוורים בישר־אל, אסר זאת הרב מכל־וכל.

● התוכנית החודשית קל־עים היא תוכנית בעייתית ב־אחרונה בטלוויזיה. מחלקת ה־

אלוהים

ומילחמת־השוורים

תוכניות עדיין לא גיבשה לעצ־מה עמדה לגבי תוכנית זו, שאותה מפיק **אפריים סטן**, אולי משום שאין מי שיגבש עמדה. אך הסקרים והמיכתבים מוכיחים כי היא נמצאת בשפל של פופולאריות, עד שמתעו־ררת שאלה אם בכלל להמשיך בה. מערכת קלעים שהיתה מורכבת מסטן עצמו, המגיש החדש **שמעון לב־ארי** ו־**שאול שירן**, מתפרקת בגלל יחסים אישיים לקויים. לב־ארי, מזכיר החוג לתיאטרון באוני־ברסיטת תל־אביב, שחקן ניקוי ראש ז״ל ותיאטרון חיפה אינו מנהל יחסים בריאים עם סטן, ואילו שירן פרש מהמערכת ומנסה לעבוד יחד עם **יצחק רועה** בכמעט חצות.

● נראה כי מפיקי השעה השלישית לא יכלו למצוא ל־תוכניתם האחרונה נושא מת־אים יותר מאשר הזיקנה. כ־שבוע לפני שידור התוכנית היא עדיין אינה מוכנה והמפיק שלה, **דויד מיכאלים**, ועו־זרתו **אביבה מיגלייטר** (מילוא), מי שהיתה קריינית־רצף בטלוויזיה, עדיין רודפים כסהרורים אחר חומר וגיבושו לתוכנית טלוויזיה.

השעה השלישית יורדת מה־מסך מאחר שהמנחה הקבוע שלה, הפרופסור **ירמיהו יובל** נוסע לאוניברסיטת סורבון. תחת למצוא מנחה אחר החליטו לנצל את ההזדמנות ולהוריד את התוכנית, אם כי מיכאליס כבר עובד על גיבוש תוכנית דומה לזו, במתכונת שונה ב־מיקצת.

27. 6

יום שלישי

● מסתבר כי גם סביב 9 בריבוע יש בעיות. מנהל־ה־אולפן של התוכנית, **נתן מנספלד**, טוען כי מפיק ה־תוכנית שהוא גם מנכ״ל אול־פני הסרטה הרצליה, **יצחק** („איציק״) **קול**, הבטיח לו לפני כשנתיים שכעבור שנת־יים יקבל הוא את הפקת ה־

הריב על

9 בריבוע

תוכנית. כשבא מנספלד, לדב־ריו, לגבות את השטר, דחה אותו קול כשהוא מסביר: „התוכנית הפכה בייבי שלי. אני לא יכול לתת אותה.״ קול עצמו מכחיש את דבר ההב־טחה מכל־וכל.

● כל־בו־טק של **גידעון לב־ארי** ו**דניאל** („דני״) **פאר** תעסוק, כפי הנראה, גם השבוע בנושאי נמל־התעופה בן־גוריון בלוד, אחרי שבעיק־בות כמה תוכניות שהוקדשו לנושא זה חלו שיפורים רצי־ניים ביותר בגישת מינהלת נמל התעופה לאזרח ולתייר העוברים בשעריו.

אגב, לב־ארי מנסה להשפיע על פאר להשתתף ככל האפשר פחות בתוכניות־טלוויזיה אח־רות, ולהסתפק בהגשת כל־בו־טק ומדי פעם גם מבט. לדעת לב־ארי, ההופעות התכופות של פאר בתוכניות אחרות מקל־קלות לא רק לפאר עצמו, אלא גם לכל־בו־טק.

● האיש נסע לחוץ־לארץ

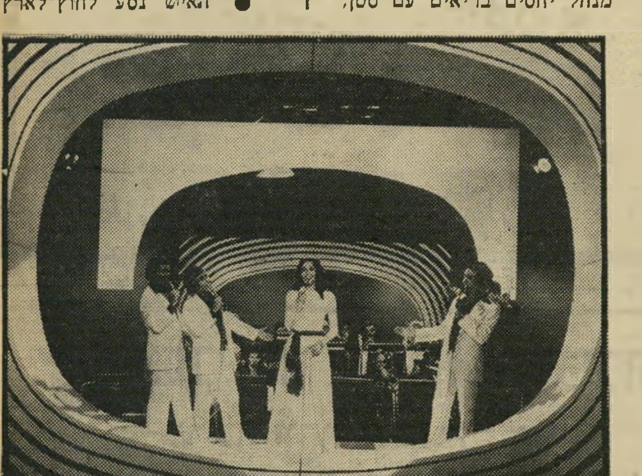

אולפן קיץ: שלומית אהרון ולהקתה
יום שלישי 9.30

לפני מספר שנים, ועזב את הטלוויזיה הישראלית בטריקת־דלת. המדובר במי שהיה מפיק ובמאי בטלוויזיה הישראלית **ראלף עינבר**, העובד עתה בטלוויזיה ההולנדית. אולם מדי פעם הוא עורך גיחות לעבר הנייטיבס, מכין שתיים־שלוש תוכניות העולות כסף רב, ו־חוזר להולנד.

ייתכן שבגלל הסיבה הכספית משדרים את התוכניות שלו תמיד בשידורים חוזרים. את אולפן קיץ שבו מופיעה **שלומית אהרון** עם להקת הכל עובר חביבי, ערך עינבר לפני למעלה משנה, יחד עם עוזרת ההפקה **צלילה רוז**, שגם היא הספיקה בינתיים לעזוב את ה־ארץ לטובת ניו־יורק.

מייד אחרי מבט תשודר ה־תוכנית בשידור חוזר, ויש ה־טוענים שלא יהיה זה השידור החוזר האחרון שלה.

למנכ"ל „אינטרקוסמא-וולה"
מיכאל בראון
ולבנו
יהודה בראון
מזל-טוב להולדת
הנכד/הבן
רוו ממנו רוב נחת
מירי ורפי

NEW MAN
משיק לשרון את המחירים
מ-99 עד 119 ל"י
שגעון של נעלי אצבע
בשלל צבעים - לגברים, נשים וילדים
ניו מן, דיזנגוף 108 ת"א, טל. 229229

לתושבי הוד השרון והסביבה!
מרשה זוהר ★ חנה ידידיה
שמלאות • חולצות • מכנסיים • טוניקות
את
שמחות להזמינכם לבוטיק
דרך השרון 40, הוד־השרון
בואו בהמוניכם ולא תתאכזבו!

רובקס
המתנה שבאופנה

מורלה
הטפטים המעוצבים ביצירת אומנות

תן טרמפ לחייל

במדינה

דרכי חיים

הכצעקתה?

„אתה צעקת על השוטר?" שאל השופט. „לא!" צעק הנאשם

הנאשם, גבר גבה־קומה בעל חזות צב־רית־אשכנזית טיפוסית, קם ממקומו וניגש אל דוכן־הנאשמים.

„אתה נאשם," אמר שופט־השלום ישי לוויט, „שעישנת סיגריה באולם־קולנוע בזמן ההצגה, וכאשר ניגשו אליך שוט־רים אתה צעקת עליהם וקיללת אותם. אתה מודה באשמה?"

הנאשם לא היסס: „אני מודה בסעיף הראשון, ולא מודה בסעיף השני," אמר בקול רם, שהידהד באולם הקטן של בית־המישפט התל־אביבי.

השופט הביט בו בעניין. „אתה לא צעקת על השוטרים?"

„אני לא צעקתי!" צעק הנאשם, „הם צעקו עלי ואני עניתי להם. מה פיתאום הם צועקים עלי?"

„אתה לא צעקת?" שאל השופט.

„לא צעקתי. דיברתי כמו שאני מדבר תמיד. אני תמיד צועק."

„דיברת כמו שאתה מדבר אלי עכשיו?" שאל השופט.

„כן!" צעק הנאשם.

„הנאשם אינו מודה בסעיף השני," רשם השופט, ודחה את שמיעת המישפט בחצי שנה.

הקץ לקרחת?

צעיר מבת־ים טוען שבידיו נוזל־פלא שקיבל מזקן מיסתורי, המסוגל לפתור בעיות קרחת

אחד מרבים שסבל מבעיית הקרחת ה־מתפשטת היה חיים גווילי (26) מבת־ים. אך כיום אין הבעייה מטרידה אותו עוד. לדב־ריו, הוא מצא את הפתרון האידיאלי ב־דמות איש זקן שטיפל בראשו בעזרת שי־קוי מיסתורי. את סיפורו, הנשמע כלקוח ממודעת־פירסום לתרופת־פלא, סיפר ל־אנשים רבים כדי להמריצם לבדוק את הנושא ולאמת את דבריו. מספר גווילי:

מיפרצים בראש. „זמן רב סבלתי מהופעת קרחות ברקותי. הקרחות — או, כפי שנהוג לקרוא להן, ,מיפרצוני־קרחת' העסיקו אותי הרבה והקדשתי חלק גדול מזמני כדי לנסות להיפטר מהן. אבל כל הניסיונות שערכתי לא עזרו. הרבה ידי־דים המליצו בפני על טיפולים מטיפולים שונים, אך לשווא.

„יום אחד, כשטיילתי על שפת הים בתל־אביב, פגשתי ידידה שלי, שגם היא סבלה מבעייה דומה. והנה, להפתעתי, לא ניראו יותר קרחות בראשה. שערה היה לפתע שופע, וגלש על כתפיה כאילו לא סבלה מעולם מנשירה.

„היא סיפרה לי על אדם זקן המתגורר בקירבת תל־אביב, שטיפל בשערה בעזרת נוזל שאת טיבו לא ידעה להסביר. אחרי כמה חודשי טיפול — כך סיפרה — הת־כסו מיפרצוני־הקרחת בשערות, והנשי־רה פסקה. מייד ביקשתי ממנה את כתוב־תו, ניגשתי אליו והתחלתי בטיפול.

פלומות שיער. „במשך חודש תמים עיסה הזקן את ראשי בידיו, תוך שהוא מזליף עליו מהנוזל — לשווא. התייאש־תי, והפסקתי את הטיפול. והנה, יום אחד, כשעמדתי מול המראה, הבחנתי בפלומות־שיער לבנות שצצו ברקותי. מיהרתי אל הזקן, ומצאתי אותו שקט לגמרי. הוא לא הופתע, ואמר לי רק מישפט אחד: ,ידעתי שזה יעזור.'"

גווילי לא הסתפק באמירת תודה. הזקן (שאת זהותו הוא שומר בסוד) התיר לו להוציא את הנושא לאור. „ניסיתי לעניין בנוזל גורמים שונים," הוא מספר, „אך נדחיתי בזילזול. פניתי לחברות־תמרוקים, וגם הן התייחסו אלי בחוסר־אמון."

לדבריו, נודע לו על אנשים נוספים שפתרו את בעיית הקרחת שלהם בצורה דומה. „בינתיים התחלתי אני לטפל," הוא אומר, „בעזרת הנוזל שנתן לי הזקן ובה־דרכתו, באנשים שפנו אלי. התוצאות היו משביעות־רצון."

חומר מוכן. את טיבו של הנוזל אין גווילי מוכן לפרט. הוא אומר רק: „זהו חומר המבוסס על צמח הגדל בטבע במ־שך שלושה חודשים עד להבשלתו. בתה־

(המשך בעמוד 53)

מדי בוקר מוציאה זהבה מתיבת המיכתבים עשרות פניות של גברים מדרום־אפריקה

הנערה מפתח־תקווה ידעה מייד מה לעשות: היא צריכה לכתוב מיכתב.

זה עתה שמעה ב„טלפון האדום" של גלי־צה"ל ידיעה מרעישה: בעיתון דרום־אפריקאי פורסמה מודעה של בחור בן 21 מקייפטאון, העיר של כף התיקווה הטובה.

במודעה ביקש הבחור ליצור קשר עם צעירות בגיל 17—20, באופן מיידי. מה החיפזון? הבחור, לדברי המודעה, עומד לרשת מאביו סכום־עתק ואחוזה, אך ב־תנאי אחד: הירושה תפול לידיו רק אם יתחתן תוך חצי השנה הקרובה.

איש „הטלפון האדום" ציין בשידורו את תיבת־הדואר של הבחור, הציע לכל ה־מעוניינות הישראליות לכתוב לו.

זהבה קיבלה את ההצעה ברצינות גמו־רה. היא ענתה, מבלי שתתלה בכך תיק־וות גדולות מידי. אולם התוצאות היו מעל למשוער.

המיקרה התגלה, כמובן, כמעשה־מירמה של צעיר מחוסר־כל ומבודה, שהספיק עוד בדרך לבית־המעצר למסור למישטרה את כל מיכתבי הכלות־לעת־מצוא. במיו־חד, התעניינו חוקרי המישטרה במיכתבה של זהבה נאמן, משום שנכתב בעברית, ומן הסתם נתקשו לפענחו. בעיקבות ה־מיכתב המוזר אותרה זהבה בארץ הפל־אות, ורואיינה על־ידי כתב עיתון דרום־אפריקאי ממוצא ישראלי, ששהה אז ב־ארץ. תוך זמן קצר התפרסם הראיון ב־עיתון המקומי רפורט, כשמצורף אליו מיכתב־התשובה שלה ותמונה שנלוותה ל־מיכתב.

אל מערכת העיתון הגיעו לא פחות מאשר 500 הצעות־נישואין, כולם מגברים דרום־אפריקאים, שבשל סיבות שונות ו־משונות גילו עניין רב בישראלית הנאה. את המיכתבים טורח, כמובן, העיתון לה־עביר ליעדם — מענה של הצעירה שהפ־כה בן יום נושא לחלומותיהם של כמה מצעירי קייפטאון.

„אשתי נהרגה לפני שבוע"

כיצד מגיבה הישראלית, תושבת שכונת עמישב שבפתח־תיקווה, לגל המיכתבים הגדול והפיתאומי המציף אותה?

„אני עדיין נרגשת," אומרת זהבה נא־מן, צעירה בת 20, המעבירה את ימיה כפועלת בבית חרושת למגבות רוזן. „אני כימעט לא ישנה בלילות האחרונים. אני יושבת ועונה על כל המיכתבים, אפילו אם, בסופו של דבר, לא אשיג מאומה, אשתדל להשאיר רושם טוב כישראלית."

היא ענתה למודעה של רמאי מארץ התיקווה הטובה, ומאז היא מוצפת הצעות לנישואין

את מיכתבי־התשובה מנסחת זהבה ב־עברית, כי עדיין אין השפה האנגלית שגו־רה בפיה. אבל היא מקווה לרכוש אותה במהירות, כשתעבור לגור בדרום־אפרי־קה. היא מניחה שהמיועדים המעוניינים ימצאו כבר את הדרך לתרגם את מיכת־ביה לאנגלית, אולי בעזרת יהודי המקום. כאן בארץ, בינתיים היא גייסה לעזרתה שכנה טובה, השמחה לתרגם לה את כל המיכתבים לעברית.

„הדרום־אפריקאים כותבים לי מיכתבים מאד נחמדים ואדיבים, וכולם מציעים לי כרטיס־טיסה שיאפשר לי לבוא אליהם ול־הכירם מקרוב.”

לדוגמה: „הלו זהבה.

„מצאתי את כתובתך באחד העיתונים המקומיים, והסתכלתי טוב טוב בתמונתך. את מאד יפה. אבל זה לא מה שאני מח־פש. מה שאני רוצה מבחורה, שאיתה אני אתחתן, זה יושר, אהבה והבנה. ידעתי שאת עובדת קשה, בשניה שראיתי את התמונה שלך... אני כבר הייתי נשוי פעם, ועכשיו אני חושב שאני בשל יותר לחיים. חשבי טוב, לפני שאת מחליטה לקבל את אחת מהצעות־הנישואין, משום שאת יותר מדי צעירה ויפה מכדי לבזבז את חייך.”

מיכתב אחר:

„זהבה יקרה.

„אני בן 24. הייתי נשוי, עם שני יל־דים קטנים. אישתי נהרגה בתאונת־דרכים לפני שבועיים. ראיתי אותך בתמונה, ואת נראית מאד יפה. זהבה, אני מחפש אישה כמוך. יכול להיות שלא תהיי מעוניינת בי, כי יש לי שני ילדים, אבל שתדעי שמאד קשה לגבר לגדל שני ילדים קט־נים, ולעשות את כל עבודות־הבית.”

חווה לגידול חזירים

עוד בחיר־לב אחד כותב:

„הדיווח העיתונאי עליך. מספר שאת רגילה לעבוד מאד קשה. אבל תהיי בטו־חה שזאת אינה הסיבה שאני רוצה לפ־גוש אותך. את לא תדרשי לעבוד כאן קשה, ואני רוצה שתבואי לכאן ותחיי איתי ועם הורי, באהבה ובשלום.”

כן? האם את בחורה דתיה? האם את מוכנה לוותר על דתך? מה לגבי ילדייך? לאיזו כנסייה הם יילכו? יש לי כבוד וחי־בה לישראל ולאנשיה. הם סובלים כמונו ונלחמים בטרוריסטים. ישראל היא ארץ־האלוהים, ואני לא רוצה שילדה מארץ־האלוהים תסבול. אם את רוצה לבוא — בואי, רק עשי לי טובה אחת — תבקשי מאלוהים להדריך אותך ולעזור לך.”

זהבה ענתה לו שהיא כבר החליטה, ושאולי הקלף שלה נמצא שם, אצלם. איך שלא יהיה, היא תיסע, וגם אם לא יעלו נישואיה יפה, לא תחזור, כי אחרת יגידו שלא הלך לה, ויצחקו ממנה.

„אני אעזור לכושים”

מה באמת אומרת הסביבה?

„מרכלים, רק מקנאים. יש כאלה ש־אומרות כדאי לך, יש לך אומץ. אם יבואו כמה מיכתבים, אני אחלק אותם בין חב־רותי.”

זהבה היא קטנת־קומה, בעלת עיני־שקד חומות וגדולות, ושיער שחור אסוף. אין היא מרבה לבלות מחוץ לבית. מוע־דוני־לילה אינם מעניינים אותה. היא או־הבת להתבודד וגם לרקום, לבשל, ובמיו־חד לאפות. למרות שהיא מעריצה את פול אנקה, קליף ריצ׳רד, דן כנר ואלוויס פרסלי, מעולם לא חשבה לכתוב להם, או ליצור איתם קשר אישי כלשהו. מה שקרה לה היה לגמרי במיקרה וכל הסיפור הזה איתה נראה לה כמו סרט.

אין היא מסמפטת כל־כך את הגבר ה־ישראלי המצוי, כי הוא מחשיב את עצמו ואינו אדיב, ואילו הנשים בדרום אפריקה לא נראות לה משהו מיוחד, בעיקר מפני שהן לא עובדות. היא ערה למצב הפו־ליטי־חברתי שבדרום־אפריקה, ואף יש לה פיתרון: „אחרי שראיתי את הסידרה שורשים בטלוויזיה, כל־כך כאב לי. אני אתן להם להרגיש שהם לא שונים ממני. אני אעזור להם.”

זהבה בארץ הפלאות

זהבה ממיינת מיכתבים

הבחור ציין את עובדת היותו בעל חווה לגידול חזירים. האם יפריע ה־דבר לזהבה שבאה ממישפחה מסורתית?

במיכתב־התשובה שלה, לאותו בחור, כתבה:

„מכיוון שאני בחורה יהודיה, אני כמו־בן מצפה לתגובות מבחורים יהודים. כל המטרה שלי היא שיכתוב לי בחור יהודי, שמטרתו להתחתן, ונחיה יחד בדרום־אפ־ריקה היפה. אני מקווה שלא נפגעת...”

ועוד מקווה זהבה שבחיר־ליבה המיועד יבוא קודם לישראל, ומובן שהיא תחזור איתו לדרום־אפריקה היפה אחרי שיתחתנו.

לזהבה שתי אחיות, ושני אחים מבוגרים נשואים. היא קשורה מאד לבית, ואף מסייעת בפרנסתו ובכלכלתו. לא מכבר עברה המישפחה לגור בבית חדש, שנב־נה על חורבותיו של צריף רעוע, שבו התגוררה זהבה מאז שנולדה.

איך מגיבה המישפחה על הסיפור?

„הבית שלי מקבל את זה, בתנאי ש־אמצא בחור טוב, ובתנאי שהוא יבוא קודם ארצה. אחרי שיראו אותו, נתחתן וניסע.”

וכמה זמן לאחר בוא הבחור ייקבע מו־עד החתונה? „חודש או מכסימום חוד־שיים”, סותמת זהבה, ואינה מפרשת.

אבל בחור דרום־אפריקאי אחד דווקא כן מפרש וכותב: „נניח שאת מתחתנת כאן עם איכר או מישהו אחר. הוריך ב־ארץ. את כאן לבד. אם הנישואין שלך הם כישלון. מה אחר־כך? לאן תלכי בארץ זרה? לדרום־אפריקה יש את האחוז הגבוה ביותר של גירושין בעולם. האם באמת תבטחי באדם, שאף פעם לא פגשת לפני

תשובות לחתנים: זהבה מחברת מיכתביה בעברית

(המשך מעמוד 35)

השופטת: לא, על סמך מה עשיתם את המארב הזה?

שליט: המארב הושם על סמך זה ש־אדם התקשר לבצלאל מיזרחי ותבע ממנו מיליון לירות, על סמך זה שהוא טען שהוא קצין־מישטרה ושיש לו תיק נגדו, ושהוא יודע שעומדים לחטוף את בנו של בצלאל מיזרחי, והוא תובע מיליון לירות, והוא קבע איתו פגישה...

השופטת: על מה הוא תבע את המיל־יון לירות?

שליט: בשביל כביכול שלא יעביר מידע, שהוא יחסל את התיק המישטרתי, כביכול. ואז הוא קבע איתו פגישה ב־חצות, בשעה הזאת ואנחנו הצבנו את ה־מארב.

■ ■ ■

(חקירה נגדית של עורך־הדין גבריאל כהן:)

כהן: אתה מסרת איזושהי הודעה במישטרה, בקשר לנושא הזה, למפקח אהרון לוי?

שליט: כמה שאני זוכר, גם זיכרון־דברים וגם הודעה.

כהן: בהודעה שלך, משום־מה, אתה לא אמרת שכאילו פפה אמר „אני מכרתי לו דברים לבצלאל.” אין שום זכר למיש־פט הזה בהודעה שלך, אדון שליט!

שליט: זה נאמר בזיכרון־דברים, כמה שאני זוכר.

כהן: אתה רוצה, בבקשה, לקרוא את ההודעה שלך?

השופטת: יש לכם זיכרון־דברים? זה היה דווקא מעניין מאד.

שליט: אני אצטרך לחפש.

כהן: יש ההודעה שלו, קצרה מאד.

שליט: לא, בהודעה זה לא.

כהן: ובכן זה נכון שבהודעה אין זכר לזה. זה גם נכון שההודעה נמסרה עוד באותו ערב של המיבצע, נכון?

שליט: לא.

כהן: מתי זה נמסר?

שליט: המיבצע היה בלילה.

השופטת: וההודעה בבוקר?

שליט: זה יום אחרי או יומיים אחרי, תראה לפי תאריך המיבצע.

סיפור הפרקליט

לפני עדותו של רוקנשטיין עצמו, נש־מעה עדותו של עורך־הדין אלכסנדר רי־נון, מי שהיה בעבר פרקליטו של רוקנ־שטיין.

(חקירה של עורך־הדין ליבליך:)

השופטת: האם במישפט נטענה טע־נה על־ידי רוקנשטין, שהיו לו קשרים קודמים עם מיזרחי?

רינון: הוא טען את זה בפני, שהוא מכיר את מיזרחי ומכיר את חוג האנשים שמיזרחי מקורב אליהם. אבל, מאוחר יותר התברר שאישית, אני מבין, שהוא לא מכיר אותו.

השופטת: הוא ידע מי הם, אבל לא הכיר אותם בפנים. ככה זה?

רינון: את מיזרחי אישית, הוא ידע מיהו, והוא ידע עליו כל מיני דברים, אבל, במגע אישי במישרין, אני מבין ממנו...

השופטת: לא היתה היכרות ביני־הם?

רינון: אני יכול להגיע למסקנה הזו. בפנים הם מכירים אחד את השני, כך הבנתי ממנו.

השופטת: אבל לא היה ביניהם מגע ישיר?

רינון: אבל עיסקות, נקרא לזה ככה, משותפות לא היו, ככה אני הבנתי.

השופטת: הוא ידע איך הוא נראה, אבל אף פעם לא היה לו איתו עסקים. זהו המצב?

רינון: במישרין.

ליבליך: על סמך מה אתה אומר זאת?

השופטת: ככה פפה אמר.

רינון: כי כל הטיעונים שלו התייחסו לאנשים שהיו מקשרים בינו ובין מיזרחי.

ליבליך: הוא סיפר לך את הסיפור עם היהלומים?

רינון: הוא סיפר לי באחת ההזדמנו־יות, אולי אני אתן הרקע לכל העניין.

ליבליך: כן.

רינון: היות והוא נשפט, והוא ב־איזשהו מקום רצה לחשוף כאילו עובדות שיכלו לעזור לו בתיק עצמו, אחת הבק־שות שלו היתה שהוא רוצה להיפגש עם עיתונאי, או עם ח"ח אולמרט.

להיט השנה!

השילוב האידיאלי: טיול מהנה ברחבי יוון - וחופשה משגעת באיים!

הטיסה והשהייה במחירים הנמוכים ביותר באירופה:

* חופים נפלאים * אתרים היסטוריים מעניינים * האווי ים־תיכוני מלהיב
* נוף מרהיב ומרגיע * בתי מלון מטולים במחירים סבירים
* חיי לילה סוערים (גם קזינו)
* קניות טובות וזולות במיוחד

טיסות יומיות לאתונה

פנה אל סוכן הנסיעות שלך

האם אתה קורא מהר?! בוא ונראה!

* גם אם אתה אחד מאלה הקוראים מהר באופן טבעי (300—400 מלים בדקה) הרי בקורס לקריאה מהירה של מיל"ה אתה עשוי לקרוא מעל 1000 מלים בדקה עם אותה רמה של הבנה * בקורס תלמד איך לשפר את כושר הריכוז, את יכולת הזכרון ואת כושר ההבעה שלך.

הקורסים מתקיימים בתל־אביב, בחיפה ובירושלים וכן קורסים בכתב.

פרטים על הקורסים החדשים ועל הקורסים בכתב, טלפונים 03־916185, 03־912093 מ־8 עד 2.

רובקס — המתנה השימושית ביותר

ארומור — צפוי דלתות וקירות

מורלה — המספים המעוצבים כיצירת אומנות

באותו זמן אני הכרתי את אבי ולנטין, שהוא גם היה מעוניין, והוא גם היה איתי בקשר כל הזמן, וניסיתי לזמן פגישה בין אבי ולנטין ובין פפה (רוקנשטין) בבית־הכלא ברמלה.

היות ולא הצלחנו לקבל אישור לכניסתו של אבי ולנטין לבית־הכלא, אז הוא נלווה אלי. זאת אומרת, מראש לא ידענו שהוא לא יכול להיכנס. אז הוא נלווה אלי במכוניתי, ואני סיפרתי את זה לפפה...

ליבליך: ולא נתנו לו להיכנס?

רינון: לא נתנו לו להיכנס, הוא המתין במכוניתי.

אני סיפרתי לפפה שהבאתי את אבי ולנטין לפי בקשתו, ואם יש לו מה לספר שימסור לי אינפורמציה, ואני אעביר אותה לאבי ולנטין, כי זאת היתה מישאלתו.

ואז הוא ישב איתי וגילגל בפני מיספר סיפורים, מיספר מיקרים, מיספר אירועים שהוא קשר בהם כל מיני אנשים.

במיוחד האינטרס שלו היה לגבי בצלאל מיזרחי, היות ובצלאל מיזרחי היה כאילו הפרטנר שלו, היריב שלו בתיק הפלילי, וכשיצאתי החוצה, אז תוך כדי נסיעה סיפרתי לאבי ולנטין כל מה ששמעתי מפי פפה, והוא רשם באותו זמן רישום בכתב־יד של כל הדברים.

השופטת: מה היה הרעיון, שהוא יספר מה שידוע לו על מיזרחי, כדי להקל בדינו, או מה?

רינון: הוא טען, כביכול, שבצלאל מיזרחי זה לא סתם אדם שהוא ניסה לשדוד אותו, אלא בצלאל מיזרחי זה אדם שמקורב לעניינים, שהוא היה קשור בהם במשך כל העבר שלו בתור עבריין, ואז הוא רצה לומר, רבותי — אי־אפשר לסמוך על עדותו של בצלאל מיזרחי, הוא לא אדם מהימן, הוא אדם שקשור לכל מיני מעשים פליליים, ולכן אין להאמין לו, וזה צריך להביא לידיעת בית־המישפט. והוא בחר בדרך הזאת של העיתונות, שזה יגיע בצורה עקיפה לבית־המישפט, הדברים האלה.

ליבליך: הוא גם טען שהכסף שהוא ניסה לסחוט למעשה מגיע לו?

רינון: זה הוא טען במישטרה אני מבין, בעדות שלו במישטרה.

ליבליך: מר ולנטין רשם את הדברים האלה מפיך?

השופטת: לא! לא! לא!

ליבליך: אתה סיפרת למר ולנטין, מר ולנטין רשם בזמן שאתה סיפר לו?

רינון: כן, תוך כדי נסיעה.

■ ■ ■

השופטת: הוא (גומאדי — רחמים אהרוני) הראה עניין בזה שפפה יודה באשמה?

רינון: כן. הוא יעץ שפפה יודה באשמה, והוא גם שוחח עם פפה באולם בית־המישפט, נדמה לי אפילו שזה היה בתוך האולם או בתא של המעלית, אני לא זוכר, אבל הוא עזר לשכנע את פפה שיסכים להודות באשמה, לפי ההצעה שהיתה לגבי מחיקת שני סעיפי־אישום.

השופטת: אתה נוכחת בשיחות־שיכנוע כאלה? שבהם גומאדי ניסה לשכנע את פפה?

רינון: אני ידעתי שהוא הולך לדבר איתו בנושא הזה.

השופטת: כן זה שמענו. אבל האם אתה, נניח, במעלית או במיסדרון...

רינון: אני, אישית, לא הייתי נוכח. היתה לי שיחה איתו (עם גומאדי) ואחר כך הוא הלך. אמרתי לו תנסה אתה, יותר נכון...

השופטת: ההצעה היתה מצידך. חשבת שזה דבר טוב שהוא יודה?

רינון: כן.

השופטת: מה היה הקושי לשכנע אותו? למה היה צריך כל־כך הרבה משכנעים?

רינון: הוא חשב שהעונש יהיה כל־כך חמור, שמוטב לנהל את התיק עד הסוף והוא האמין, כל הזמן האמין, שהוא יצליח להעמיד באור שלילי את בצלאל מיזרחי, ואז התוצאות תהיינה הרבה יותר טובות עבורו. דהיינו, שהוא ינסה להוכיח שבצלאל מיזרחי שותף, וכל הנסיון היה במיסגרת עסקים משותפים בתוך העולם התחתון, ושהעניין יקבל אופי ומימדים לא של איזה אדם שבא לשדוד סתם אזרח, אלא זה משהו שנעשה בתוך העולם התחתון, ולא צריך היה כביכול להגיע לידיעת המישטרה ולגורמים ציבוריים.

השופטת: ומה אהרוני חשב על הקו הזה?

רינון: אהרוני חשב שלטובתו של פפה זה להודות ולגמור את התיק, ושיקבל את העונש. והרושם היה שאם הוא יודה, אז העונש שלו לא יהיה חמור. זה יקל לגבי העונש.

כספי: אתה הזכרת כאן, השיחה הזאת היתה בסביבות מארס 1976, זה היה אחרי שפפה כבר ישב בכלא־רמלה, כאסיר.

רינון: אחרי שישב בכלא רמלה.

כספי: איך משתלב לעניין הזה אהוד אולמרט, שאת שמו אתה הזכרת? באיזו צורה?

כספי: מה זאת אומרת, באיזה צורה? פפה היה מעוניין, בזמנו אהוד אולמרט היה מאד מפורסם בכל בטיעון שלו לגבי הפשע המאורגן.

השופטת: הוא היה אז באופנה.

רינון: הוא היה באופנה.

כספי: ופפה פנה אליו, ואני אומר לך, מר רינון, האם זה יהיה נכון לקבוע שפפה ציפה לפגישותיו עם אהוד אולמרט ואיתך, והקשר שלך עם אבי ולנטין, להקל לו כלשהי בעונש שלו, בין בדרך של חנינה ובין בדרך של פתיחה מחדש של המשפט?

רינון: ברור שהוא ציפה לטובת־הנאה בקשר לחומר הזה, שהוא מספק למישטרה.

תובע מיזרחי עם פרקליטיו כספי וכהן

מה נאמר במארב בחצות?

כותרות

„הארץ", יום ג', 13.6

300 שנות מאסר ל„בנו של סאם"

„מעריב", יום ג', 13.6

לאחר שהורשע ברציחתן של 5 נשים וגבר

„בנו של סם" נידון ל־340 שנות מאסר

„ידיעות אחרונות", יום ג', 13.6

„בנו של סם" נדון ל־547 שנות מאסר

„דבר", יום ג', 13.6

„בנו של סם" ל־25 שנות מאסר

עיתונות חופשית!

„מעריב", יום ו', 9.6

„בגין אינו זקוק לאומרי הן ולחנופה"

מפני שהוא גאון, זקוף־קומה, מנהיג דגול בלא רבב, חכם ואמיץ־לב.

„דבר", יום ו', 9.6

קצין משטרה במשפט מזרחי־„הארץ":

ההרואין הוחדר לארץ ב־75 – רק נרקומן אחד נגמל ממנו

גופתו תוצג לקהל במוזיאון המישטרה

„הארץ", יום ב', 12.6

מאז הפעלת חוק ההפלות

עלה מספר החיילות המבקשות להפסיק הריונן

הוכחה נוספת ל„לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

„מעריב", יום ב', 12.6

„מהפך הצבע" בטלוויזיה עלול לעלות 22 מיליארד ל"י

המהפך: משחור־לבן ללבן־שחור.

„מעריב", יום ב', 12.6

SEX־על־כסא למיליון קוראים: 800 אלף קופחו...

מתאים במיוחד לחברי־כנסת.

„דבר", יום ה', 15.6

נבון עלה על קבר בן־גוריון

מה הוא עשה שם למעלה?

חסוך היום-החלט מחר

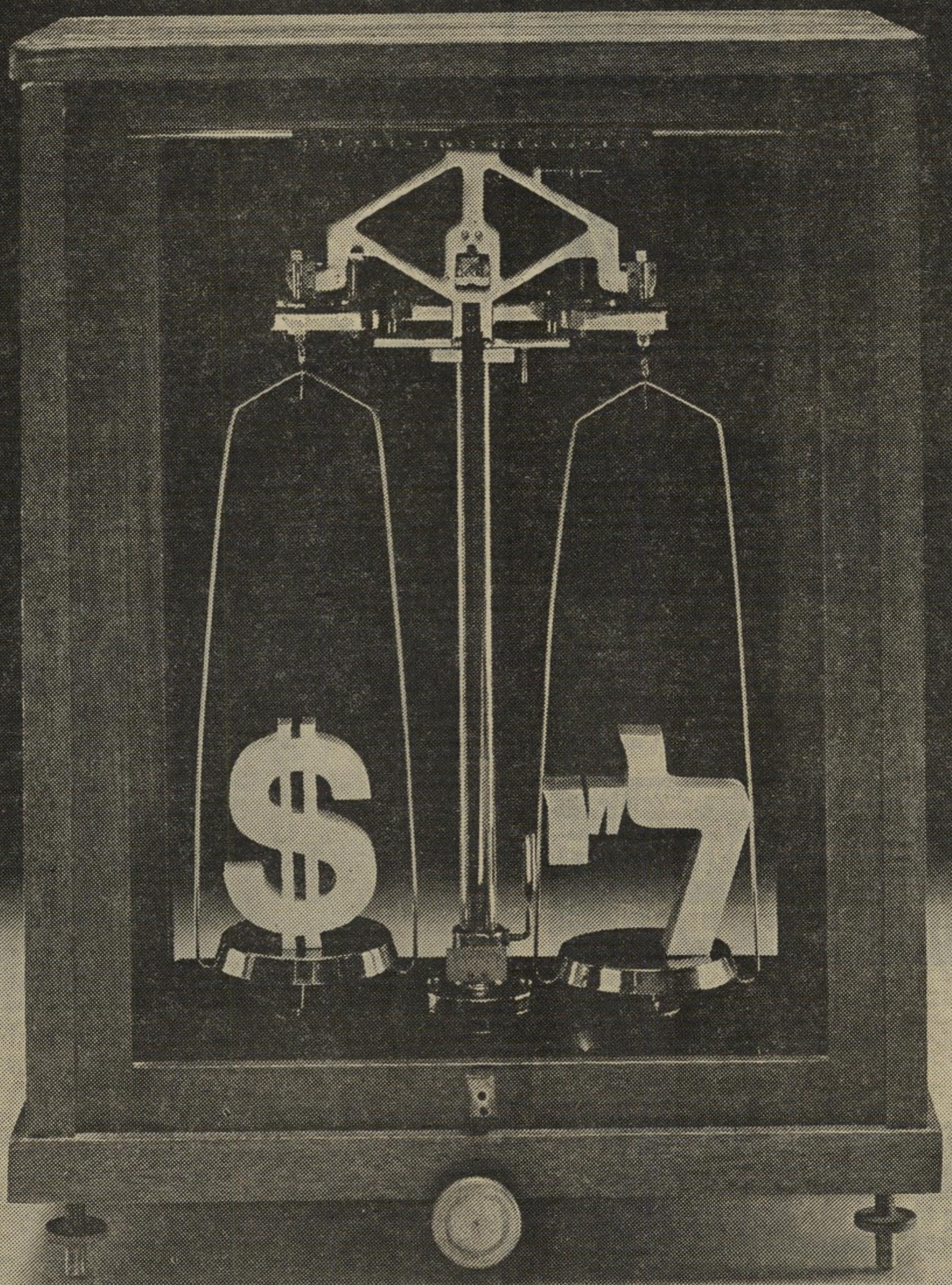

ב"כח ברירה דולרית"

דולר או מדד, מדד או דולר – איזו הצמדה תשתלם יותר? מעכשיו זו אינה בעיה שלך. תוכל להפקיד כסף בתכנית יכח ברירה דולריתי של בנק לאומי ובסוף תקופת החסכון תדע איזו הצמדה השתלמה יותר. כספך יהנה מהצמדה זו. כמו כן, תהנה ממענק מיידי עד 6%*, ריבית, הפרשי הצמדה וריבית גם על המענק והכל פטור ממס. אין הקפאה על כספך. תוכל למשוך חסכונך בכל עת לאחר הודעה מראש של 30 יום. פרטים נוספים תקבל עוד היום בסניף הקרוב של בנק לאומי, בנק אגוד ובנק ערבי-ישראלי.

* בתנאי שתתמיד בחסכון עד 6 שנים.

שלך בעצה טובה
בנק לאומי לישראל בע"מ

במדינה

(המשך מעמוד 48)

ליך מסויים מאריכים את משך הגדילה לשנה וחצי, ואז קוטפים ומכינים אותו להפקה, על־ידי בחירת חלקים מתאימים ממנו.״ לטענתו אף הוא אינו יודע את התהליך המדוייק של הכנת החומר, והוא מקבל אותו מוכן מידי הזקן המיסתורי.

את האנשים שבהם טיפל החתים גווילי, לטענתו, על הצהרה־בשבועה, שבה סיפרו על הטיפול שקיבלו ועל תוצאותיו.

הוא אומר: „פניתי בשנית לחברות־תמרוקים, והצעתי להן לבדוק את הנושא. בין השאר נפגשתי עם סמנכ״ל רבלון בארץ אריה שפירא שסבל בעצמו מקרחת מתקדמת. אחרי שבוע של טיפול נעלמו לו הקשקשים, ולאחר תקופה נוספת הופיעה על ראשו פלומת־שיער.

אריה שפירא עצמו סירב להגיב על שאלת הטיפול שקיבל, ועל תוצאותיו. גם פטר הולדנברג — הכימאי הראשי של רבלון בארץ, שעבר בעצמו טיפול דומה, שמר על שתיקה.

טוב לאימפוטנציה. לנוזל קורא גווילי „דרמה A־3״. „בתחילה היה לחומר ריח־לוואי חריף, אחר־כך גווני־צבע שונים, וכעת הוא מתאים לכל סוגי השיער ולכל הצבעים.״ לטענתו נותן הטיפול תוצאות כבר אחרי 21 ימים, כאשר מופיעה הפלומה הראשונה. „ולא רק זה,״ הוא מוסיף, „לחומר יש גם תופעות־לוואי חיוביות. הוא משחרר לחץ על תאי־המוח, וכך מקל על כאבי־ראש. היה אפילו אדם אחד שלא ראה טוב, נתתי לו לשתות את החומר והיום הוא רואה מצויין. היה גם מיקרה של חבר שלי, שזה עזר לו לאימפוטנציה וריפא אותו.״

בינתיים ממשיך גווילי לחפש אנשים

גווילי מטפל בשפירא
שיער חדש?

וחברות שיהיו מוכנים להפיץ את „מצמיח־השיער״ שלו. „כתבתי מיספר מיכתבים לחברות בחו״ל,״ הוא מספר, „והוזמנתי לבוא אליהן. מאחר שהנושא התפרסם באירופה בעיתונים, התחלתי לקבל פניות רבות של אנשים שאעזור ואטפל בהם. השבוע אני יוצא לגרמניה, אחרי שקיימתי מגעים עם חברה הפועלת שם.

„אני מקבל הרבה מיכתבים. גם מחו״ל, מאנשים שמתעניינים בהמצאה. זה יכול להיות פתרון פלא להרבה מאד אנשים בעולם הסובלים מקרחות ומנשירה.״

פשעים

בין מין למינהו

השופט לא ראה את הסרט „אסקימו לימון" והורה על קיום מישפט האונס בדלתיים סגורות

הצעירה שעמדה על דוכן העדים שלחה מבטים מהססים לעבר הקהל שמילא את אולם המישפט. היא הביטה בתחנונים בשופט דוד ולאך, ואמרה: „אני מבקשת שכבוד השופט יצווה להוציא את הקהל מן האולם, אני לא יכולה להעיד בחופשיות לפני קהל.״ לבקשתה הצטרף מייד גם התובע.

על ספסל הנאשמים ישב אותה שעה נהג־מונית, שהתביעה ייחסה לו ביצוע מעשה־אונס בנוסעת, שאותה הסיע מהרצליה לתל־אביב. המתלוננת, שהיתה עדת־התביעה המרכזית, היא שביקשה מהשופט את סגירת הדלתות.

מטפל גווילי
מיפרצון בראש

עורך־הדין צבי לידסקי, פרקליטו של נהג־המונית הנאשם, קפץ ממקומו. „אני מתנגד!״ הכריז. „בית־המישפט רשאי להורות על סגירת הדלתות רק במיקרים של פגיעה בביטחון המדינה או פגיעה במוסר הציבורי, וכאן אין לא מזה ולא מזה.״

התובע קם ממקומו להשמיע את הטענות שמנגד. הוא אמר שעדותה של המתלוננת, ותיאור האקט המיני שהיא עתידה למסור, עלולים לפגוע במוסר הציבור.

לידסקי חלק על דיעה זו. „בארץ מוצגים סרטים רבים שבהם מוצגות סצנות מין, נועזות בהרבה ממה שעתידה המתלוננת לספר,״ טען.

השופט לא ראה. השופט הביט בעורך־הדין לידסקי בהתעניינות. „אולי יואיל אדוני לפרט לאיזה סרטים כוונתו?״ ביקש מהפרקליט. „למשל, אסקימו לימון,״ פלט לידסקי את שמו של הסרט האחרון שבו חזה באחרונה. „זהו סרט נועז שמוצג בתל־אביב, ואיש אינו טוען שיש בו משום פגיעה במוסר.״

השופט הירהר קימעה, ולבסוף קרא את החלטתו. „בא־כוח הנאשם טען שסצנות־מין נועזות ידועות לציבור מסרטים, ואף הזכיר את הסרט אסקימו לימון אשר בית־המישפט לא ראהו,״ אמר השופט. „בשאלה של הגנה על מוסר הציבור קיימים ויכוחים רבים, ואף נכתבו פיסקי־דין ומאמרים רבים. השאלה המתעוררת היא אם מדובר ביצירת־אמנות, ובהקשר זה מתירים לפעמים הצגת חומר פורנוגרפי, שאינו מהווה עיקר היצירה האמנותית, אלא חלק ממנה.

„אך כאן,״ הוסיף, „איננו דנים ביצירה אמנותית אלא בתיאור עובדתי שכשלעצמו — נראה לי — עלול לפגוע במוסר הציבור אם יעידו עליו בדלתיים פתוחות. אני מחליט, איפוא, לסגור את הדלתות לגבי קטע זה של העדות, לא משום בקשתה של העדה אלא משום חשש לפגיעה במוסר הציבור.״

תשבץ העולם הזה 2129

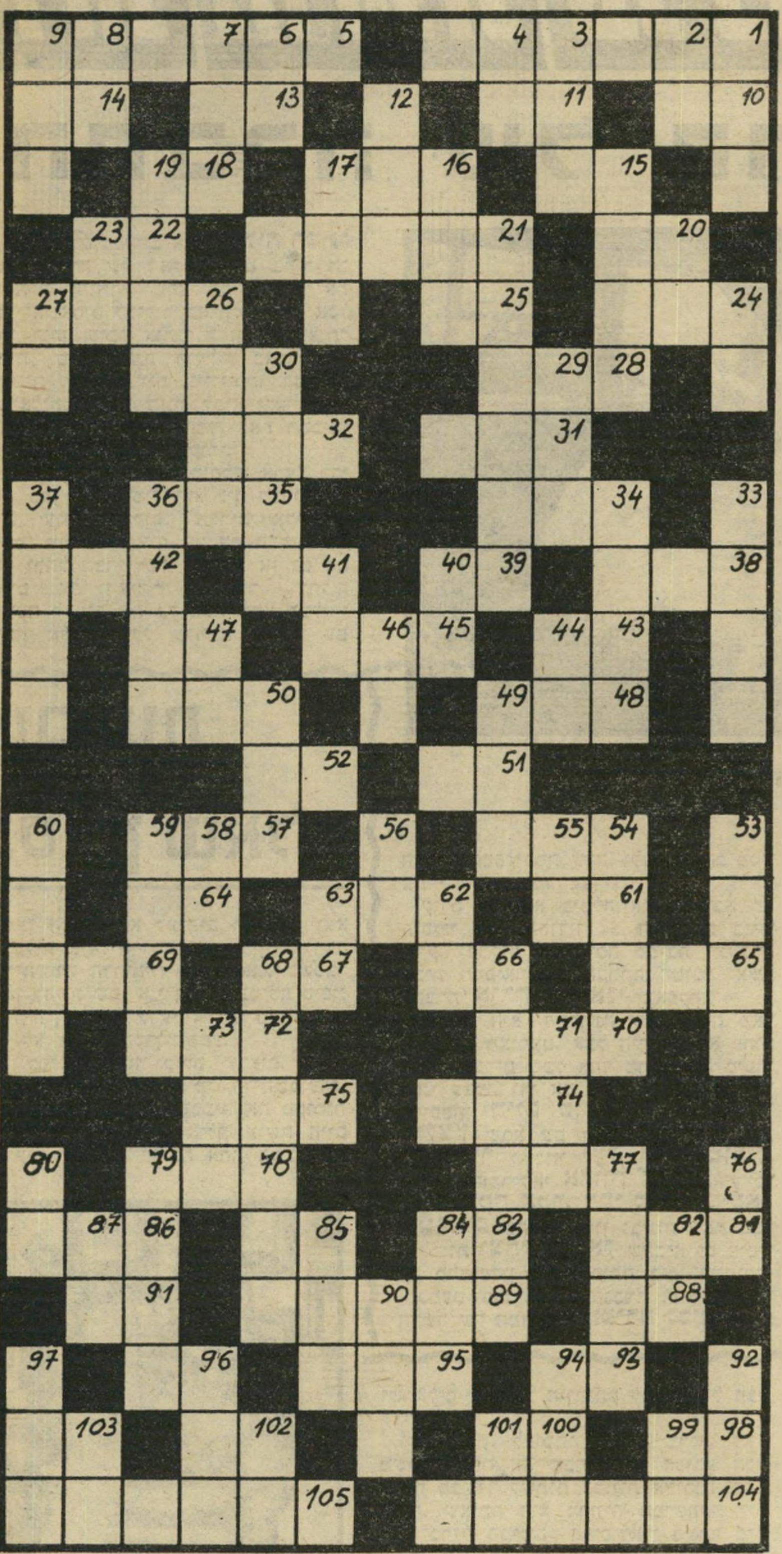

מאוזן:

1. מילחמת־שוורים; 5. תואר־אצולה אירופי; 10. נישא; 11. אציל מיקראי; 13. מזמר; 14. דגל; 15. שנון; 16. כינוי לכומר נוצרי; 18. ממהר; 20. תרופה; 21. טבלה קטנה; 22. נור; 24. תרופה; 25. בהשאלה: מרכז; 26. חסר־תיקווה; 28. מאוחר בלילה; 30. סירב; 31. חלק בארוחה; 32. כלי־קיבול לנוזלים; 34. ערימת גרעינים; 35. פרח־נוי; 38. הוריד סטירה; 39. אפס כוחו; 41. מן ההורים; 42. קינח את אפו; 45. התקוממות; 47. מילת־תחינה; 48. תכיפות גלי־האנרגיה; 50. אולם; 51. תל־חורבות; 52. מתגורר; 54. בושם מיקראי; 67. מפלה, מישגה; 61. נהר באפריקה; 62. סמוקינג; 64. תחמושת קדומה; 65. החליק; 66. תיבת־דואר (ר״ת); 67. עליך לדעת! 69. צמית; 70. מפל־מים; 72. זימרה; 74. עושק; 75. מאבני־החושן; 77. העִנקה; 78. מלחין צרפתי ממוצא ספרדי; 81. ספינת־המידבר; 83. מיקווה־מים ענקי; 85. שלובנו טהור; 86. מדמנה; 88. מסולם הצלילים; 89. מועד מסויים; 91. עצם בפה; 93. חומת־מים ף 95. בוא ונעשה! 96. רך בצאן; 98. מצבת־זיכרון; 100. מסולם הצלילים; 102. טול! 103. חומת־מגן; 104. מדינה במיזרח־אירופה; 105. דג של מים מתוקים.

מאונך:

1. עיר; 2. סופו של יום; 3. בצוותא; 4. אם־הפנינה; 6. עליך לרשת! 7. מים קפואים; 8. מפרנס; 9. סופר גרמני (ש״מ); 12. ביזה; 15. טשולנט; 16. קורש, ערם; 17. מחיצה; 19. רעש גדול; 20. כועס; 21. מרכזנית; 23. סחוב! 24. הוראה מפורשת; 26. נשגב; 27. רוח רעה; 29. נטר; 30. משהו; 33. הליקופטר; 34. מן המצעים; 36. כסף; 37. הבל; 40. כינוי; 41. קיטור דק; 44. בלוטת־הנקה; 46. בלבד; 47. תבואה; 49. רטט; 50. מפירקי הגוף; 53. אור גדול; 55. רחמנא־ליצלן (ר״ת); 56. ארמדה; 58. מהלך בשחמת; 59. בדיחות־הדעת; 60. כזה היה בפראג; 62. רשע; 63. מזל; 66. מודליסטית; 68. טעים (2 מילים); 71. מזון הבהמות; 73. משמש לאריגה; 76. מיכסה הבית; 77. בית־הארחה; 79. בירה מיזרח־אירופית; 80. זז ממקומו; 82. בגד־שרד; 84. עשירית האלף; 85. ישימון; 87. שמא; 90. גדול בתורה; 92. חפירה עמוקה; 94. מגילגולי הארבה; 96. עוף־ים; 97. עובד בית־המרחץ; 99. קידומת שמשמעה שניים; 101. קינה; 102. לא חם; 103. חס־וחלילה (ר״ת).

רחל מרחלת על כל העולם

החברה של החשובים

נכון שכולם מכירים את **רוחל'ה רמתי** בתור החברה של ז'אקלין, וגם בתור ה־ישראלית היחידה שהצליחה להביא את הקנדי־אונאסיס לביקור בארץ־הקודש. אבל אחרי שהן עזבו אותנו וחזרו לארצות־הברית, שם מכהנת רוחל'ה כאדריכלית הראשית של עיריית ניו־יורק, החליטה הישראלית שהגיע הזמן לבוא לארץ כדי לנוח מהביקור בארץ. נחמד, לא? תסכימו אתי שזה כבר באמת מקורי.

אבל חוץ מלנוח באה רוחל'ה ארצה כדי לחוג כאן את יומולדתה בין חבריה ה־רבים, עוד מהתקופה הטרום־ז'אקלינית, כי לפי תורת ההיגיון, אם הם חברים של רחל, ורחל חברה של ז'אקלין אז גם הם חברים של ז'אקלין. בקיצור, רוחל'ה החליטה לפצות את כל אלה שלא הצליחו לראות אותה בגלל שהיתה עסוקה עם

רחל רמתי עם ז'אקלין קנדי־אונאסיס
כל הדרכים מובילות

החברה המפורסמת שלה, ולערוך להם מסי־בת יומולדת כמו שצריך.

קודם כל היא ביטלה את המסיבה ש־תיכננו לה בסטודיו 54 המפורסם בניו־יורק, ובמקום זה ערכה מסיבת יומולדת בבית המפואר של חברתה הטובה, אשת החברה **אורה יבניאלי** באפקה.

כרגיל, היא התכוונה שזה יהיה מאד אינטימי ומצומצם, אבל היו שם לא פחות ממאה חברים שכל אחד מהם שווה סיפור בפני עצמו. ודי אם נזכיר ביניהם את ה־פרופסור **חיים בן־שחר**, את **ארנון מילצ'ן** שבא עם חברתו השוודית, את **דן פתיר** ואשתו **יעל, גליה טופיל**, הסופר האמריקאי **ארווין האו**, האדריכ־לים **צביקה הקר, רמי כרמי** ו**מיכאל שטראוס** שהביא המון גבינות, ואת בעל הגלריות **יצחק תיראל** שהביא גם מוסי־קה מהמועדון שהוא פותח ביפו העתיקה.

כמעט שהגיעה גם הגברת הראשונה ה־חדשה של המדינה, **אופירה נבון**, שהיא חברתה הטובה של בעלת הבית, ורק צ'יצ' נעדר, כי הוא היה תקוע בחוג־בית עד שעה מאוחרת.

אבל מי שזכה אצל רוחל'ה הנמרצת ביחס מיוחד היה דווקא האלוף במילואים **הרצל שפיר**, שבא להתייעץ איתה לפני צאתו להשתלמות בארצות־הברית.

לקראת חצות הגיע למסיבה הבדרן **יואל שר** בחברת רעייתו **ג'וים**, ואז התברר לכולם שגם לג'וים יש יומולדת בדיוק באותו יום. כך השימחה הוכפלה בו־במקום, ויואל נתן הופעה חגיגית במיו־חד, כמו שרק הוא יודע. אבל מה שסיקרן את כולם היה מיהו הגבר החדש בחייה של רוחל'ה. אלא שהיא רק מחייכת חיוך סתום ושומרת על מיסתורין. מה שהיא כן יכולה לגלות לי הוא שהיא תמשיך להביא את כל החברים המפורס־מים שלה לישראל, כדי שיראו היכן נול־דה. ואם תהיה לכם קצת סבלנות, תיווכחו שגם זה משהו.

מרוח אין פרנסה

בדיוק את המילים הללו אמרה לי סבתא שלי, עליה השלום, עוד בצעירותי. היא אמרה: „תדעי לך, ילדה, בשביל הכבוד צריך לעבוד, ומי שעושה רוח סופו שיילך עם הרוח”. אני אומנם את הלקח למדתי, אבל יש אחד שכנראה לא עבר את הקורס המזורז של הסבתא שלי, ולא למד את ה־סיסמה המועילה הזאת בחיים.

כוונתי לז'**אן־שארל לפוור**, הצרפתי יפה־התואר עם עגיל־היהלום באוזן. הבחור החל את דרכו בארץ לפני כחמש שנים בתור דיסק־ג'וקי במועדון הים־התיכון ב־אילת, ומאז עבר הרבה־הרבה מקומות־עבודה. לאיש לא ברור מה גרם לו בכל מקום להיפרד ממנו אחרי תקופה קצרה. כזה יפה עם כל־כך הרבה שארם — ובכל־זאת בלי מזל בעבודה.

אחרי הקלוב הוא עבר לאילת, וגם שם היה דיסק־ג'וקי. משם עבר לאיזה עבודה מינהלתית קלה, ומשם לניהול המסעדה ה־סינית באילת, ואחריה לניהול המועדון ב־תל־אביב. אחרי שגם משם קלו רגליו עבר למועדון־לילה בנתניה, אבל לא עברו ימים

ז'אן־שארל לפוור
מה קורה לו?

רבים והבחור הסתכסך סיכסוך רציני עם בעלי המקום.

כיום מוצא עצמו ז'אן־שארל מחוסר עבודה, וממה שנראה לי הוא עלוב־החיים ממש. אשתו — או, יותר נכון, אם בנו, עזבה אותו. נראה שאחרי שנתיים בלי חופה וקידושין היה לה קצת יותר מדי עם הבחור. היא לקחה לה את בנה ועזבה את האב לאנחות, לטובת צרפת, ארץ־מולדתה. ומה עושה ז'אן זה עם בנו הגדול בן ה־9, מנישואיו הקודמים? או, אז הוא מוסר אותו למישפחה־אומנת, העיקר שלא יהווה לו מיטרד ומיכשול בחיים. לפי השמועות יש לו לז'אן זה הרבה שונאים שהספיק לטפח ולצבור במשך חמש שנים, ורק אתמול שמעתי בחורה גזעית אחת אומרת מישפט שהמם אותי. היא אמרה: „הדבר היחידי שנשאר נוצץ באישיות של ז'אן־שארל הוא העגיל שבאוזנו”.

בקיצור, לז'אן, שתמיד החשיב את עצמו גבוה־גבוה, יש בעיות במציאת מקום־עבודה חדש, כי הרי אין מקומות רבים על רמה שיכולים להרשות לעצמם מנהל ב־רמה כל־כך גבוהה. ותאמינו לי, שאילולא הרומן החדש שלו שבוער על אש חזקה, היה האיש נוסע לחפש את מזלו במדינה אחרת.

אבל על הרומן הזה תרשו לי לספר לכם בהזדמנות אחרת. פשוט, הבחורה היתה כל־כך הרבה בכותרות באחרונה, שחבל לבזבז קצה של סיפור עליה. כך יישאר לי גם לפעם הבאה, ואתם תישארו סקרנים.

שבועות

בסימן שאלה

למען האמת, לא לעיתים תכופות יוצא לי לבלות איזה חופשה בת יומיים־שלושה בעיר־השמש הדרומית אילת, אבל כשכבר מזדמן להיות שם, אני חוזרת עמוסה סיפו־רים וחוויות ואין, לדעתי, שום סיבה שגם אתם לא תיהנו מקרן־השפע.

אז כפי שבוודאי כולם יודעים, אילת היתה מופצצת ממש בימי חג־השבועות, לפניו ואחריו, וכל מי שמכיר את מקומות הבילוי הנכונים בעיר אילת עושה חיים משוגעים. אז לאן הולכת אחת כמוני, ש־

משה ינוקא
איומים לעבור

מחפשת אנשים ידועים וסיפורים עליהם? פשוט מאד. נעתי ונדתי בין הכפר של **רפי נלסון**, שם היה האקשן בשיאו ב־שעות זריחת החמה, לבין המועדון של **ינוקא** והצוות שלו, ששם שמח בעיקר בשעות הקטנות של הלילה.

ומכאן, לחידושים ולרכילות. נתחיל ב־ינוקא, שנראה מצויין וממשיך להצהיר בוקר וערב שהוא עוזב וחוזר לתל־אביב, אבל את זה שומעים ממנו כבר שנים, ומי שמכיר אותו מקרוב אולי יבין שינו־קא בלי אילת זה לא בדיוק ינוקא משה שלא עובד קשה. אומנם הוא עולה בקרוב לתל־אביב לפתיחת תערוכה משלו, אבל אין ספק שהוא יחזור לשמש ולשש־בש על שפת הבריכה. הוא גם מספר שהוא עומד לפתוח משהו בתל־אביב, אבל עד שזה לא יהיה מוחלט וגמור אצפה תמיד לראו־תו במועדונו, עושה שמח לתיירים ול־ישראלים ששילמו הון־עתק לבילוי של חג קצר.

רפי נלסון, לעומתו, שיהיה בריא, לא משתנה כהוא־זה. הבחור עם הכובע ה־שחור ממשיך לשתות כמויות אדירות של בירה, שאותה הוא מרוויח ממישחקי ה־כדור־ברזל, המישחק הפופולארי ביותר ב־

רפי נלסון
בשעות זריחת החמה

כפר שלו. אולם הפעם, המתחרים שלא יכלו לרפי היו חשובים וגדולים. לא בכל יום יוצא לו לשחק עם **לינו ונטורה**, כוכב הסרט מגע המדוזה, ועם המפיק **ארנון מילצ'ן**. ארנון, שכבר מזמן הפסיק לעשות חשבון לכסף, שכר מטוס פר־טי ובא לאילת עם חברתו הצמודה **אוה־ריקה**, שוודית תמירה ובהירת־שער, ש־לפי השמועות צמודה אליו מזה שלוש וחצי שנים. אומנם אף אחד לא ידע עליה, אבל עובדה היא שזה רומן עתיק וותיק ונראה רענן וצעיר.

כמו כן היו במטוס הקטן השכור השחקן ונטורה ועוד מאושרים שזכו מן ההפקר. אומנם המטוס נשכר רק ליום אחד, מהבו־קר עד הערב, אבל אחרי בילוי בכפר ויתרו ארנון וחבורתו על החזרה לירוש־לים ועברו עם שאר עמך ישראל למוע־דון, שם הרגיש לינו שהוא בשיא פריחתו והראה לישראלים איך רוקד שחקן ותיק עם שער־שיבה וכרס שאין מה להתבייש בה.

החגיגות היו בעיצומן, ואז קלטה עיני עוד גרוש עליז שנהנה מהחיים בלי לע־שות חשבון לאף אחד. היה זה הפרופסור **אריה זקס**, הלשעבר של השחקנית **גבי אלדור**, שנראה מבלה בנעימים עם צעי־רונת חיננית ועליזה בעלת גוף ישר מהסר־טים, שאותה הציג לפני כולם בשם **רחל**. ובינינו, אם היו עורכים תחרויות־שתייה, לדעתי היה זקס לוקח בלי בעיות אפילו את נלסון.

מובן שהיו שם עוד חשובים וידועים הרבה, אבל לא על כולם אפשר לכתוב, כי החגיגות שהלכו שם בין הנשואים ו־הרווקות, או ההיפך, מתאימים בדיוק ל־אווירה השורה באילת. הכל מותר, ועם מי אין זה משנה, הרי מחר נוסעים הביתה וממילא הכל נגמר ונשכח. אזכיר רק מורה תל־אביבית אחת, בלונדית מבוגרת שהח־ליטה שזו לה אולי הרכבת האחרונה, ומי שלא ראה אותה רוקדת ומחליפה זכרים מדי ערב לא היה מאמין אילו סיפרו לו. וסיפור זה אנונימי, כמובן בגלל מסע־הצייד־הגברי־הנשוי, שאותו ערכה.

אזכיר עוד את הנחמד האמיתי היחידי שאני מכירה, לשימחתי, באופן אישי, הלא הוא איל־הספנות **יולי עופר** החיפאי, ש־בילה את החג עם בנו, רפי נלסון. ומי ששואל למה וממתי אימץ את רפי כבן, ישמע סיפור ארוך עוד מימי המילחמה, כששניהם שכבו יחד בבית־החולים ומאז נקשרו ביניהם קשרים הדוקים, ואין חג ו־שימחה שיולי לא יכבד בהם את רפי ב־ביקור ובשתייה בכפר.

אז רק לידיעת כל אלה שנשארו, מסיבה כלשהי, בעיר בחג־השבועות: הפסדתם יומיים שיגעון.

EDDISON DOUBLE II תני לו

אינך יכולה לדעת איפה תקבלי את פניו.

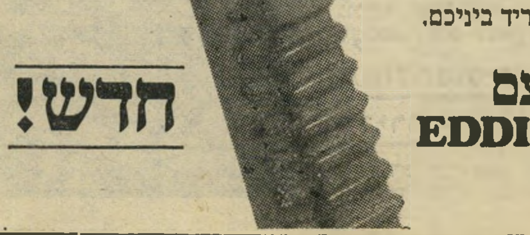

היום את יכולה ליהנות ממנו הרבה יותר.
היום את יכולה לתת לגבר שלך את "אדיסון דבל טו"
— סכין הגילוח המהפכני החדש.
ב"אדיסון דבל טו" שני להבי פלדה מלוטשת בעלי זוית
פעולה מיוחדת, אשר חותכים את השיער קרוב יותר לשורש
ומעניקים גילוח חלק, רענן ונקי למשך כל שעות היום.
תני לגבר שלך "אדיסון דבל טו".
הוא לא יניח לאף שערה אחת להפריד ביניכם.

חדש!

תענוג בשניים עם
EDDISON DOUBLE II

נמר של נייר

הז׳אנר הסיפרותי של המדע־הבידיוני כובש השנה את קוראי הסיפרות בישראל ✶ מהמיתולוגיה היוונית העתיקה למיתולוגיה של המחר ✶ תולדות האנושות על־פי אייזק אסימוב

מדע בידיוני

מפות חדשות של השאול

„אבל מי בכוחו לבטוח בעולמות הללו, אם הם מיושבים ?... האם אנחנו או הם שליטי היקום ?... וכיצד ניברא כל זה עבור האדם ?"

יוהאנס קאפלר
(מתוך „האנטומיה של המלאנכוליה")

מאטלנטיס ועד אטלנטיס החדשה

אלפי שנים חיתה התרבות המערבית בצילן של מיתולוגיות העבר שלה. הבולטת, המרשימה והמשפיעה בכל מיתולוגיות העולם הקדמון, היא המיתולגיה היוונית. מיתולוגיה זו, שבה הילכו גאוה הטיטאנים והטיטאניות, צאצאי הזיווג שבין אוראנוס וגאיה. היפריון שהזדווג עם תאיה האלוהית העניק את הליו (השמש), סאלנה (הלבנה) ואאוס (השחר). קרונוס, צעיר הטיטאנים, הוליד את שוכני האולימפוס. קודם־לכן תלש קרונוס מחיק אשתו את בניו ובנותיו, ונהג להשליכם לתוך צללי השאול, או שבלע אותם. רק זאוס, בנו, ניצל מגורל מר שכזה והוסתר, ואחרי שבגר השקה את קרונוס בסם ואילץ אותו להקיא את העוללים שטרף. כך החלה הטיטאנומאכיה (מילחמת־הטיטאנים) שבסופה הגיעו לשילטון שוכני האולימפוס, ובראשם זאיס.

כך נוצרה התשתית האגדתית שהזינה, משך דורות, את התרבות ממיתולוגיה של מדוזות, גורגונות, פגאסוסים, ציפעוניות, הידרות, כלבי־שאול, ספינכסים, קיקלופים ושאר רמשים אלוהיים. כך נוצקה לה מיתולוגיה רבת השפעה על אורחות החיים והתרבות של בני העולם הקדום וימי־הביניים, מיתולוגיה המושתתת על סיטואציות בלתי ניתנות למימוש או לשיעור כלשהו.

עבירת־תנועה בחלל ?
מצבים שלא ייתכנו בעולם בו אנו חיים

בשנת 1961 פירסם הסופר וחוקר־הסיפרות הבריטי, קינגסלי אמיס, את סיפרו מפות חדשות של השאול * שבמהלכו סיווג והגדיר, כמיתולוגיה מודרנית עתידית, את ז׳אנר הספרות שנהוג לכנותו „מדע בידיוני", תוך שהוא מכנה אותו „סוג של סיפרות המטפל במצבים שלא ייתכנו בעולם שבו אנו חיים, סיפרות המיוסדת על חידושים שבמדע..." ילטענתו של קינגסלי אמיס, בא סיגנון ספרותי זה לרוות את הצימאון האינטלקטואלי של בני תקופתנו בחוויות שהן מעל ומעבר למציאות היומיומית.

בימים אלה שוטף את ישראל גל תרבותי, שבמהלכו הוחל בתירגום יסודי מעולה של מיטב הפרוזה המדע־בידיונית לעיברית. תהליך זה של התיישרות תרבותית, לתקנים ולערכים בינלאומיים של סיפרות שבהם קנה לו ז׳אנר המדע־הבידיוני מעמד של כבוד, מביא את הצורך בסיקור ממד סיפרותי זה, תולדותיו, דרכו, והגעתו לכדי יכולת תיאור של קשת כלל־כוכבית האוצרת בקירבה את מיתולוגיית

ה. ג׳. וולס (1933)
עתיד מוזר כבעל חוקיות משלו

המחר, ששורשיה נעוצים בקלאסיקה הסיפרותית.

שלביה הראשונים של ספרות המדע־הבידיוני החלו מקבלים כיוון ראשוני כבר במאה ה־17, תוך שהם נושאים אופי דתי מובהק. במחצית המאה ה־18 השתכללו ניצני ז׳אנר זה לכדי תכנים סיפרותיים ערכיים, כפי שהדבר בא לידי ביטוי במיקרוגראמה של וולטר, שהגיבור בו הוא יצור המגיע לכוכב־הלכת שלנו מהכוכב סיריוס, עם בן־לוויה משבתאי־סאטורנוס. עד־מהרה ביססו את מקומם סיפורים כמו אטלנטיס החדשה, אוטופיה, פרנקנשטיין ומסעי גוליבר, ובעיקר החלק החמישי של גוליבר, שעלילתו מתרחשת בספק צלחת־מעופפת, ספק עמדת־פיקוד מעופפת.

ממילחמת־העולמות להירושימה

בחודש יוני 1865 ראה אור סיפרו של ז׳ול ורן המסע מהאדמה אל הירח. בניגוד לקודמיו, שהתבססו על מסעות של כוחות דמוניים ובעלי־חיים מעופפים, התבסס סיפרו של ורן על כוחות מדעיים. המסע מהאדמה אל הירח וספרים אחרים של ורן, ביטאו לרוב אופטימיזם מדעי, וציפיותיו המדעיות של המחבר התאמתו ברובן (כולל צוללות אטומיות כנאוטילוס).

32 שנים מאוחר יותר, בין החודשים

ריי בריידבארי
עולם הולך וכלה

אפריל־דצמבר 1897, החל סופר צעיר בשם ה. ג׳. וולס בפירסום בהמשכים של סיפרו מילחמת העולמות * בכתב־העת פרסונס מגאזין. בספר זה מתאר וולס לפני בני עולמנו, שטרם ידעו לטוס, את פלישת תושבי המאדים לאנגליה. בספרים אחרים שלו יצר וולס את האדם הרואה־ואינו־נראה, ביטל את כוח־המשיכה, והגה את מכונת הזמן ועוד פעלולים מדעיים רבים. במרבית 153 ספריו התמודד וולס ברעיונות שישפיעו על החברה כתוצאה מהשינויים שיחולו במדע. הנחות־היסוד המדעיות שלו היו מהפכניות ממש, תוך שהוא נוטה לרוב לצייר את העתיד המוזר כבעל חוקיות משלו. וולס הלך לעולמו בשנת 1946, אך קודם לכך זכה להיות עד לשתי מילחמות־עולם אימתניות, ולהפצצת הירושימה ונגאסקי בפצצות־אטום — אירועים שהעידו עד־מה הקדים חזונו את היומיומיות.

אחריו בא אלדוס האכסלי, שספריו המחר הנועז ** ומות הברבור *** העמיקו את ציפיות צרכני התרבות לקראת הבאות, תוך שהם מעלים אפשרויות מיפלצתיות למדי של הימור על האפשרויות השליליות שבהתפתחות המין האנושי.

הסיפור המדע־בידיוני החדש

הוגו גראנסבק ייסד, בשנת 1926, את סיפורים מדהימים, מגאזין סיפורי המדע־הבידיוני הראשון בעולם, ולצד סופרים כורן ו־וולס פירסם במגאזין זה, סידרות סיפורים של מחברים אלמוניים, בעלי רקע מדעי או טכני, סיפרות שהיתה מבוססת על ההנחה האיינשטיינית כי לא ייתכן שהמין האנושי החי על כדור־הארץ כשהוא בודד בחלל האינסוף. לזיכרו של גראנסבק מוענק מדי שנה הנובל של סיפרות המדע־הבידיוני, פרס הוגו, החשוב בפרסים הסיפרותיים בז׳אנר המדע־הבידיוני.

בשנת 1937 התמנה ג׳והן וו. קמפבל כעורכו של כתב־עת בשם סיפורים מפתיעים, ובין עמודיו גידל דור של מחברים הנחשבים כיום כחשובים בסופרי המדע־הבידיוני. בשנות ה־40׳ פירסם קמפבל סופרים נודעים כמו רוברט היינלין, אייזק אסימוב, אלפרד ואן־פוגט. חודשים אחדים לפני הפיצוץ האטומי הראשון בלוס־אלאמוס, נעצר קמפבל על־ידי האף־בי־איי מאחר שבירחונו פורסם סיפור, ובו תהליך פיצול האטום ותיאור פצצת האטום.

דור של סופרים המשיך ליצור באיזור־הספר שבין המדע־הבידיוני לבין הסיפרות ה„קלאסית" המקובלת. עם ספרים אלה ניתן למנות את 1984 של ג׳ורג׳ אורוול, יום הארבה לנתניאל ווסט ואחרים.

ברור שאת סיפרי המדע־הבידיוני ניתן לחלק לעידית ולזיבורית, כפי שניתן לחלק

מיפגשים מהסוג השלישי
הממדים האחרים

כך כל ז׳אנר סיפרותי, אך יחד עם זאת מן הראוי לציין ולהדגיש, שהמעולים בין סופרי המדע־הבידיוני הם סופרים בעלי פיוטיות תיאורית העוסקים בהגמשת המציאות האנושית, או הטלת צל שלה לעתיד, תוך התבססות על מיכלול התמורות החברתיות והמדיניות המהירות שהתרחשו במאה ה־20, ואיפשרו אותן ההשלכות לגבי העתיד.

כך צמח בהדרגה דור חדש של סופרי מדע־בידיוני, שהבולטים בין מחבריו: קליפורד סימאק, אייזק אסימוב, הצמד פול וקורנבלית, ריי בראיידבארי, ואן פוגט, ארתור סי. קלארק, רוברט היינלין ואחרים, שהצליחו ליצור בסיפריהם הרבים מיפוי סיפרותי ממויין וקפדני של החלל, הזמן והעתיד, תוך הרחבה מתמדת של הממשויות המקיפות את סביבתנו האנושית. מיפוי זה, ובו מערכות של מוסכמות, נעשה תוך היעזרות בגמישויות של המיבנה האנושי, הפסיכולוגי והמדעי־החברתי של האנושות. בכמה מהיצירות הצליחו אחדים מאותם מחברים להגיע לכדי תיאורים של חזיונות אחרית־ימים למין־האנושי, כמו ריי בראיידבארי ברבים מסיפוריו שבהם הוא מתאר עולם ההולך וכלה. חלקם של הסיפורים עוסק בספינות־חלל מאויישות בניצולים משואה זו או אחרת שהתרחשה בפלאנטה שלנו.

---

* KINGSLEY AMIS, New Maps of Hell, N.E.L., London, 141 pp.

* ה.ג׳. וולס, „מילחמת העולמות", עברית: ישראל פישמן, הוצאת ספרים „מצפן", קפ"ח עמודים.

** אלדוס האכסליי, „המחר הנועז", עיברית: מ. בן־אשר (פסבדונים משותף למקסים גילן ומאיר ויזלטיר), הוצאת „מצפן", 192 עמ׳.

*** אלדוס האכסלי, „מות הברבור", עיברית: עמוס גפן, הוצאת „מצפן", 200 עמודים.

סופרי מדע־בידיוני רבים עוסקים, בעבודותיהם, במיפגש בין תושבי כדור־הארץ לבני פלאנטות אחרות.

ייחודם ושיכלולם ההדרגתי של מחברי הסיפורים המדע־בידיוניים בדור האחרון, מתמקד על מסעות בלתי־חדלים של גיבוריהם בזמן, בממד ובעולמות המקבילים, תוך ניצול „הממד הרביעי" והיעזרות ב„מכונות־זמן" למיניהן. במקביל למסעות הנערכים לעתיד ולפלאנטות האחרות, מנוצל הממד הרביעי למסעות אל העבר של כדור־הארץ, ובאחד הסיפורים מנסה מישלחת להגיע לקיסרות האוסטרו־הונגרית בדימדומיה, בסוף המאה שעברה, במטרה למנוע את לידתו של אדולף היטלר ולשנות את פני מהלך ההיסטוריה. או, למשל, מישלחת המתאמצת למנוע את הרכבתה של פצצת־האטום.

אלף שנים יום אתמול כי יעבור

היעלמות ממד־הזמן, ופוטנציאל הדילוגים שמעליו, הביאו לשיכלול הממד הספרותי וליצירת שינוי תדמיות ביולוגיות של גיבורי הסיפרות־הבידיונית. כמו כלבים, למשל, כפי שנעשה בסיפרו המבריק ביותר של קליפורד סימאק * עיר, תוך התמקדות במיכלול בעיות אקולוגיות מובהקות, ואובדן הפרופורציות הגופניות האנושיות והפיכתן לאהרות. זהו סיפור התכלות האדם, כפי שהוא עולה מתוך אגדות שמספרים הכלבים מסביב למדורות, ומתארים בהן את האדם שהיה ואיננו עוד.

במשך יותר מעשרים שנה הצליח צרכן הספרות הישראלי לעמוד כצוק איתן ושמרן, מול ניסיונות שנערכו להחדרת ז'אנר סיפרות המדע־הבידיוני למדף־הספרים שלו. הניסיון הראשון נערך בידי המשורר יונתן רטוש, שתירגם כבר בשנות ה־50' אנתולוגיה של סיפורי מדע־בידיוני, תחת הכותרת היה היה בעתיד ** בעיקבותיו בא הניסיון של ראשית שנות ה־60', כוונתי לסידרת מצפן, שניסתה כוחה בפירסום סיפרי מדע־בידיוני. בסוף שנות ה־60' נעשה ניסיון נוסף, שבמהלכו ראה אור אודיסיאה בחלל של ארתור סי. קלארק ***, שכמויות ממנו מאכלסות עד היום את מחסני המו"ל שפירסמו בעיברית.

התפנית החלה לפני כשנה. היה זה ירחון־הסיפרות פרוזה שפירסם גיליון מיוחד שהוקדש לסיפרות המדע־הבידיוני והעניק לה בכך לגיטימאציה בעיני צרכני התרבות. שני סרטים שהוקרנו בשנה האחרונה בארץ, מילחמת הכוכבים ומיפגשים מן הסוג השלישי * ניפצו לחלוטין את אדישותו של צרכן התרבות הישראלי לסיפרות המדע־הבידיוני. וכמינהג הישראלים, כאשר נוצרת נורמה תרבותית כלשהי, הריהי גואה על גדותיה. שתי הוצאות־ספרים מכובדות ביותר, מסדה ועם עובד, החלו במהלך השנה האחרונה בהפקת סידרות־קבע של סיפרי מדע־בידיוני מתורגמים לעיברית. הצלחתן מעבר לכל שיעור, וכמה מספריהן זכו תוך שבועות לאחר הופעתם במהדורות נוספות.

* קליפורד סימאק, „עיר", עיברית: יוסף עוזיאל, הוצאת „עם עובד", 234 עמודים (כריכה רכה).

** קרוסן, „היה היה בעתיד", עיברית: יונתן רטוש, הוצאת „קרני".

*** „2001, אודיסיאה בחלל" מאת ארתור סי. קלארק, עיברית: ציפורה וון, הוצאת „ביתן", 206 עמודים.

* סטיון שפילברג, „מיפגשים מהסוג השלישי", עיברית: אליעזר כרמי, הוצאת „ארז", 168 עמודים (כריכה רכה).

המדור הקרוב של „נמר של נייר" („העולם הזה", 2130) יוקדש אף הוא לסיפרות המדע־הבידיוני, וייכלל בו „מונולוג" עם המשורר דויד אבידן, שפירסם בימים אלה את סיפרו „תישדורת מלוויין־ריגול".

רב מכר

היסטוריה בהיזון חוזר

בימים אלה ראתה אור הטרילוגיה המרתקת של אייזק אסימוב (ראה: ציטוטון) „המוסד" (Foundation) *. הטרילוגיה היא סיפורו המרתק של מכון קוסמי אנציקלופדיסטי, שנועד למנוע את התפוררותה של ממלכת האדם על־פני מישור הכוכבים האינסופי. יחד עם זאת מהווה הטרילוגיה המוסד ניתוח היסטורי, בחינת היסטוריה בהיזון־חוזר, עיקבי, הגיוני וקר של האימפריה הגאלאקטית, על־פי דגם עלייתה ונפילתה של האימפריה הרומית.

סיפור הטרילוגיה מתחיל בשיאה של האימפריה, שהגיעה בשליטתה כמעט עד לשולי האינסוף, והמתנהלת מהכוכב טראנטור. מדען גאוני בשם הארי סאלדון מפתח תורת הסתברות על אודות אפשרויות ההתנהגות החברתית־היסטורית של בני הגזע האנושי השולטים במרחבי החלל (פסיכו־היסטוריה), ולטענתו, ניתן לצפות מראש במידה של חיזוי מדוייק לעתיד, בעזרת מיון סטאטיסטי, את האירועים העומדים להתרחש. תחזיות אלה מנבאות את שקיעתה של האימפריה הגאלאקטית, בעוד סביב נביא וגאון הפסיכוהיסטוריה מתרכזים תאים של אנשי־מדע ופסיכוהיסטוריונים.

הנהגת המערכת הקיסרית חוששת שבכוונת הארי סאלדון ואנשיו להפיל אותה, וחשש זה מביא את סאלדון לצפות אותו, ולמצוא אלטרנטיווה שתספק את יצרי השליטה העכשווי של הקיסר, ואת יצר שמירת הערכים התרבותיים והכלים המדעיים לעתיד־לבוא של הפסיכוהיסטוריונים. הפשרה: הגליית הפסיכוהיסטוריונים לכוכב טרמינוס, המצוי בקצה החילזון הגאלאקטי.

הנחת־היסוד של סאלדון היא, שיש בכוח הפסיכוהיסטוריה להתערב באופן פעיל בעתיד הגאלאקטי, על־ידי ייסוד שני „מוסדות", שירכזו בידיהם מידע, כוח ואפשרויות שיקלו, בבוא שעת־הכושר, על חידושה של הציוויליזציה אחרי „ימי הביניים" הגאלאקטיים, ויקצר את ה„ראנסנס" העתיד לבוא בעקבותיהם.

התירוץ לנחיתתם של האנציקלופדיסטים, עורכי האנציקלופדיה גאלאקטיקה לכוכב טרמינוס השומם, הוא חיבורה של האנציקלופדיה. אלא שתהליך המכאניזם הכלכלי־פוליטי של מתיישבי הכוכב מהיר למדי. תוך 150 שנה, מתחילים סוחרים מבני טרמינוס לטפח אימפריאליזם סוחר על־פני הכוכבים השכנים. בשולי האימפריה המתפוררת. עם התפוררות הקיסרות עולה כוחם של בני טרמינוס, כאשר נישקם העיקרי הוא מיומנותם המדעית־טכנולוגית.

אלא שבשלב מסויים חל שיבוש בהליכים הצפויים, ו„מוטאציה" אנושית מעוותת (מיפלצת) מצליחה להשתלט במילחמת־בזק על הפלאנטות שבשליטת בני כוכב טרמינוס והמוסד. שרידי המוסד מנסים לצאת למסעות שיובילו אותם אל המוסד ה„אחר", כדי שמוסדם השמיימי יינצל. מתוך הרפתקות הספר השלישי שבטרילוגיה מסתבר, כי „המוסד האחר" הינו עיקר גאוניותו המחשבתית של הרי סאלדון והפסיכוהיסטוריה, והוא בבחינת שסתום בקרה ופיקוח על המשך האנושיות שבחלל.

הטרילוגיה המוסד היא ספר־חובה בכל בית, בכל בית־ספר. זוהי סיפרות שיש בכוחה להעניק ממדיות רצויה ליום־יום, לעתיד, ולעבר הקרוב והרחוק. זהו ספר שניתן לבחון בעזרתו נושאים ישראליים מקומיים, כגון „מלכות בית שלישי" ישראלית, וחלוקת העולם בין מעצמות־העל בהווה. זוהי ספרות המעניקה רב־ממדיות לזמן ולאדם, תוך שהיא מפארת ומהללת את פוטנציאל ההישרדות של המין האנושי.

* אייזק אסימוב: „המוסד השמימי", „מוסד וקיסרות". „המוסד האחר". עיברית: עמוס גפן, 184 + 189 + 190 עמודים (שלושת הספרים בכריכה קשה).

* כל ספריו אלה של אייזק אסימוב ראו אור בעיברית ב„סיפריית המדע הדימיוני" של הוצאת „מסדה".

ציטוטון

„שלושת חוקי הרובוטיקה" ועוד

הפופולארי שבין מחברי סיפרות המדע־הבידיוני בעולם, וכיום גם בארץ, הוא אייזק אסימוב, שרבים מספריו ראו באחרונה אור בעיברית. ספריו שראו אור בעיברית: מחר כפול תשע; אנוכי הרובוט; השמש העירומה; מערות הפלדה; בארץ הרובוטים; גדול ורחב הוא העולם והטרילוגיה: המוסד (ראה: רב־מכר) *. אייזק אסימוב מצליח, בספריו הרבים, להקים מערכת של עולמות בלתי־חדלים וחסרי־קץ, המושתתים על חוקיות המתקבלת על הדעת. כמה דוגמות ב„שלושת חוקי הרובוטיקה" והערך „טרמינוס" רצ"ב, והם מעידים על הפוטנציאל הגלום בז'אנר סיפרותי זה:

1. לא יפגע רובוט בכל אדם שהוא, ולא יאפשר, על־ידי מחדל מצידו, שייגרם נזק לאדם.

2. ימלא רובוט אחר כל הוראה שתינתן לו מפי בני־אדם, לבד מאותם המיקרים שמילוי הוראה כזאת יעמוד בסתירה לחוק הראשון.

3. חייב רובוט לשמור על קיומו, כל עוד שמירה־עצמית זו אינה עומדת בסתירה לחוק הראשון או לחוק השני.

מתוך „המדריך לרובוטיקה" (מהדורה 56, 2058 לסה"נ)

טרמינוס — ...איתורו (ראה מפה) היה מוזר לאור התפקיד שנקרא למלא בהיסטוריה הגאלאקטית, ועם זאת — רבים שכתבו עליו לא ניסו לומר זאת — בלתי־נמנע. בשולי החילזון הגאלאקסי, כוכב לכת יחיד של שמש מבודדת, עני במשאבים וחסר ערך כלכלי — בשל כל אלה לא יושב טרמינוס במשך חמש מאות השנים שחלפו מאז גילויו ועד שנחתו עליו האנציקלופדיסטים...

בלתי־נמנע היה הדבר כי עם צמיחתו של דור חדש, חדל טרמינוס להיות יותרת של הפסיכוהיסטוריונים מטראנטור. עם המרידה האנאקראונית ועלייתו של סאלבור הארדין, ראשון בשושלת גדולה של...

מתוך „אנציקלופדיה קאלאקטיקה"

בחטף

ה„סימפטומים" של בקט ✶ יגאל תומרקין על שאפס: „עור של יונה פישר ונפש של (חיים) גמזו... ✶ השרמו"ל

● סופר ירושלמי מסופרי „דור המדינה". מתמסר בימים אלה לכתיבת רומן העוסק בנעוריו של חבר הוועד המנהל של רשות־השידור **אהרון פאפו**, המשמש לו דגם פסיכולוגי לשורשי הפאשיזם הישראלי. לדיברי אותו סופר, שלמד עם פאפו בבית־ספר הסתדרותי, סימל זה: „את האנטי־חברתיות בהתגלמותה, ואת התיסכול וההתבטלות של העולה החדש בפני בני הארץ... וכיום הוא עורך בוועד־המנהל את חשבונותיו עם ילדותו..." ● לפני קרוב לשנה הציע העיתונאי **אורי מילשטיין** להוצאת זמורה, ביתן מודן לכתוב עבורם ספר על מילחמת־השיחרור. בין הצדדים הוסכם על ספר בהיקף של כ־400 עמודים. מאז ועד היום עלה היקף הספר לכדי 2000 עמודים (פרקים ממנו מתפרסמים באחרונה בהארץ). הספר, העומד לראות אור במהלך השנה הקרובה, עשוי לשפוך אור חדש על מהלכיה השונים של מילחמת־השיחרור, ובחוגי המו"לים יש הסוברים שהוא עתיד לשבור את שיאי־המכירה של הלכסיקון לביטחון ישראל של אותה הוצאה ● בהוצאת הארקורט, בראייס ג'ובאנוביץ בניו־יורק ראתה אור הביוגראפיה שחיברה **דיירדה באייר** על חתן פרס נובל, המספר האירי **סמיואל בקט**. בין השאר מתארת באייר בספר, שזכה בהסכמתו של בקט, את התקופה שבה שימש בקט ליד **ג'יימס ג'ויס** בפאריס, וטיפל בבתו הסכיזואידית. בהמשכה של הביוגראפיה מסופר, שכאשר שב בקט לדאבלין, היה מבלה שבועות רבים במיטתו „מכווץ בתנוחת עובר. בעוד גופו גילה סימפטומים פסיכוסומאטיים: יבלות, צפדות, מיגרנות, הצטננויות..." כאשר נשאל על־ידי ידידיו לתוכניותיו, השיב להם: „יש לי חשק לעשות רק דבר אחד: לשבת על התחת ולהרהר בדאנטה..." ● מיתקפה תומרקינית הטיח **יגאל תומרקין** במדיניות מוזיאון תל־אביב ובמנהלו, **מארק שאפס**, בביטאון עולם האמנות: „כל מה שהמוזיאון עושה כיום הוא, למעשה, חיקוי למה שעושה האמנות האמריקאית. עד כדי כך, שאם יורד גשם בניו־יורק פותחים מנהלי המוזיאון את המטריות כאן... נראה לי כי למנהל הנוכחי יש עור של **יונה פישר** ונפש של **גמזו...**" ● להקת באר־שבע זכתה בשטיפה ביקורתית מטעם המבקר **בועז עברון**, על הצגת רומיאו ויוליה: „הדמויות השקספיריות האדירות התכווצו לממדים ליליפוטיים, בלי שמץ מהאנרגיה הרוגנת במקור. אפילו התרבות של **רומיאו, טייבאלט** ו**מרקוציו** — התגמדו והפכו אולרים, כך שהקרבות הרומנטיים הפכו תיגרות־רחוב עלובות, שבהן אנשים נדקרים ונרצחים ככלבים, לא נופלים בסיגנון מפואר. אחד מעמיתי העיר, שזהו חיקוי של סיפור הפרברים, שהוא עצמו חיקוי של רומיאו ויוליה..." ● להקת תיאטרון חדשה, בשם הלא תלויים, עומדת להתחיל בימים אלה להציג באוף־אוף־דיזנגוף מחזה פרי־עטו של **דודו וייזר**, העוסק בבני־ערובה יהודים המוחזקים בידי פלסטינים ● שמועה בחוגי המו"לות העברית טוענת בעקשנות, כי מזכיר סיעת „הליכוד" בכנסת בעבר. **יעקב שביט**, המנסה כוחו גם בסיפרות, הקים בשותפות עם הונו של שר־התעשייה, המיסחר והתיירות **יגאל הורביץ** והמופקדים עליו בהוראת היועץ־המישפטי, הוצאת־ספרים בשם ירדיב המפרסמת את ספריה בשותפות עם הוצאת הדר, תחת הכותרת המשותפת „יריב־הדר". בעליה של הוצאת הדר הוא **יעקב עמרמי**, שהיה בעבר הרחוק חבר מיפקדת האירגון־הצבאי־הלאומי (אצ"ל). ההוצאה המשותפת מתמסרת להוצאת ספרים בעלי גון „לאומי" מובהק. משורר תל־אביבי בולט, ששמע את דבר חדירתו של יגאל הורביץ למו"לות העברית, החל מכנה אותו „שרמו"ל" ● הכתבים הכלכליים **צבי קסלר** ו**דב גנחובסקי**, שוקדים בימים אלה על השלמת לכסיקון לכלכלה הישראלית, שלדעת רבים רק בעזרתו ניתן יהיה לפענח את רזיה.

מאת דן עומר

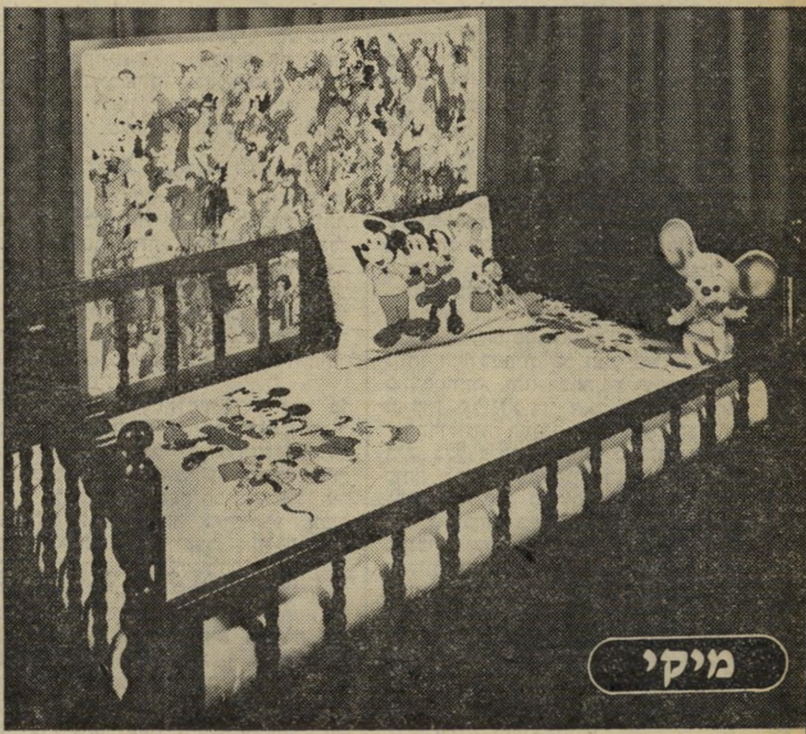

יפית — חלום של כלי מיטה

מיקי מאוז, דונלד־דק, שלגיה ושבעת הגמדים, פדינגטון הדב
והתבובות מרחוב ההפתעות ילוו את ילדיך באהבה
מלטפות, ברכות ובצבעוניות.
כולם מופיעים על כלי המיטה של יפית:
כלי מיטה ללא גיהוץ.

גם את תאהבי את מוצרי יפית המוצעים לך ולילדיך:
סדינים המותאמים למיטה בשיטת מתח (FITTED), ציפות,
ציפיות, שמיכות חורף וקיץ, כריות, מגבות ווילונות
בדגמים בלעדיים.
כולם צבעוניים, כולם עליזים — שמחה אמיתית בחדרי
השינה של המשפחה.
כלי מיטה של יפית — להשיג בבתי הכל־בו, ברשת חנויות
שילב ובחנויות המובחרות.

yafit יפית

הלהיט של יפית — דיסנילנד ללא גיהוץ

ייצור ושיווק - ביוטיטקס בע"מ, טל': 830144, 03-837510

© walt disney production
אידמור|נוין|נורבט

רודי, אריק ומנחם

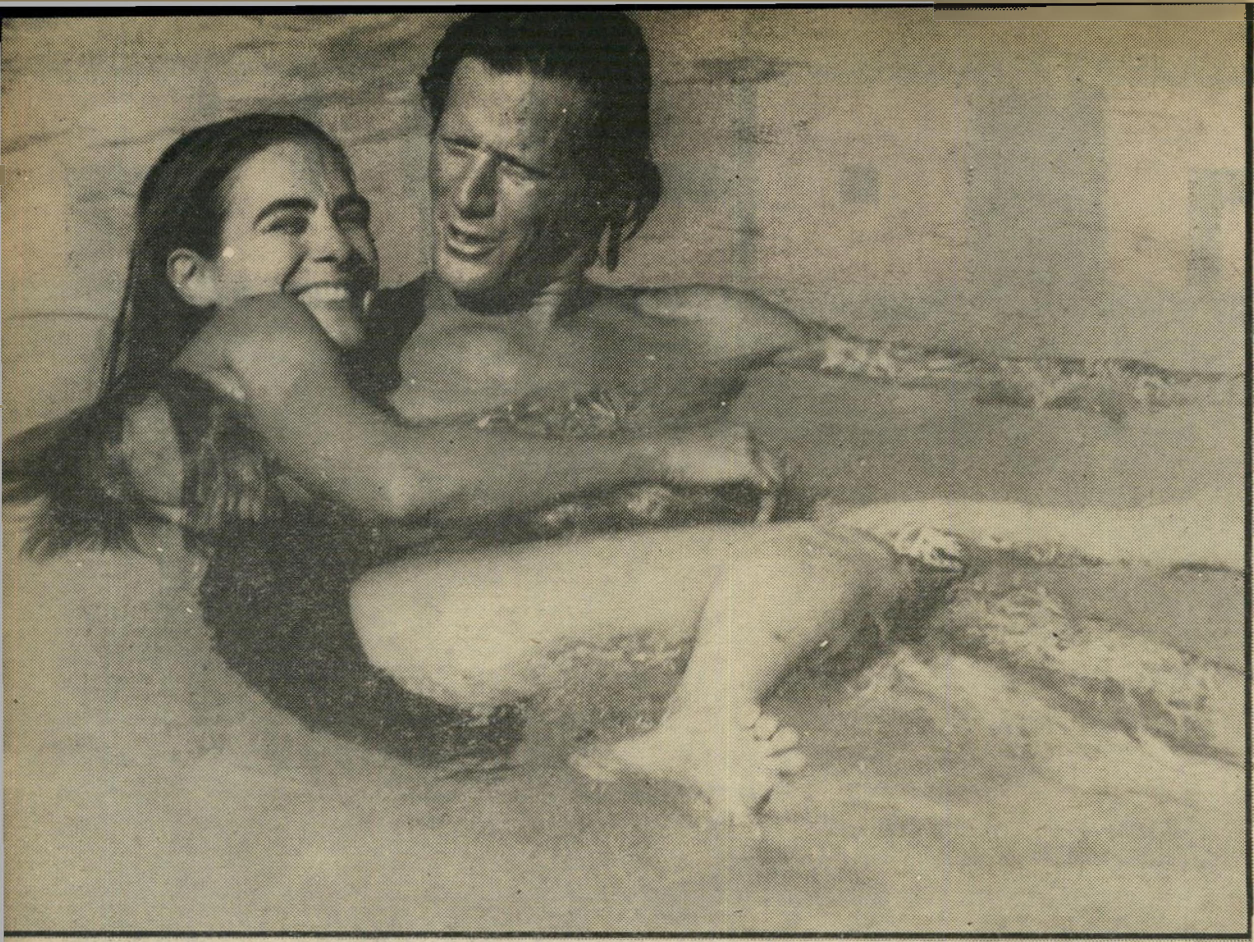

ת״אביב עוד לא הספיקה להתאושש מביקורו של סטארסקי, הוא פול מייקל גלאזר „המקסים והשחרחר״, כפי שהוא מכונה באמצעי־התקשורת האמריקאים. ת״א עוד לא הספיקה להחליף את הגרדרובה אחרי המסיבות שערכו להקות הדיסקו בוני אם וצמד בקארה, וכבר נפל עליהם מבול חדש של כוכבים (ראה עמודים 30—31).

אולם הכוכב בה״א הידיעה, מבחינתם של סלונים רבים בישראל, הוא פיטר שטראוס, הלא הוא סנאטור רודי ג׳ורדאש האחד־והיחידי, מהסידרה עני ועשיר.

הוא הגיע עם אשתו היפהפיה, בוורלי, העובדת איתו בחווה שבה הם מתגוררים, מחוץ להוליבוד.

בוורלי ירוקת־העיניים, שפניה נקיים מאיפור, הלבושה בפשטות ונעולה נעליים שטוחות, התוודתה כי היא שונאת את הסידרה עני ועשיר, שהפכה את בעלה מפורסם בעולם כולו. אמרה בוורלי: „אני

„הסידרה ,עני ועשיר׳ קיטשית להחריד,״ אמרה בוורלי שטראוס

„אתה לא תצליח להיות כל־כך לא־יפה כמוני!״ אמר בגין לשטראוס

אוהבת את פיטר כמו ששיחק בחייל בכחול, לצידה של קאנדיס ברגן. שם נדרש ממנו להוכיח את יכולתו כשחקן. לסרט ההוא היתה שליחות פוליטית. הוא בא להראות את הטבח הנורא שנעשה באינדיאנים, אחרי שאלפי מערבונים הראו את הטבח שעשו האינדיאנים במתיישבים החדשים. עני ועשיר הוא ספר קיטשי להחריד, והסידרה קיטשית עוד יותר.

„לא נוח לי שמראיינים אותי בגלל פיטר. אנשים רבים רואים בו כוכב. האמת היא שהוא בחור פשוט, אוהב לקרוא ואינטליגנטי מאד. הוא משחק בשביל הפרנסה, אך העניין האמיתי שיש לו בחיים הוא החווה שלנו. יש לנו שם סוגים רבים של בעלי־חיים וגידולי חקלאות. החווה היא כל עולמנו, וכל רגע פנוי מבלה פיטר, יחד אתי, בעבודה בחווה.״

מסיבה זו ביקש פיטר שטראוס להיפגש עם שר־החקלאות, אריק שרון. פיטר קרא על אריק מאמרים רבים. בכל מאמר פורסמה, לדבריו, העובדה שמלבד היותו גיבור מילחמה, שרון הוא איכר בנישמתו.

ביום השישי האחרון, אחרי שיום קודם־לכן התרגש שטראוס עד דמעות ליד הכותל המערבי ואף טמן פתק עם בקשה בין סדקיו, אחרי שבבוקר אותו יום נלקח לסיור במצדה ושם סופר לו על גבורתם

שטראוס עם לילי ואריק: „כל רגע פנוי - בחווה״

של הנצורים, נסע פיטר, יחד עם אשתו, לחוותם של אריק ולילי שרון שליד רוחמה. התלהב מן הביקור בנם הצעיר של השרונים, שהביט נפעם בכוכב־הטלוויזיה וסיפר לו כי ראה את עני ועשיר, למרות השעה המאוחרת שבה הוקרנה הסידרה.

אחרי ארוחת־ערב חגיגית, יצאו מישפחות שטראוס ושרון אל אחד משדות החווה. אריק אירגן מדורה ושם, מסביב למדורה, החליפו שני החוואים חוויות של איכרים עד לשעה 11 בלילה. לילי מצאה שפה משותפת עם בוורלי, כיוון ששתי הנשים עובדות באופן פעיל בחוות של בעליהן.

ראש־הממשלה, מנחם בגין, לא יצא גם הוא פטור מביקורו של האורח. לבגין, המקבל בלישכתו כל אמן המגיע לישראל החל מטינה צ׳ארלס, זמרת הדיסקו, שעליה לא שמע קודם־לכן מימיו, וכלה בפראנק סינטרה — היה הפעם עניין אישי בפגישה עם פיטר שטראוס, המועמד לגלם את דמותו בסידרה לטלוויזיה האמריקאית לפי סיפרו המרד.

שטראוס גילה בקיאות מדהימה בפירטי־פרטים של המרד ובעברו של ראש־הממשלה. בגין, מצידו, אמר לסנאטור ג׳ורדאש: „כמה שלא תתאמץ, לא תצליח להיות כל־כך לא־יפה כמוני!״

ט"ז סיון תשל"ח, 21.6.78 שנה 42 המחיר: 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2129

העולם הזה

רודי ג'ורדאש חי ומבקר בישראל